

**Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
území MAS Bojkovska, z. s. pro období 2014 – 2020**

Aktivity pro zkvalitnění tvorby SCLLD jsou finančně podpořeny z Operačního programu technická pomoc (OPTP) 2007 - 2013. Projekt s názvem „Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Bojkovska“, číslo projektu CZ.1.08/3.2.00/14.00248.

Zpracovatel:

MAS Bojkovska, z. s.

Zpracovatelský tým:

Ing. Lucie Machálková

Mgr. Libuše Bídová

Mgr. Petr Viceník

Metodické vedení a připomínkování:

RNDr. Otakar Prudil (Regionální rozvojová agentura Východní Moravy)

Připomínky byly podány ze strany:

RNDr. Roman Kašpar (Místní akční skupina Luhačovské Zálesí)

Ing. Pavel Rada (MAS Východní Slovácko, z. s.)

Ing. Petr Machů (MAS Ploština, z. s.)

Bc. Hana Malovaná (MAS Staroměstsko, z. s.)

Obsah

1	ÚVOD.....	4
1.1	POPIS ÚZEMÍ A ZDŮVODNĚNÍ JEHO VÝBĚRU	6
1.1.1	Základní informace o MAS	6
1.1.2	Komunikační plán	12
1.1.3	Důvod výběru daného území	13
1.1.4	Historie MAS a zkušenosti místního partnerství	14
2	ANALYTICKÁ ČÁST	16
2.1	CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ.....	16
2.1.1	Obyvatelstvo.....	16
2.1.2	Bezpečnost	28
2.1.3	Společenský život.....	32
2.1.4	Vybavenost obcí a služby.....	37
2.1.5	Bydlení.....	52
2.1.6	Technická infrastruktura	54
2.1.7	Hospodářská činnost	61
2.1.8	Trh Práce	71
2.1.9	Turistický ruch	79
2.1.10	Životní prostředí	89
2.2	NÁZORY OBYVATEL MAS	106
2.3	ROZVOJOVÝ POTENCIÁL ÚZEMÍ	110
2.3.1	Koordinace a řízení rozvoje	110
2.3.2	Spolupráce v rámci území a vnější vztahy	112
2.3.3	Rozvojová území.....	114
2.3.4	Rozvojové kapacity.....	115
2.4	SWOT ANALÝZA	117
2.5	ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB	121
3	STRATEGICKÁ ČÁST.....	128
3.1	VIZE MAS 2020.....	128
3.2	MISE MAS	129
3.3	STRATEGICKÉ CÍLE	130
3.4	STANOVENÍ CÍLŮ A PRIORITY, NÁVAZNOST NA NÁVRHY OPATŘENÍ	131
	STRATEGICKÝ CÍL 1: KVALITNÍ PODMÍNKY PRO ŽIVOT OBYVATEL	133
	STRATEGICKÝ CÍL 2: POSÍLENÍ EKONOMICKÉ STABILITY ÚZEMÍ.....	142
	STRATEGICKÝ CÍL 3: PODPORA A ZACHOVÁNÍ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ A PŘÍRODY.....	146

3.5	POPIS INOVATIVNÍCH A INTEGROVANÝCH PRVKŮ STRATEGIE.....	151
3.6	VAZBY NA JINÉ STRATEGICKÉ DOKUMENTY	154
3.7	NÁVAZNOST STRATEGIE NA OPERAČNÍ PROGRAMY A STRATEGICKÉ RÁMCE	157
3.8	AKČNÍ PLÁN.....	160
3.8.1	Programový rámec IROP.....	161
3.8.2	Programový rámec OPŽP.....	167
3.8.3	Programový rámec PRV.....	169
3.9	VAZBA NA HORIZONTÁLNÍ TÉMATA.....	182
4	IMPLEMENTAČNÍ ČÁST.....	184
4.1	POPIS ŘÍZENÍ VČETNĚ ŘÍDICÍ A REALIZAČNÍ STRUKTURY MAS.....	184
4.1.1	Územní působnost.....	184
4.1.2	Místní akční skupina.....	184
4.1.3	Orgány MAS	184
4.1.4	Kancelář MAS	188
4.1.5	Institucionalizace MAS	189
4.2	POPIS POSTUPŮ PRO VYHLAŠOVÁNÍ VÝZEV MAS, HODNOCENÍ A VÝBĚR PROJEKTŮ.....	189
4.2.1	Vyhlašování výzev MAS	190
4.2.2	Kontrola přijatelnosti a formálních náležitostí.....	191
4.2.3	Hodnocení a výběr projektů	193
4.2.4	Realizace projektů	195
4.2.5	Administrace klíčových projektů MAS	195
4.2.6	Zajištění auditní stopy	196
4.2.7	Komunikace s potenciálními žadateli a propagace SCLLD.....	197
4.3	POPIS ANIMAČNÍCH AKTIVIT	199
4.4	POPIS SPOLUPRÁCE MEZI MAS NA NÁRODNÍ A MEZINÁRODNÍ ÚROVNI A PŘESHraniční SPOLUPRÁCE.....	200
4.4.1	Spolupráce mezi MAS na národní úrovni.....	200
4.4.2	Spolupráce mezi MAS na mezinárodní úrovni	202
4.4.3	Projekty spolupráce PRV.....	202
4.5	POPIS ZVLÁŠTNÍCH OPATŘENÍ PRO HODNOCENÍ (PRO MONITORING A EVALUACI).....	204
4.5.1	Monitoring	204
4.5.2	Evaluace	204
5	SEZNAM OBRÁZKŮ	206
6	SEZNAM TABULEK	207
7	SEZNAM GRAFŮ.....	209
8	SEZNAM ZKRATEK.....	210
9	SEZNAM PŘÍLOH	212

1 ÚVOD

„Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Bojkovska pro období 2014-2020“ (SCLLD) představuje střednědobý ucelený strategický dokument platný pro období 1. 1. 2014 až 31. 12. 2020. Realizace projektů, které budou v souladu s touto strategií, povede ke zlepšení kvality života, posílení ekonomické stability území a zhodnocení kulturního a přírodního dědictví dané oblasti, a to za respektování principů udržitelného rozvoje a principů implementace strategie MAS Bojkovska.

Strategie je tedy hlavním nástrojem pro podporu rozvoje území MAS Bojkovska v daném programovém období EU a pro uplatnění komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD)

Formálně má strategie čtyři základní části:

- 1) Popis území a zdůvodnění výběru
  - základní informace o MAS, území, rámec fungování MAS
- 2) Analytická část
  - situační analýza (základní charakteristika situace v území, zhodnocení vývojev posledních let, vyhodnocení rozvojového potenciálu území, analýza rozvojových potřeb území) a SWOT analýza území - vybraných oblastí rozvoje, která zahrnuje silné a slabé stránky regionu a příležitosti a hrozby působící na region zvnějšku.
- 3) Strategická část
  - klíčová část strategie rozvoje území MAS. Věcně navazuje napoznatky analytické části. Obsahuje misi, dlouhodobou vizi rozvoje regionu, strategické specifické cíle, navržená opatření. Součástí strategické části je popis inovativních a integrovaných prvků, vazba na jiné strategické dokumenty a na horizontální témata.
- 4) Implementační část
  - stanovuje mechanismy a způsob podpory naplňování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Na strategii navazují programové rámce specifikující vazby k jednotlivým operačním programům. Programové rámce budou seskupeny v tzv. Integrovaném akčním plánu rozvoje území MAS.

Tvorba Strategie komunitně vedeného místního rozvoje probíhá kombinací komunitních přístupů a expertního zpracování výstupů a diskuzí místních aktérů. Tvorba započala v roce 2013. Realizační tým je tvořen manažerem MAS včetně kooperujících externích spolupracovníků organizace a expertů regionálního rozvoje ze společnosti RRA Východní Moravy.

Pro zpracování strategie bylo využito podkladů získaných při realizaci projektu „Osvojujeme se na Bojkovsku“ z opatření III.4.1. z Programu rozvoje venkova „Získávání dovedností, animace a provádění“.

Úvodním krokem komunitního projednávání bylo informování subjektů v území o připravované strategii. Na přelomu roku 2013/2014 se uskutečnilo plošné dotazníkové šetření sloužící objektivnímu zachycení názorů obyvatel území Místní akční skupiny Bojkovska, kterého se zúčastnilo celkem 492 respondentů.

Realizovaly se také komunitní akce pro širokou veřejnost a zástupce obcí, které představily místním občanům MAS Bojkovska a připravovanou strategii, kde byly zjišťovány potřeby obyvatel zájmového území a současně byla získána i databáze potenciálních projektových záměrů viz <http://www.bojkovsko.cz/mas/leader/komunitni-projednavani.html>.

Při vlastním zpracování strategického dokumentu byly také využity znalosti místních podmínek členů realizačního týmu, existující územně-plánovací dokumentace obcí, strategické a koncepční plány obcí, svazků obcí, plán péče chráněného území CHKO Bílé Karpaty, plány a záměry místních podnikatelů a neziskových organizací. Strategie navazuje na vyšší strategie na úrovni Zlínského kraje, České republiky a Evropské Unie.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Bojkovska byla připravována s maximálním tlakem na transparentnost přípravy a znalost místní situace. Z tohoto důvodu jsme při vypracování SCLLD uplatnili tzv. partnerský přístup, tj. spolupráci tří sektorů – veřejného, soukromého a neziskového, tak jako v minulých letech.

Zapojení místních aktérů do zpracování SCLLD MAS Bojkovska

Do zpracování SPL byli místní aktéři zapojováni průběžně a dle aktuálních potřeb.

Místními aktéry, zapojeným do zpracování SPL, jsou zejména:

- Veřejný sektor – zástupci místních samospráv
- Neziskový sektor – zástupci neziskových organizací
- Soukromý – zástupci podnikatelské sféry

Forma zapojení jednotlivých aktérů při zpracování SCLLD MAS Bojkovska:

- Veřejný sektor – veřejné projednávání, pracovní schůzky, osobní jednání zástupců MAS a veřejného sektoru (mikroregion – Bojkovsko, sdružení měst a obcí)
- Neziskový sektor – veřejné projednávání, osobní schůzky
- Soukromý – veřejné projednávání, osobní schůzky

1.1 POPIS ÚZEMÍ A ZDŮVODNĚNÍ JEHO VÝBĚRU

1.1.1 Základní informace o MAS

Přesný název:	Místní akční skupina Bojkovska
Právní forma:	Spolek
IČO	270 122 39
Vznik:	15. 11. 2005
číslo bankovního účtu:	107 - 1813160217/ 0100
Sídlo:	Sušilova 952, 687 71 Bojkovice
Telefon:	572 610 433
Webové stránky:	www.bojkovsko.cz
Elektronická adresa:	manazer@bojkovsko.cz

Orgány sdružení:

- Valná hromada – nejvyšší orgán MAS, je tvořen všichni členy MAS
- Předseda – statutární zástupce MAS
- Programový výbor – rozhodovací orgán MAS, členové jsou voleni z členů MAS
- Výběrová komise – výběrový orgán MAS, členové jsou voleni ze subjektů, které na území MAS prokazatelně místně působí
- Kontrolní a revizní komise – kontrolní orgán MAS, členové jsou voleni z členů MAS

Kontaktní osoby:

- Statutární zástupce MAS:

Funkce	Jméno
Předseda MAS	Mgr. Libuše Bídová

- Manažer MAS:

Jméno	telefon	mail
Ing. Lucie Machálková	+420 773 782 671	manazer@bojkovsko.cz

Definování pravomocí, povinností a odpovědnosti jednotlivých orgánů MAS za realizaci SCLLD

Příjem partnerů místního partnerství

- příjem přihlášek – manažer MAS
- příjem partnerů – Valná hromada
- vzetí na vědomí – Valná hromada
- oznámení o vzniku partnerství – manažer MAS
- evidence partnerů – kancelář MAS

Zpracování strategických dokumentů

- vypracování návrhu – kancelář MAS
- připomínkování a zpracování odborných podkladů – kancelář MAS a manažer MAS, Valná hromada (všichni partneři MAS)
- schválení a přijetí – Valná hromada MAS
- zveřejnění – kancelář MAS

Řešení problémů

- příjem námitek a stížností – manažer MAS
- zpracování nezávislých stanovisek – Programový výbor, Kontrolní a revizní komise
- stanovení nápravných opatření – Programový výbor
- splnění nápravných opatření – manažer MAS

Výběr projektů

- vyhlášení výzvy – Programový výbor
- příjem žádostí – kancelář MAS
- administrativní kontrola – kancelář MAS
- kontrola přijatelnosti – kancelář MAS, manažer MAS
- výzvy k doplnění žádostí – kancelář MAS
- hodnocení projektů – Výběrová komise
- rozhodnutí o podpoření – Programový výbor na základě hodnocení Výběrové komise

- monitoring a kontrola realizace – kancelář MAS, Kontrolní a revizní komise
- vyúčtování projektů a závěrečná kontrola – kancelář MAS
- evaluace – kancelář MAS, Kontrolní a revizní komise

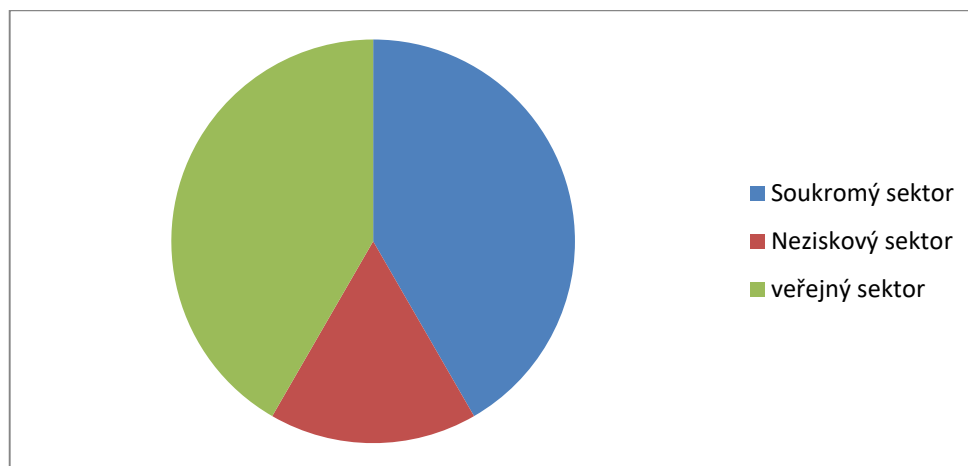
Řízení a realizace SCLLD

- koordinace s dalšími aktivitami MAS – manažer MAS
- koordinace a řízení realizace – manažer MAS, kancelář MAS
- plány práce a výhledy hospodaření – manažer MAS, externí účetní MAS
- finanční řízení SCLLD – Kontrolní a revizní komise
- rozhodování o zásadních krocích a postupech – Programový výbor
- monitoring realizace SCLLD – Kontrolní a revizní komise
- evaluace – Kontrolní a revizní komise a kancelář MAS
- kontrola pracovníků – Programový výbor a Kontrolní a revizní komise
- kontrola účetnictví – Kontrolní a revizní komise
- vzdělávání pro partnery – kancelář MAS
- audit účetní – externí auditor
- poskytování konzultací a poradenství – kancelář MAS
- komunikace s partnery – kancelář MAS

Přímý dohled nad činností jednotlivých pracovníků MAS je dán manažeru CLLD/MAS. Manažer MAS je podřízen Programovému Výboru a je kontrolován Kontrolní a revizní komisí. Kontrola vedení účetnictví MAS a nastavení procesů jsou zajištěny externí účetní, auditorem a také Kontrolní a revizní komisí. Kontrolní a revizní komise je hlavní kontrolní orgán pro SCLLD. MAS každoročně zpracovává hodnotící zprávu/evaluaci.

K 1. 3. 2016 měla Místní akční skupina Bojkovska celkem 36 členů. 21 členů zastupuje soukromý a neziskový sektor, 15 členů zastupuje veřejný sektor.

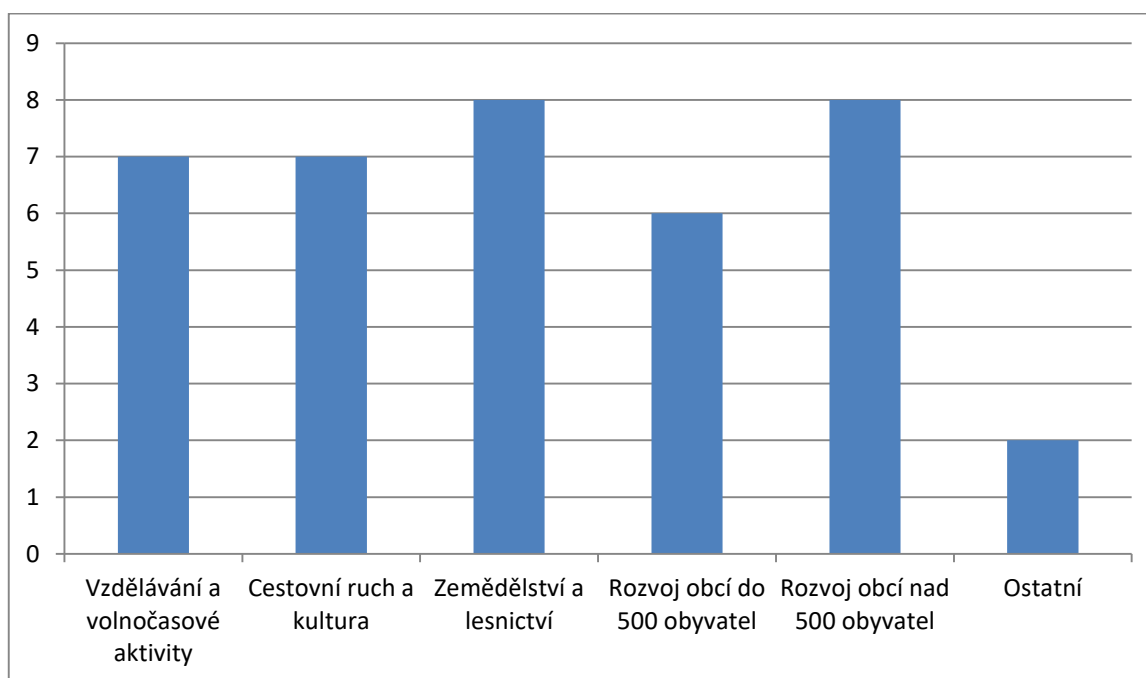
Obrázek 1 Poměry členské základy MAS Bojkovska

Zdroje dat: vlastní úprava

MAS se snažila partnery získávat stejnoměrně ze všech 3 sektorů, aby v MAS byla zastoupena co největší paleta názorů pro rozvoj regionu. Partneři jsou dále děleni do zájmových skupin dle převládající činnosti nebo předpokládaného největšího zaměření činnosti. Jejich rozdělení je uvedeno níže v grafu.

Obrázek 2 Rozložení členů MAS do zájmových skupin

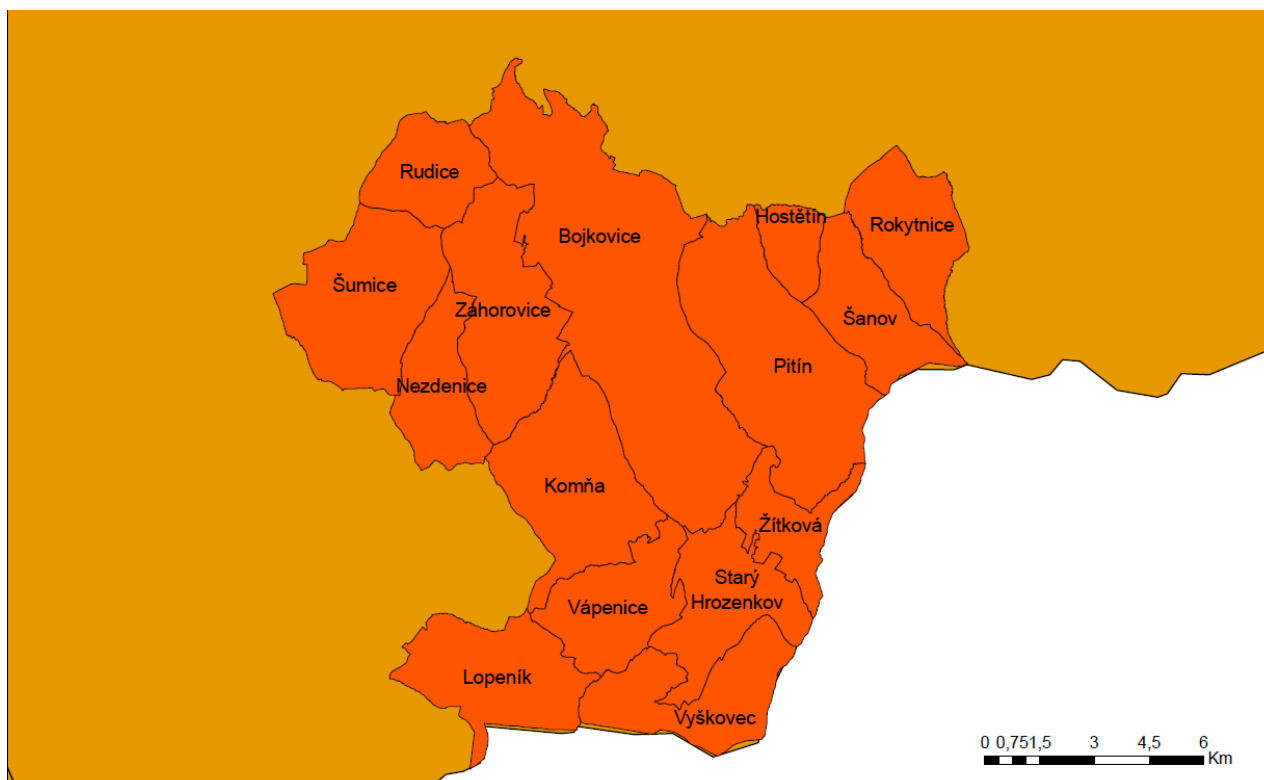
Zdroje dat: vlastní úprava

Místní akční skupina Bojkovska je otevřeným partnerstvím, každý aktivní subjekt či osoba působící na území MAS má možnost se zapojit do fungování spolku.

Spolupráce se subjekty lze rozdělit na dvě skupiny: uvnitř a vně subjektu.

- Uvnitř organizace jsou ustaveny pravidla pomocí Valných hromad, výborů či komisí, na veřejných setkáních před všemi zastupiteli obcí a partnerských organizací
- Vně – webové stránky MAS, osobní kontakt, konzultace, mailová komunikace, tel. komunikace či veřejné prezentace na různých setkáních (kulturní a společenské akce)

Obrázek 3 Mapa MAS Bojkovska

Zdroje dat: vlastní úprava

Území MAS Bojkovska se nachází v okrajové části okresů Uherské Hradiště a Zlín v jihovýchodní části Zlínského kraje v příhraniční oblasti se Slovenskou republikou. Je součástí celku NUTS II – Střední Morava. MAS Bojkovska je složena z 15 obcí, které jsou současně také členy mikroregionu Bojkovsko výjma obce Starý Hrozenkov: Bojkovice, Hostětín, Komňa, Lopeník, Nezdenice, Pitín, Rudice, Rokytnice, Starý Hrozenkov, Šanov, Šumice, Vápenice, Vyškovec, Záhorovice a Žitková. Bezprostředně příhraničními obcemi jsou Lopeník, Vyškovec, Pitín, Rokytnice, Starý Hrozenkov, Šanov a Žitková.

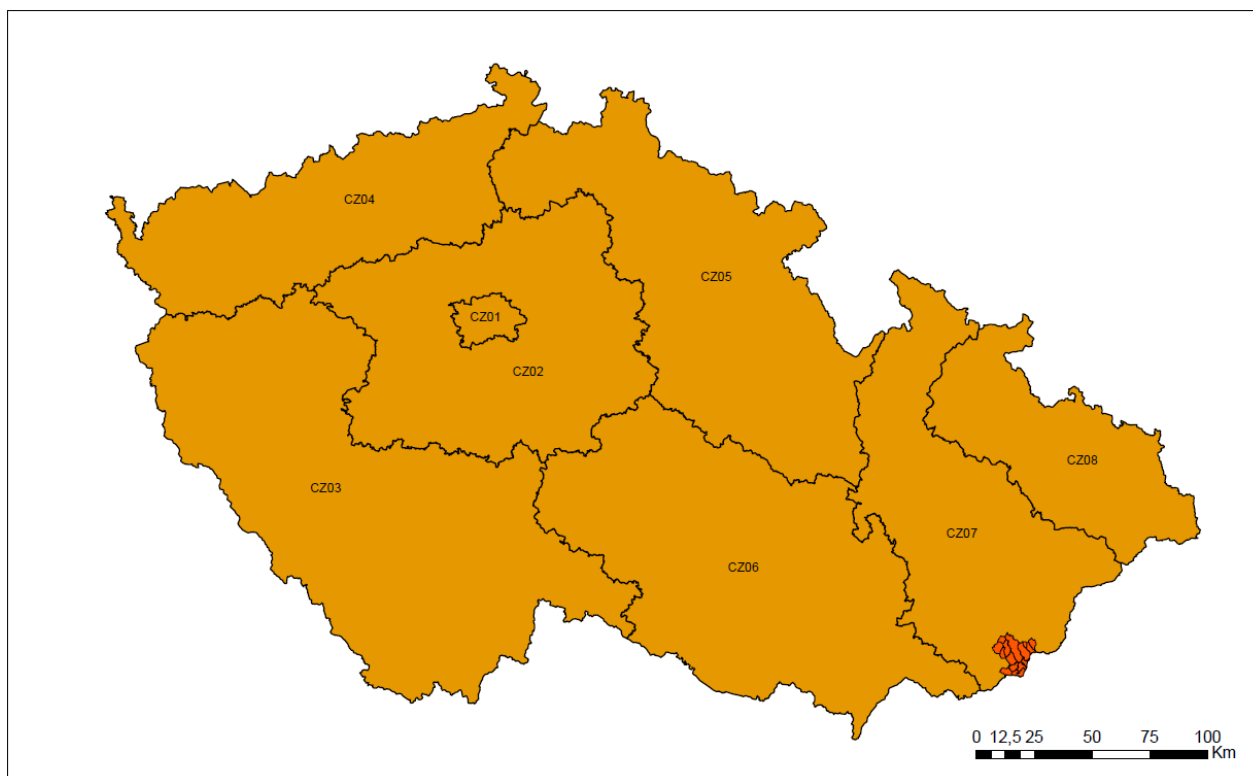
MAS Bojkovska sousedí na západě s MAS a mikroregionem Východní Slovácko, na severu s MAS Luhačovské Zálesí, o.p.s. a mikroregionem Luhačovské Zálesí a na východě s MAS Ploština, z. s.

Z administrativního hlediska Bojkovsko není jednotný region, je tvoře obcemi spadajícími pod různé administrativní jednotky. Obce spadají pod tři obce s rozšířenou působností:

- značná část regionu se nachází ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Uherský Brod – město Bojkovice, obce Hostětín, Komňa, Lopeník, Nezdenice, Pitín, Rudice, Starý Hrozenkov, Šumice, Vápenice, Vyškovec a Záhorovice,
- obec Rokytnice leží se správním obvodu obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky,
- obec Šanov leží se správním obvodu obce s rozšířenou působností Luhačovice.

Z výše uvedeného je patrné, že pouze obce Rokytnice a Šanov jsou součástí okresu Zlín, zbylé obce okresu Uherské Hradiště.

Obrázek 4 Lokalizace MAS Bojkovska v rámci České republiky

Zdroje dat: vlastní úprava

1.1.2 Komunikační plán

Základním principem pro tvorbu i realizaci strategie je pro nás princip „zdola – nahoru“ tj. že do tohoto procesu je zapojen široký okruh místních aktérů a reprezentantů různých zájmových skupin, což posiluje opodstatněnost předkládaných projektů. Protože zpracování střednědobé strategie je složitý úkol, který čerpá informace především od místních obyvatel, bylo potřeba mít představu o způsobech komunikace a spolupráce s jednotlivými komunitami a občany. MAS má k dispozici databázi údajů o jednotlivých členech MAS (telefonní a e-mailové kontaktů). Využívá ji pro informování o zasedání jednotlivých orgánů MAS, ověřování dat, aktuálně vyhlášené výzvy, dotazníková šetření apod.

Pro potřeby tvorby strategie byl projektovým týmem vypracován tzv. Komunikační plán MAS, který se v průběhu tvorby strategie doplňoval. V rámci tohoto plánu byly stanoveny následující metody komunikace.

Přímá osobní komunikace

- na vzdělávacích akcích, školeních, seminářích a osobních konzultacích zejména k plánovaným záměrům

Telefonický kontakt

- je k dispozici na webu MAS pro případné konzultace či podávání informací o MAS

E-mailový kontakt

- je k dispozici na webu MAS pro případné konzultace či podávání informací o MAS, posloužil i jako prostředek získávání vyplněných zásobníků projektů členů MAS

Web MAS

- informuje o průběhu tvorby strategie (pozvánky, zápisy)

Veřejné připomínkování SCLLD

- veřejné připomínkování SCLLD zveřejněním na webovém portálu

V procesu strategického plánování pro období 2014 - 2020 se MAS snažila o inovační prvky, kterými jsou např: zveřejnění dokumentu k připomínkování veřejností, dotazníkové šetření.

Všechny tyto inovační aktivity mají zároveň integrující charakter v rámci území, protože mapují danou oblast na celém území resp. přístup k nim je z celého území MAS neomezen, kdokoli se může zapojit a vyjádřit tak svůj názor.

Konkrétní popis tvorby SCLLD komunitním způsobem je součástí příloh SCLLD.

1.1.3 Důvod výběru daného území

Pro zájmové území MAS jsou typické specifické rysy:

Venkovský charakter regionu

- obce mají menší počet obyvatel, jsou odlehle od větších center, jejich rozvoj komplikuje zejména horší dopravní dostupnost, tvar krajiny (horský charakter), rozlehlost obcí a osamocenost sídel. Průměrná rozloha dotčených obcí činí 1 341 ha, zatímco průměrná rozloha obcí ve Zlínském kraji je 1 299 ha. Markantnější jsou rozdíly v počtu obyvatel na 1 obec, kdy zatímco průměr za všechny obce Zlínského kraje činí 1 936 obyvatel, průměr řešených obcí je jen 864 obyvatel. Daleko markantnější je rozdíl podle ukazatele hustoty zalidnění. Zatímco průměrná hustota za ČR činí 134 obyvatel/km² a ukazatel za Zlínský kraj je 149 obyvatel/km², průměrná hustota zalidnění na analyzovaném území činí pouze 57 obyvatel/km².

Území Bílých Karpat

- velká část území Bojkovska se rozkládá v území Bílých Karpat, pouze část obcí (Šumice, Rudice, Nezdenice) leží v předhůří. Region leží z velké části také v CHKO Bílé Karpaty, mimo část obce Nezdenice, Rudice a Šumice a také v oblasti Natura 2000. Region je také pro nejpestřejší a nejpočetnější zastoupení orchidejí na svém území ve střední Evropě od roku 1996 mezinárodní organizací UNESCO zařazeno na seznamu biosférických rezervací. Tato skutečnost nahrává tvorbě nabídky zejména v oblasti cestovního ruchu. Existence CHKO Bílé Karpaty však na druhé straně představuje řadu omezení podnikatelských aktivit.

1.1.4 Historie MAS a zkušenosti místního partnerství

MAS Bojkovska vznikla na konci roku 2005, kdy stěžejním impulsem pro její vznik byla realizace projektu výstavby rozhledny na Lopeníku v rámci Programu POV organizovaném v intencích LEADERu, do kterého byla zapojena řada různých subjektů – zejména podnikatelů a neziskových organizací. Vlastním iniciátorem byl mikroregion Bojkovsko spolu s několika aktivními podnikateli působícími na území MAS.

MAS o svých aktivitách informovala na různých společenských akcích pořádaných v jednotlivých obcích, proběhla také jednání s místními zastupiteli. Největším mezníkem bylo získání dvou dotací z programu LEADER ČR v roce 2006.

- Projekt MAS BOJKOVSKO – ROZVOJ MIKROREGIONU
  - OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, podopatření 2.1.4. Rozvoj venkova (LEADER+), investiční záměr c) 2. skupina – osvojování schopností
  - 100% dotace ve výši 465 000,- Kč
- Projekt BOJKOVSKO – MÁME CO NABÍDNOUT
  - Program LEADER ČR Ministerstva zemědělství
  - Získaná dotace byla rozdělena na následující dva projekty:
  - „Běžecké tratě v Bílých Karpatech“ – dotace 700 000,- Kč
  - „Vzdělání blíž k lidem“ – dotace 400 000,- Kč

To vše vedlo k rozrůstání členské základy o nové zemědělce, podnikatelské subjekty, či neziskové organizace a k rozvíjení vzájemného partnerství mezi těmito subjekty. MAS díky získané dotaci z programu LEADER ČR 2006 získala zkušenosti v oblasti řízení projektů a zejména v oblasti spolupráce na všech úrovních dle principů Leader. Tím je myšlena spolupráce:

- Jednotlivých subjektů (podnikatelé, NNO, veřejný sektor)
- Na národní úrovni s jinými MAS – Kyjovské slovácko v pohybu, Hornolidečsko
- Na mezinárodní úrovni – Slovinsko (RRA Kranj), Slovensko (MAS Tematín-Beckov-Čachtice vč. obcí mikroregionu Bošáčka)

MAS Bojkovska zpracovala Strategický plán Leader na období 2007-2013, ten bohužel nebyl podpořen. I přes tento neúspěch se MAS snažila stále realizovat svou činnosti na poli rozvoje regionu.

Dne 26. 6. 2007 v Lidečku se MAS Bojkovska připojila k Memorandu Místních akčních skupin Zlínského kraje. Seskupení MAS působících na území Zlínského kraje si klade za cíl koordinovat spolupráci mezi MAS ve Zlínském kraji, organizovat vzdělávací a informační setkání, prezentovat výsledky práce a projektů na celostátní a mezinárodní úrovni. I toto reflektuje aktivní přístup MAS Bojkovska ke spolupráci v tomto případě na meziregionální úrovni.

V roce 2008 se MAS Bojkovska významným způsobem zapojila do přípravy projektů v rámci ROP, z nichž dva byly z hlediska přiznání dotace úspěšné (Nezdenický cykloturistický okruh, část Bojkovice-Pitín).

V letech 2010-2012 každý rok realizovala projekt spolupráce:

- 2010 projekt CESTY K TRADICÍM

- rozpočet projektu 1.664.445,- Kč, dotace 1.535.380,- Kč
- předmětem projektu bylo pořízení materiálně-technického vybavení pro realizaci akcí a realizace akcí samotných
- 2011 projekt MORAVSKÉ A SLEZSKÉ OVOCNÉ STEZKY
  - rozpočet projektu 624.396,- Kč, dotace 552.295,- Kč
  - předmětem projektu byly aktivity vedoucí k prezentaci a propagaci ovocných sadů, ovoce a všech souvisejících aktivit v zájmovém území
- 2012 projekt AKTIVNĚ BEZ HRANIC
  - rozpočet projektu 975.680,- Kč, dotace 856.512,- Kč
  - projekt byl primárně zaměřen na propagaci aktivního stylu života, venkovské turistiky a atraktivizaci venkovského prostoru jako zajímavého místa pro život, také na propagaci místních turistických cílů, rurální turistické nabídky a služeb a v neposlední řadě také na podporu drobné venkovské ekonomiky

V roce 2013 mohly nepodpořené MAS získat podporu v rámci opatření PRV III.4.1 Získávání dovedností, animace a provádění. Opatření bylo zaměřeno na získávání dovedností a zkušeností za účelem vytvořit aktivní místní partnerství. MAS Bojkovska skrze toto opatření získala dotaci 500 000 Kč na realizaci projektu „OSVOJUJEME SE NA BOJKOVSKU“, kdy mezi hlavní výstupy projektu patřila příprava podkladových materiálů k integrované strategii území či realizace tréninkové výzvy. Tato tréninková výzva slouží zejména k informování veřejnosti o činnosti MAS a také v osvojení si základních pravidel při realizaci projektů v rámci PRV.

V roce 2014 MAS Bojkovska získala dotaci na projekt „PODPORA VZNIKU STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE PRO ÚZEMÍ MAS BOJKOVSKA“. Cílem projektu bylo vytvoření kvalitní strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Bojkovska pro období 2014 – 2020 a nastavení a zajištění mechanismů implementace strategií tak, aby v daném území došlo k dalšímu kvalitativnímu rozvoji a pozitivní změně v území.

Rok 2015 MAS realizovala společně s dalšími 6 MAS Zlínského kraje projekt spolupráce „UPLATŇOVÁNÍ PRINCIPU LEADER 7 MAS ZK“. Podstata projektu Spolupráce spočívala v aktivitách, které směřovaly k posílení spolupráce MAS mezi sebou, předávání správné praxe a postupů. Hlavním výstupem projektu byla společná metodika - soupis praktických příkladů, inspirativních řešení a doporučení, včetně případových studií ohledně Uplatňování principu LEADER, organizační struktury MAS, procesu výběru projektů a dalších souvisejících témat.

2 ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 Charakteristika území

2.1.1 Obyvatelstvo

Historický vývoj počtu obyvatel

Historický vývoj počtu obyvatel území Bojkovska má od roku 1961 do roku 2014 klesající tendenci. Nejvíce obyvatel na základě údajů o počtu obyvatel v jednotlivých obcích ze Sčítání lidu, domů a bytů zde bylo evidováno v roce 1961, kdy se na území nacházelo 14 944 obyvatel. V roce 2014 bylo na území Bojkovska evidováno 12 802 obyvatel. V porovnání s počtem obyvatel při sčítání v roce 2001 dochází k mírnému poklesu o 4,01 %, stav obyvatelstva se snížil o 535 osob. Za populačním úbytkem stojí jak nižší porodnost, tak i vyšší počet lidí, kteří se z území vystěhovali. Zároveň dochází k poklesu počtu obyvatel celého Zlínského kraje o 1,64 %. Nejméně obyvatel bylo na území Bojkovska zaznamenáno v roce 1991, počet obyvatel se snížil na 12 933 osob. Naopak ve Zlínském kraji byl nejnižší počet a to 532 676 obyvatel evidován v roce 1961. Od roku 1961 do posledního Sčítání lidu, domů a bytů došlo na území MAS k mírnému poklesu o 13,38 % obyvatel, ve Zlínském kraji se jedná o mírně nižší nárůst o 8,15 %.

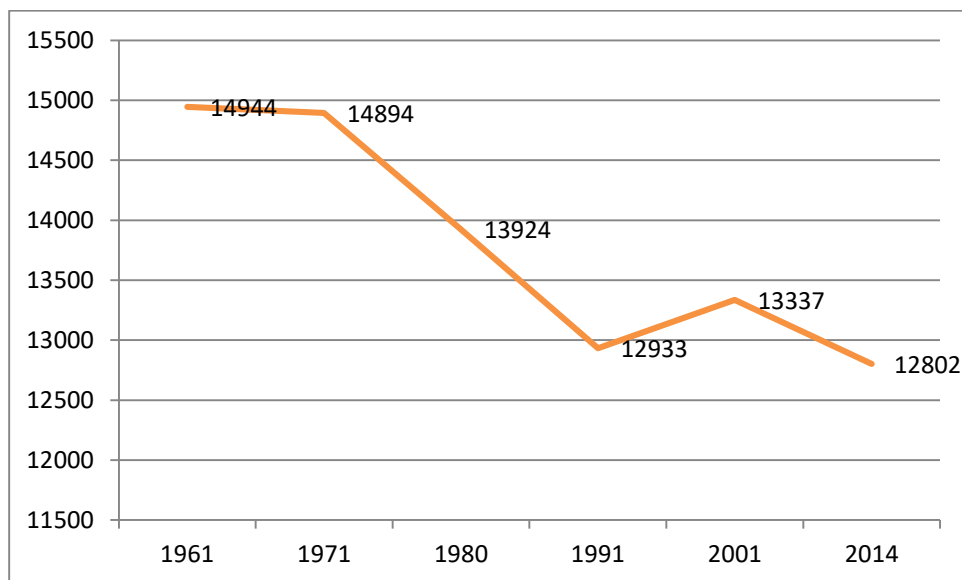
Tabulka 1 Historický vývoj počtu obyvatel v obcích MAS Bojkovsko v letech 1961 - 2014

Území	1961	1971	1980	1991	2001	2014
Hostětín	299	310	304	233	227	236
Rokytnice	0	0	0	0	590	575
Šanov	630	630	616	555	516	470
Bojkovice	4532	4429	4629	4858	4768	4435
Komňa	822	779	643	531	543	573
Lopeník	888	655	381	236	209	203
Nezdenice	756	729	731	765	758	736
Pitín	1231	1183	1081	911	937	924
Rudice	734	688	587	501	488	451
St. Hrozenkov	0	960	984	812	864	907
Šumice	1701	1738	1818	1816	1767	1682
Vápenice	568	452	313	222	196	201
Vyškovec	662	532	324	201	166	156
Záhorovice	1209	1175	1082	1044	1073	1076
Žitková	912	634	431	248	235	177
MAS Bojkovska	14944	14894	13924	12933	13337	12802
Zlínský kraj	532676	550465	591334	596903	595010	585261

Zdroje dat: ČSÚ, 2014, vlastní úprava

V roce 2000 se Rokytnice odtrhla od Slavičína a stala se samostatnou. Osamostatnění se projeвило v intenzivním rozvoji obce a v pořádání mnoha sportovních a kulturních akcí, které si získalo návštěvníky i ze vzdáleného okolí.

Graf 1 Historický vývoj počtu obyvatel území Bojkovska 1961- 2014

Zdroje dat: ČSÚ, 2014, vlastní úprava

Významné místo území zaujímá město Bojkovice, které je největším a nejlidnatějším městem dnešního Bojkovska a zároveň plní i roli průmyslově-obchodního centra. Ve městě Bojkovice a ve velké vesnici Šumice žila ke konci roku 2014 téměř polovina všech obyvatel MAS. 12 obcí má méně než 1000 obyvatel, z toho 7 obcí, konkrétně obce Hostětín, Šanov, Lopeník, Rudice, Vápenice, Vyškovec a Žitková, nedosahují populace ani 500 obyvatel.

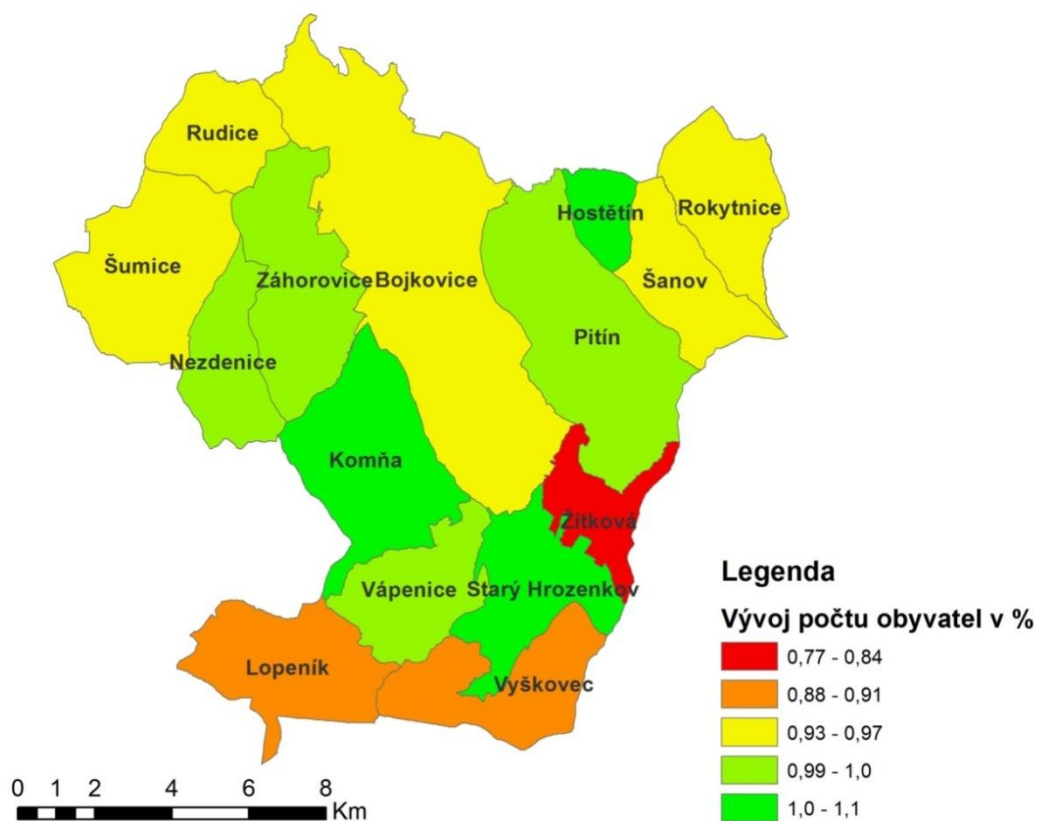
Počet obyvatel MAS Bojkovska v letech 2008 – 2013 pozvolna klesá, k menšímu nárůstu dochází pouze v posledním sledovaném roce 2014. Podle výsledků ČSÚ mělo území MAS ke konci roku 2014 celkem 12 802 obyvatel. Na konci roku 2008, kdy na území žilo 13 186 obyvatel, se postupem let tento počet snižoval až na 12 802 obyvatel. Po celé sledované období let 2008 – 2014 nebyl zaznamenán pokles počtu obyvatel pouze v obcích Lopeník, Vápenice a Záhorovice. Klesající trend má shodný vývoj počtu obyvatel Zlínského kraje, s výjimkou roku 2008 vývoj počtu obyvatel MAS přesně kopíruje % vývoj v rámci celého Zlínského kraje.

Tabulka 2 Vývoj počtu obyvatel na území Bojkovska v letech 2008 - 2014

Území	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hostětín	244	241	240	241	246	242	236
Rokytnice	589	583	573	579	587	576	575
Šanov	512	504	497	493	488	485	470
Bojkovice	4658	4636	4,625	4517	4502	4464	4435
Komňa	583	579	578	566	576	583	573
Lopeník	176	175	177	183	187	196	203
Nezdenice	770	760	748	747	756	730	736
Pitín	965	963	951	939	933	921	924
Rudice	460	458	454	458	450	444	451
St. Hrozenkov	885	889	922	930	929	910	907
Šumice	1751	1742	1740	1690	1689	1685	1682
Vápenice	187	189	196	199	200	199	201
Vyškovec	150	149	150	148	148	149	156
Záhorovice	1063	1071	1067	1080	1084	1098	1076
Žitková	193	186	186	189	179	174	177
Bojkovska	13186	13125	13104	12959	12954	12586	12802

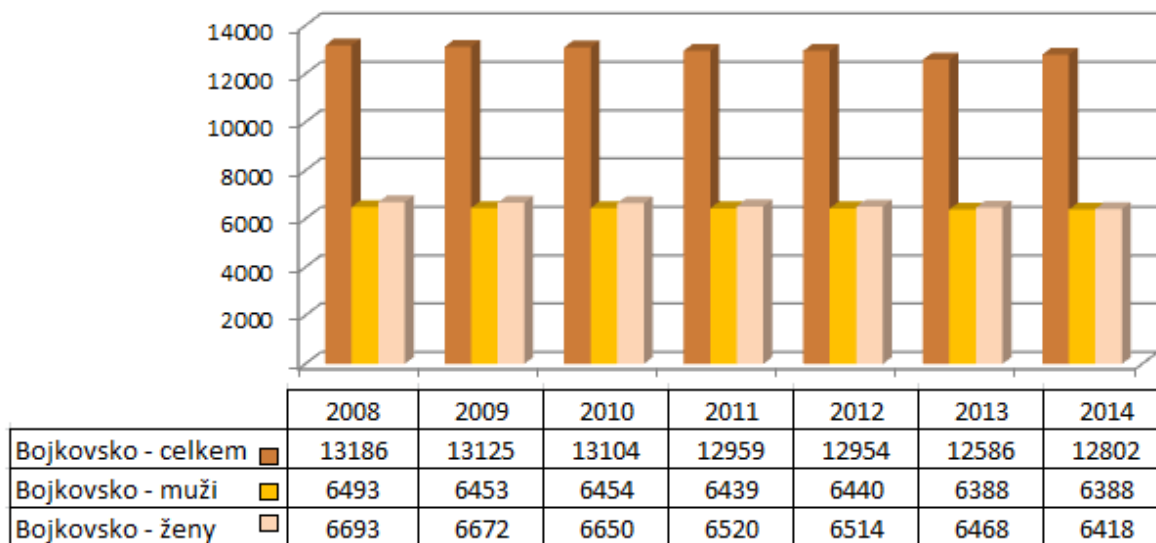
Zdroje dat: ČSÚ, 2014, vlastní úprava

Obrázek 5 Vývoj počtu obyvatel mezi roky 2001 a 2011 podle obcí

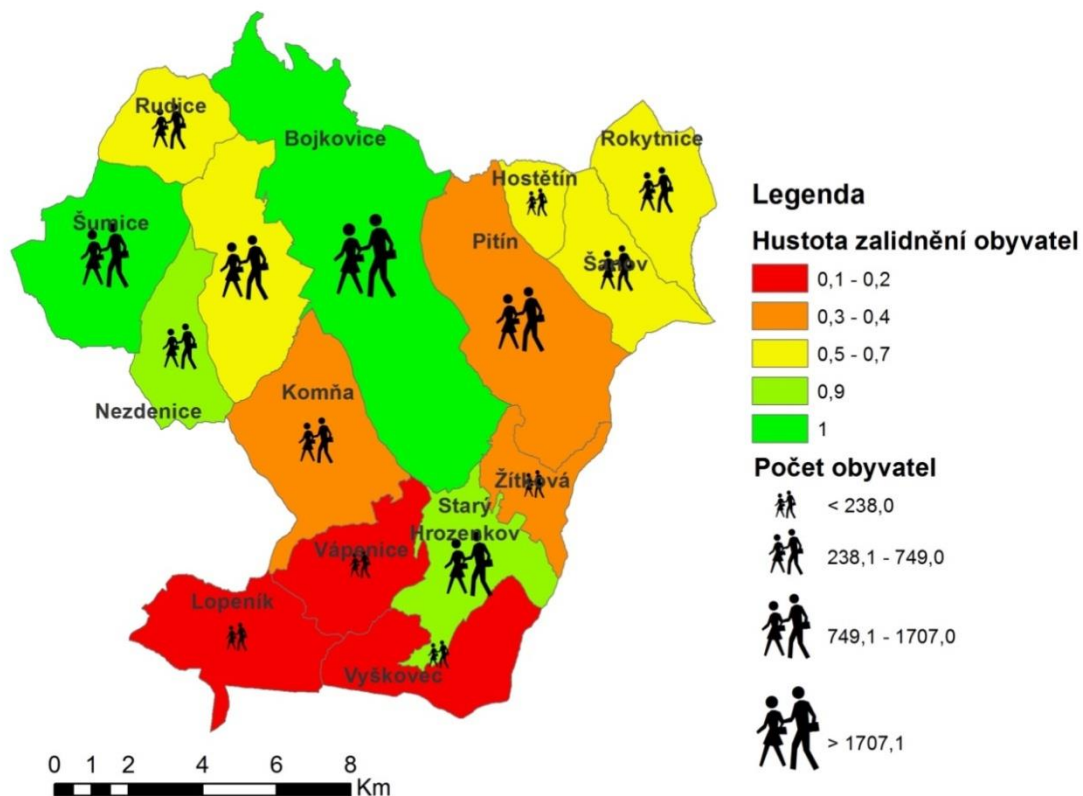
Zdroj dat: SLBD 2011, vlastní úprava

Graf 2 Vývoj počtu obyvatel na území Bojkovska v letech 2008 – 2014

Zdroje dat: ČSÚ, 2014, vlastní úprava

Obrázek 6 Počet obyvatel a hustota zalidnění v obcích MAS Bojkovska v roce 2014

Zdroj dat: MPSV, 2014, vlastní úprava

Obrázek č. 6 nám ukazuje velikosti daných obcí dle rozlohy a taktéž počet obyvatel. Z kombinace obou faktorů nám vyplývá hustota zalidnění daných obcí. Největší zalidněnost je v jediném městě na území MAS Bojkovska – v městě Bojkovice, dale v obci Šumice. Naopak nejmeší hustotu zalidnění mají obce příhraniční (Vyškovec, Vápenice, Lopeník).

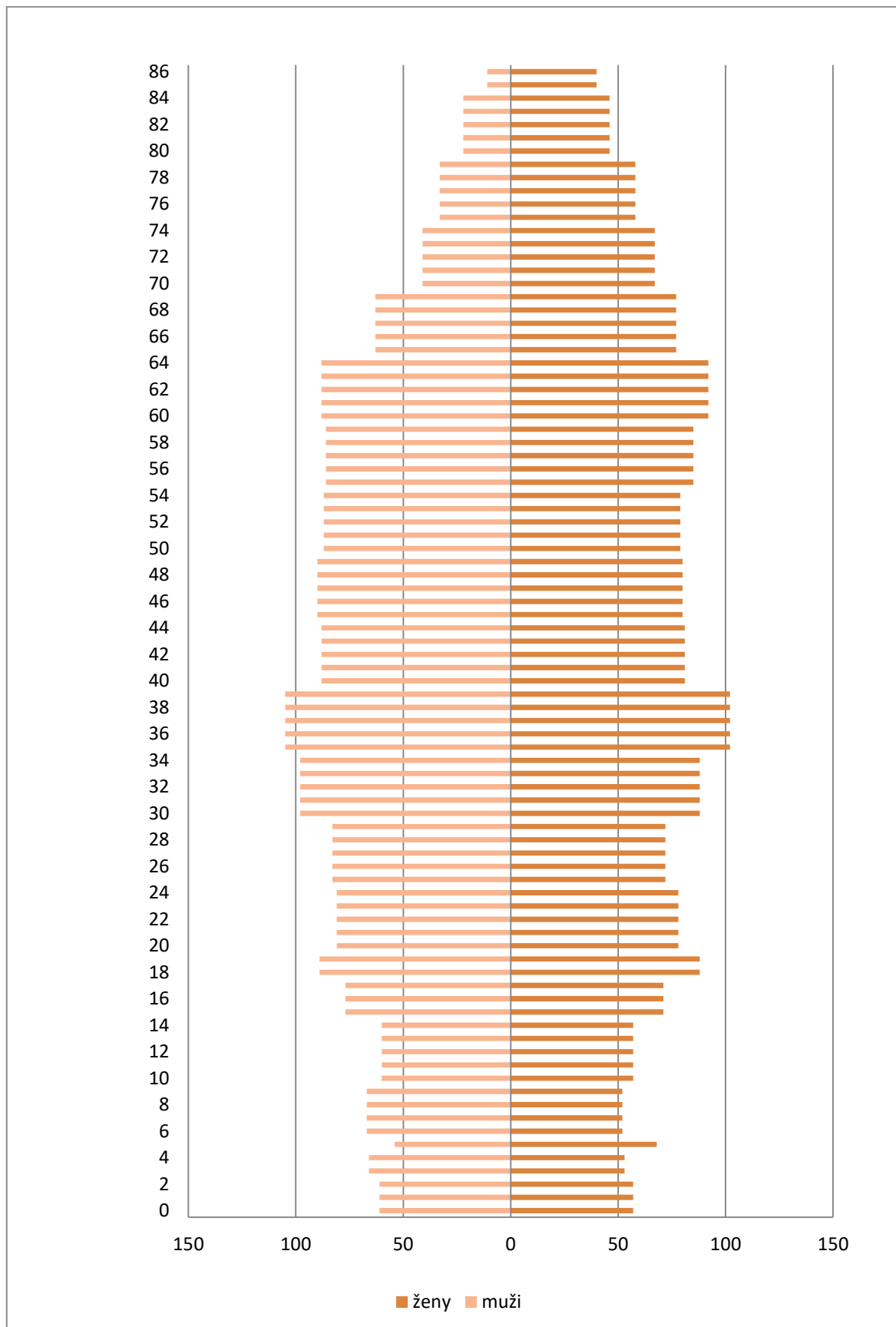
Věková struktura obyvatel

Graf č. 3 zachycuje věkovou skladbu obyvatelstva podle pohlaví a jednotlivých věkových skupin na území Bojkovska na konci roku 2012. Jde o regresivní model, který se vyznačuje vymírající populací. Tento typ je charakteristický pro většinu zemí západní a severní Evropy, včetně České republiky. Vývojové trendy věkové struktury obyvatel MAS vzhledem ke stárnutí populace nejsou v posledních letech příliš optimistické.

Podle údajů ČSÚ k nejpočetnější věkové množině na území MAS patří věková skupina mezi 30 - 39 lety a následně věková skupina mezi 60–63 lety. Nově nastupující ročníky jsou z hlediska věkové struktury poměrně vyrovnané, pozitivně lze hodnotit zvyšující se počet dětí ve věku 0–3 let.

ČSÚ rozděluje obyvatele podle věku do tří kategorií: předproduktivní osoby (0 – 14 let), produktivní osoby (15 – 64 let) a poproduktivní osoby (65 a více let). Na území MAS dochází v letech 2008 a 2012 meziročně k největším % změnám především v kategoriích osob v produktivním a poproduktivním věku. Podíl osob v produktivním věku v roce 2008 tvořil 68,48 % celkového počtu obyvatel, v roce 2012 dochází k poklesu o 0,71 % na hodnotu 67,77 %. Ubývá podíl dětské složky a zvyšuje se podíl seniorů v populaci. V obou sledovaných letech 2008 a 2012 převažuje podíl složky poproduktivní populace nad složkou předproduktivní. Zároveň dochází ke zrychlení růstu počtu osob ve starším věku. V roce 2012 činí rozdíl mezi předproduktivní a poproduktivní složkou 14 %, tj. 585 osob.

Graf 3 Věková struktura obyvatel Bojkovska v roce 2011

Zdroje dat: SLDB 2011, 2014, vlastní úprava

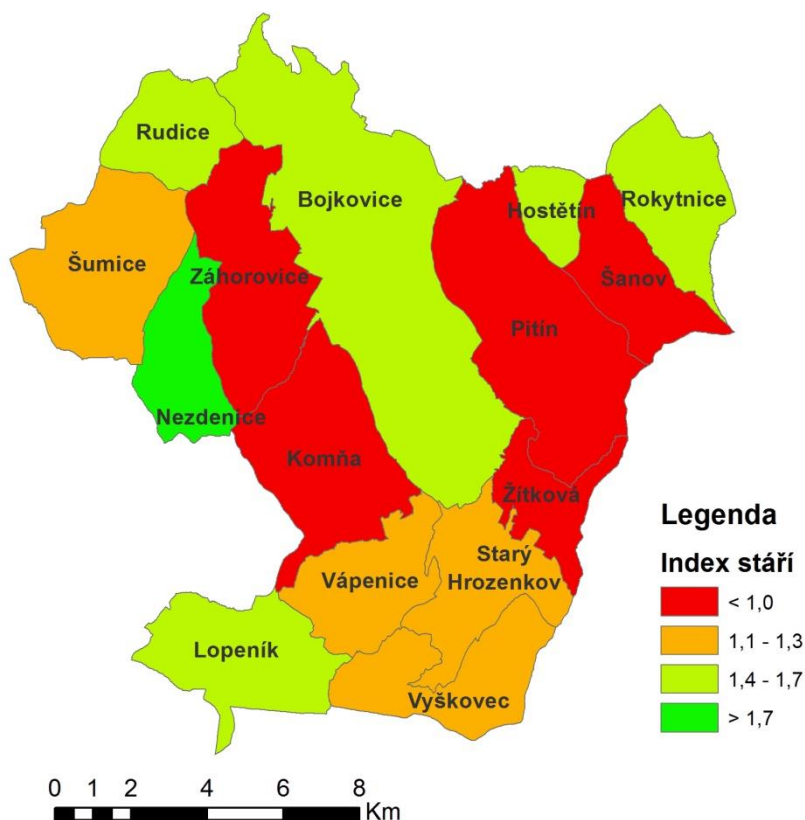
Tabulka 3 Věková struktura obyvatel v letech 2008 –2014 (stav k 31. 12.), index stáří

Území	2008				2012				2014			
	Obyvatelé ve věku 0–14 let celkem	Obyvatelé ve věku 15–64 let celkem	Obyvatelé ve věku 65 a více let celkem	Index stáří	Obyvatelé ve věku 0–14 let celkem	Obyvatelé ve věku 15–64 let celkem	Obyvatelé ve věku 65 a více let celkem	Index stáří	Obyvatelé ve věku 0–14 let celkem	Obyvatelé ve věku 15–64 let celkem	Obyvatelé ve věku 65 a více let celkem	Index stáří
Hostětín	37	156	51	137,8	34	160	52	152,9	34	155	47	138,2
Rokytnice	71	400	118	166,2	72	393	122	169,4	70	386	199	284,3
Šanov	76	358	78	102,6	70	333	85	121,4	64	322	84	131,3
Bojkovice	655	3,254	749	114,4	584	3,088	830	142,1	600	2969	866	144,3
Komňa	88	411	84	95,5	95	386	95	100,0	93	384	96	103,2
Lopeník	23	114	39	169,6	26	123	38	146,2	36	132	35	97,2
Nezdenice	82	466	222	270,7	89	450	217	243,8	88	430	218	247,2
Pitín	161	652	152	94,4	153	632	148	96,7	138	627	159	115,2
Rudice	61	320	79	129,5	51	314	85	166,7	53	302	96	181,1
StarýHrozenkov	151	592	142	94,0	127	639	163	128,3	121	620	166	137,2
Šumice	254	1,204	293	115,4	246	1,136	307	124,8	241	1119	322	133,6
Vápenice	25	133	29	116,0	29	138	33	113,8	33	132	36	109,1
Vyškovec	16	104	30	187,5	21	101	26	123,8	26	101	29	111,5
Záhorovice	166	739	158	95,2	167	765	152	91,0	141	763	172	122,0
Žitková	31	128	34	109,7	31	121	27	87,1	32	114	31	96,9
MAS Bojkovska	1897	9031	2258	119,0	1795	8779	2380	132,6	1770	8556	2476	143,5

Zdroje dat: ČSÚ, 2014, vlastní úprava

Dalším často používaným ukazatelem věkové struktury obyvatelstva je index stáří, který se vypočítá jako poměr počtu obyvatel ve věku 65 a více let k počtu dětí ve věku 0-14 let. Index stáří dosáhl v roce 2008 na území Bojkovska hodnoty 119,0. V dalším sledovaném roce 2012 byla hodnota indexu stáří ještě vyšší a to 132,6 a v roce 2014 až 143,5. Vývoj indexu stáří logicky kopíruje vývoj ve věkové struktuře obyvatelstva území MAS. Rostoucí trend lze pozorovat i ve Zlínském kraji, kde index stáří dosahuje také vyšších hodnot – v roce 2008 hodnoty 110,8 a v roce 2012 hodnoty 121,1.

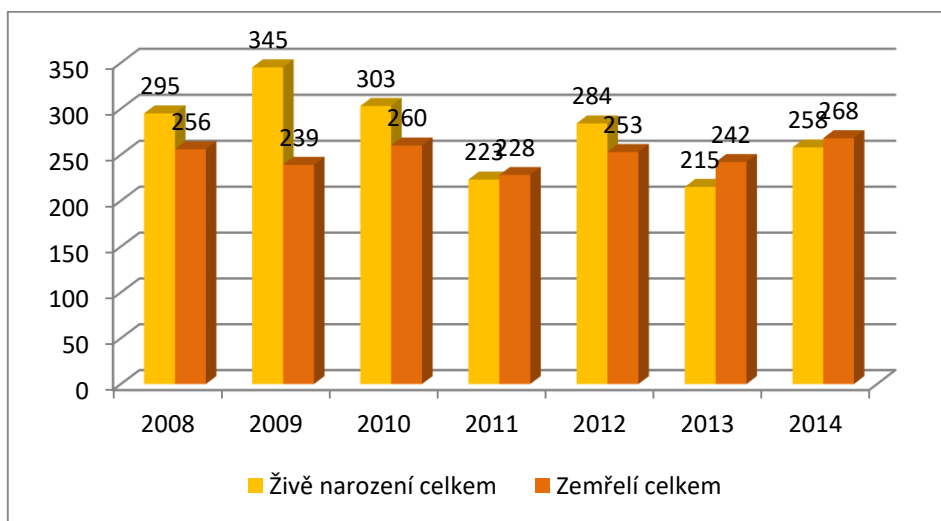
Obrázek 7 Index stáří v MAS Bojkovska

Zdroje dat: ČSÚ, 2014, vlastní úprava

Graf 4 Počet živě narozených a zemřelých na území Bojkovska v letech 2008 – 2014

Zdroje dat: ČSÚ, 2014, vlastní úprava

Na základě dat ČSÚ na území MAS v letech od 2008 do 2014 převažuje přirozená úmrtnost nad nově narozenými. Největší počet, 137 nově narozených, byl zachycen v roce 2010. Naopak nejméně, 104 osob, na území přibyl v roce 2011. Rozdíl mezi živě narozenými a zemřelými není nijak výrazný. Mezi živě narozenými a zemřelými byl největší výkyv zaznamenán v roce 2011, kdy zemřelí převyšovali o 74 osob živě narozené. Nejmenší výkyv zachycuje rok 2008, kdy počet zemřelých převyšuje o 34 osob celkový počet živě narozených.

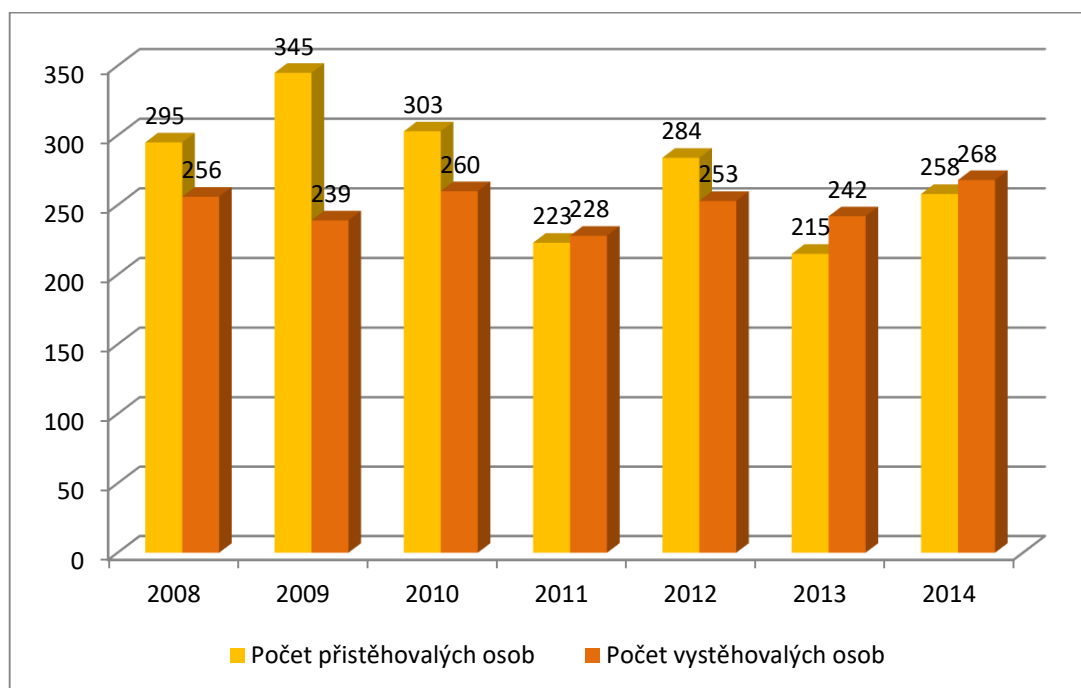
Tabulka 4 Migrační saldo území Bojkovska v letech 2008 - 2012

Území	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Bilance 2008-2014
Hostětín	0	-2	0	1	1	-2	-6	-8
Rokytnice	1	-6	-10	3	8	-2	0	-6
Šanov	5	-8	-5	3	0	-1	-8	-14
Bojkovice	-9	-17	-14	-38	-8	-24	-39	-149
Komňa	6	-3	-2	7	8	8	-7	17
Lopeník	-1	4	6	3	9	12	8	41
Nezdenice	34	29	20	23	32	7	31	176
Pitín	7	-7	-9	-1	-5	-7	4	-18
Rudice	-1	5	2	4	-7	-4	8	7
Starý Hrozenkov	7	4	35	-8	2	-18	3	25
Šumice	-9	-6	6	-15	-6	4	-2	-28
Vápenice	-3	1	4	0	2	-2	0	2
Vyškovec	9	0	2	-3	2	0	5	15
Záhorovice	2	13	-1	4	3	3	-21	3
Žitková	-11	-3	3	4	-5	-1	4	-9
MAS Bojkovska	37	4	37	-13	36	-27	-20	56

Zdroje dat: ČSÚ, 2014, vlastní úprava

Po sledované období let 2008–2014 na území Bojkovska převyšuje počet přistěhovalých osob o 56 osob celkový počet osob vystěhovalých. Kladné migrační bilance za sledované období dosahují obce Komňa, Lopeník, Nezdenice, Rudice, Starý Hrozenkov, Vápenice, Vyškovec a Záhorovice. U měst dosahuje migrační saldo záporných hodnot. Největší rozdíl osob, za sledované období let 2008–2014v záporných hodnotách vykazuje město Bojkovice, naopak v kladných hodnotách obec Nezdenice. Na začátku sledovaného období převyšuje počet přistěhovalých osob počet vystěhovalých osob, avšak je konci sledovaného období je to právě naopak, počet vystěhovalých osob převyšuje počet přistěhovalých osob.

Graf 5 Počet přistěhovalých a vystěhovalých na území Bojkovska v letech 2008 – 2014

Zdroje dat: ČSÚ, 2014, vlastní úprava

Počet přistěhovalých osob za období 2008–2014 na území Bojkovska byl nejnižší v roce 2013, kdy na území přibýlo pouze 215 osob, což je o 69 osob méně než v roce 2012. Nejvyšší počet přistěhovalých osob byl v roce 2009, 345 osob. Počet vystěhovaných osob má neustále kolísavý charakter.

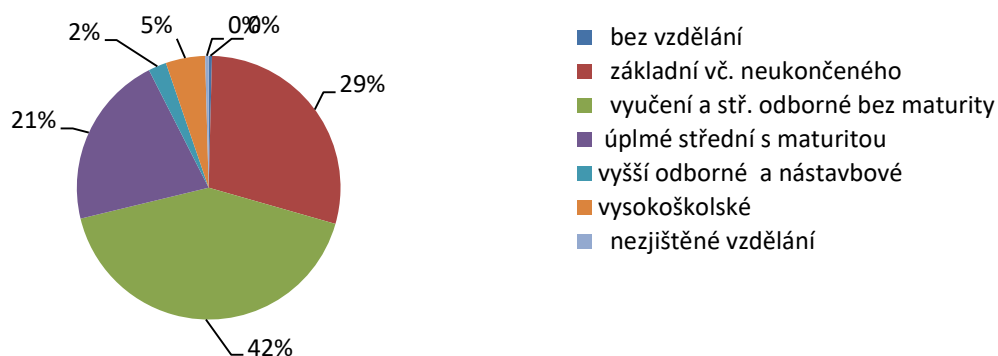
Vzdělanostní struktura

Ve Zlínském kraji za rok 2011 bylo evidováno bez vzdělání a s neukončeným základním vzděláním 1,1 % osob, se základním vzděláním 18,1 % osob, střední vzdělání bez maturity získalo 35,3 % osob, střední vzdělání s maturitou bylo evidováno u 26,7 % obyvatel, nástavbové studium u 2,7 % osob, vyšší odborné vzdělání u 1,1 % a vysokoškolské vzdělání získalo 11,7 % obyvatel. U zbylých 3,4 % obyvatel se nepodařilo nejvyšší dokončené vzdělání zjistit.

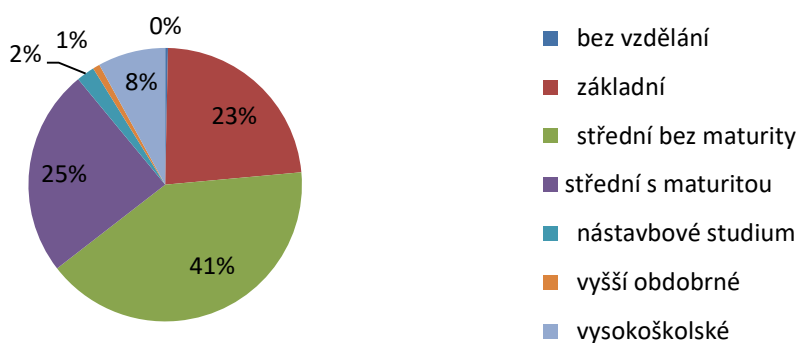
Vzdělanostní struktura obyvatelstva MAS se vyznačuje obyvatelstvem s převládajícími výuční obory a s úplným středním vzděláním. Mezi obyvateli území Bojkovska věku 15 a více let za rok 2011 bylo bez vzdělání evidováno 0 % osob, základní vzdělání uvedlo 23 % populace, střední vzdělání svúčním listem bylo prokázáno u 41 % osob, střední vzdělání s maturitou bylo evidováno u 25 % osob, nástavbové studium získalo u 2 % osob, vyšší odborné pak u 1 % osob a vysokoškolského vzdělání dosáhlo 8,0 % obyvatel. Výsledky vycházejí z posledního Sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v roce 2011.

Graf 6 Vzdělanostní struktura obyvatel v roce 2001, 2011 na území MAS Bojkovska

2001

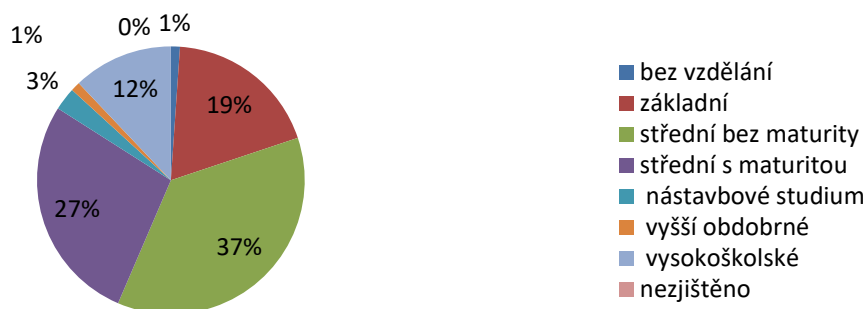

2011

Zdroje dat: SLDB 2001, 2011, vlastní úprava

Graf 7 Vzdělanostní struktura obyvatel v roce 2011 na území Zlínského kraje

Zdroje dat: SLDB 2011, 2014, vlastní úprava

Na území MAS vzdělanostní struktura odpovídá vzdělanostní struktuře ve Zlínském kraji. Území MAS dosahuje jen vyššího počtu obyvatel se základním vzděláním a nepatrný rozdíl je u obyvatel se středním vzděláním bez maturity. Mírně nižší podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním na území MAS je zapříčiněn odlivem vzdělaných lidí, kteří opouštějí region a stěhují se za práci mimo území MAS.

Vývoj počtu obyvatel území Bojkovska má klesající tendenci, a to jak díky přirozenému, tak migračnímu úbytku obyvatel. Největší úbytek obyvatel zaznamenává město Bojkovice a nejnižší zalidnění je zaznamenáno v malých obcích v příhraniční oblasti. I na Bojkovsku se v posledních letech projevil obecný trend stárnutí populace, kdy podle indexu stáří, který vykazuje hodnotu 143,5, zde mírně převažuje generace lidí důchodového věku nad dětmi do 14 let. Co se týká vzdělanostní struktury, je možné sledovat pozvolný nárůst počtu lidí s maturitou a s vysokoškolským vzděláním. Na území MAS vzdělanostní struktura je na nižší úrovni, než je tomu tak ve vzdělanostní struktuře v celém Zlínském kraji.

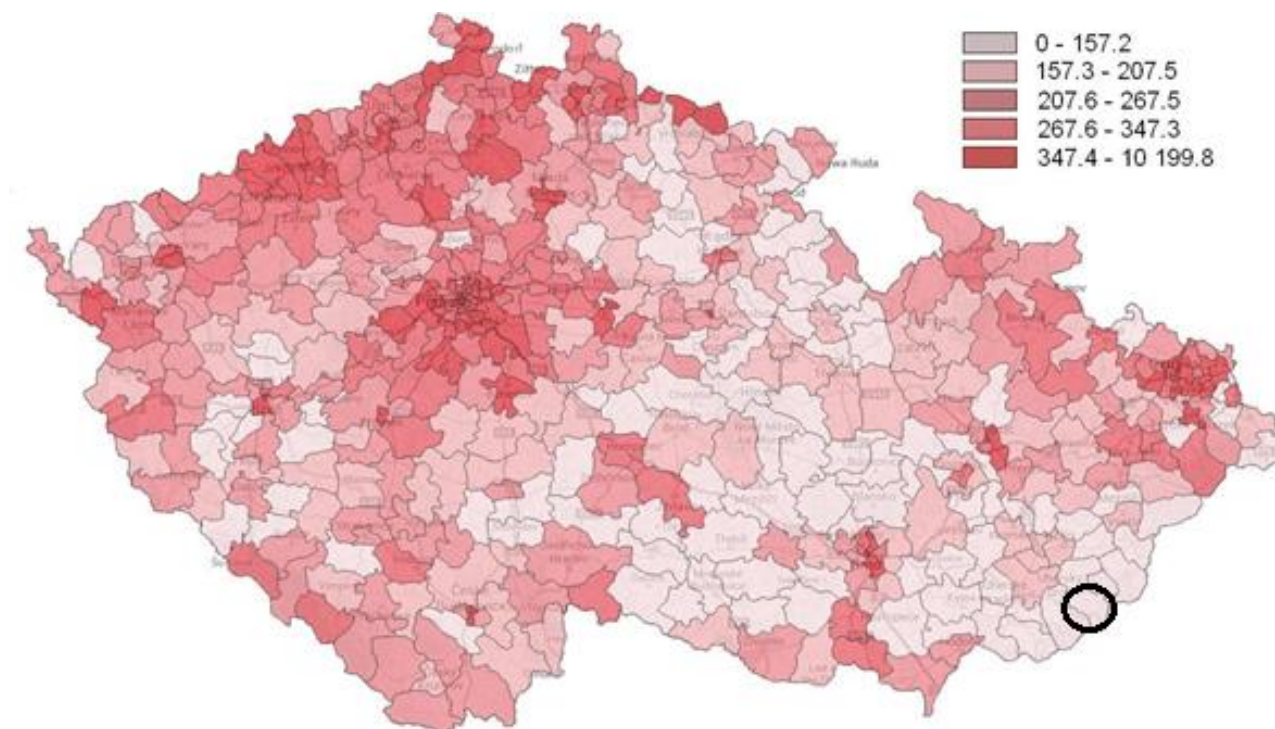
2.1.2 Bezpečnost

Bezpečnost je důležitým faktorem spokojenosti života obyvatel a také základní životní potřebou. Na území Bojkovska působí 1 obvodní oddělení policejní stanice, které se stará o bezpečnost v okolí. Policejní stanici nalezneme v Bojkovicích.

Jak je vidět na níže uvedeném obrázku, vykazuje obvodní oddělení Bojkovice za rok 2013 nízký index kriminality. Hodnota indexu kriminality za rok 2013 je v Bojkovicích 131,7. oproti roku 2012 se index zvýšil o 9,5.

Ve Zlínském kraji má index kriminality za rok 2013 hodnotu 155,9, bylo zjištěno celkem 9197 trestných činů a objasněných bylo 54,3 % ze všech trestných činů. Oproti roku 2012 poklesla ve Zlínském kraji kriminalita a to o 0,1 %. Zlínský kraj se za rok 2013 ve srovnání s ostatními kraji řadí na 4. místo v počtu nejméně trestných činů a na 2. místo v počtu objasněných trestných činů.

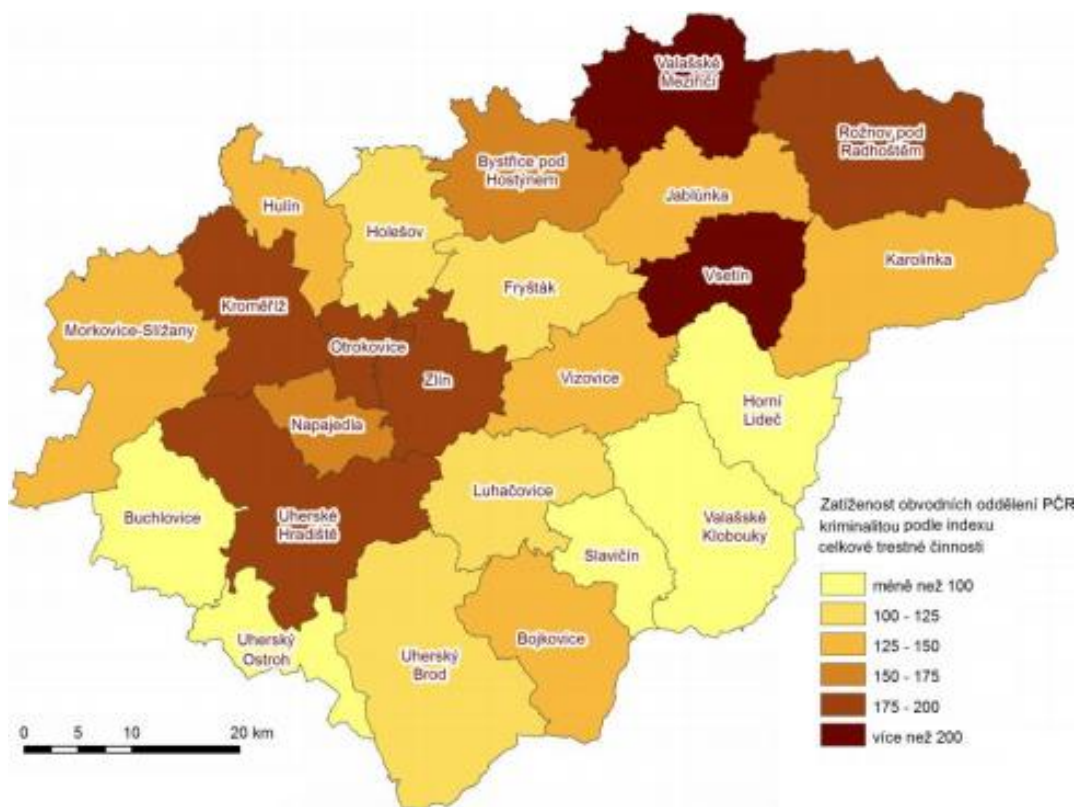
Obrázek 8 Registrovaná kriminalita V ČR za rok 2013 za jednotlivá oddělení

Zdroje dat: Policie ČR, 2013

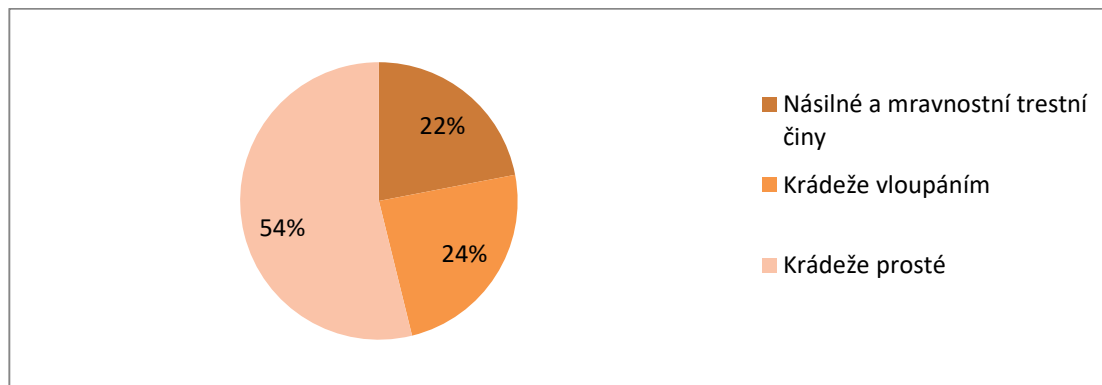
V roce 2013 bylo v obvodním oddělení policie Bojkovic spácháno celkem 154 trestných činů, z toho 91 objasněných.

Obrázek 9 Zatíženost obvodních oddělení PČR ve Zlínském kraji v roce 2013 (dle indexu celkových TČ)

Zdroje dat: Policie ČR, 2014

Graf 8 Zjištěné trestné činy za rok 2013 v obvodním oddělení Bojkovice

Zdroje dat: Mapa kriminality, 2014, vlastní úprava

V roce 2015 došlo k poklesu trestné činnosti v porovnání s rokem 2014, avšak celkový nápad trestných činů v rámci OOP Bojkovice narostl oproti roku 2014 o 3,5 %.

Došlo k poklesu majetkové trestné činnosti, avšak došlo k nárůstu násilných TČ. o 100 %.

Věková skladba pachatelů TČ se v podstatě nemění, projevila se mírný pokles TČ spáchaných pachateli ve věku 1-18 let, taktéž se projevila pokles pachatelů z řad recidivistů, tento pokles,

je však z části ovlivněn počtem vyhledaných TČ, tzv. maření výkonu úředního rozhodnutí, toto je zapříčiněno nižším personálním stavem a taktéž plněním jiných úkolů policisty OOP Bojkovice. Mezi recidivisty nejsou zařazeni neplatiči výživného, u kterých se recidiva projevuje asi v 80 %.

Věková skladba obětí TČ je v podstatě stejná v roce 2014 a 2015. Ve věkové skupině 1-18 let se projevuje hlavně při internetovém obchodování s následujícím nedodání předem zaplaceného zboží, toto se projevuje taktéž v přestupkovém řízení.

Ženy jako oběti TČ jsou evidovány hlavně v rámci neplacení výživného, případně majetkové trestné činnosti, krádeže, podvody.

Osoby starší 65ti let jako oběti TČ jsou evidovány v rámci majetkových trestných činů, krádeže v bytech, vloupání do sklepních prostor a podobně.

Celkový pokles přestupků, který se projevilo v roce 2015, proti roku 2014 je zapříčiněn jak již bylo zmíněno u trestných činů snížením počtu vyhledaných přestupků, ať z důvodu nižšího počtu policistů na OOP Bojkovice, tak i plněním dalších úkolů při střežení muničního skladu ve Vrběticích, terorismu a migraci, tj. přestupků řešených převážně v dopravě jak formou blokového řízení, tak oznámením správnímu orgánu. Vyrůstá počet přestupků „proti občanskému soužití“, kdy se jedná o sousedské spory a taktéž rodinné záležitosti, kdy dochází ke vzájemnému napadání v rodinách. Každý rok dochází k vykázáni násilných osob ze společné domácnosti. U majetkových přestupků je stav podobný jako v roce předchozím, projevilo se zde mírné snížení drobných krádeží barevných kovů. Úbytek přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomániemi je pouze zdánlivý, neboť v roce 2015 vzrostl počet šetřených TČ v této oblasti. V průběhu roku 2015 se také začalo projevovat užívání OPL již na základních školách.

Zdroje dat: Policie ČR OOP Bojkovice

Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba ZK p. o. nemá na území MAS Bojkovska žádnou výjezdovou základnu. Nejbližší jsou v Uherském Brodě a ve Slavičíně.

Jednotky požární ochrany

Jednotky požární ochrany (kam spadají zásahové jednotky zřizované obcemi – JPO – jednotky požární ochrany) zabezpečují plošné pokrytí území MAS proti mimořádným událostem, při ochraně obyvatelstva či v krizových situacích.

Jednotkou požární ochrany (dále jen „JPO“) se rozumí organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými hasiči, požární technikou (automobily) a věcnými prostředky požární ochrany (výbava automobilů, agregáty, apod.).

Na území MAS jsou nejčastěji zastoupeny JPO kategorie V a ve městě Bojkovice JPO kategorie II/2.

Jednotka obce s územní působností kategorie JPO II zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci nad 1000 obyvatel. Doba výjezdu z místa dislokace je do 5 minut, doba příjezdu na místo zásahu do 10 min.

Jednotka obce kategorie JPO V, která má působnost zejména na území katastru své obce, zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu. Vyjíždí do 10 minut do vyhlášení poplachu.

Aktuálním problémem sboru dobrovolných hasičů je často technické zázemí, které odpovídá době zřízení hasičské zbrojnice – 60. – 80. léta. Jsou zde problémy s energetickým hospodářstvím objektů, skladové prostory neodpovídají aktuálním potřebám moderní záchranné techniky. Technické zařízení a vybavení vyžaduje také obměnu za moderní a výkonnou techniku využitelnou při zásazích v aktuálním prostředí, kdy je nutné přizpůsobení se změnám klimatu a novým rizikům vyplývajících z klimatických změn.

Tabulka 5 Přehled JPO na území MAS Bojkovska

Město/obec	JPO	Počet členů
Hostětín	V	8
Rokytnice	V	10
Šanov	V	9
Bojkovice	II/2	36
Komňa	V	11
Lopeník	V	9
Nezdenice	V	17
Pitín	V	14
Rudice	V	10
St. Hrozenkov	II	13
Šumice	V	14
Vápenice	-	-
Vyškovec	-	-
Záhorovice	V	18
Žitková	-	-

Zdroje dat: vlastní šetření

Dopravně nebezpečná místa

Polovina obcí identifikovala dopravně nebezpečná místa. Jde o různorodé záležitosti odnepřehledných zatáček, přechodů pro chodce poprůjezdy obcí. Z hlediska dopravní bezpečnosti je rizikový i technický stav místních komunikací a účelových komunikací v obcích.

Tabulka 6 Dopravně nebezpečná místa

Obec	Specifikace problémových míst
Rokytnice	Schází přechody pro chodce a zpomalovací prahy
Šanov	chybějící chodníky v horní části obce
Bojkovice	Neosvětlené přechody pro chodce
Komňa	zatáčka na silnici II/496 při vjezdu do obce od Nového Dvora
Lopeník	Nepřehledná dvojitá zatáčka na vjezdu do obce a křižovatka ke koupališti. Nebezpečná komunikace III. tř. úzká, nelze bezpečně míjet protijedoucí vozidla.
Nezdenice	Silnicell/495 úsek od Kulturního zařízení po výjezd z obce směrem na Záhorovice, úsek velmi častých dopravních nehod
Pitín	Podjezd pod žel. viaduktem – silnice II/495
Rudice	Autobusové zastávky u OÚ a střed obce, nutno přemístění
St. Hrozenkov	Silnice I/50 – silný provoz kamionů, kolizní situace
Šumice	Průjezd obcí
Záhorovice	Dva nenasvětlené přechody pro chodce

Zdroje dat: Dotazníkové šetření

O bezpečnost na území MAS Bojkovska se stará Policie ČR, která má na území MAS Bojkovska zřízeno obvodní oddělení v Bojkovicích. Další složkou z integrovaného záchranného systému se na území Bojkovska nachází jednotky požární ochrany, ovšem zdravotnická záchranná služba na území není. Četnost jednotek požární ochrany je téměř ve všech obcích, ale jejich vybavení je ve většině případů zastaralé. Na území dochází ke zvyšování trestné činnosti, kdy se to projevuje i na základních školách v souvislosti s alkoholismem a jinými toxikomaniemi. Jsou také na území identifikovány dopravě nebezpečné místa, které je třeba řešit, aby se eliminovala v těchto úsecích nehodovost.

2.1.3 Společenský život

Kvalita života v obci se odvíjí především od poskytovaných volnočasových aktivit. Pro všechny věkové kategorie se na území mikroregionu Bojkovska pořádá několik zajímavých aktivit. Pro správný rozvoj každé obce je potřebné mít dostatek sportovních a kulturních spolků a institucí.

Prakticky v celém území se zachovávají a dodržují tradice. Na jejich podporu a obnovování se nejvíce podílí spolky, folklórní a krojované soubory. Díky spolkům působících v jednotlivých obcích se zachovaly zvyky a obyčeje jako například masopustní obchůzky, Velikonoce, hody a jiné.

Téměř v každé obci se organizují klasické akce pro děti jako je dětský den, Mikuláš či karnevaly. Mezi často pořádané události spadají také tradiční plesy a v neposlední řadě také sportovní akce (fotbalové, nohejbalové či ping pongové turnaje). Pro důchodce se v mnoha obcích pořádají také setkání důchodců či různé besedy.

I činnost hasičů výrazně přispívají k oživení samotných obcí a tím i celého území MAS. Ve většině obcí jsou nejaktivnějším spolkem dobrovolní hasiči, kteří se spolupodílejí na pořádání většiny kulturně sportovních aktivit a přispívají k rozvoji života na vesnici.

Tabulka 7 Kulturní zařízení v obcích MAS Bojkovska

Území	Kostel	Hřbitov	Hostinec se stravováním	Hostinec bez stravování	Knihovna	Muzeum	Kino	Kulturní dům
Hostětín	ne	ne	ne	ne	ano	ne	ne	ne
Rokytnice	ne	ne	ne	ano	ano	ne	ne	ne
Šanov	ne	ne	ne	ano	ano	ano	ne	ne
Bojkovice	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ne	ano
Komňa	ano	ano	ne	ano	ano	ano	ne	ne
Lopeník	ne	ne	ne	ne	ano	ne	ne	ne
Nezdenice	ano	ano	ano	ano	ano	ne	ne	ano
Pitín	ano	ano	ano	ano	ano	ne	ne	ano
Rudice	ano	ano	ano	ne	ano	ne	ne	ne
St. Hrozenkov	ano	ne	ano	ano	ano	ne	ne	ano
Šumice	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ne	ano
Vápenice	ne	ne	ano	ne	ano	ne	ne	ano
Vyškovec	ne	ne	ne	ne	ano	ne	ne	ne
Záhorovice	ne	ne	ano	ano	ano	ne	ne	ne
Žitková	ne	ne	ano	ano	ano	ne	ne	ne

Zdroje dat: Dotazníkové šetření, vlastní úprava

Kostel a hřbitov se nachází téměř v polovině obcí patřících pod Bojkovsko. Zbytek obcí má buď svou kapličku, kde se konají mše svaté nebo věřící dojíždí do okolních obcí.

K dobré vybavenosti patří i možnost stravování, ta je zastoupena ve více než polovině obcí.

Knihovny mají na území poměrně velké zastoupení, v některých obcích je k dispozici i více zařízení, i když ne všechna mají dostatečné vybavení.

Na území MAS jsou v provozu 4 muzea a to, Letecké muzeum v Šanově, Muzeum Bojkovska v Bojkovicích, Muzeum Zvěrokleštiče v Komni a Šumické muzeum. Kino se zde nenachází žádné.

Kulturní domy se nachází pouze v 6 obcích MAS. V obcích, ve kterých se kulturní dům nenachází, jsou využívány prostory jako sokolovna (Komňa), zrekonstruovaná bývalá škola (Vápenice), bývalý kinosál (Rudice) nebo sál v hostinci, zrekonstruovaná klubovna a sál Centra Veronica (Hostětín)

Stavebně technický stav těchto veřejných objektů je často nevyhovující a vyžaduje značné investice.

Sportovní vybavenost

Území MAS Bojkovska nabízí sportovní vyžití pro trávení volného času svých obyvatel. V posledních letech se obce a města zaměřovaly více na výstavbu venkovních víceúčelových hřišť než na výstavbu vnitřních sportovišť. Ve většině obcí je vybudováno dětské hřiště. Tělocvična se nenachází ani v polovině obcí. Většina sportovních zařízení zcela chybí v malých obcích nebo jsou již starší a potřebují zrekonstruovat a dovybavit, z důvodu jejich velké vytíženosti.

Tabulka 8 Sportovní vybavenost obcí na území Bojkovska

Území	Dětské hřiště	Hřiště	Tělocvična	Víceúčelové hřiště	Bazén	Fitness
				(tenisový kurt)		
Hostětín	ano	ano	ne	ne	ne	ne
Rokytnice	ano	ano	ne	ano	ne	ne
Šanov	ano	ano	ano	ano	ne	ne
Bojkovice	ano	ano	ano	ano	ano	ano
Komňa	ano	ano	ano	ne	ne	ne
Lopeník	ne	ano	ne	ano	ano	ne
Nezdenice	ano	ano	ne	ano	ano	ano
Pitín	ano	ano	ano	ano	ano	ne
Rudice	ano	ano	ne	ano	ne	ne
Starý Hrozenkov	ano	ne	ne	ano	ano	ne
Šumice	ano	ano	ano	ano	ne	ne
Vápenice	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Vyškovec	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Záhorovice	ano	ano	ano	ano	ne	ne
Žitková	ne	ano	ne	ne	ano	ne

Zdroje dat: Vlastní šetření, 2014

Spolky v obcích

Spolkový život na území MAS Bojkovska se vyvíjí od změn ve společnosti a přímo souvisí s činností jednotlivých společenských organizací. Ty dávají prostor k volnočasovému vyžití jak svých členů, tak i ostatních občanům, pro které se pořádají akce kulturního a společenského charakteru. Spolkový život v obcích je rozvinut na různé úrovni a nelze jej popsat hromadně, proto jsou v tabulce č. 7. uváděny spolky podle obcí. Nejvíce jednotlivých spolků je zastoupeno ve městě Bojkovice.

Spolky sice mají pořízeno základní vybavení pro své fungování (technické i materiální), ale pro dlouhodobé pokračování jejich činnosti, rozšíření členské základny a kvalitnější výkon své činnosti většina z nich potřebuje stávající vybavení obnovit, modernizovat či rozšířit. Také jsou

nedostatečné finanční prostředky na financování spolkových aktivit a zejména v malých obcích jsou spolky bez zázemí.

Tabulka 9 Neziskové organizace na území MAS Bojkovska

Obec	Název neziskové organizace
Hostětín	Občanské sdružení Tradice Bílých Karpat, Myslivecké sdružení, Sdružení singulárních podílníků, Český červený kříž, SDH Hostětín, ZO ČSOP VERONICA
Rokytnice	Sbor dobrovolných hasičů
Šanov	Sportovní klub Sokol, Myslivecké sdružení, Český svaz Včelařů, Sbor dobrovolných hasičů
Bojkovice	Cimbálová muzika Bojkovjan, Cimbálová muzika Jaroslava Pavlíka, Cimbálová muzika Čardáš, Folklórní soubor Světlovan, Dětský folklórní soubor Světlovánek, Bzovjánek, NOTABENE Bojkovice, TJ SOKOL Bojkovice, Klub filatelistů 06-77 Bojkovice, Klub Světlov, Mateřské a rodinné centrum Nebojsa, Centrum branných aktivit o.s.
Komňa	Dechová hudba Komňané, skupina Podšable, FK Komňa a Sbor dobrovolných hasičů, Komenský ochotnický spolek, MS Český červený kříž, Sdružení singulárních podílníků
Nezdenice	Sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol
Pitín	Včelařská organizace, Myslivecké sdružení, Aerobik, TJ Sokol Pitín, Klub důchodců, Červený kříž, SDH Pitín, Orel Pitín, TJ Pitín, Pitínské Divadlo Gabry a Málinky, Český zahrádkářský svaz Pitín
Rudice	Sbor dobrovolných hasičů, Český svaz žen Rudice, TJ Sokol Rudice, Myslivci Březovec, Český svaz žen
Starý Hrozenkov	Folklórní soubor KOPANIČÁR, Dětský soubor KOPANIČÁREK Starý Hrozenkov, Gajdoši z Kopanic, Dechová hudba Hrozenčané, Raiwa, včelaři, Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s.
Šanov	TJ SOKOL, Sdružení dobrovolných hasičů, Klub důchodců
Šumice	Sdružení dobrovolných hasičů, Včelaři, TJ Sokol Šumice, Český červený kříž, Myslivecké sdružení, Sdružení Besednice, Tenisový oddíl Šumice, TJ Šumice
Vápenice	Mužský sbor z Vápenic, Ženský sbor ČEČERA
Záhorovice	DH Záhorovjané, Dechová hudba Záhorovjané, TJ Záhorovice
Žitková	TJ Žitková, Myslivecké sdružení

Zdroje dat: Vlastní šetření

Zajištění informovanosti obcí

Obce informují obyvatele prostřednictvím webových stránek, zpravodaje a obecního rozhlasu. Na webových stránkách mohou občané najít aktuální údaje z úřední desky, usnesení rady a zastupitelstva obce či města, ročenky, výroční zprávy a další zprávy, které informují o kulturním i obecním dění v obci. Všechny obce a města jsou poskytovateli služby Czech Point, jenž zjednodušuje přístup občanů k získávání dokumentů typu výpis z katastru nemovitostí, výpis z rejstříku trestu a obchodního rejstříku nebo ověřování listin.

Tabulka č. 8. zachycuje obce a města vydávající zpravodaj za účelem poskytnutí obyvatelům obce objektivní informace, které se týkají činnosti obecního, popřípadě městského úřadu, dále společenského, sportovního a kulturního dění. Mezi služby poskytované občanům patří vydávání místních informačních zpravodajů zpravidla zcela zdarma nebo za symbolickou cenu.

Tabulka 10 Zajištění informovanosti obcí

Území	Název zpravodaje	Četnost vydávání
Hostětín	Hostětínský zpravodaj	1x ročně
Rokytnice	Zpravodaj občanů Rokytnice a Kochavce	Čtvrtletně
Šanov	Šanovský zpravodaj	1x ročně
Bojkovice	Naše Bojkovsko	Čtvrtletně
Komňa	Koměnský zpravodaj	Čtvrtletně
Nezdenice	Zpravodaj Nezdenic	1x ročně
Pitín	Pitínský zpravodaj	1x ročně
Šumice	Šumický zpravodaj	Čtvrtletně
Záhorovice	Záhorovický zpravodaj	1x ročně

Zdroje dat: vlastní šetření

Dále slouží k informování svých občanů nezávislé informační portály např. www.Bojkovsko.cz

Společenský život na území MAS Bojkovska je na dobré úrovni. Funguje zde široké spektrum organizací a pořádá se značné množství tradičních akcí. Obce jsou relativně dobře vybaveny kulturními a sportovními zařízeními, stav řady zařízení však není plně vyhovující. Pro zachování, resp. další rozvoj společenského života, jsou však nezbytné investice do technického stavu zařízení i do materiálně-technického vybavení spolků a sdružení, také zajištění stálého zázemí spolků a financování jejich činnosti.

2.1.4 Vybavenost obcí a služby

Občanská vybavenost

Vybavenost obcí je jedním ze základních ukazatelů atraktivity venkovského prostředí. Vytvářením kvalitního zázemí se zvyšuje potenciál rozvoje území. Služby, které mohou občané v obcích a městech nalézt, splňují v převážné míře podmínky pro kvalitní život.

Z hlediska vybavenosti se všechny služby nachází pouze ve městě Bojkovice. Velká část služeb poté i ve Starém Hrozenkově.

Ve všech obcích MAS Bojkovska jsou zastoupeny potraviny, drogerie se nachází pouze ve 4 obcích MAS (Bojkovice, Nezdenice, Starý Hrozenkov a Záhorovice), řeznictví pouze v Bojkovicích a Starém Hrozenkově.

Většina obcí MAS je vybavena hospodou nebo restaurací, jen ve 4 obcích (Bojkovice, Pitín, Starý Hrozenkov a Šumice) nabízí služby v podobě kavárny nebo cukrárny.

V MAS Bojkovska funguje samostatná pošta v celkem 6 obcích (Bojkovice, Nezdenice, Pitín, Starý Hrozenkov, Šumice a Záhorovice). Obyvatelé zbylých obcí využívají poštovních služeb na pobočce, pod kterou jejich území spadá.

Služby sběrného dvoru fungují ve více jak polovině obcí MAS. Služebna obvodního oddělení policie se nachází v hlavním městě MAS v Bojkovicích, obvodní oddělení má širokou působnost a nedostatečný počet policistů zajišťujících bezpečnost v území.

Obecní rozhlas a je využíván ve všech obcích MAS, mimo obce Vyškovec.

Další služby, které obce MAS nabízí, jako je kadeřnictví nebo instalatér/topenář se nachází téměř v polovině obcí. Také stavebními řemesly, stolařstvím, zámečnictvím a opravou motorových vozidel jsou vybaveny většiny obcí MAS Bojkovska.

Regionální potraviny nabízí obce jako je Hostětín, Bojkovice, Komňa, Nezdenice, Pitín, Šumice a Žitková.

Vzhledem k menšímu území jsou chybějící služby v malých obcích nabízeny v Bojkovicích nebo ve větších obcích MAS Bojkovska.

Problémem je často technický stav budov, z nichž některé vyžadují rekonstrukci či dílčí úpravy (zateplení, výměna oken, nízkoenergetické kotle apod.).

Tabulka 11 Vybavenost službami obcí na území MAS Bojkovska

Území	Potraviný / smíš.	Drogerie	Řeznictví	Hospoda/rest.	Kavárna/cukrárna	Pošta	Policie	Sběrný dvůr	Obecní rozhlas	Kadeřnictví	Instalátér/ topenář	Stavební řemesla	Stolařství	Zámečnictví	Opravný motor.	Výrobce reg.	Dostačuje
Hostětín	A	N	N	N	N	N	N	A	A	A	N	A	A	A	N	A	A
Rokytnice	A	N	N	A	N	N	N	A	A	N	A	A	A	A	A	N	A
Šanov	A	N	N	A	N	N	N	N	A	N	A	A	N	N	N	N	N
Bojkovice	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Komňa	A	N	N	A	N	N	N	A	A	A	N	A	N	N	N	A	A
Lopeník	A	N	N	N	N	N	N	N	A	N	N	N	N	N	N	N	N
Nezdenice	A	A	N	A	N	A	N	A	A	A	N	A	A	A	A	A	A
Pitín	A	N	N	A	A	A	N	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Rudice	A	N	N	A	N	N	N	N	A	N	N	N	N	A	N	N	N
St. Hrozenkov	A	A	A	A	A	A	N	N	A	A	A	A	N	A	A	N	A
Šumice	A	N	N	A	A	A	N	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Vápenice	A	N	N	N	N	N	N	N	A	N	N	N	A	N	N	N	N
Vyškovec	A	N	N	A	N	N	N	N	N	N	N	A	A	N	N	N	N
Záhorovice	A	A	N	A	N	A	N	A	A	A	A	A	A	A	A	N	A
Žitková	A	N	N	A	N	N	N	N	A	N	A	N	N	N	N	A	N

Zdroje dat: vlastní šetření

Školy a školská zařízení

Počet škol a jejich kapacita závisí na celkovém počtu dětí v dané obci. Mateřskou školu mají všechny obce kromě obcí Hostětín, Lopeník, Rudice, Vyškovec, Vápenice a Žitková. Školy, které mají jen první stupeň, jsou na území zastoupeny v malém množství. Základní školy pro 1. – 5. ročník působí v obcích Rokytnice, Šanov, Komňa, Nezdenice, Pitín a Záhorovice. Škola, která má pouze druhý stupeň, se na území MAS Bojkovska nevyskytuje. Úplná základní škola funguje pouze v městečku Bojkovice a v obcích Šumice a Starý Hrozenkov. V Bojkovicích se také nachází základní praktická škola a základní umělecká škola.

Stejně jako u veřejných budov je i zde často problémem technický stav budov, z nichž některé vyžadují rekonstrukci či dílčí úpravy (zateplení, výměna oken, nízkoenergetické kotle apod.). Také zastaralé a nevyhovující vybavení škol, které neodpovídá současným výukovým metodám, konkrétně učeben přírodovědných, jazykových, a učeben IT, technických a řemeslných oborů, je potřeba průběžně obměňovat či doplňovat.

Na území MAS Bojkovska na základních školách probíhá inkluzivní vzdělávání, a to jak pro žáky s lehčími formami poruch vzdělávání, tak s těžšími formami a také pro žáky tělesně postižené. Při tomto vzdělávání je však problém v naprosto nedostatečném financování zvýšených

nákladů inkluzivního vzdělávání a částečně také v nedostatku speciálních pedagogů. Školy tak plně nejsou připraveny na realizaci Akčního plánu inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018 a navazujících strategických cílů. Pro žáky z regionu MAS, kteří jsou téměř nevzdělatelní či hendikepováni silným postižením, je Zlínským krajem zřízena základní škola se speciálními vzdělávacími potřebami „Základní škola praktická“ se sídlem v Bojkovicích. Pro děti s lehkým mentálním postižením jsou v současné době určeny 3 třídy, ve kterých jsou žáci dvou a více postupných ročníků, kapacita školy je stanovena na 44 žáky. Pro žáky ZŠ speciální je kapacita 8 žáků. Kapacita je přiměřená potřebám oblasti regionu Bojkovska.

Problémem základního a mateřského školství je také technická a technologická nedostatečnost pro inkluzivní vzdělávání v regionu MAS.

Dlouhodobá udržitelnost venkovského školství je spojena s otázkou hledání a nalézání jeho alternativních funkcí, k nimž přispívá tradiční poslání venkovských škol jako hybatelů místního společenského života. Zajímavou perspektivu představuje využití stávajících zařízení pro potřeby komunitního, neformálního nebo celoživotního vzdělávání. Obavy místních aktérů vyvolává stále klesající důraz na rozvoj kompetencí (manuálních, technických, jazykových, moderních IT, apod.) podstatných pro pozdější uplatnění žáků a studentů na trhu práce. Dopady daného stavu se dále odráží i ve středním a vysokém školství, kdy si studenti volí velmi často humanitní obory vzdělání na úkor technických – přírodovědných oborů.

V regionu MAS působí na každé základní škole školní družiny, které zabezpečují v rámci zájmových kroužků a nepovinných předmětů mimoškolní výchovu založenou na pedagogice volného času.

Určitý potenciál představují kluby maminek či rodinná centra (neformálního charakteru) či volnočasové spolky, které představují prostor pro neformální vzdělávání (např. myslivecký spolek, skauti, včelařský spolek, apod.).

Na území MAS se nenachází žádné zařízení péče o děti do 3 let, mikrojesle či jiné zařízení nabízející veřejnou službu péče o děti, která nabízí pravidelnou profesionální péči o děti od šesti měsíců do tří let.

Nabídka příměstských táborů je v obcích MAS relativně omezená. Největší poskytovatel táborů je Dům dětí a mládeže Bojkovice. Další nabídky nabízí místní základní školy ve spolupráci s neziskovou organizací – skautský oddíl, apod. Zde se jedná o jednorázovou jednotýdenní nabídku po dobu letních prázdnin, v dalším volném čase (jarní prázdniny, apod.) již nabídka není připravena.

Školství je blíže zachyceno v následujících tabulkách.

Tabulka 12 Školská zařízení na území MAS Bojkovska

Území	MŠ	ZŠ	
		1. - 5. třída	1. - 9. třída
Hostětín	-	-	-
Rokytnice	A	A	-
Šanov	A	A	-
Bojkovice	A	-	A
Komňa	A	A	-
Lopeník	-	-	-
Nezdenice	A	A	-
Pitín	A	A	-
Rudice	-	-	-
St. Hrozenkov	A	-	A
Šumice	A	-	A
Vápenice	-	-	-
Vyškovec	-	-	-
Záhorovice	A	A	-
Žitková	-	-	-

Zdroje dat: vlastní šetření

Hlavním důvodem absence mateřských škol či základních škol v obcích je zejména nízká populační velikost a také relativně příznivá časová vzdálenost i dopravní dostupnost do obcí ležících v okolí, jež disponují těmito výchovnými instituty, proto nelze považovat absenci mateřských škol za velkou nevýhodu.

Tabulka 13 Popis školství v území MAS Bojkovska

Název obce	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
Rokytnice	1	1	1	0	0	0	0	0
Šanov	1	1	1	0	0	0	0	0
Bojkovice	5	1	1	1	1	1	0	0
Komňa	1	1	1	0	0	0	0	0
Nezdenice	1	1	1	0	0	0	0	0
Pitín	2	1	1	0	0	0	0	0
Starý Hrozenkov	1	1	1	0	0	0	0	0
Šumice	2	1	1	0	0	0	0	0
Záhorovice	2	1	1	0	0	0	0	0

Název obce	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
MAS Bojkovska	16	9	9	1	1	1	0	0

Zdroj dat: Odbor školství Uherský Brod, výkazy MŠMT

Pouze ve městě Bojkovice se nachází Základní umělecká škola, středisko volného času a Základní škola praktická.

Tabulka 14 Základní školy na území MAS Bojkovska v jednotlivých obcích a jejich součásti

Název obce	počet zákl. škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné *
Rokytnice	1	1	1	1	1	0
Šanov	1	1	1	1	1	0
Bojkovice	1	1	0	1	1	4
Komňa	1	1	1	1	1	2
Nezdenice	1	1	1	1	1	2
Pitín	1	1	0	1	0	2
Starý Hrozenkov	1	1	1	1	1	2
Šumice	1	1	0	1	1	2
Záhorovice	1	1	0	1	0	2
MAS Bojkovska	9	9	5	9	7	16

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, 2012

* Do jiných součástí jsou zahrnuty zpravidla tělocvičny a hřiště. Nad rámec tohoto základního vybavení je navíc: v Bojkovicích 1 další tělocvična, venkovní hřiště, sauna.

Z velké části jsou školy na území MAS Bojkovska pod jedním ředitelstvím – MŠ I ZŠ. Pouze větší školy -Bojkovice, Pitín, Záhorovice a Šumice mají ředitelství oddělené. V každé základní škole je školní druživa nebo školní klu a take ve většině školní jídelna, pouze v základní škole Pitín a Záhorovice je v ZŠ zabezpečován školní jídelnou pod MŠ.

Tabulka 15 Popis škol zřizované obcemi na území MAS Bojkovska

Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
Rokytnice	1	2	18	18	9
Šanov	1	1	15	15	15,00

Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
Bojkovice	1	22	460	460,00	20,91
Komňa	1	4	29	29,00	7,25
Nezdenice	1	2	26	26,00	13,00
Pitín	1	5	54	54,00	10,80
Starý Hrozenkov	1	8	113	113,00	14,13
Šumice	1	9	178	178,00	19,78
Záhorovice	1	3	49	49,00	16,33
MAS Bojkovska	9	56	942	104,66	16,82

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, 2012

Škol na území MAS Bojkovska je dostatek, patří do základní vybavenosti obcí, proto se většina obcí snaží tyto zařízení udržet, velikost škol závisí na velikosti obce a spádovosti území. Největší škola ve městě Bojkovice s počtšm 22 tříd, naopak mezi nejmenší školy patří v obcích Rokytnice, Šnov či Nezdenice.

Tabulka 16 Počty úplných a neúplných škol na území MAS Bojkovska

Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
Rokytnice	1	0	1
Šanov	1	0	1
Bojkovice	2	2	0
Komňa	1	0	1
Nezdenice	1	0	1
Pitín	1	0	1
Starý Hrozenkov	1	1	0
Šumice	1	1	0
Záhorovice	1	0	1
MAS Bojkovska	10	4	6

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, 2012

Ve třech největších obcích, které jsou spádovými lokalitami v daném regionu, jsou zastoupeny úplné základní školy, ostatní základní školy nacházející se na území MAS Bojkovska mají pouze první stupeň.

Tabulka 17 Popis ZŠ na území MAS Bojkovska

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
Základní škola a Mateřská škola Rokytnice	Rokytnice	52	18	34
Základní škola a Mateřská škola Šanov	Šanov	32	15	17
Základní škola T.G. Masaryka	Bojkovice	800	460	340
Základní škola praktická Bojkovice	Bojkovice	44	23	21
Základní škola a Mateřská škola Jana Amose Komenského	Komňa	35	29	6
Základní škola a Mateřská škola Nezdenice	Nezdenice	80	26	54
Základní škola Pitín	Pitín	70	54	16
Základní škola a Mateřská škola Starý Hrozenkov	Starý Hrozenkov	200	113	87
Základní škola Šumice	Šumice	250	178	72
Základní škola Záhorovice	Záhorovice	100	49	51
ZŠ MAS Bojkovska celkem	MAS Bojkovska	1663	965	698

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, 2012

Tabulka 18 Popis MŠ na území MAS Bojkovska

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
Základní škola a mateřská škola Rokytnice	Rokytnice	20	20	0
Základní škola a mateřská škola Šanov	Šanov	19	18	1
Mateřská škola Bojkovice	Bojkovice	215	141	74
Základní škola a mateřská škola Jana Amose Komenského	Komňa	30	20	10
Základní škola a mateřská škola Nezdenice	Nezdenice	35	32	3
Mateřská škola Pitín	Pitín	50	47	3
Základní škola a mateřská škola Starý Hrozenkov	Starý Hrozenkov	36	36	0
Mateřská škola Šumice	Šumice	90	55	35
Mateřská škola Záhorovice	Záhorovice	60	48	12

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
MŠ MAS Bojkovska celkem	MAS Bojkovska	555	417	138

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, 2012

Tabulka 19 Popis školních jídelen na území MAS Bojkovska

Název obce	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
Rokytnice	1	38	20	18	50
Šanov	1	54	18	15	21
Bojkovice	3	812	274	538	940
Komňa	1	84	19	30	50
Nezdenice	1	89	32	24	200
Pitín	2	100	100	-	185
Starý Hrozenkov	1	156	36	100	162
Šumice	2	289	60	229	350
Záhorovice	1	145	145	-	100
MAS Bojkovska	13	1767	704	954	2058

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, 2012

Kapacity všech zařízení – základní školy, mateřské školy či školní jídelny nacházející se na území MAS Bojkovska jsou dostačující.

Tabulka 20 Srovnání počtu dětí a žáků MAS Bojkovska, Zlínského kraje a ČR

Území	Mateřská škola - POČET DĚTÍ	Základní škola – jen první stupeň (1. – 5. ročník) POČET ŽÁKŮ	Základní škola – první i druhý stupeň (1. – 9. ročník) POČET ŽÁKŮ	Základní škola – celkem POČET ŽÁKŮ
MAS Bojkovska	409	198	774	972
Zlínský Kraj	20 330	6193	41 379	48 123
ČR	367 603	81 273	767 036	854 137

Zdroje dat: ČSÚ, 2014, vlastní úprava

Počet dětí na území MAS Bojkovska zaujímá pouhé 2 % všech dětí v mateřských školách na území Zlínského kraje a stejně tak 2 % žáků v základních školách.

Tabulka 21 Srovnání počtu školských zařízení na území MAS Bojkovska a Zlínského kraje

Území	Střední škola - obory gymnázií	SŠ - obory středních odborných a praktických škol	SŠ - obory středních odborných učilišť a odb. učilišť
	Počet škol		
MAS Bojkovska	0	1	1
Zlínský kraj	17	48	34

Zdroje dat: MŠMT, 2012, vlastní úprava

Střední školství na území MAS Bojkovska není moc zastoupeno. Nachází se zde Církevní střední odborná škola, která funguje ve městě Bojkovice a nabízí 3 obory studia – Předškolní amimoškolní pedagogika, sociální činnost a ošetřovatel. Další střední školy se nachází v nejbližším okolí, a to ve městech Slavičín a Uherský Brod.

Sociální služby

Definice sociálních služeb dle Zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách:

Sociální služby			
1 sociální poradenství		2 sociální péče	3 sociální prevence
základní	odborné	Osobní asistence Pečovatelská služba Tísňová péče Průvodcovské a předčitatelské služby Podpora samostatného bydlení Odlehčovací služby Centra denních služeb Denní stacionáře Týdenní stacionáře Domovy pro osoby se zdravotním postižením	Raná péče Telefonická krizová pomoc Tlumočnické služby Azylové domy Domy na půl cesty Kontaktní centra Krizová pomoc Intervenční centra Nízkoprahová denní centra Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež Noclehárny Služby následné péče

Zajištění sociální péče je jednou z významných aktivit, které je potřeba aby obce v rámci výkonu samostatné působnosti měli plnit. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb.

Obce mají omezené rozpočty a mnohé malé obce si nemohou dovolit financovat nákladnější sociální služby. Problém je spatřován v nedostatku financí, které by bylo možné na tyto služby vynaložit.

Tabulka 22 Srovnání počtu sociálních zařízení na území MAS Bojkovska a Zlínského kraje

Území	Azylové domy	Noclehárny	Denní stacionáře	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	Domovy pro seniory	Chráněné bydlení	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Sociální poradny
	Počet							
MAS Bojkovska	0	0	0	0	1	0	0	0
Zlínský kraj	13	5	22	18	37	3	12	26

Zdroje dat: ČSÚ, 2013, vlastní úprava

Na celém území Bojkovska se nevyskytují žádné azylové domy, noclehárny, denní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením ani chráněné bydlení, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež či sociální poradny. Domov pro seniory, který se nachází pouze v Nezdenicích, zabezpečuje ubytování občanů seniorského věku se zajištěním celodenní stravy, kulturního a společenského programu. V Bojkovicích jsou dva domy s pečovatelskou službou. Převažují zde terénní služby, viz tabulka č. 23.

Tabulka 23 Přehled poskytovaných sociálních služeb na území MAS Bojkovska

Poskytovatel	Název zařízení	Druh sociální služby	Typ služby, území působnost	Typ zařízení
Podané ruce, o.s. - Projekt OsA (Frýdek Místek)	Osobní asistence	§ 39 - Osobní asistence	Terénní: Zlínský kraj	Ostatní
Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, p. o. (Zlín)	Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy	§ 37 - Odborné sociální poradenství	Terénní: Zlínský kraj	Sociální poradny
Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.p.s.	Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, pracoviště Uherské Hradiště	§ 37 - Odborné sociální poradenství	Terénní: Uherské Hradiště (Okres)	Sociální poradny
Oblastní charita Uherský Brod	Charitní pečovatelská služba Uherský Brod	§ 40 - Pečovatelská služba	Terénní: Šumice, Bojkovice, Nezdenice, Záhorovice,	Ostatní

Poskytovatel	Název zařízení	Druh sociální služby	Typ služby, území působnost	Typ zařízení
Sociální služby Města Bojkovice	Pečovatelská služba	§ 40 - Pečovatelská služba	Terénní: Bojkovice, Záhorovice, Žitková, Komňa, Nezdenice, Hostětín, Pitín	Ostatní
Sociální služby Uherské Hradiště	Domov pro seniory Nezdenice	§ 49 - Domovy pro seniory	Pobytová: Nezdenice	Domovy pro seniory
Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, p. o. (Zlín)	Intervenční centrum	§ 60 a) - Intervenční centra	Terénní: Zlínský kraj	Intervenční centra
Oblastní charita Uherský Brod	Nízkoprahové denní centrum sv. Vincence Uherský Brod	§ 61 - Nízkoprahová denní centra	Terénní: Uherský Brod (ORP)	Nízkoprahová denní centra
Sociální služby Uherský Brod	Pečovatelská služba Uherský Brod	§ 40 - Pečovatelská služba	Terénní: Starý Hrozenkov	Ostatní
Centrum zprostředkování simultánního přepisu (Praha)	Centrum zprostředkování simultánního přepisu	§ 56 - Tlumočnické služby	Terénní: Zlínský kraj	Ostatní
Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR (Zlín)	Tlumočnické služby	§ 56 - Tlumočnické služby	Terénní: Zlínský kraj	Ostatní
Společnost Podané ruce o.p.s. (Uherské Hradiště)	Kontaktní centrum Charáč	§ 59 - Kontaktní centra	Terénní: Bojkovice	Ostatní
Sociální služby Uherský Brod	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	§ 65 - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Terénní: Uherský Brod (ORP)	Ostatní
Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Poradenské centrum SNN v ČR	Poradenské centrum SNN v ČR	§ 66 - Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Terénní: Uherské Hradiště (Okres)	Ostatní
Český klub nedoslýchavých HELP	Poradenské středisko Českého klubu nedoslýchavých HELP	§ 37 - Odborné sociální poradenství		Sociální poradny
Společnost pro ranou péči, o.s. (Brno)	Raná péče	§ 54 - Raná péče	Terénní: Uherský Brod (ORP)	Pracoviště rané péče
Federace rodičů a přátel sluchově postižených, o.s. (Olomouc)	Raná péče pro Moravu a Slezsko	§ 54 - Raná péče	Terénní: Zlínský kraj	Pracoviště rané péče
Český klub nedoslýchavých HELP	Poradenské středisko Českého klubu nedoslýchavých HELP	§ 66 - Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením		Ostatní

Poskytovatel	Název zařízení	Druh sociální služby	Typ služby, území působnost	Typ zařízení
Středisko rané péče EDUCO Zlín o.s.	Středisko rané péče EDUCO Zlín	§ 54 - Raná péče	Terénní: Zlínský kraj	Pracoviště rané péče
Správa uprchlických zařízení MV ČR (Zlín)	Centrum na podporu integrace cizinců Zlínský kraj - terénní programy	§ 69 - Terénní programy	Terénní: Zlínský kraj	Ostatní
TYFLOSERVIS, o.p.s. (Zlín)	TYFLOSERVIS, o.p.s., sociální rehabilitace nevidomých a slabozrakých	§ 70 - Sociální rehabilitace	Terénní: Zlínský kraj	Centra sociálně rehabilitačních služeb

Zdroj dat: KISSOS, 2014

Většina obcí není dostatečně informována a není schopna rozhodnout, které služby stačí zajistit jako terénní, které by měly být v obcích zajištěny ambulantně, pro které je potenciál v pobytové formě, jak daleko je možné dojíždět pro zajištění služby v jiné obci/městě, a kdo má tyto služby zajišťovat. Obecním zastupitelstvům chybí informace a analýzy sociálních služeb. Absence koordinace a meziobecní spolupráce, stejně tak užší spolupráce veřejného a soukromého sektoru je problémem v oblasti sociálních služeb.

Problémem zařízení sociálních služeb je, že provozovatelé nemají prostředky na moderní kompenzační pomůcky. Dalším problémem je technický stav budov – provádí se sice běžná údržba, nikoli však rekonstrukce či rozvoj, které by umožnily rozvinutí moderních služeb (např. terénních). Oba zmíněné problémy se řeší nejen v MAS, ale na celostátní úrovni, stejně jako nastavení systému plateb za sociální služby.

Na území MAS se nenachází komunitní centra ve smyslu komplexní definice a stanovených cílů dle nařízení řídicích orgánů IROP pro období 2014 – 2020. Na území MAS danou službu částečně suplují poskytovatelé sociálních služeb, základní a střední školy, obce a neziskové organizace v kulturních a společenských zařízeních. Tato zařízení však byla zřízena primárně pro jiné služby, a proto nevyhovují všem potřebám a cílům komunitních center. Nabízené služby u těchto subjektů nejsou systémové a nepracují s danými komunitami metodicky, případně jsou úzce zaměřené na jednu cílovou skupinu, což neplní hlavní cíle výše definovaných komunitních center. Pro zřízení komunitních center je nezbytné provést rekonstrukci, či dostavbu stávající infrastruktury, případně dovybavit zázemí odborně zdatné osobě a poskytovat služby osobám z cílových skupin ve spolupráci s kvalifikovanými pracovníky – specialisty.

Sociálním problémem jsou také tzv. sociálně vyloučené lokality. Za sociálně vyloučenou lokalitu se považuje prostor, kde jsou koncentrovány sociálně vyloučené osoby, přičemž tato lokalita vykazuje takové charakteristiky jako je vysoká míra nezaměstnanosti, ztížený přístup k legálním formám obživy, nízká vzdělanostní úroveň, špatná občanská vybavenost, vyšší výskyt rizikových forem chování, zvýšené riziko být pachatelem nebo obětí trestné činnosti, apod. Ve vyloučených lokalitách žije statisticky cca 75 % Romů.

V menších městech a odlehlých regionech je limitována nabídka sociálních služeb. Pokrytí sociálními službami, a to zejména službami sociální prevence a sociálního poradenství, je na území krajů i obcí s rozšířenou působností nerovnoměrné, jak vyplynulo z Analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR, kterou nechalo Ministerstvo práce a sociálních věcí zpracovat. Z níže uvedené tabulky č. 23 je uvedeno srovnání celkového počtu lokalit (rok 2014) v porovnání s rokem 2006, tento počet se téměř zdvojnásobil jak v celé ČR, tak ve Zlínském kraji, kde spadá území MAS Bojkovska.

Tabulka 24 Změny počtu sociálně vyloučených lokalit v krajích ČR

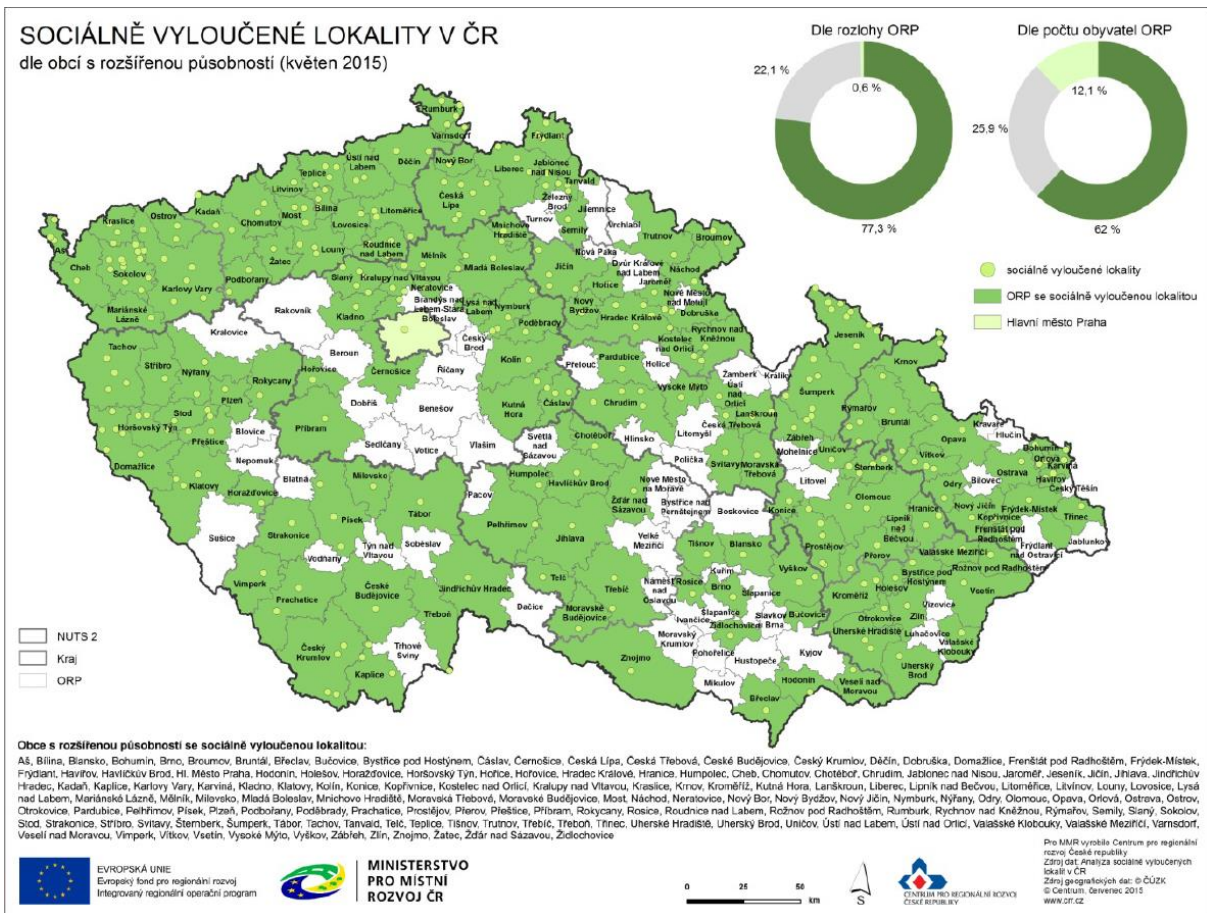
Kraj	Počet lokalit		
	2006	2014	Index změny
Hl. město Praha	6	7	1,17
Jihočeský	16	38	2,38
Jihomoravský	11	28	2,55
Karlovarský	18	61	3,39
Královéhradecký	25	36	1,44
Liberecký	26	48	1,85
Moravskoslezský	28	72	2,57
Olomoucký	27	62	2,3
Pardubický	15	24	1,60
Plzeňský	17	42	2,47
Středočeský	36	64	1,78
Ústecký	63	89	1,41
Vysočina	11	13	1,18
Zlínský	11	22	2,00
CELKEM	310	606	2,01

Zdroje dat: Analýza sociálně vyloučených lokalit ČR, 2014

Území MAS Bojkovska spadá pod 3 ORP. Z velké části spadá pod ORP Uherský Brod, kde je identifikována sociálně vyloučená lokalita viz obrázek č. 10. ORP Luhačovice, do kterého spadá obec Šanov nemá v rámci zpracování Analýzy identifikovanou žádnou sociálně vyloučenou lokalitu a ORP Valašské Klobouky, kde spadá obec Rokytnice má jednu sociálně

vyloženou oblast. Přímou na území MAS Bojkovska sociálně vyloučená lokalita nebyla identifikována.

Obrázek 10 Sociálně vyloučené lokality dle výzkumného projektu Ministerstva práce a sociálních věcí - Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR 2015

Zdroj: Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR, květen 2015

Ke skupinám obyvatel z Bojkovska, kterým je potřeba věnovat větší pozornost při snaze o lepší zapojení do sociálního a kulturního života společnosti, patří osoby se zdravotním postižením, senioři, děti, dospívající a rodiny s dětmi, rodiče samoživitelé, osoby žijící v sociálně vyloučené lokalitě, osoby ohrožené předlužením. Osoby se zdravotním postižením jsou specifickou skupinou obyvatel, se kterou se setkáváme v celém území MAS. Moderní trendy v péči o tuto cílovou skupinu zdůrazňují potřebu zapojení jejich členů do běžného života (vč. pracovního) a jejich udržení v domácím prostředí, což vyžaduje vznik či rozšíření stávajících (soustředěných v okolních městech) sociálních služeb terénních a ambulancí. Na Bojkovsku podobně jako v jiných regionech České republiky dochází k procesu stárnutí populace. Lze očekávat, že rostoucí množství starších osob bude potřebovat nějakou formu podpory nebo pomoci. Hrozba sociálního vyloučení seniorů se zvyšuje také v kontextu měnící se role rodiny a dlouhodobého rozvolňování sociálních vazeb v obcích. Žádoucí jsou aktivity umožňující

starším občanům aktivně se účastnit společenského života podle jejich možností a žít zdravým a důstojným způsobem života. Děti a dospívající jsou ohrožováni nejen selháváním vlastních rodin při výchově a socializaci, ale také omezeným výběrem přátel a kamarádů, pronikáním sociopatogenních jevů, konkurencí virtuálního světa a virtuálních společenství, nízkou mobilitou a závislostí na veřejné dopravě nebo na dopravních prostředcích svých rodičů.

V nelehké situaci se nachází také část mladých rodin s dětmi. Vhodné jsou intervence podporující zapojení rodičů pečujících o děti do společenského života i podpora snadnějšího návratu do pracovního procesu. V Bojkovicích se nachází Mateřské a rodinné centrum Nebojsa, jehož hlavním cílem činnosti je provozování rodičovského centra jako zařízení prevence sociálního vyloučení rodičů pečujících o děti do 6 let.

Další příležitosti pro snížení sociálního vyloučení představuje sociální podnikání.

Zdravotnictví

Méně než polovina obcí disponuje samostatnou ordinací praktického lékaře pro dospělé vč. detašovaného pracoviště. U větších obcí je v zastoupení i více ordinací. Praktického lékaře pro dospělé najdeme v Bojkovicích, Nezdenicích, ve Starém Hrozenkově a Šumicích. Ordinance praktického lékaře pro děti a dorost se nachází v Bojkovicích, a ve Starém Hrozenkově. Ordinance praktického lékařského stomatologa evidují 3 obce a speciálního lékaře pouze v Bojkovicích (gynekolog, kožní, diabetolog).

Na území MAS Bojkovska se nachází 5 lékáren, a to 2 v Bojkovicích, 1 v Nezdenicích, ve Starém Hrozenkově a poslední v Šumice.

Odbornější zdravotní péče je situována v krajském městě.

Situace v oblasti služeb je v obcích MAS na dobré úrovni. Tam, kde služby chybí, je možné relativně snadno přejet do sousední obce, kde jsou služby poskytovány.

Obchod s potravinami či smíšeným zbožím je téměř ve všech obcích, stejně jako hospoda/restaurace. Ostatní služby, jsou v obcích zastoupeny různě. Jedná se však o služby, které nejsou využívány denně, a proto je možné za nimi dojíždět do sousedních obcí. Centrem obchodu a služeb je pro území MAS město Bojkovice.

V oblasti školství je v současné době situace stabilizovaná a kapacity jsou dostačující, ve dvou třetinách obcí se nachází mateřská škola a také první stupeň základní školy. Na území se nachází tři školy s oběma stupni základního vzdělání. Dlouhodobým problémem obcí však zůstává financování provozu a především investic do škol, které na jejich území zřizují. Na území MAS probíhá částečně inkluzivní vzdělávání, které je však limitováno v dalším rozvoji finančními prostředky na vybavení výukových prostor a nákladů na speciální pedagogy. Volnočasové neformální vzdělávání žáků zabezpečují školní družiny a částečně školní kluby,

kteří mají dostatečnou kapacitu. V regionu MAS se nenachází dětské skupiny, či zařízení péče o děti do 3 let.

V regionu je nabídka tradičních sociálních služeb – domov důchodců, domovy s pečovatelskou službou, avšak nejsou zde nabízeny moderní formy bydlení seniorů či sociálně vyloučených obyvatel – tzv. sociální bydlení. V zařízeních, které se na území nacházejí, převyšuje poptávka nad kapacitou. Problémem je také nedostatek financí na rekonstrukci budov a rozšíření služeb (např. terénních) a nákup pomůcek, ať už pro školství, zdravotnictví, tak i pro sociální služby. Také je na území nedostatečná informovanost obcí ohledně sociálních služeb či chybějící komunitní plán sociálních služeb pro venkovské území. Přímo na území MAS Bojkovska nebyla sociálně vyloučená lokalita identifikována, ale MAS se nachází v ORP se sociálně vyloučenou lokalitou.

Zdravotní péče je situována do větších spádových obcí na dobré úrovni, v periferních oblastech chybí odborní lékaři a obyvatelé mají obtížnější přístup ke zdravotní péči.

Na území MAS se nenachází komunitní centra nabízející odborné komplexní systémové služby obyvatelům z MAS.

2.1.5 Bydlení

Základním sledovaným ukazatelem ve Sčítání lidí, domů a bytů do úrovně obcí jsou trvale obydlené domy a trvale obydlené byty. Trvale obydlený dům je dům, ve kterém se nachází alespoň jeden trvale obydlený byt nebo je v něm umístěno zařízení pro hromadné ubytování osob alespoň s jednou trvale bydlící osobou. Počet trvale obydlených domů na území MAS při srovnání výsledků Sčítání z roku 2001 a 2011 mírně klesl 61 domů (tj. o 1,8 %).

V případě trvale obydlených domů v meziobdobí sčítání byl zaznamenán nárůst v pěti obcích. K největšímu nárůstu došlo v obci Šumice (navýšení o 13 domů), v Záhorovicích (navýšení o 10 domů). Pokles obydlených domů vykazovalo celkem 10 obcí. Obce Šanov (o 5 domů), město Bojkovice (o 39 domů), obec Komňa (o 8 domů), obec Lopeník (o 12 domů), obec Nezdenice (o 1 dům), obec Pitín (o 2 domy), obec Starý Hrozenkov (o 1 dům), obec Vápenice (o 7 domů), obec Vyškovec (o 13 domů) a obec Žitková (o 13 domů).

Tabulka 25 Srovnání počtu trvale obydlených domů a bytů v letech 2001 a 2011

Území	Trvale obydlené domy		Trvale obydlené byty	
	2001	2011	2001	2011
Hostětín	68	69	77	79
Rokytnice	165	167	186	193
Šanov	149	144	153	159
Bojkovice	949	910	1681	1749

Území	Trvale obydlené domy		Trvale obydlené byty	
	2001	2011	2001	2011
Komňa	178	170	197	187
Lopeník	88	76	89	76
Nezdenice	183	182	214	207
Pitín	267	265	307	315
Rudice	146	148	165	165
Starý Hrozenkov	198	197	300	318
Šumice	450	463	536	570
Vápenice	68	61	69	66
Vyškovec	62	55	62	55
Záhorovice	299	309	325	340
Žitková	72	65	75	69
MAS Bojkovska	3342	3281	4436	4548

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2001, SLDB 2011, 2014, vlastní úprava

Trvale obydlený byt je byt, ve kterém má alespoň jedna osoba trvalý nebo dlouhodobý pobyt. V případě trvale obydlených bytů dochází ve srovnávaném období k nárůstu o 112 bytů (tj. o 3,1%). Největší růst počtu trvale obydlených bytů byl zaznamenán ve městě Bojkovice (nárůst o 68 bytů), v obci Šumice (nárůst o 34 bytů) a Starý Hrozenkov (nárůst o 18 bytů). Naopak k poklesu došlo v obcích Komňa (pokles o 10 bytů), Lopeník (pokles o 13 bytů), Nezdenice (pokles o 7 byt), Vápenice (pokles o 3 byty), Vyškovec (pokles o 7 bytů) a Žitková (pokles o 6 bytů). V obci Rudice nedochází ke změně počtu trvale obydlených bytů.

Tabulka 26 Dokončené byty v letech 2001 - 2014

Území	Dokončené byty celkem	Dokončené byty v rodinných domech	Dokončené byty v bytových domech
Hostětín	3	2	0
Rokytnice	10	8	0
Šanov	6	6	0
Bojkovice	161	32	0
Komňa	8	6	0
Lopeník	8	8	0
Nezdenice	48	14	0
Pitín	24	9	0
Rudice	7	6	0
Starý Hrozenkov	54	14	14

Šumice	34	27	0
Vápenice	7	6	0
Vyškovec	8	8	0
Záhorovice	13	6	0
Žitková	3	3	0
MAS Bojkovska	394	155	14

Zdroje dat: ČSÚ, 2014, vlastní úprava

S kvalitou života v obcích souvisí i počet nově dokončených bytů. Území MAS se v letech 2001–2014 rozrostlo o celkem 394 nových bytů. Na struktuře dokončených bytů se z 39,3 % podílela výstavba bytů v rodinných domech, celkem zde vzniklo 155 nových bytů. Největší podíl z celkového počtu dokončených bytů představuje především výstavba ve větších centrech, jako jsou Bojkovice (161 dokončených bytů) a Starý Hrozenkov (54 dokončených bytů).

Naopak nepatrný počet dokončených bytů zaznamenaly v průběhu 14 let obce Hostětín a Žitková (3 dokončené byty) a Šanov (6 dokončených bytů). Tento vývoj je do jisté míry zapříčiněn složením věkové struktury místních obyvatel. S tím souvisí vykazovaný vysoký index stáří v uvedených obcích.

Dokončené byty v bytových domech přibýly pouze ve Starém Hrozenkově (14 dokončených bytů).

Z místního šetření vyplynulo, že v nabídce bydlení pro nové zájemce převažují možnosti nové výstavby na volných parcelách, které jsou vhodné k zástavbě. Jejich nabídka se značně liší v jednotlivých obcích i z důvodu geografických podmínek region. Co se týká nabídky bydlení v obecních bytech, ta není příliš pestrá. Pokud některá obec disponuje obecními byty, jedná se řádově o jednotky.

Celkově lze stav bytového fondu označit za dostačující a odpovídající demografickému vývoji. V současnosti roste poptávka po nových stavebních parcelách zejména ve větších obcích. Výstavbu nových rodinných domů limitují nevýhodné geografické podmínky (CHKO, kopcovitý terén).

2.1.6 Technická infrastruktura

Technická infrastruktura zahrnuje dopravu, energetiku, spoje a informační systémy, vodní hospodářství, odpadové hospodářství, ekologické služby a další infrastrukturní aktivity obcí. Tabulka č. 27 zachycuje stav připojení obytných domů v jednotlivých obcích na kanalizační síť, vodovod, plyn a čistírna odpadních vod či napojení na ni.

Tabulka 27 Přehled základní technické vybavenosti na území Bojkovska v roce 2011

Území	Kanalizační síť	Vodovod	Plyn	ČOV
Hostětín	ano	ne	ne	ano
Rokytnice	2/3 obce	ano	ano	ne
Šanov	ano	ano	ano	ano
Bojkovice	ano	ano	ano	ano
Komňa	ano	ano	ano	ne
Lopeník	ne	ano	ne	ne
Nezdenice	ano	ano	ano	ne
Pitín	ano	ano	ano	ne
Rudice	ano	ano	ano	ne
Starý Hrozenkov	ano	ano	ano	ano
Šumice	ano	ano	ano	ne
Vápenice	ne	ano	ano	ne
Vyškovec	ne	ne	ne	ne
Záhorovice	ano	ano	ano	ne
Žitková	ne	ano	ano	ne

Zdroje dat: JÚAP, SLDB 2011, vlastní úprava

Dodávky elektrické energie jsou zajištěny na celém území MAS. Zásobování vodou je zajištěno ve všech obcích veřejným vodovodem, kromě Vyškovce a Hostětína, avšak některé domácnosti využívají vlastní studny. Plynofikace byla provedena ve všech městech a obcích s výjimkou obce Vyškovec, Lopeník a Hostětín. V Obci Hostětín od roku 2000 funguje obecní výtopna na biomasu, na kterou je napojeno 80% domů včetně budov Hostětínské moštárny s.r.o. a ZO ČSOP Veronica – Centra Veronica Hostětín.

V současné době vyžaduje technický stav kanalizační sítě ve všech obcích rekonstrukci, případně vybudování dalších stok, přečerpávacích stanic a čistíren odpadních vod, atd. Současné čištění odpadních vod je zajištěno buď to napojení na čistírnu odpadních vod, předčištěním septikem nebo odvozem do žump.

Obnovitelné zdroje energie jsou instalovány také v některých obcích území MAS Bojkovska. Potenciál solární energie je z perspektivy současných potřeb nevyčerpatelný. Na území ČR dopadá stokrát více energie, než je současná spotřeba primárních energetických zdrojů. Sluneční záření lze přeměňovat přímo na elektřinu (pomocí fotovoltaických zařízení), nebo na teplo (termické kolektory). Toho je využíváno v následujících obcích.

Tabulka 28 Obnovitelné zdroje energie na území MAS Bojkovska

Obec	Systém
Hostětín	termický, fotovoltaický

Bojkovice	fotovoltaický
Hostětín	fotovoltaický
Záhorovice	fotovoltaický

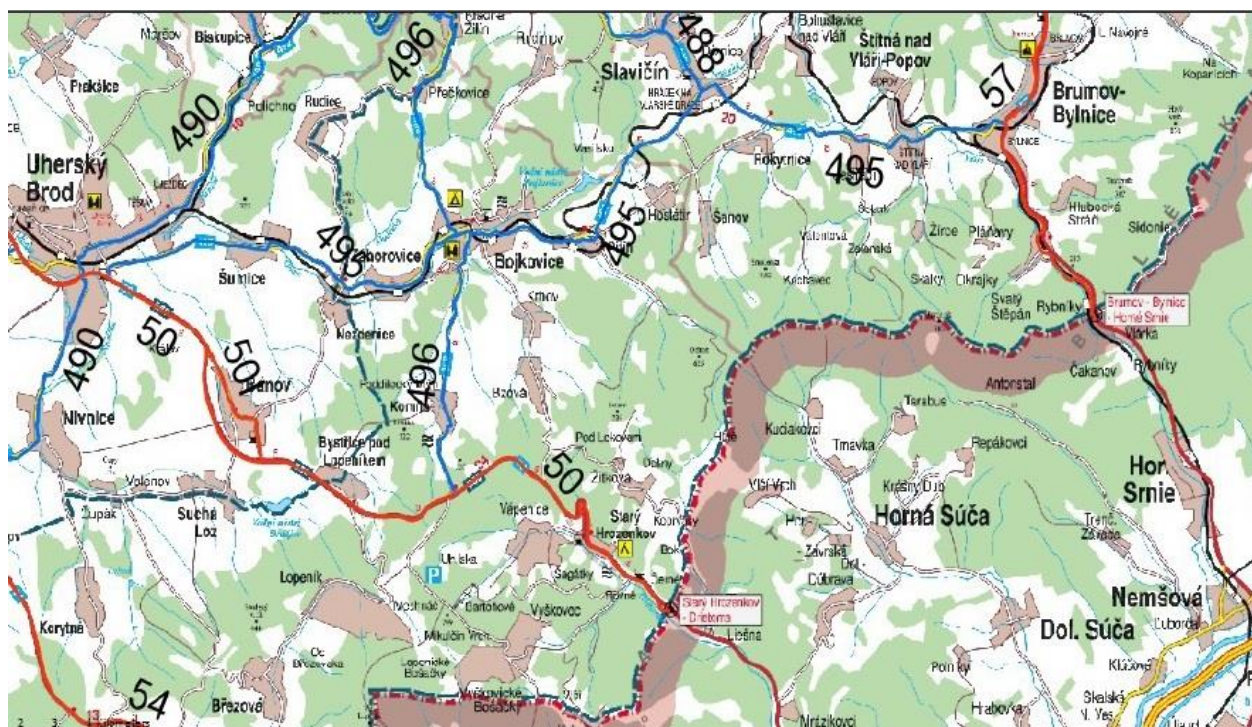
Zdroje dat: RURU Uherský Brod, vlastní šetření

Dopravní infrastruktura

Region je z hlediska dopravní dostupnosti poznamenán svojí polohou na okraji Zlínského kraje i České republiky. Silniční síť není tak hustá jako v západní části Zlínského kraje, což je mj. způsobeno přírodním reliéfem (pohoří Bílých Karpat). Železniční síť neprochází ani polovinou obcí území MAS Bojkovska.

Za hlavní dopravní uzly regionu lze považovat Bojkovice s železniční tratí a Starý Hrozenkov jako hraniční přechod ležící na silnici I. třídy ze Slovenska.

Obrázek 11 Dopravní infrastruktura Bojkovska

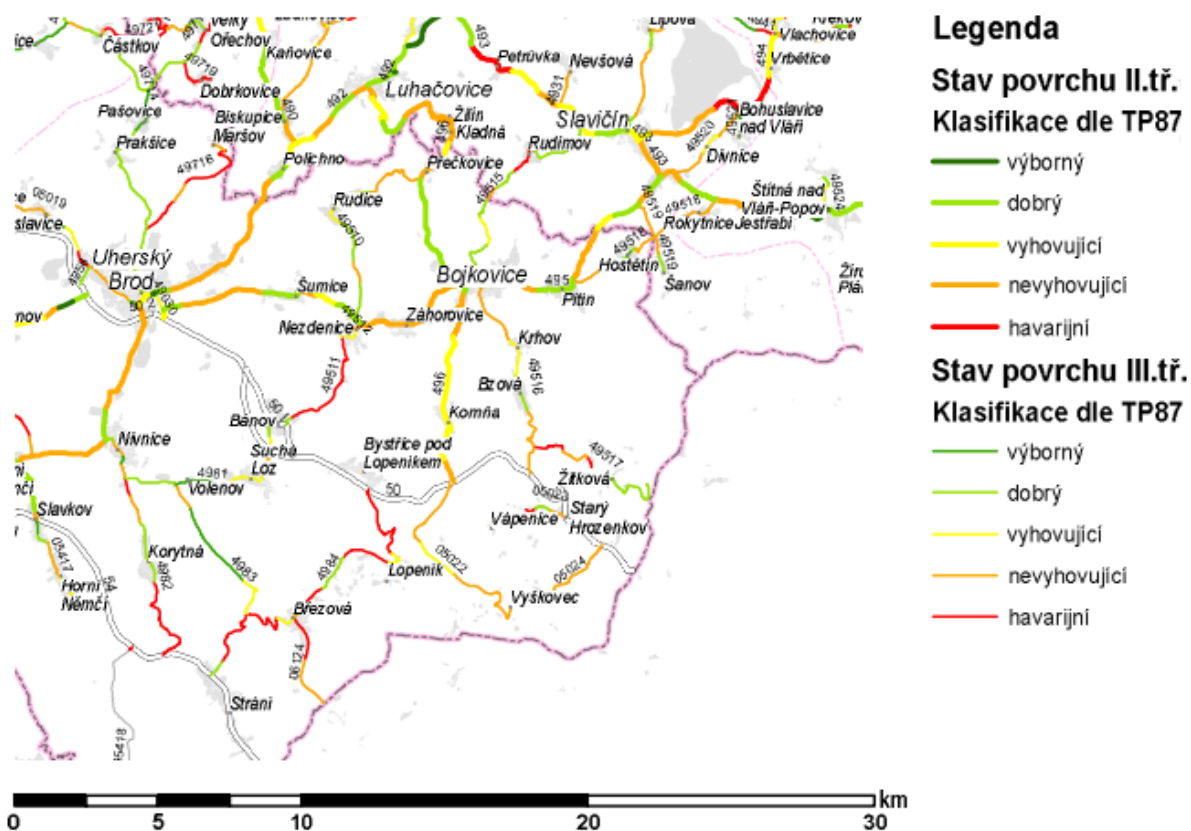
Zdroje dat: Strategie rozvoje cestovního ruchu území Bílých karpát

Silniční doprava

Oblastí prochází silnice I. třídy E 50 (I/50) vedoucí ze západu na východ na Slovensko, která jednak prochází některými analyzovanými obcemi, z řady dalších je dobře dostupná (viz socioekonomickou analýzu obcí). Silnice E 50 představuje s ohledem na svoje pokračování

západním směrem přes celé území ČR až do Německa komunikaci mezinárodního významu. Z jižní části regionu (např. z obcí Březová a Lopeník) je dostupná další silnice I. třídy E 54. Dalšími významnými komunikacemi jsou silnice II. třídy č. 495, 496 v okolí Bojkovic, Pitína, Komni, které umožňují dopravní spojení do nejbližšího většího města Uherského Brodu. Zbytek komunikací tvoří silnice III. třídy a místní komunikace. Na analyzovaném území ani v jeho nejbližším okolí není žádný úsek dálnice.

Obrázek 12 Stav silnic II.aIII.třídy na území MAS

Zdroje dat: Ředitelství silnic Zlínského kraje http://www.rszk.cz/mapy/vozovky_2013.pdf

Kvalita povrchu silnic především nižších tříd je ve špatném technickém stavu. Tento stav je úměrný možnostem investovat do jejich údržby a obnovy. Vyskytují se zde i silnice, které nejsou v zimních měsících udržovány.

Stávající stav dopravní obslužnosti ne všem obcím vyhovuje, týká se to zejména příhraničních obcí. Určité nedostatky vidí jednotlivé obce převážně v nedostatečném navazování jednotlivých spojů, a to především v dálkové dopravě a také v nedostatečné vybavenosti zastávek hromadné dopravy.

Důležitým aspektem kvality veřejné dopravy jsou autobusové zastávky. Jejich kvalita v obcích MAS není příliš dobrá, některé zastávky neodpovídají technickým normám. Dalším problémem

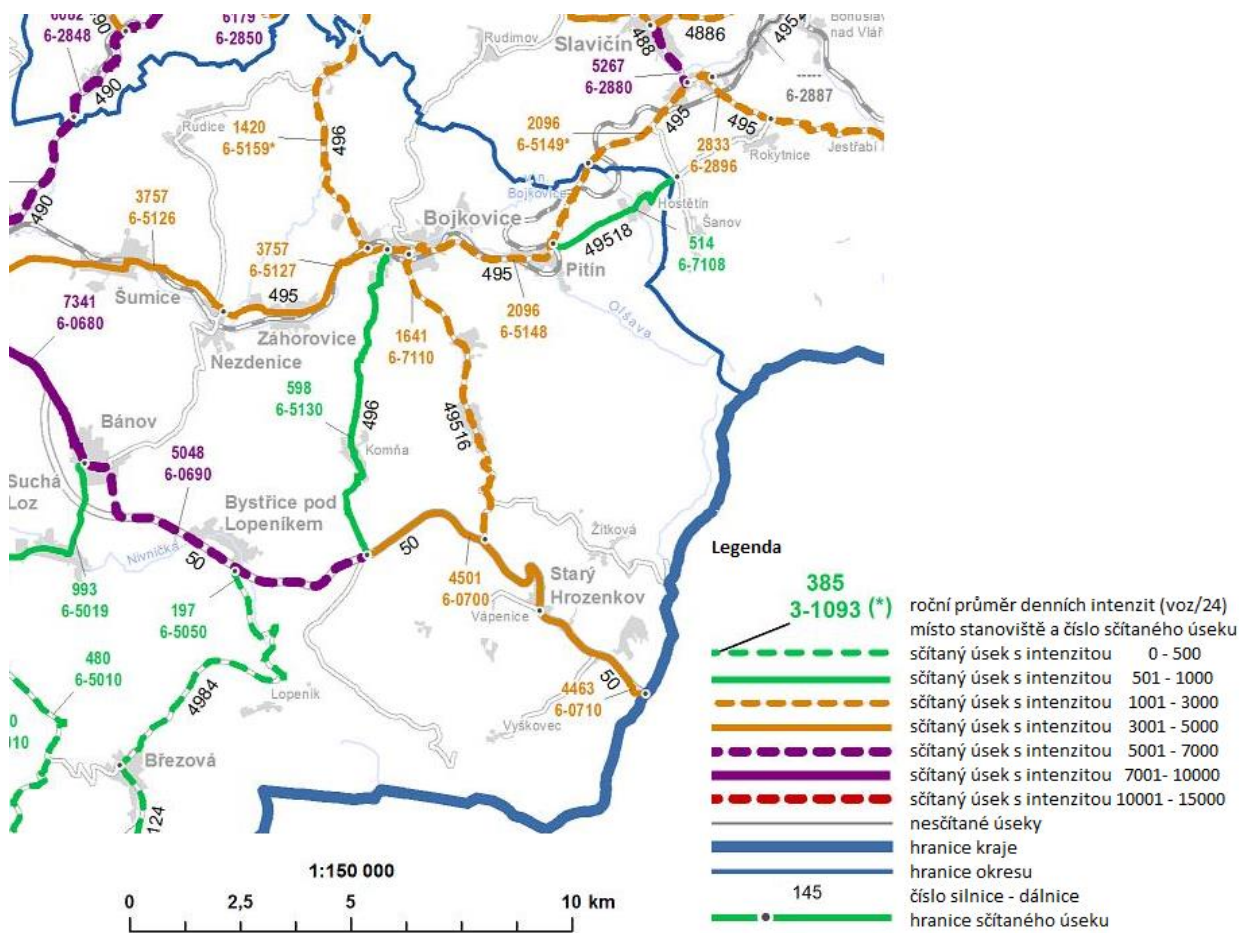
je chybějící mobiliář, lavičky, slabá ochrana čekajících osob proti povětrnostním vlivům (zastávky jsou často nezastřešené a prostorově malé) a chybějící osvětlení, případně další prvky umožňující propojení více druhů dopravy – např. pěší dopravy s cyklodopravou či autobusovou anebo osobní dopravou. V řadě obcí na zastávkách tráví volný čas místní mládež, a tak se mohou zastávky stát terčem vandalismu.

Stav veřejných prostranství (vč. veřejné zeleně), místních a účelových komunikací a chodníků v obcích se postupně zlepšuje, nicméně stále nemalé množství z nich vyžaduje rekonstrukci. Chodníky částečně nesplňují bezpečnostní limity pro bezbariérový provoz (povrchová rovinatost, svahové či výškové poměry), či šířku chodníku. Dále podkladové vrstvy nejsou rovinné a materiálově vhodné, což vytváří při deštivých povětrnostních podmínkách louže s vodou, které nutí obyvatele vstupovat do přilehlých komunikací, a tím se vytváří rizikové situace. Také počet parkovacích míst v některých obcích je nestatečující.

Autobusová doprava je zastoupena ve všech obcích. Hromadnou dopravu zajišťuje převážně společnost ČSAD a.s. Částečná přeprava je také možná na linkách soukromých firem. Přes území MAS projíždí mnoho dalších linek jiných společností, avšak ne s tak velkou četností spojů.

V pracovní dny četnost pokrytí spojů veřejné dopravy není příliš uspokojivá. Obce, které leží na hlavních silničních tazích, mají i lepší četnost spojů do okolních měst. Četnost spojů z malých obcí, kde nevede žádný hlavní silniční tah, je zpravidla nižší.

Obrázek 13 Nejzatíženější úseky silnic na území MAS Bojkovska

Zdroje dat: Celostátní sčítání dopravy 2010, Ředitelství silnic a dálnic ČR

Železniční doprava

Železnice prochází rovněž ze západu na východ - železniční trať č. 340 – Brno – Vlárský průsmyk (v úseku Šumice, Nezdenice, Záhorovice, Bojkovice, Pitín a Hostětín). Na jihu není žádná další železniční trať dostupná.

Obrázek 14 Železniční doprava území MAS Bojkovska

Zdroje dat: České dráhy, a.s.

Vodní doprava

Přes území MAS nevede žádná vodní cesta. Nejbližší je Baťův kanál na řece Moravě, který je využíván pouze k rekreačním účelům.

Letecká doprava

Na území MAS se nachází „Letiště Bojkovice“, toto označení je název soukromé plochy pro sportovní létající zařízení a technického zázemí a zařízení nalézající na soukromých pozemcích v katastru města Bojkovice. Nejbližší letiště jsou v Otrokovicích a Kunovicích, kde jsou provozovány pouze vyhlídkové lety. Nejbližší mezinárodní letiště, které mohou obyvatelé MAS Bojkovska využít, se nachází v Brně. Pro představu, vzdálenost mezi Uherským Brodem a Brnem je přibližně 100 km.

Vybavenost technickou infrastrukturou v rámci území MAS Bojkovska je na dobré úrovni, nicméně v malých obcích stále chybí její dobudování. Problematický je především její současný technický stav, který vyžaduje nebo bude vyžadovat v brzké době větší investice na rekonstrukce.

Obslužnost území veřejnou dopravou je dobrá u obcí na hlavním tahu Slavičín – Uherský Brod, ostatní obce jsou na tom hůře. Problémy se vyskytují také v oblasti návaznosti některých spojů a v oblasti dojížděky do vzdálenějších center v rámci krajského a širšího území. Investice vyžaduje infrastruktura pro veřejnou dopravu, zejména přestavba

autobusových zastávek na víceúčelové terminály, které podporují využívání hromadné dopravy do zaměstnání či službami.

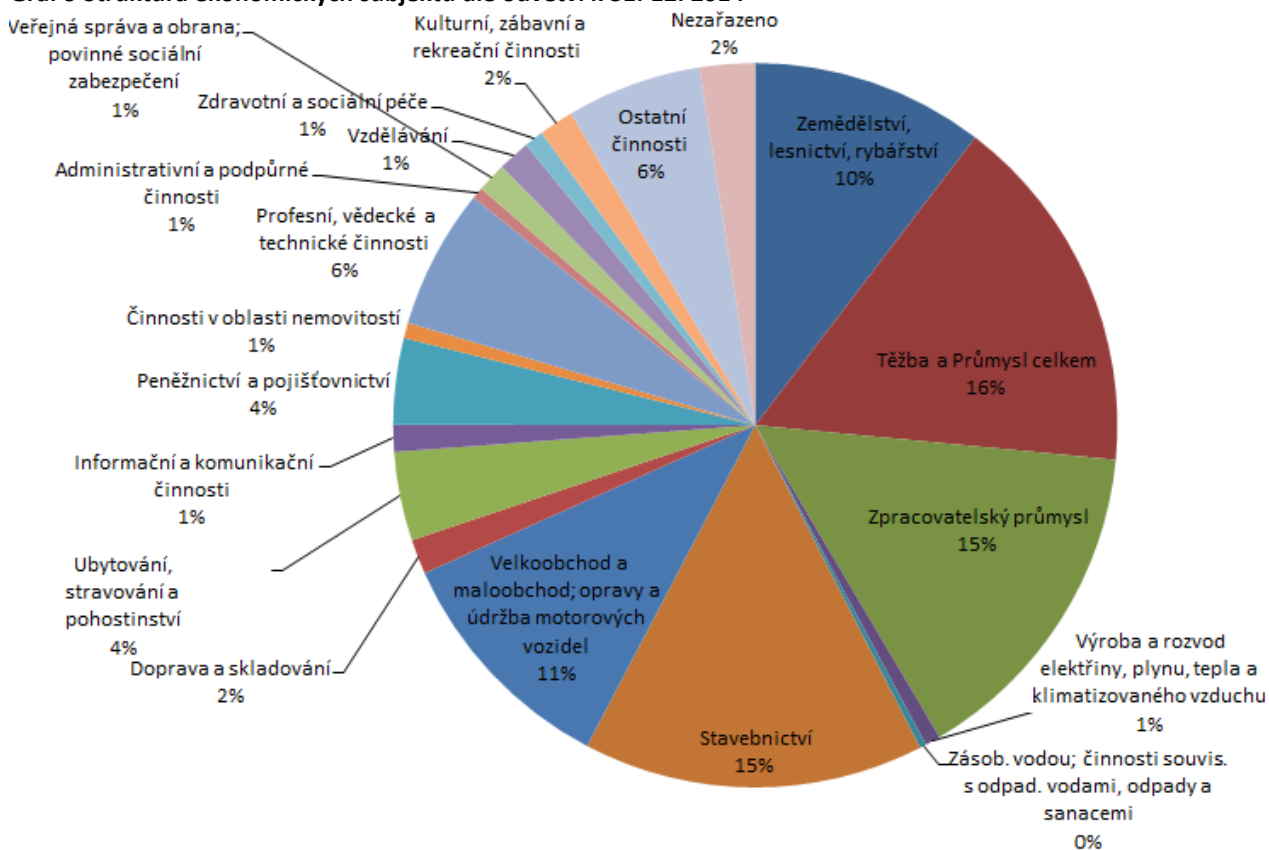
Pěší chodníky vyžadují částečnou rekonstrukci, jelikož nesplňují bezpečnostní požadavky pro cílové skupiny.

2.1.7 Hospodářská činnost

Struktura dle odvětvové klasifikace ekonomických subjektů

Graf č. 9 znázorňuje celkové zastoupení ekonomických subjektů podle odvětví činnosti na území MAS Bojkovska.

Graf 9 Struktura ekonomických subjektů dle odvětví k 31. 12. 2014

Zdroje dat: ČSÚ, 2014, vlastní úprava

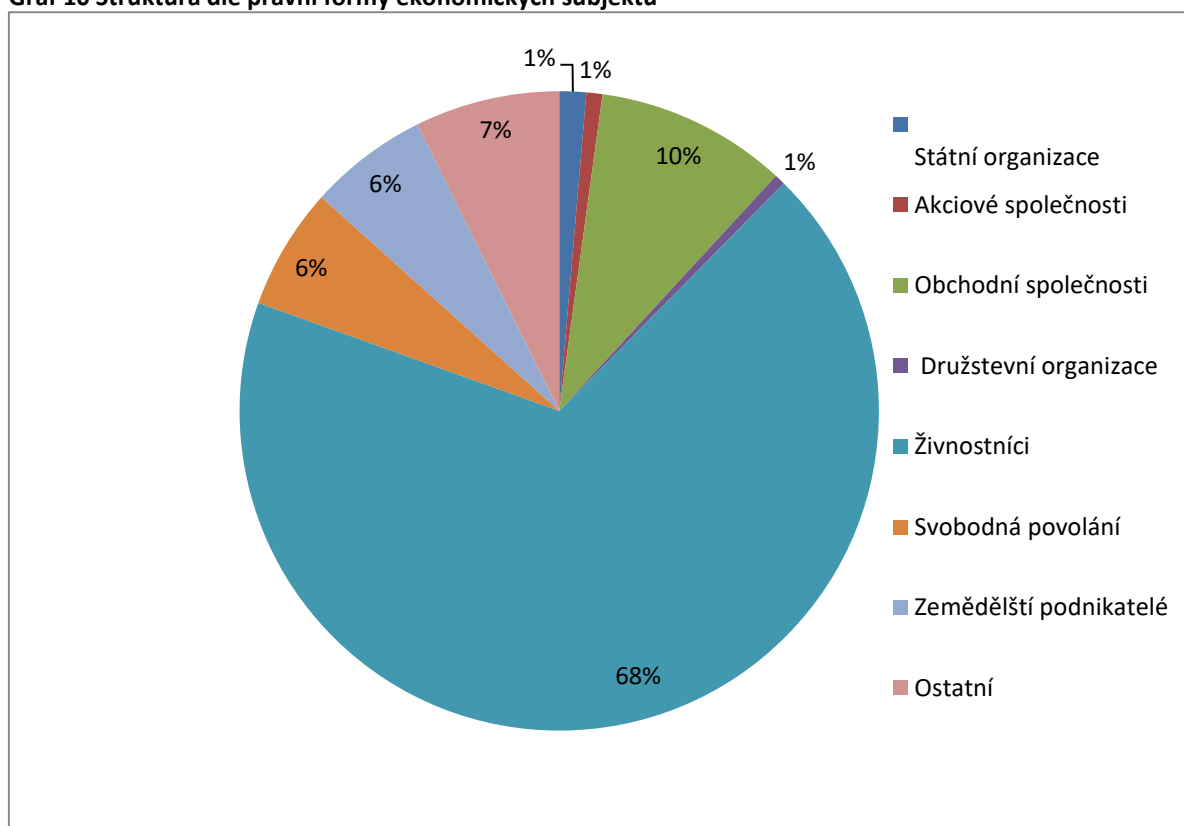
Nejvíce ekonomických subjektů spadá do kategorie těžba a průmysl (16 %), následuje kategorie zpracovatelský průmysl (15 %), stavebnictví (15%), velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel (11 %). Následují činnosti, které mají méně než 10 % zastoupení. Mezi ně patří zemědělství, lesnictví a rybářství profesní (10 %), vědecké a technické činnosti (6 %), ubytování, stravování a pohostinství (4 %), peněžnictví a pojišťovnictví (4 %), doprava a skladování (2 %) a kulturní, zábavní a rekreační činnost (2 %).

Další činnosti z grafu výše uvedeného mají jedno procento zastoupení na území MAS Bojkovska.

Struktura dle právní formy ekonomických subjektů

Strukturu dle právní formy ekonomických subjektů zachycuje graf č. 10. Je zřejmé, že největší zastoupení na struktuře ekonomických subjektů mají živnostníci (70 %). Druhou nejčetnější skupinou zaujímají obchodní společnosti (10 %), následují ostatní právní formy (7 %), zemědělstí podnikatelé (6 %), svobodná povolání (6 %), státní organizace (1 %), družstevní organizace (1 %) a nejmenší zastoupení akciové společnosti (1 %).

Graf 10 Struktura dle právní formy ekonomických subjektů

Zdroje dat: ČSÚ, 2014, vlastní úprava

Oficiálním zdrojem ucelených informací o ekonomických subjektech na území ČR je databáze ARES (Administrativní registr ekonomických subjektů) Ministerstva financí. Omezením této databáze je nejistota určení pravého místa působnosti daného ekonomického subjektu. Neboť adresa subjektu v databázi je uváděna podle sídla firmy, což nemusí odpovídat skutečnému místu podnikání. Stejně tak databáze nezachycuje provozovny a pobočky firem.

Na čele tabulky obcí s největším počtem ekonomických subjektů byla dle očekávání město Bojkovice. Velmi zajímavé jsou údaje o počtu subjektů s nejvyšším počtem zaměstnanců. Doplňkovými údaji jsou údaje o počtu společností s.r.o. a a.s. Společnosti s ručeným

omezením, které jsou v ČR jednoznačně nejpočetnějším typem právnických osob, lze zároveň považovat za nejprogresivnější typ obchodní společnosti. Jejich počty v kombinaci s celkovým počtem subjektů, mohou dobře nastínit podnikatelské prostředí obce. Akciové společnosti představují určitou vyšší úroveň obchodní společnosti, typickou pro rozvinutější trhy. Na první pohled vidíme velmi pozitivní čísla Bojkovic. V počtu společností s.r.o. dále dominují Šumice. Pohledem na další obce v žebříčku vidíme velkou propast v počtu všech ekonomických subjektů, v počtu společností s.r.o. a převážnou absencí a.s.

Tabulka 29 Obce MAS Bojkovska podle počtu ekonomických subjektů

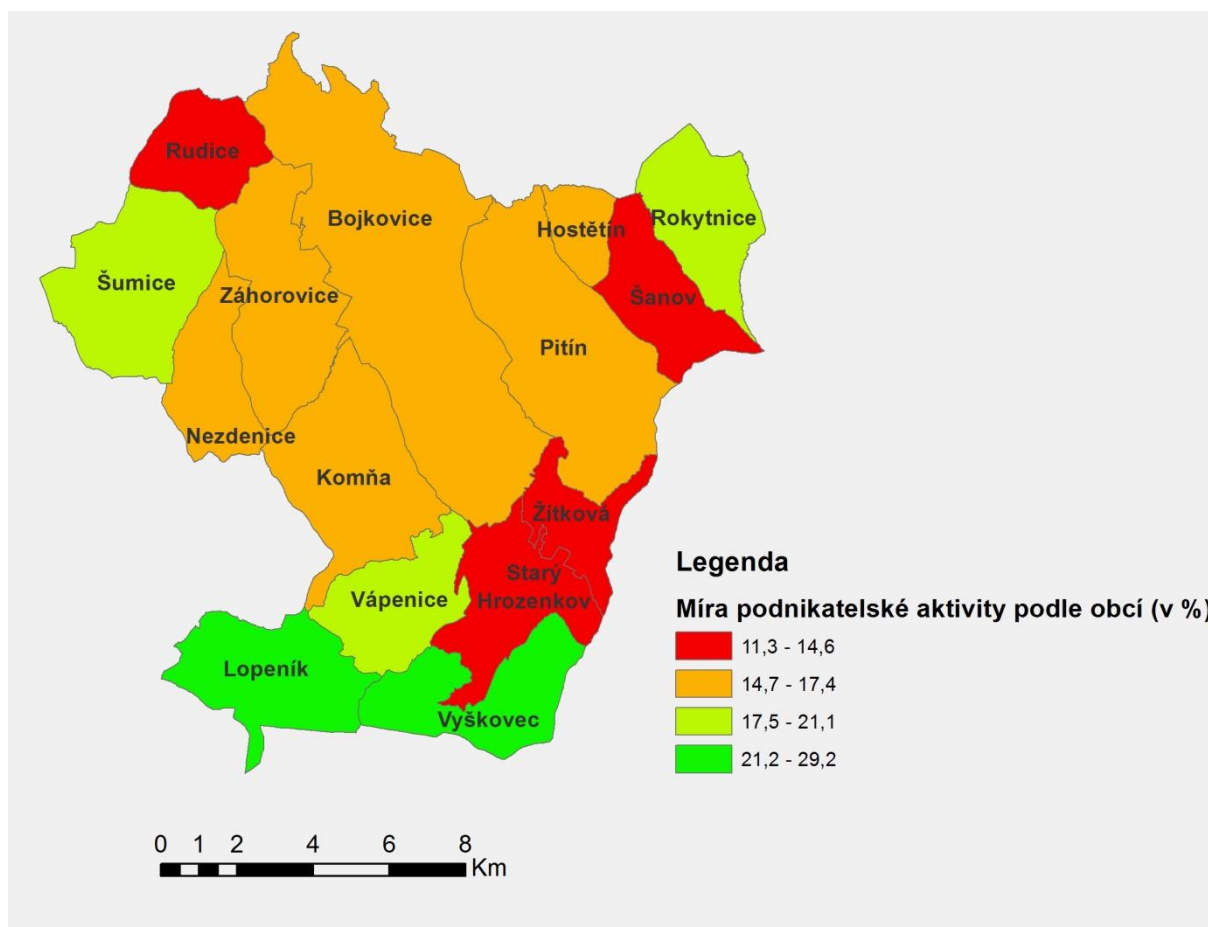
Území	Počet ekonomických subjektů	Z nich	
		s.r.o.	a.s.
Hostětín	46	4	0
Rokytnice	2	0	0
Šanov	63	5	0
Bojkovice	951	79	8
Komňa	101	6	0
Lopeník	40	4	0
Nezdenice	124	8	0
Pitín	157	6	1
Rudice	71	2	0
Starý Hrozenkov	132	11	1
Šumice	326	14	0
Vápenice	36	1	0
Vyškovec	25	3	0
Záhorovice	211	6	0
Žitková	31	3	0
Celkem	2316	152	10

Zdroje dat: Databáze ARES, 2014, vlastní úprava

Na obrázku č. 15 můžeme vidět míru podnikatelské aktivity v jednotlivých obcích. Největší podíl zaměstnavatelů a osob pracujících na vlastní účet na celkovém počtu zaměstnaných dle kartogramu je v obcích Lopeník a Vyškovec, přesahuje až 20 %. Dále k 20 % mají také obce Rokytnice, Šumice a Vápenice. Okolo 15 % podílu těchto zaměstnanců na počtu zaměstnaných mají obce Pitín, Hostětín, Komňa, Bojkovice, Nezdenice a Záhorovice.

Obrázek 15 Míra podnikatelské aktivity podle obcí (v %)

Zdroje dat: SLBD 2011, vlastní úprava

Při výběru ekonomických subjektů byl kladen důraz na kategorii podniky od 100 a více zaměstnanců. Ovšem na území MAS se nachází vysoký počet ekonomických subjektů v kategorii 50-99 a méně zaměstnanců, kteří tvoří většinu regionálních subjektů. Tato kategorie podniků je v moderních ekonomikách díky své adaptabilitě a dynamice považována za motor podnikání.

Tabulka 30 Přehled nejvýznamějších zaměstnavatelů

Obec	Podnik	Počet zaměstnanců	Činnost
Bojkovice	ZEVETA Bojkovice, a.s.	500	Výroba výbušnin, zámečnictví
	Moravia Cans, a.s.	400	Obchod s chemickými látkami
	SKD Bojkovice, družstvo	150	Kovoobrábění
	Albo Schlenk, s.r.o.	150	Výroba hliníkových produktů
	Agrofiniš, spol. s.r.o.	10	Zemědělská výroba
Hostětín	Moštárna Hostětín, s.r.o.	7	Zemědělská činnost
	Centrum Veornica Hostětín	13	Vzdělávání, ecol.projekty

Obec	Podnik	Počet zaměstnanců	Činnost
Komňa	Lesy Komňa, s.r.o	4	Lesnictví, těžba dřeva
	Novák Ludvík - lesní práce	20	Těžba dřeva
Pitín	ZS Pitín, a.s.	15	Výroba strojů, opravy
	JAMIBO, s.r.o.	25	Kovoobrábění, práš.lakování
Rokytnice	KOWAG, s.r.o	20	Kovoobrábění, svařování
	TVD technická výroba, a.s.	400	Stavby, nástrojářství, gumárenské směsi
	ZKL - VRL Praha, a.s.	20	Výroba ložisek
Rudice	ZD Rudice - Přečkovice	6	Zemědělská výroba
	TOKO AGRI a.s.,	2	Strojní výroba
	INREKA Plošiny s.r.o.,	10	Strojní výroba
Starý Hrozenkov	Motel Trial	3	Ubytovací a stravovací služby
	ZD Starý Hrozenkov	10	Zemědělská činnost
	VT Hranice, s.r.o.	7	Stavební činnost
Šanov	KOVO Petula, s.r.o.	10	Kovovýroba, výroba oděvů
Vápenice	Gorstrings	5	Výroba strun
Žitková	J.Lebánek - soukromý zemědělec	5	Zemědělská činnost, truhlářství
	Hotel Kopanice	5	Ubytovací a stravovací služby

Zdroje dat: Databáze ARES, 2014, vlastní úprava

Zemědělství

Jedním z tradičních odvětví národního hospodářství je zemědělská výroba společně s navazující potravinářskou výrobou. Zemědělství je pro území MAS, které tvoří především menší obce, významným prvkem rozvoje venkovského prostoru. Území náleží do CHKO Bílé Karpaty, kde platí zvláštní režim hospodaření, proto jeho poloha poskytuje omezené možnosti pro rozvoj a také zacházení se zemědělskou půdou. Mezi hlavní problémy zemědělských subjektů patří stávající technický stav průmyslových objektů, nedostatečná moderní technologická vybavenost, nedostatek volné plochy pro rozvoj vlastních činností, omezené příležitosti v čerpání dotací či finančních podpor a dostatek kvalitní lidské kapacity. Nedostatkem financí se také zvyšuje počet nevyužívaných, zchátralých zemědělských areálů v krajině.

Pozemková skladba

Pozemková skladba území MAS se po sledované období 2008, 2012 a 2014 téměř neliší. MAS se rozkládá na celkové ploše 20 121 ha, což je o 7 ha celkové výměry více než v roce 2008. V roce 2008 se na celkové výměře podílela zemědělská půda 48,9 % a 51,1 % nezemědělská půda. Na území převládají lesní pozemky, které v jak roce 2008 tak v roce 2014 tvořily 41,2 % celkové výměry území. Vysoký podíl lesních pozemků si také vyžaduje jejich péči, zejména lesní

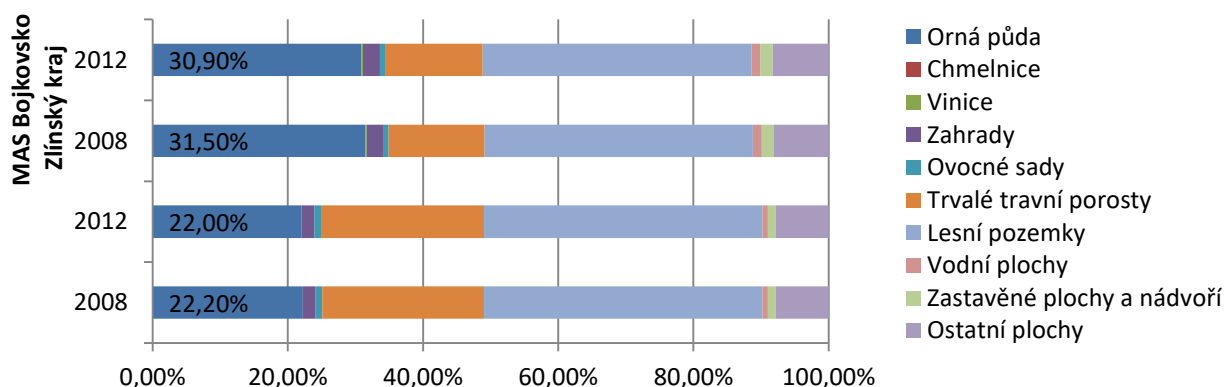
a polní cesty, které potřebují udržovat či v mnoha místech chybí. Orná půda zabírala v roce 2008 už 22,2 % území MAS, což je o 0,3 % více než ve sledovaném roce 2014. V roce 2008 trvalé travní porosty, zahrnující louky, pastviny a pastevní výběhy zaujímaly 23,8 % území, což je v porovnání s rokem 2014 o 0,3 % méně. Ostatní plochy se jak v roce 2008, tak i v roce 2012 podílely 1,9 %, zahrady 1,2% a 1,2% zastavené plochy a nádvoří 0,8 %, vodní plochy 1 % ovocné sady celkové výměry území MAS. Kvůli klimatickým podmínkám se na území MAS nevyskytují vinice ani chmelnice.

Tabulka 31 Srovnání pozemkové skladby v roce 2008 a 2012

MAS Bojkovska	2008		2012		2013		2014	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Celková výměra	20114	100,0%	20118	100,0%	20121,4	100,0%	20121	100,0%
Orná půda	4462	22,2%	4408	21,9%	4408,2	21,9%	4406	21,9%
Chmelnice	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Vinice	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Zahrady	385	1,9%	386	1,9%	386,2	1,9%	386,1	1,9%
Ovocné sady	202	1%	204	1%	211,6	1,1%	211,6	1,1%
Trvalé travní porosty	4798	23,8%	4854	24,1%	4848,4	24,1%	4848,9	24,1%
Zemědělská půda	9,847	48,9%	9,852	48,9%	9854,4	48,97%	9852,6	49,0%
Lesní pozemky	8285	41,2%	8287	41,1%	8287,8	41,2%	8288,1	41,2%
Vodní plochy	167	0,8%	168	0,8%	167,6	0,8%	168,1	0,8%
Zastavené plochy a nádvoří	242	1,2%	237	1,1%	235,8	1,2%	235,8	1,2%
Ostatní plochy	1572	7,8%	1574	7,8%	1575,8	7,8%	1576,6	7,8%
Nezemědělská půda	10,267	51,1%	10,266	51,1%	10267,0	51,0%	10268,5	51,0%

Zdroje dat: ČÚZK, 2014, vlastní úprava

Graf 11 Srovnání pozemkové skladby

Zdroje dat: ČÚZK, 2014, vlastní úprava

Ekologické zemědělství je takové zemědělství, které hospodaří s pozitivním vztahem ke zvířatům, půdě, rostlinám a přírodě bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků a postřiků. Tabulka č. 32 zachycuje ekologické zemědělce, které působí na území MAS. V červnu 2012 se na území nacházelo celkem 26 ekofarem s chovem hospodářských zvířat.

Tabulka 32 Ekologičtí zemědělci k 31. 6.2012

Seznam	Území	Výměra v ha	Ekochovy
Agrofiniš, spol s r.o.	Bojkovice	526.49	skot
Běluša Leoš	Starý Hrozenkov	7.31	koně, skot
Durdák Otto	Hostětín	15.44	ovce
Habáník Miroslav	Vápenice	8.2	skot
Vladimír Hodulík	Vápenice	22.37	skot
Jankovičová Ludmila	Pitín	0	bez chovu
Jiříček Ondřej	Vyškovec	4.98	ovce, kozy
Josbios, s.r.o.	Žitková	12.76	koně, ovce
Kamenný vrch, s.r.o.	Rokytnice	0	bez chovu
Kollár Bohumil	Bojkovice	3.4	bez chovu
Kovář František	Pitín	2.14	bez chovu
Lebánek Vojtěch	Žitková	180.51	skot
Machů Radim	Hostětín	6.13	bez chovu
Maňák Libor	Starý Hrozenkov	31.37	skot
Martiš David	Lopeník	125.81	ovce, koně
Martiš Tomáš	Lopeník	81.98	skot
Martišová Filomena	Lopeník	56.29	skot
Matějík Tomáš	Komňa	93.09	skot
Michalčík Pavel	vápenice	51.51	skot
Miko Jan	Starý Hrozenkov	2.80	bez chovu
Miková Božena	Starý Hrozenkov	1.05	bez chovu
Miškářová Marie	Lopeník	20.82	skot
Moštárna Hostětín s.r.o.	Hostětín	1.13	bez chovu
Moudřík Roman	Rokytnice	0.00	bez chovu
Moudříková Jaroslava	Rokytnice	65.98	ovce, skot
Orsák Josef	Šanov	0.00	bez chovu
Pelíšek David	Šanov	33.35	ovce, skot
Pešek Radim	bojkovice	4.34	bez chovu
Piro Zbyněk	Lopeník	6.96	ovce, skot
Rutová Veronika	Pitínské paseky	11.20	koně, ovce
Ryšavý David	Komňa	8.74	bez chovu
Sedlačík Ladislav	Starý Hrozenkov	41.00	skot
Staroba František	Hostětín	3.45	bez chovu
Ševčík Zdeněk, Ing.	Pitín	5.20	bez chovu
Vrba Pavel, Ing.	Rokytnice	204.00	skot
Zemědělské družstvo Rudice-Přečkovice	Rudice	571.00	skot
Zemědělské družstvo Starý Hrozenkov	Starý Hrozenkov	757.00	ovce, skot
Zemědělské podílnické družstvo Nezdenice, družstvo	Nezdenice	910.00	skot
ZS Pitín, a.s.	Pitín	514.00	skot

Seznam	Území	Výměra v ha	Ekochovy
Celkem MAS Bojkovska		4391.8	

Zdroj dat: Ministerstvo zemědělství, 2014, vlastní úprava

Průmysl

V řešeném regionu je průmysl zastoupen zejména ve strojírenské oblasti, nenacházejí se zde velké průmyslové podniky.

Největšími zaměstnavateli jsou např. Zeveta Bojkovice, a.s., Moravia Cans, a. s., SKD Bojkovice, Novák Ludvík – lesní práce (Komňa), JAMIBO, s.r.o. (Pitín), TVD – Technická výroba, a.s. (Rokytnice), Zemědělské družstvo Starý Hrozenkov, Gorstrings (Vápenice). Významnými zaměstnavateli jsou také veřejné subjekty, zejména základní školy a v některých případech i obecní úřady. Ty zaměstnávají i řadu zaměstnanců v oblasti veřejně prospěšných prací.

Řemesla

Udržování lidových řemesel patří k dalším aktivitám na venkově. To přispívá k turistické atraktivitě celého území. Stále se zde udržují tradiční řemesla, jako je pletení košů a velikonočních tatarů, drátování, řezbování, zdobení perníků bílou polevou, vytváření panenek z kukuřičného šustí, paličkování, navlékání skleněných korálků, malba na sklo, pletení z pedigu, ukázky majolikové keramiky, prodej tkalcovského zboží a řada dalších, jež jsou k vidění na Velikonočním, Vánočním jarmarku a dalších významných akcích v regionu.

Území Bojkovska spadá pod regionální značku Tradice Bílých Karpat®, což je regionální ochranná značka pro výrobky a služby z jedinečné krajiny Bílých Karpat. Jde o první přeshraniční ochrannou značku ve střední Evropě – jsou jí označovány produkty jak na moravské, tak na slovenské straně Chráněné krajinné oblasti Bílé-Biele Karpaty. Produkty jsou jedinečné ve vztahu k Bílým-Bielým Karpatům – vyrobené tradiční technologií, s podílem ruční práce, z místních surovin, šetrné vůči životnímu prostředí, dostatečně kvalitní

Mezi držitele této značky na území MAS Bojkovska patří:

Moštárna Hostětín s.r.o. - Moštárna v Hostětíně navazuje na tradice bělokarpatského ovocnářství. Postup výroby moštů i sirupů v co největší míře zachovává přírodní charakter nápoje. Mošty jsou nefiltrované, nepřibarvené, nepřislazené, neředěné, bez chemických přísad.

Sortiment zahrnuje jablečný Hostětínský mošt BIO a selský, dále jablečný mošt v několika příchutích (rakytník, červená řepa, aronie, hrozen, zázvor, meruňka, višně, zelená energie) a BIO sirupy. Výrobky obdržely několik ocenění (Regionální potravina Zlínského kraje, Perla

zlínska, Česká biopotravina a další). Svým provozem významně přispívá k podpoře tradičního ovocnářství a ekologického zemědělství v regionu.

Miroslav Táborský (Bojkovice) - Rodina Táborských obhospodařuje na 30 včelstev v nástavkových úlech; mají med květový, medovicový i pastovaný, který je zpracováván pouze mechanicky, bez zahřívání a jakýchkoliv přísad. Snadno se roztírá a neteče, proto je vhodný zvláště pro děti.

Zděněk Ševčík (Bojkovice) - Sušení je tradiční způsob konzervace ovoce, šetrný k životnímu prostředí i peněžence zákazníka. Zdeněk Ševčík pěstuje převážně původní krajové odrůdy, které jsou odolné vůči chorobám a nevyžadují ošetření agrochemikáliemi.

Likérka Nezdenice s.r.o. - Bylinná Lopeník 35% - bylinný likér z macerátu bylin, Slovácká slivovice 50% - destilát ze švestek

„S výrobou destilátů začal už pradědeček,“ říká pan Beníček, který v současné době provoz malé rodinné firmy řídí. Dědeček pak vystudoval likérnickou školu a všechny dnešní receptury nezdenické Likérky připravoval on. Vyrábí se tradičními technologiemi a část nezbytných kameninových nádob pochází ještě z původní firmy. Bylinná Lopeník představuje krajový likér jemné chuti a vůně. Slovácká slivovice je destilát ze švestek, kterým se na svazích Bílých Karpat obzvláště daří. Oba nápoje prý dokážou potěšit na chuti a upevnit zdraví.

Libor Baránek (Bojkovice)- Libor Baránek vyrábí na svém hrnčířském kruhu funkční režnou a glazovanou keramiku z černé burelové hlíny. Některé glazury si přitom míchá sám.

Přestože se zaměřuje na čajové servisy a produkty spojené s čajovou kulturou, vyrábí i jiné druhy užitkové keramiky – solničky, mísy, polévkové mísy, závěsné květináče a soupravy na čokoládové či sýrové fondue. Do budoucna plánuje také výrobu krajáčů, máselnic a dalších ryze užitkových výrobků.

Martin Dudek (Bojkovice)- Martin Dudek netvoří na hrnčířském kruhu, kermiku dělá takzvaně „z ruky“. Vyhledávají ji zákazníci, jimž vyhovuje její robustní charakter, mnohdy poněkud bizarní tvary a neobvyklé pojetí předmětů určených k dennímu užívání – například čajové konvice inspirované starými žehličkami.

Dudkova keramika z šamotové hlíny má charakteristickou barevnost přírodních, zemitých tónů, jíž se dosahuje šlemovkami přibarvovanými burelem a oxidy kovů a obměňováním teplot při vypalování v peci.

Petr Kohout (Starý Hrozenkov) - Řezbařinu má pan Kohout v rodině – vyřezával už jeho otec i dědeček. On sám se postupně stal řezbářem z houslaře. V současnosti žije se svou rodinou na Žitkové a k řezbám používá dřevo z místních lesů, které dopravuje se svým koněm do domácí dílny. Jeho tvorba se zaměřuje na sochy a reliéfy, především z lipového dřeva. Častým motivem je krajina Žitkové, ale věnuje se i sakrální tematice a vyřezává například sošky Panny Marie.

Světlana Jálová (Hostětín)- Světlana Jálová vyrábí z čištěné česané vlny, kterou si sama barví převážně přírodními barvivy. Vyrábí nejrůznější zvířátka, panenky nebo např. voněnky (vlněné

levandulové kuličky). Vlnu také používá jako náplň do šitých bavlněných balónků, které jsou příjemnou hračkou pro děti a zároveň mohou být i hlavolamem pro dospělé.

Radim Pešek (Bojkovice) se věnuje pěstování a prodeji stromků a keřů starých a méně známých odrůd. Jeho školka nabízí na třicet odrůd jablek a téměř dvacítku hrušní, oskeruše a moruše.

Hana Táborská (Bojkovice) - výrobce širokého sortimentu svíček z pravého včelího vosku. Svíčky jsou vyrobeny z přírodního materiálu, ekologicky naprosto čistého produktu včely medonosné s viditelnou strukturou stavby včelího díla, a to v mnoha různých provedeních, lišících se délkou hoření a vzhledem.

Koldokol (Bojkovice) - vyrábí bio produkty (džemy, sirupy, nápoje, bylinné čaje) a keramiku. Věnují se i práci v ekologickém ovocném sadu, kde sbírají bylinky pro Čaje pro dva. Bylinky jsou ručně sbírány a zpracovány do směsí s originální recepturou.

David Ryšavý (Bojkovice) - Na 9 ha ekologických sadů, nacházejících se na úpatí Bílých Karpat se rodinná firma věnuje pěstování ovoce způsobem šetrným k přírodě. Důraz je kladen na zvelebování přírody v okolí sadů stavěním budek a nocovišť pro ptáky, hadovíky, bidel pro dravce, hmyzích domků apod. Opylování sadů je zajištěno nejen vlastními včelami, ale i čmeláky. Nedílnou součástí je prodej trnek, sušeného ovoce a povidel. Trnky, jablka a hrušky jsou sušeny a vařeny ve vlastní sušárně a povidlárně.

Nonnetit s.r.o. (Straý Hrozenkov) - ekofarma Nonnetit ve Vápenicích je zaměřená na chov ovcí, pěstování a sušení ovoce. Raritou je starý sad, v němž se dodnes najde více než 70 odrůd jablek, hrušní a slivoní.

Centrum Veronica Hostětín (Bojkovice) - moderní dům, který žije ze slunce, je izolován slaměnými balíky, na splachování používá dešťovou vodu a na střeše mu roste louka.

Centrum Veronica Hostětín (Bojkovice) – vzdělávací středisko s ekopoenzionem (držitel značky Ekologicky šetrná služba), které ročně navštíví na 7000 osob. První veřejná budova v pasivním standardu v ČR – slaměnné izolace, využívání dešťové vody a obnovitelných zdrojů energie (solární ohřev vody, vytápění biomasou), zelená střecha. Součástí je ukázkový sad starých krajových odrůd a Přírodní zahrada. Centrum pořádá celoroční programy pro školy (jednodenní i pobytové výukové programy pro MŠ, ZŠ, SŠ, celorepubliková soutěž CO2 liga, stáže pro VŠ), jednotlivce (řemeslné a ovocnářské kurzy, seminář Přírodní zahrady, Letní škola ochrany krajiny, Letní škola soběstačnosti), rodiny (Zelená dovolená, letní Tábory pro (pra)rodiče s dětmi, exkurze do krajiny s místními průvodci) a akce pro veřejnost (Jablečná slavnost, Zahradní slavnost).

Více o značce na www.tradicebk.cz

Složení podnikatelského prostředí odpovídá typickému venkovskému regionu, kde většinu podnikatelů tvoří živnostníci a menší podnikatelé s 0 – 50 zaměstnanci. Ovšem na území MAS se nachází vysoký počet ekonomických subjektů i v kategorii 50-99 zaměstnanců, kteří tvoří většinu regionálních subjektů – motor podnikání a je zde také několik podniků zaměstnávajících až 400 zaměstnanců. Ekonomicky aktivní obyvatelé pracují nejčastěji v

průmyslovém odvětví. Na území se nenachází organizace, která by nabízela poradenství či podporu podnikání.

Zemědělství patří mezi významné hospodářské odvětví, ve kterém působí významná část podnikatelských subjektů, kteří hospodaří na významném území MAS. Jsou zde problémy s technickým i technologickým vybavením, nedostatkem ploch či finančních prostředků pro svůj rozvoj.

Možné příležitosti pro oba sektory jsou shledávány ve výrobě místních (tradičních) produktů a výrobků, vytváření místních dodavatelských řetězců, které mají vyšší přidanou hodnotu.

Stále se zde udržují tradiční řemesla a je zde několik držitelů regionální značky TBK.

2.1.8 Trh Práce

Zaměstnanost

Struktura ekonomicky aktivních obyvatel odráží celkové zaměření místního hospodářství a dojížděkové vazby a postavení MAS v rámci kraje. Zaměstnanost v jednotlivých sektorech na území MAS Bojkovska vcelku odpovídá průměrné zaměstnanosti v celé ČR – zaměstnanost v zemědělství, lesnictví a rybolovu je 5,8 % (průměr ČR je 2,7 %), v průmyslu a stavebnictví 44,6 % je vyšší než v ČR (32,2 %) a ve službách naopak výrazně nižší 49,8 % (ČR 65,1 %). Mezi jednotlivými obcemi existují výraznější rozdíly – v zemědělství pracuje nejvyšší podíl obyvatel ve Vápenicích a Komni, průmysl je nejrozvinutější v obci Pitín a Rokytnice a služby zaměstnávají nejvyšší podíl obyvatel v Žitkové a Starém Hrozenkově.

Tabulka 33 Struktura zaměstnanosti obyvatel, vyjíždka za prací v roce 2011 (v %)

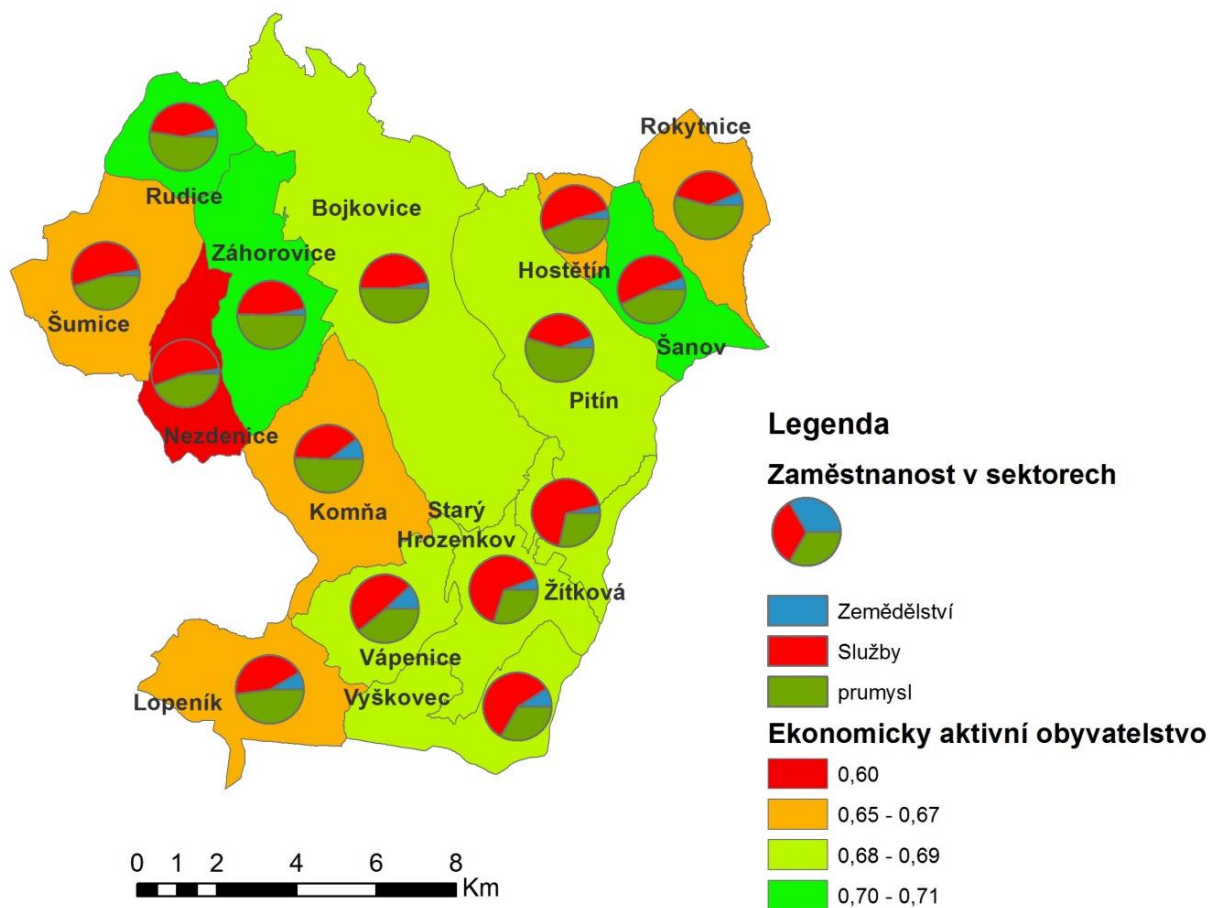
Obec	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	Zaměstnaní v(%)			Vyjíždějící za prací z pracujících
		zemědělství	průmyslu a stavebnictví	službách	
Hostětín	45,3	4,5	43,9	51,6	43,0
Rokytnice	47,5	6,3	54,5	39,2	21,1
Šanov	46,1	5,7	42,8	51,5	26,1
Bojkovice	48,5	2,9	50,3	46,8	45,3
Komňa	47,4	10,1	50,6	39,3	57,0
Lopeník	48,2	8,5	47,8	43,7	34,4
Nezdenice	36,9	2,3	44,4	53,3	38,7
Pitín	45,5	5,4	54,7	39,9	58,9
Rudice	43,6	4,3	52,4	43,3	58,7
Starý Hrozenkov	38,6	5,4	29,7	64,9	37,1
Šumice	47,2	3,2	46,7	53,3	58,6
Vápenice	43,0	11,9	39,0	49,1	32,5

Obec	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	Zaměstnaní v(%)			Vyjždějí za prací z pracujících
		zemědělství	průmyslu a stavebnictví	službách	
Vyškovec	34,9	9,1	33,3	57,6	31,1
Záhorovice	48,0	3,1	50,6	46,3	52,0
Žitková	38,6	3,8	28,3	67,9	33,8
MAS Bojkovska	44,0	5,8	44,6	49,8	41,9
Zlínský kraj	48,6	2,5	40,8	56,7	42,9
ČR	48,7	2,7	32,2	65,1	40,6

Zdroje dat: SLDB 2011

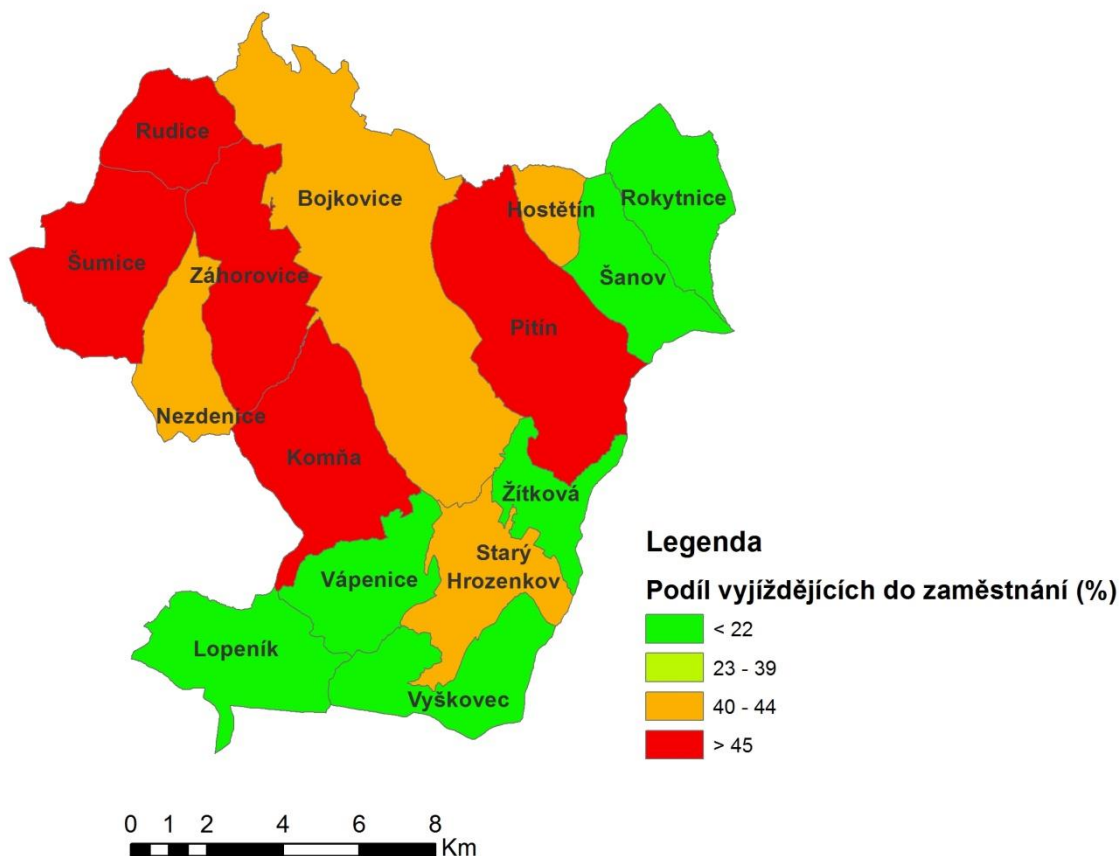
Obrázek 16 Sektorová zaměstnanost a ekonomicky aktivní obyvatelstvo v obcích MAS Bojkovska

Zdroje dat: SLDB 2011, vlastní zpracování

Za prací na území MAS Bojkovska dojíždí celkem 41,9 % ekonomicky aktivního obyvatelstva, což je pouze o procento míň než ve Zlínském Kraji. V absolutní hodnotě je to téměř 2 800 dojíždějících za prací. Nejvíce za prací vyjíždí obyvatelé obcí Pitín, Rudice, Komňa, Šumice a naopak nejmenší vyjíždka za prací je v obcích Rokytnice a Šanov.

Obrázek 17 Vyjíždka do zaměstnání v MAS Bojkovska

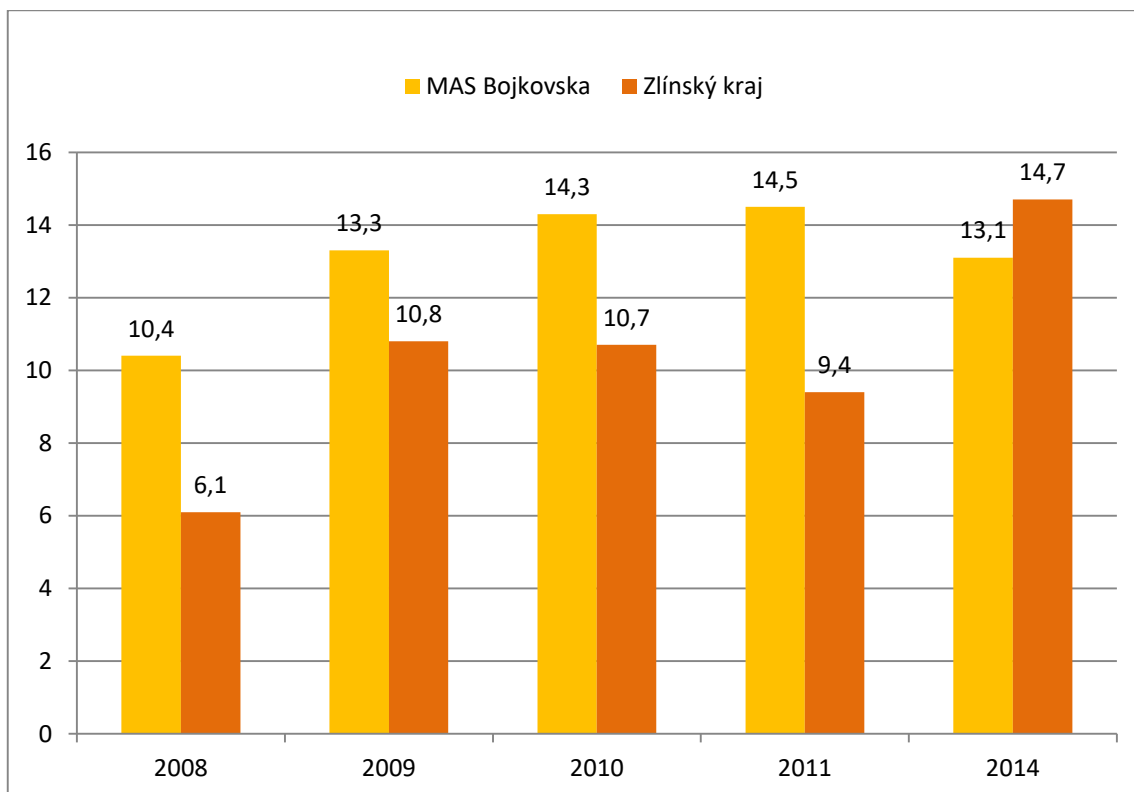
Zdroje dat: SLDB 2011, vlastní zpracování

Nezaměstnanost

Nejnižší celková míra nezaměstnanosti v obcích MAS byla zaznamenána v roce 2008 (10,4 %). Naopak nejvyšší počet uchazečů o zaměstnání byl evidován v členských obcích MAS v roce 2011 (14,5 %), kdy na území MAS stále působí hospodářská krize, se kterou souvisí zvyšování počtu uchazečů o zaměstnání a zvyšování míry nezaměstnanosti. Od roku 2010 se míra nezaměstnanosti v roce 2011 zvýšila o 0,2 % na 14,5 %. Nezaměstnanost na území MAS po celé období 2008–2011 je vyšší než nezaměstnanost ve Zlínském kraji. V roce 2014 je již situace jiný, míra nřzaměstnanosti na území MAS Bojkovska klesla, naopak ve Zlínském kraji

stoupala. Na území není dostatek pracovních příležitostí a špatná dopravní obslužnost související s dojížděním do práce.

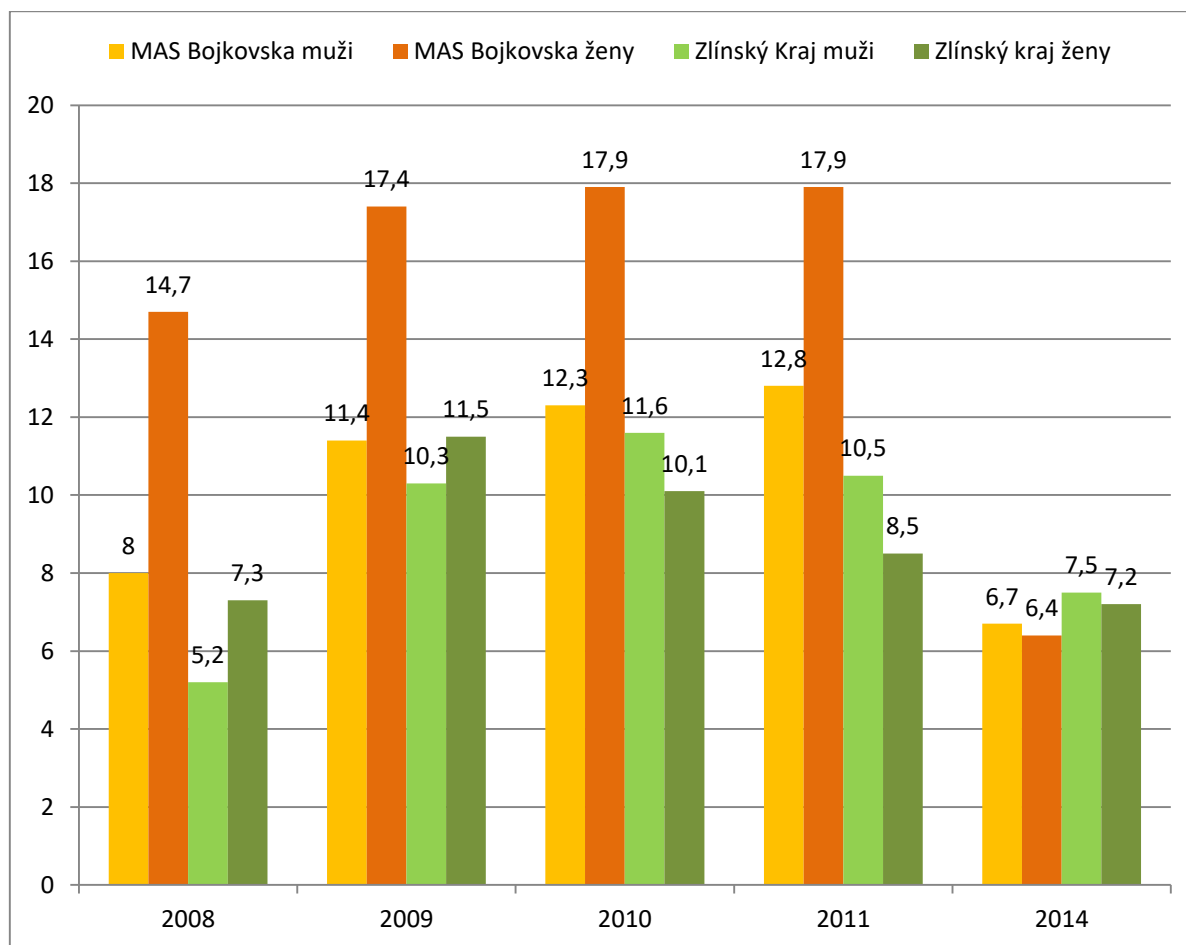
Graf 12 Celková míra nezaměstnanosti v % (stav k 31.12.)

Zdroj dat: ÚP, 2014, vlastní úprava, za rok 2012, 2013 data nebyla poskytnuta

Na území MAS Bojkovska po celé sledované období míra nezaměstnanosti mužů je nad úrovní míry nezaměstnanosti Zlínského kraje. Největší rozdíl v nezaměstnanosti nastal v roce 2011, kdy míra nezaměstnanosti na území MAS byla o 3,2 % vyšší než ve Zlínském kraji. Míra nezaměstnanosti u žen na území MAS převyšuje nezaměstnanost ve Zlínském kraji. Nejvyšší nezaměstnanost u žen byla zaznamenána shodně v letech 2010 a 2011, kdy nezaměstnanost dosahovala 17,9 %.

Graf 13 Celková míra nezaměstnanosti v % (stav k 31.12.) - rozdělení muži, ženy

Zdroj: ÚP, 2014, vlastní úprav, za rok 2012, 2013 data nebyla poskytnuta

Nezaměstnanost ve sledovaném období 2008–2011 se liší od jednotlivých obcí a měst. Existují značné rozdíly i v míře, které zachycuje tabulka č. 22. Důležitým faktorem je relativní blízkost a dostupnost krajského města. Pracovní příležitost obyvatel se nachází v Bojkovicích. Naopak nejvyšší nezaměstnanost vykazuje obec Vyškovec. Vysoká nezaměstnanost v obci je způsobena především špatnou dopravní dostupností a nízkou kvalifikací uchazečů o zaměstnání.

Tabulka 34 Míra nezaměstnanosti v letech 2008 - 2011 v jednotlivých obcích Bojkovska - dosažitelní uchazeči

Míra nezam. - Dosažitelní uchaz. celkem	2008	2009	2010	2011	2014
Hostětín	10.5	11.4	10.5	11.4	11,1
Rokytnice	9.3	14.2	13.1	9.3	11,4
Šanov	6.7	13.0	10.6	7.9	13,5
Bojkovice	6.9	11.1	10.4	10.3	12,7

Míra nezam. - Dosažitelní uchaz. celkem	2008	2009	2010	2011	2014
Komňa	10.0	11.2	11.2	11.6	13,3
Lopeník	14.9	18.9	25.7	29.7	25,5
Nezdenice	4.8	9.8	7.7	6.2	11,9
Pitín	4.9	11.4	12.6	12.6	14,0
Rudice	10.1	13.9	16.8	14.8	10,0
Starý Hrozenkov	9.3	10.0	11.0	10.7	15,0
Šumice	5.2	11.0	11.5	9.9	11,7
Vápenice	16.3	13.8	17.5	18.8	16,9
Vyškovec	25.0	30.0	28.3	33.3	24,5
Záhorovice	7.1	10.7	11.7	11.7	11,2
Žitková	14.6	9.4	15.6	18.8	25,0
MAS Bojkovska	10.4	13.3	14.3	14.5	13,1
Zlínský kraj	6.1	10.8	10.7	9.4	14,7

Zdroje dat: ÚP, 2014, vlastní úprav, za rok 2012, 2013 data nebyla poskytnuta

Za měsíc červen 2014, jak ukazuje tabulka č. 35, evidoval Úřad práce ČR, krajská pobočka ve Zlíně na území MAS celkem 547 dosažitelných uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 7,29 % na území MAS Bojkovska. Mezi 15 obcí s nejvyšší mírou nezaměstnaností v okrese Zlín jsou 2 obce z území MAS a to Vyškovec (14,29 %), Lopeník (11,2 %) a Žitková (11,02 %).

Tabulka 35 Nezaměstnanost na území MAS Bojkovska k 30. 6. 2014

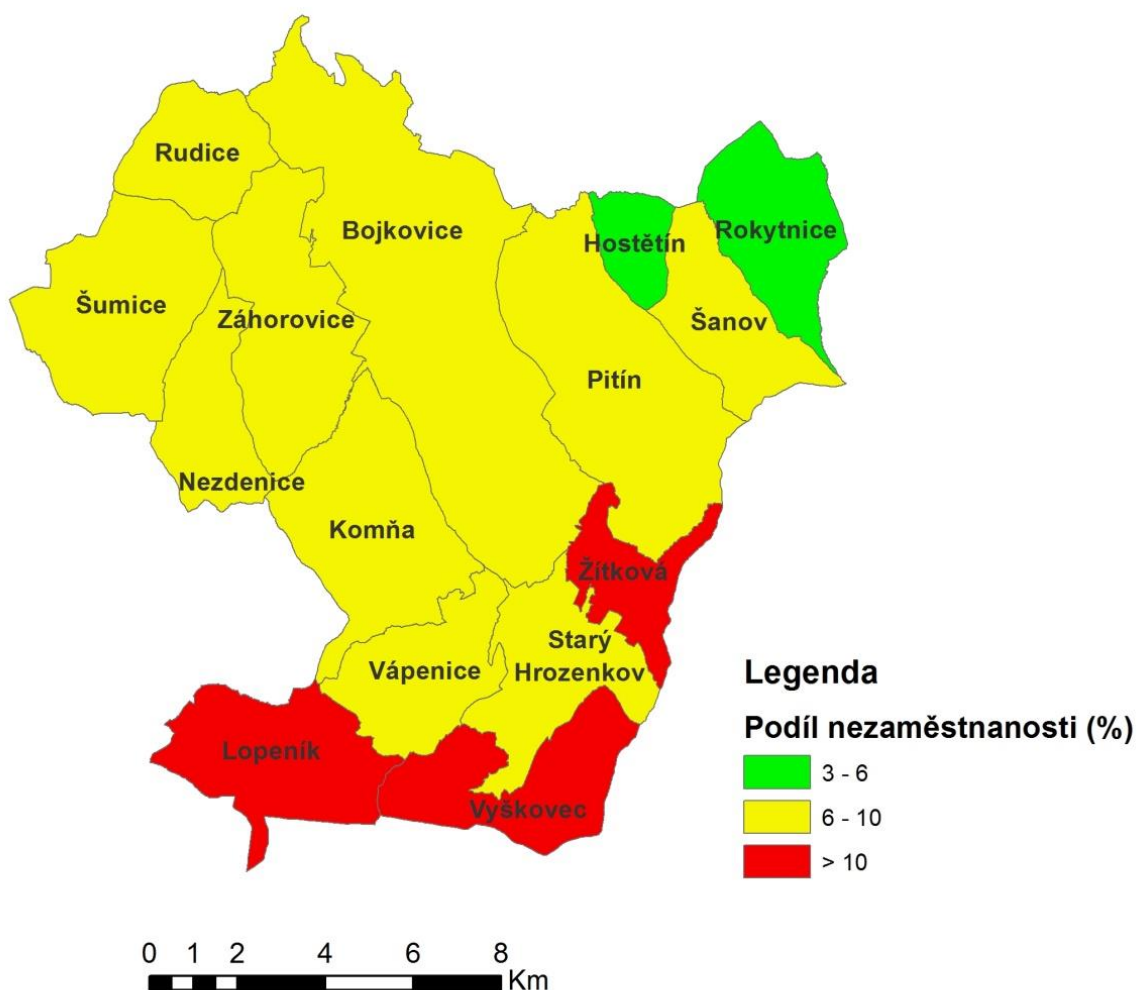
Území	Pořadí v kraji Zlín*	Počet evidovaných uchazečů	Podíl nezaměstnanosti
Hostětín	283.	7	4,40
Rokytnice	292.	16	4,12
Šanov	115.	24	7,34
Bojkovice	216.	173	5,71
Komňa	124.	28	7,20
Lopeník	14.	14	11,02
Nezdenice	198.	26	5,98
Pitín	106.	48	7,51
Rudice	195.	18	6,00
Starý Hrozenkov	164.	41	6,58
Šumice	201.	68	5,94
Vápenice	200.	8	5,97
Vyškovec	4.	14	14,29

Území	Pořadí v kraji Zlín*	Počet evidovaných uchazečů	Podíl nezaměstnanosti
Záhorovice	175.	49	6,34
Žitková	15.	13	11,02
MAS Bojkovska	-	547	7,29

* pořadí obcí v kraji je bráno od nejvyšší hodnoty(1.pozice) podílu nezaměstnaných po nejnižší (307.pozice)

Zdroje dat: ÚP, Krajská pobočka ve Zlíně, 2014

Obrázek 18 Podíl nězaměstnanosti v obcích MAS Bojkovska k 30. 6. 2014

Zdroje dat: ÚP, Krajská pobočka ve Zlíně, 2014, vlastní zpracování

Uchazeĉi o zaměstnání

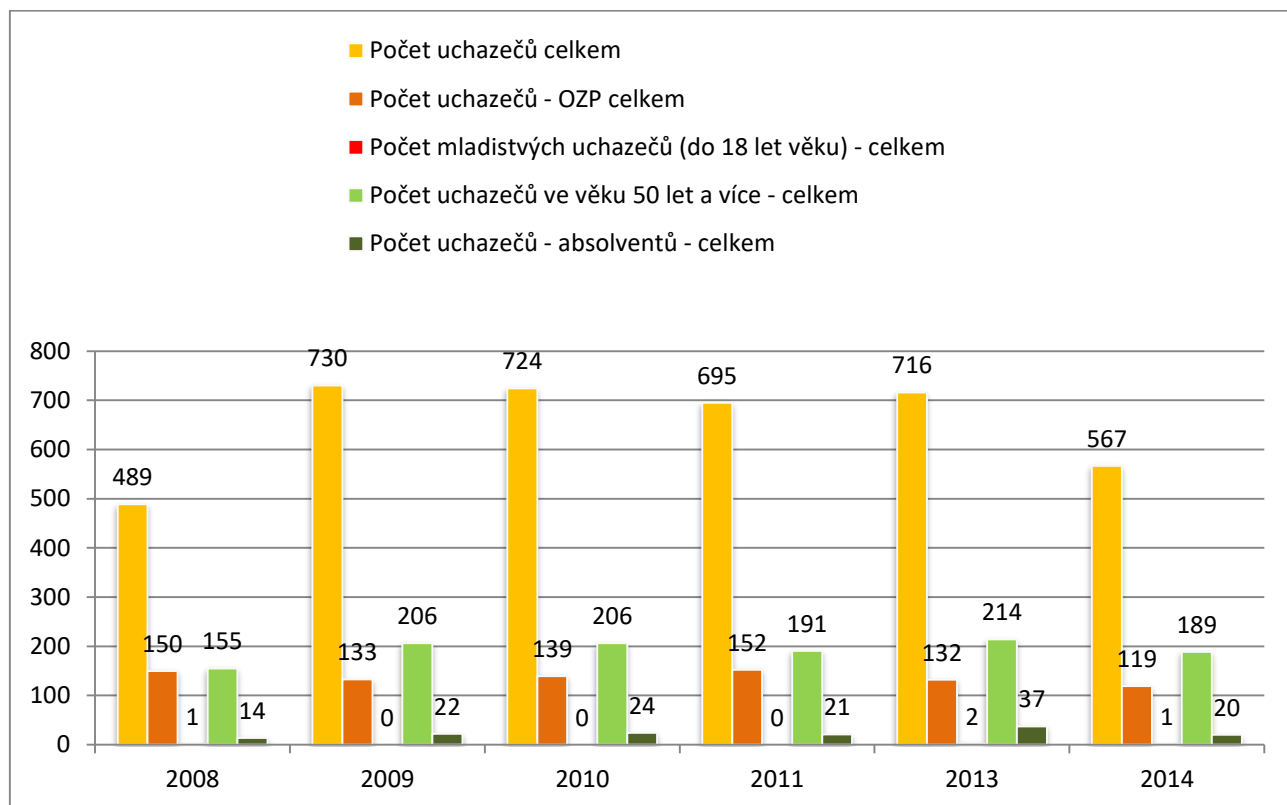
Na území MAS bylo vykazováno na konci roku 2014 celkem 568 uchazečů o zaměstnání. Nejvíce uchazečů o pracovní místo bylo evidováno na ÚP v roce 2009, kdy nezaměstnaných bylo ještě o 162 osob více. U nezaměstnaných OZP byla nejhorší situace

v roce 2011, kdy bez práce bylo 152 osob. Počet mladistvých uchazečů o zaměstnání do 18 let věku jezanedbatelný.

Počet uchazečů o zaměstnání ve věku 50 a více let byl nejnižší v roce 2008 a to 155 osob, následující rok došlo k nárůstu na 206 nezaměstnaných. Nejvíce uchazečů o zaměstnání ve věku 50 a více let bylo evidováno v roce 2014, bez práce bylo 214 těchto osob. Počet nezaměstnaných absolventů je poměrně nízký i přes pozvolně se zvyšující počet ve sledovaném období. Nejvíce nezaměstnaných absolventů byl zaznamenán v roce 2013, o práci se ucházelo 37 osob, niméně do roku 2014 počet opět klesl.

Průměrný věk uchazeče o zaměstnání na konci roku 2011 na území MAS byl 39 let, ve Zlínském kraji byl průměrný věk vyšší a to 39,5 let.

Graf 14 Počet uchazečů o zaměstnání na území Bojkovska

Zdroje dat: ÚP, 2014, vlastní úprava, za rok 2012 data nebyla poskytnuta

Situace na trhu práce není v obcích MAS příliš příznivá, přestože dosahuje v roce 2014 lepších hodnot v porovnání s celým Zlínským krajem. Problémem je vyšší podíl nezaměstnaných v odlehlejších obcích u hranic se Slovenskem. Poměrně vysoká je i vyjízdka do zaměstnání z obcí MAS do lokálních center pro zajištění služeb.

2.1.9 Turistický ruch

Na území MAS Bojkovska se nachází mnoho zajímavých turistických lákadel. Toto území má co nabídnout. Bohužel zatím není tento potenciál plně využit. Můžeme zde najít různé historické a přírodní památky. Díky své poloze z velké části v CHKO Bílé Karpaty disponuje předpoklady pro rozvoj turistiky. To vše doplňují společenské a kulturní akce.

Pamětihodnosti a zajímavosti

V každé obci lze najít několik zajímavých míst, které určitě stojí za zhlédnutí. Jedná se spíše o sakrální stavby. Na území Bojkovska se nachází mnoho kulturních pamětihodností a zajímavostí.

Památkově chráněnými objekty je řada staveb nacházejících na území Bojkovska, dále drobné stavby – boží muka, kříže, sochy, zvonice, či komory, ne však všechny tyto drobné stavby jsou v dobrém technickém stavu. Další zajímavé turistické cíle na území MAS nalezneme v následující tabulce a příloze č. 2.

Tabulka 36 Seznam nejvýznamějších turistických cílů na území Bojkovska

Obec	Atraktivita/ Objekt	Cílová skupina
Bojkovice	Zámek Nový Světlov	Všichni návštěvníci
	Muzeum Bojkovska	Všichni návštěvníci
	Kostel sv. Vavřince, tetaurky	Všichni návštěvníci
	Rozhedna	Všichni návštěvníci
Hostětín	Modelové ekologické projekty	Všichni návštěvníci
	Stezka Naokolo Hostětína	Všichni návštěvníci
	Sochy v krajině (15 soch propojených stezkou)	Všichni návštěvníci
Komňa	Památník J. Á. Komenského	Všichni turisté
	Dům zvěrokleštiče	Letní turisté
	Kostel sv. Jakuba Většího	Všichni turisté
	Zřícenina hradu Zuvačov	Všichni turisté
Lopeník	Rozhledna	Všichni turisté
Pitín	Koste sv. Stanislava	Všichni turisté

Obec	Atraktivita/ Objekt	Cílová skupina
	Rodný dům ol. arcibiskupa	Všichni turisté
Šanov	Letecké muzeum	Všichni turisté
	Lyžařský vlek	Zimní turisté
Šumice	Kostel Narození Panny Marie	Všichni turisté
Rokytnice	Kulturní areál	Letní turisté
Vápenice	Lyžařské vleky a běžecké stopy	Zimní turisté
Vyškovec	Lyžařská trať	Zimní turisté
	Horská kaple Panny Marie Královny	Všichni turisté
Žitková	Lidová architektura	Všichni turisté
	Lyžařská trať	Zimní turisté

Zdroje dat: vlastní šetření, 2014, vlastní úprava

Tabulka 37 Přehled památek v obcích MAS Bojkovska

Území	Památky
Hostětín	Kaple Nanebevzetí pany Marie, Chmelova sušárna ovoce.
Rokytnice	Kaple sv. Anny, Pomník padlých, Pískovcový kříž, Kamenná soška sv. Jana Nepomuckého na pískovcovém podstavci, Kamenný kříž nad obcí s kamennou plastikou Panny Marie, Boží muka, Lípa u Boží muky, Kaple sv. Cyrila a Metoděje na Kochavci
Šanov	Kaple, Chráněná lípa, Kříž – na křižném, Kříž - za „Suchánkovými humny“, Kamenný kříž - u č. 25, Kříž - před Humpoly č. 146, Dřevěný kříž - u domu číslo 114, Žulový kříž - u Šuráňů, Památník obětem I. a II. světové války. Památník padlým americkým letcům, Roubená stodola
Bojkovice	Bojkovice: Socha sv. Vendelína, Socha sv. Floriána, Socha sv. Jana Nepomuckého, Sloup se sochou Panny Marie, Kříž, Kaplička Panny Marie, Pieta – socha dívky, Kamenný kříž – ul. Jiráskova, Kamenný kříž – ul. Pitínská, Litinový kříž, Červený kříž, Dřevěný kříž – ul. Komenského, Dřevěný kříž – ul. Mánesova, Dřevěný kříž – Vlacha, Dřevěný kříž – ul. Chmelnice, Mohyla Sv. Čecha, Socha Svobody, Památník obětem totalitního režimu, Zámek Nový Světlov, Socha sv. Dominika, Socha Panny Marie, Socha sv. Vincence, Park, Kostel sv. Vavřince, Kaplička – tetaurka 2x, Náhrobky, Hraběcí kaple, Socha bohyně Diany, Kamenný kříž – před hřbitovem, Kamenný kříž – před kostelem, Kamenný kříž – uprostřed hřbitova, Dřevěný kříž, Památný dub, Hrob obětí II. světové války, Památník obětem bombardování v roce 1945, Kaplička – Hradská Niva, Kaplička – ul. Pitíská Krhov: Kamenný kříž, Památník, Pamětní deska, Zvonice, Památník padlým americkým letcům, Památník – padlému rumunskému vojákovi Boca Sebastianovi Bzová: Kaplička, Zvonice, Kamenný kříž, Dřevěný kříž – horní konec, Dřevěný kříž – dolní konec, Památník obětem I a II světové války

Území	Památky
	Přečkovice: Kaplička, Boží muka, Památník, Pamětní deska Ludvíku Frajtovi, Pamětní deska Karlu Pešátovi
Komňa	Památník J. A. Komenského, Obydlí zvěrokleštiče, Kostel sv. Jakuba Většího, Zřícenina hradu Zuvačov
Lopeník	Dům čp. 141, Zvonice, Litinové kříže, Památník obětem II. světové války.
Nezdenice	Kostel sv. Petra a Pavla, Zámeček
Pitín	Boží muka, Rodný dům ThDr a PhDr Josefa Karla Matochy, Kamenný kříž 4x (u autobusové zastávky, nad Pitínem), Dřevěný kříž, Kostel sv. Stanislava, Socha P. Marie s Ježíšem z r. 1773
Rudice	Kaplička, Pomník padlých z první světové války, Pamětní deska obětem 2. světové války, Památník amerických letců z 2. světové války, Pamětní deska paraskupiny CARBON, Kostel svatého Václava
Starý Hrozenkov	Kostel Narození Panny Marie, Kaplička Panny Marie, Socha sv. Jana Nepomuckého, Památka lidové architektury - dům č. p. 76.
Šumice	Kostel Narození Panny Marie, Kříž – u kostela, Kříž – za obcí na Nezdenice
Vápenice	Kaplička Povýšení sv. Kříže, Kaplička Panny Marie se zvonící, Bývalá stará zvonice se sochou Sv. Josefa, Kamenný kříž u čp. 42
Vyškovec	Dům č.p. 12, Dům č.p. 40, Dům č.p. 63, Zemědělská usedlost č.p. 44., Horská kaple Panny Marie Královny, Zvonička, Památník americkým letcům
Záhorovice	Boží muka, Zvonice, Kříž - pod Pavlackým kopcem, Kříž - u zvonice, Kříž - u Kramárového, Kříž - na "Kříbě", Kříž - u Grajového, Studánka Kamínka, Morový hřbitov
Žitková	Původní dům čp. 29, Původní dům čp. 43, Původní dům čp. 48, Původní dům čp. 49, Původní dům čp. 72, Stodola čp. 21, Stodola čp. 70, Stodola čp. 76, Kaple Panny Marie Kopinické

Zdroje dat: vlastní šetření, 2014, vlastní úprava

Přírodní zajímavosti

Bojkovská krajina se vyznačuje svou členitostí a krásnou přírodou. Vyskytuje se zde několik významějších přírodních zajímavostí. Jednou z nich je například andezitový lom Bučník. Z opuštěných lomů představuje Bučník mineralogicky a geologicky nejzajímavější lokalitu. Kromě výskytu cca 50 - ti minerálů je unikátní i výskyt porcelanitu, který je využíván pro výrobu šperků. Ukázky surového i šperkařsky opracovaného porcelanitu si však můžete prohlédnout v expozici "Neživá příroda" v rekreačním areálu Monte Lope a v informačním centru v Bojkovicích. Další zajímavostí je Štefková - zarůstající pastvina s výskytem chráněných druhů rostlin. V r. 1998 zde byla postavena horská kaple Panny Marie Královny, která nahradila bývalou zvonici. Kaple je jediným svatostánkem Bílých Karpat postaveným na hřebeni hor.

Jednou z dalších přírodních zajímavostí jsou přírodní zahrady. Ukázková přírodní zahrada a sad se nacházejí v obci Hostětín. Na pozemku za Centrem Veronica se nacházejí dvě desítky starých stromů a přes padesát mladých stromků starých regionálních ovocných odrůd. Tento sad je neustále obnovován a udržován. Zahrada splňuje kritéria přírodního zahradničení. Jsou zde vyvýšené záhony, bylinné záhony, sluneční past, jezírko aj. Pomocí naučné stezky

a hravých aktivit je zde veřejnost zapojována do procesu přírodního zahradničení, záchrany starých odrůd ovoce a obnovy extenzivních ekologických sadů v krajině. V zahradě je řada prvků pro podporu biodiverzity – hadník, ještěřkovník, budky pro hnízdění ptáků, čmelákovník, ježkovník, hmyzí domečky, broukoviště, domky pro škvory, budka pro netopýra. Zahrada, která obklopuje Centrum, byla v roce 2013 certifikována jako "Ukázková přírodní zahrada".

Území může těžit především z dobré polohy. Spojovacím prvkem MAS je území CHKO Bílé Karpaty, které se rozprostírají na významné ploše. K rozvoji tohoto potenciálu přispěje výstavba nových, na turistický ruch orientovaných atrakcí a služeb. Díky tomu, že je k řadě atraktivit vybudována silnice nebo turistická stezka, jsou pro návštěvníky dobře dostupné a také hojně navštěvované.

Lázeňství

Bojkovsko se jako jedna z mála oblastí České republiky může pochlubit přírodní zvláštností – minerálními prameny. Můžeme zde najít minerální prameny různého složení a chuti. Minerální vody, které jsou vlastně roztoky chemických látek, vznikají v různých podmínkách. Proto je každá jedinečná a všechny nám umožňují uvědomit si, že přírodní pochody, které tvořily naši Zemi milióny let, jsou stále živé. V době ukládání vrstev se v některých místech mezi nepropustnými částmi zachovala mořská voda, která pak prošla částečnou přeměnou, byla nasycena oxidem uhličitým a v různé míře je ředěna vodami mělkého pásma. Ty, které jsou ředěny nejméně, např. v Záhorovicích, si ponechávají typickou velmi slanou chuť a jsou velmi podobné minerálním vodám nedalekých Luhačovic. V Nezdenicích obsahuje minerální voda navíc znatelné množství sirovodíku, který jí dodává charakteristickou chuť i vůni. Další minerální prameny bojkovska můžeme najít v Rudicích, či Vyškovci.

Kulturní a společenské akce

Nejčtenější skupinou kulturních a společenských událostí tvoří akce zaměřené na folklórní tematiku, řemesla, zvyky a tradici. Většinou je pořádají národopisné soubory a občanská sdružení. Díky jejich dobré propagaci a výbornému zázemí se těší vysoké návštěvnosti, jak obyvatel území MAS, tak široké veřejnosti, přesahující hranice daného území.

Jablečné slavnosti- Velice zajímavým podnikem s každoročně rostoucí návštěvností je Jablečná slavnost v Hostětíně pořádaná obvykle v neděli na konci září občanským sdružením Tradice Bílých Karpat, Centrem Veronica a obcí Hostětín. Centrem slavností je jarmark místních produktů a řemesel, doplněný výstavou krajevého ovoce, ochutnávkou jablečného moštu a jablečných moučníků, exkursemi po zdejších ekologických projektech, bohatým kulturním programem a hrami pro děti.

Kopaničářské slavnosti - Výstava a jarmark řemesel, ohňostroj, lidová veselice, vystoupení folklórních souborů, slavnostní mše svatá a další atraktivita na každoročních slavnostech ve Starém Hrozenkově

Světlovský bál - Mezinárodní dětský folklorní festival Světlovský bál již desátým rokem patří k nejvýznamnějším kulturním akcím v Bojkovicích a okolí. Je pořádán folklorním souborem Světlovánek ve spolupráci s městem Bojkovice a Folklorním sdružením ČR. Vznikl na základě reciprocity dětských souborů a myšlenka uspořádat tuto akci se zrodila při účasti souboru Světlovánek na dětském festivalu „Stretnutiepriateľov“ v Trenčianské Turné. Postupně se do tohoto dění zapojovalo stále více dětí a mládeže, navazovala se přátelství, poznávala se kultura a zvyklosti jiných oblastí a zemí. Světlovský bál se stal tradicí, vstoupil do povědomí široké veřejnosti a zvýšil zájem o folklor ze strany dětí a jejich rodičů. Díky němu se staly Bojkovice místem pro setkávání kultur.

Aviatik show – Na soukromém letišti v Bojkovicích se posledních několik let pravidelně koná letecká show. Možnost vyhlídkových letů, ukázky leteckých modelářů, prohlídky letadel a další aktivity s tím spojené každoročně přilákají značné množství návštěvníků.

Festival dechových hudeb – tento moravsko-slovenský festival konaný v přírodním amfiteátru ve Starém Hrozenkově je známý přehlídkou mnoha souborů z obou stran hranice.

Akce Centra Veronica – řadu rozmanitých akcí průběhu celého roku pořádá Centrum Veronica, zahrnují jak vzdělávací semináře zejména s ekologickou tematikou (udržitelný rozvoj, "zelená" energetika a provoz domácností, škol a úřadů, exkurse po místních ekologických projektech), tak praktické kurzy (řez ovocných stromů, tradiční ruční řemesla, přírodní zahrady), a také zábavné pobyty s kvalitním programem například pro rodiče s dětmi. Centrum každoročně pořádá jarní Otevírání stezky Naokolo Hostětína a Zahradní slavnost s bohatým programem.

Otevírání turistické sezóny na velkém Lopeníku - Vyhlídka vysoká 22 metrů stojící přímo na státní hranici k připomenutí přátelství Čechů a Slováků je místo, kde se každoročně setkávají turisté z obou stran hranice, aby byli svědky symbolického otevření rozhledny Bílým Karpatem.

Rekreace

Na území MAS Bojkovska jsou vhodné podmínky jak pro letní rekreaci, tak i pro trávení volného času v zimních měsících. V létě lze na území nalézt spoustu příležitostí k pěší turistice a i přes členitější terén k cykloturistice. Zdejší krajinou prochází dostatečně hustá síť značených turistických tras a to zejména v atraktivních horských a podhorských částech území Bílých Karpat.

Při aktivně strávené dovolené si mohou návštěvníci vybrat z několika bazénů, vnitřních a venkovních sportovišť, dětských hřišť, či cyklostezek nebo turistických tras.

Cyklostrasy na území MAS Bojkovska

Cyklotrasa Bílé Karpaty

Tato 60,5 km dlouhá okružní trasa vedená převážně po místních komunikacích a nezpevněných polních cestách umožňuje poznání památek Uherskobrodsko, památek

lidového stavitelství a jedinečné přírody Bílých Karpat. Okružní trasa vede z Uherského Brodu přes Bojkovice Moravské Kopanice zpátky do Uherského Brodu.

Uherský Brod – Újezdec – Šumice – Nezdenice – Bojkovice – Komňa – Troják – Lopeník – Březová - Suchá Loz – Bánov – Nezdenice – Šumice – Újezdec – Uherský Brod.

Cykloturistika na území Uherskobrodsko a Bojkovska

Prvním výrazným impulsem k její podpoře byla realizace projektu "Cykloturistické a turistické trasy v pohraničí SR-ČR", financovaného z programu PHARE-Credo. Na realizaci tohoto projektu, ukončeného 13. srpna 2000, se na české straně podílelo Centrum dopravního výzkumu Brno (informační systém a značení), Regionální rozvojová agentura Bílé Karpaty-Moravské Kopanice (propagace a administrativa) a Regionální rozvojová agentura Východní Moravy Zlín (koordinátor). V jeho rámci bylo vyznačeno asi 800 km nových cyklotras na území podél hranice mezi Českou a Slovenskou republikou, tedy i v Uherskobrodském mikroregionu.

Trasy jsou vedeny nejatraktivnějšími místy českého i slovenského pohraničí. V rámci marketingové propagace bylo zpracováno informační CD, obsahující prezentaci dotčených obcí a měst, informace o službách, fotografie hlavních atraktivit, které bylo distribuováno do turistických informačních center oblasti. Dále byl vydán tištěný průvodce "40 nejhezčích výletů v slovensko-moravském pomezí", kde jsou navrženy výlety využívající značených cyklotras a jsou většinou inspirovány legendami vztahujícími se k místům, po nichž jsou vedeny. Průvodce je doplněn množstvím fotografií a soupisem zajímavostí a je distribuován na okresní úřady, města a obce pro potřeby propagace regionů. Ve fázi projektové přípravy se dnes nachází vznik velmi důležité nové cyklostezky, spojující Uherský Brod s Luhačovicemi, významnými moravskými lázněmi v těsné blízkosti Uherskobrodského mikroregionu.

Průběhy tras na území Bojkovska

Trasa č. 46 - Kamenná bouda - Horní kopec - Strání - Březová - Lopeník - Troják - Mikulčín vrch - Vyškovec - Starý Hrozenkov (Rovné) - Žitková (Boky) - Žitková - Ochoz - Hradisko - Pitín - Hrádek - Slavičín (51 km, součást Beskydsko-Karpatské magistrály)

Trasa č. 49- Pitín - Hostětín - Rokytnice (7 km)

Trasa č. 5049 - Mistřice - Hradčovice - Drslavice - Uherský Brod - Újezdec u Luhačovic - Šumice - Nezdenice - Záhorovice - Nový Světlov - Bojkovice

Trasa č. 5051 - Strání - Květná - Grůň - Kamenná bouda (12 km)

Trasa č. 5052 - Hradčovice - Veletiny - Vlčnov - Dolní Němčí - Slavkov - Horní Němčí - Horní kopec - Kamenná bouda - Velká Javořina, státní hranice - Velká Javořina, vrchol

Trasa č. 5053- hraniční přechod - Březová - Čupák - Suchá Loz - Bánov - Nezdenice (23 km)

Trasa č. 5056 - Mechnáč, Troják - Nový Dvůr, Rasová - Komňa - Nový Světlov - Bojkovice - Rudimov (17 km)

Naučné stezky

Bojkovsko se může chlubit několika naučnými stezkami, které jsou zasazeny do krásné přírody regionu. Stezky návštěvníky zavedou do míst opředenými tajemnými bájemi a pověstmi. Seznámí se s literárním duchem regionu a zajímavými historickými místy. Za zmínku stojí tyto naučné stezky:

Naučná stezka Bojkovická: Přírodovědně-historická naučná stezka vás na 10 zastaveních obeznámí s přírodou, historií i životem na Bojkovicku. Vhodná je pro pěší i cyklisty. Má dva okruhy, delší má délku 24 km, kratší 16 km.

Naučná stezka Lopeník: Naučná stezka představuje na 8 stanovištích přírodu moravských Kopanic pod Velkým Lopeníkem (911 m n. m.). Je vhodná pro pěší i cyklisty, její délka je 7,3 km.

Naučná stezka okolo Hrozenka: Naučná stezka představuje na 12 zastaveních přírodu, historii a tradice Kopanic. Trasu dlouhou 18 km lze rozdělit na dvě části: 5 km krátkou „severní“ a delší „jižní“ dlouhou 13 km. Obě jsou vhodné pro pěší i cyklisty na horských kolech.

Naučná stezka Moravské Kopanice: Naučná stezka představuje krajinu kolem Žitkové a Starého Hrozenkova a na 14 zastaveních seznamuje s historickými i přírodními zajímavostmi, nejcennějšími rostlinami a živočichy. Je vedena po lesních a polních cestách, je vhodná pro pěší i cyklisty na horských kolech, v zimě i pro běžkaře. Délka základního okruhu je 11,6 km (s převýšením 410 m), odbočka na Lokov 4,7 km (s převýšením 110 m), odbočka na Hutě 1,1 km (s převýšením 50 m), celková délka při absolvování odboček je 23,1 km. Je možné zvolit i trasu Starý Hrozenkov – Žitková – Lokov – Bojkovice dlouhou 13,5 km.

Naučná stezka Po zelené Hostětínem: Naučná stezka ve 4 zastaveních informuje o ekologických projektech v obci Hostětín. Trasa je nenáročná, dlouhá 1,5 km a vhodná pro pěší i cyklisty.

Naučná stezka NaokoloHostětína: Naučná a vycházková stezka Naokolo Hostětína je stezka místní krajinou, na které vám místní "průvodce" povypráví, jak se tu dřív žilo, pracovalo a jak se slavily svátky. Zavzpomíná například na to, jak se sváželo dřevo z lesa nebo jak si děti krátily chvíle na pastvě. Dozvíte se, co dřív místní pěstovali a jakou nosili svačinu na pole. Trasa je dlouhá 6 km, začíná u Zvoničky rodáků u obecního úřadu a vede po červené turistické značce.

Naučná stezka Sochy v krajině: Na vyhlídkách, u studánek, na místech, které jsou opředeny místními pověstmi, na místech svatých či klatých, tak byla umístěna díla, která podtrhují typickou tvář Bílých Karpat - mozaiku polí, zahrad, sadů, luk a převážně listnatých lesů a připomínají historii kraje. Čeká na vás 15 dřevěných soch, které jsou propojeny stezkou. Jsou rozmístěny na katastrech obcí Hostětína, Pitína, Šanova a Rokytnice.

Území MAS Bojkovska disponuje dosud nevyužitým potenciálem pro rozvoj hipoturistiky. Tuto skutečnost by mohly ve svůj prospěch využít některé farmy či ekofarmy s chovem koní, jejichž majitelé podnikají nebo uvažují o podnikání v cestovním ruchu. V obci Vyškovec je farma, která nabízí možnost výuky jízdy na koních, projížďky po okolních lesích na koni, vození dětí.

V posledních letech se také ve venkovských oblastech začíná klást čím dál větší důraz na rozvoj agroturistiky (v oblasti Bílých Karpat obzvláště) a gastroturistiky, pro což území Bojkovska má výborné předpoklady. Území představuje lokalitu, kde začínají dominovat ovocné destiláty a tradiční pomy.

Na území MAS Bojkovska a Bílých Karpat působí několik vyškolených místních průvodců, kteří nabízejí komentované vycházky do krajiny dle Interpretačního plánu Bílých Karpat (viz. Správa CHKO Bílé Karpaty).

Příznivci **zimních sportů** mají možnost si zalyžovat v lyžařském areálu Mikulčin Vrch, který se nachází cca 20 km od Uherského Brodu v nadmořské výšce 799 m. n. m. V lyžařském areálu jsou v provozu 4 svahy a v jeho okolí mají návštěvníci možnost si vychutnávat běžecké lyžování v různých délkách od 3 až do 10 km. Výjimečnost tohoto areálu tkví i v tom, že je schopen svým terénem uspokojit nejen rodiny s dětmi, lyžaře začátečníky, ale i středně pokročilé lyžaře. Tento areál v souvislosti se svou polohou a terénem má obrovský potenciál stát se velkým a vyhledávaným lákadlem pro milovníky zimních sportů nejen v řešeném regionu a tím tak pomoci místní ekonomice zejména v oblasti cestovního ruchu. Ovšem bude k tomu zapotřebí nemalá investice zejména do zázemí areálu, které zatím svou kvalitou pokulhává daleko za nejkvalitnějšími lyžařskými středisky ve zbytku ČR. V obci Šanov se také nachází lyžařský vlek, který je 400 metrů dlouhý s výškovým rozdílem 90 metrů. Tento vlek slouží spíše místním obyvatelům k rekreaci.

Pokud budou chtít turisté trávit dovolenou spíše odpočinkově, mohou navštívit Muzeum Bojkovska, Letecké muzeum v Šanově, Muzeum Zvěrokleštiče v Komni nebo Šumické muzeum. Mohou si dopřát péči ve wellness hotelu Kopanice nebo navštívit další pamětihodnosti a zajímavé historických místa (památné stromy, rozhledny, zámek aj.).

Jedním z významnějších subjektů působících v regionu je **Centrum Veronica Hostětín**, které je umístěno v obci Hostětín. Centrum Veronica pokrývá několik oblastí – jednak je vzdělávacím centrem, dále ubytovacím objektem a v neposlední řadě významným subjektem cestovního ruchu. Centrum působí jako základní organizace Českého svazu ochránců přírody, je součástí Ekologického institutu Veronica, členem MAS Bojkovsko. Hlavní činností je vzdělávání v oblasti, propagace ekologických projektů (realizace a provozování pasivního domu, využívání energie ze slunce, bio-moštárna, kořenová čistírna, šetrné veřejné osvětlení nebo výtopna na biomasu). Centrum Veronica Hostětín také vytvořilo naučné stezky Naokolo Hostětína, Sochy v ktajině a podílí se na mapování ovoce v celém regionu Bojkovska. Centrum Veronica realizuje projekty ekologického vzdělávání, např. výukové programy pro školy, interaktivní exkurze, pořádá konference. Na těchto akcích se roční návštěvnost pohybuje kolem 7.000 osob. Tato činnost úzce souvisí s aktivitami v oblasti cestovního ruchu, kdy centrum disponuje vlastními ubytovacími a stravovacími kapacitami, organizuje několikrát ročně tzv. Zelenou dovolenou (dovolenou s programem), tábory a dovolené pro rodiny s dětmi. V této souvislosti se věnuje i propagaci Bojkovska a obce Hostětín.

Centrum Veronica Hostětín se také v posledních letech zaměřuje na zpřístupnění regionu Bojkovska a Bílých Karpat handicapovaným a lidem se zdravotním omezením.

Informační střediska

Na území MAS Bojkovska působí 2 informační střediska, a to v Bojkovicích – Informační středisko mikroregionu Bojkovsko a města Bojkovice a Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o. p. s. se sídlem ve Starém Hrozenkově.

Informační středisko mikroregionu Bojkovsko a města Bojkovice je provozováno v rámci Muzea Bojkovska. Od 1. ledna 2010 vzniklo Muzeum Bojkovska jako příspěvková organizace města Bojkovice. Spravuje několik tisíc sbírkových předmětů a bohatý fond muzejní knihovny s 9000 svazky, jsou zde také vystaveny různé expozice. Muzeum je tedy jedním z aktivních subjektů propagující území MAS Bojkovska.

Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o. p. s. funguje jako nezisková organizace, prostředky získává z různých grantů, dotací, darů nebo poskytovaných služeb. Středisko má široký záběr aktivit a také poměrně rozsáhlé zájmové území. Převažující činnosti: - osvěta, propagace, vzdělávání, poradenství a informační služby v ekologickém zemědělství a ochraně přírody (zejména Zlínský kraj a Hodonínsko) - propagace regionu Moravských Kopanic a Bílých Karpat - podpora udržitelného rozvoje regionu, regionálních tradic a kultury - informační služby pro místní obyvatele i návštěvníky regionu - vzdělávání a poradenství při získávání dotací a grantů. Středisko spolupracuje i na aktivitách v jiných krajích, podílí se na projektech dalších organizací. Má zkušenost i s projekty celostátními a mezinárodními. Činnost se odvíjí od poslání organizace, požadavků zakladatelů, potřeb místních obyvatel, zemědělců, návštěvníků regionu.

Území na Bojkovsku nabízí mnoho lákadel pro různé skupiny turistů, avšak jeho propagace není stále na takové úrovni, jaká by byla potřeba, jsou využívány doposud minimální marketingové aktivity.

Stravování

V Bojkovsku je dostatečná nabídka stravovacích zařízení a to restaurace, pizzerie, jídelny a pohostinství, kde si mohou návštěvníci vybrat z široké nabídky studených i teplých jídel. Jsou zde i zařízení, které nabízí regionální kuchyni.

Téměř každá obec nabízí pohostinství, kde se nevaří, ale nabízí se zde základní občerstvení a nápoje. Přehled stravovacích zařízení je v tabulce níže.

Tabulka 38 Přehled stravovacích zařízení na území MAS Bojkovska

Obec	Název
Komňa	Motorest Rasová
Lopeník	Monte Lope
Bojkovice	Restaurace Chalupa
	Restaurace Zámek Nový Světlov
	Restaurace a pivnice Masaro Bojkovice
	Restaurace Hvězda

Obec	Název
	Restaurace KD
	Restaurace Penzion Zámeček
	Restaurace U Bohdana
	Veřejné stravování- Luděk Jarolím
Pitín	Hostinec U Jáhlů
Rudice	Rudická hospoda
Starý Hrozenkov	Restaurace Arnika
	Restaurace Kubáník
	Restaurace Penzionu Žitková
Šanov	Pohostinství Marina
Šumice	Pohostinství Šelbický
	Šenk U Gazdy
Záhorovice	Hostinec U Neradů
	Bar Green Pub
Nezdenice	Restaurace ZOO Nezdenice
Žitková	Penzion Žitková
	Hostinec Sáva
	Hotel Kopanice

Zdroje dat: Vlastní zpracování

Ubytování

Na území MAS Bojkovska se nachází mnoho ubytovacích zařízení. Záběr ubytovacích zařízení je velký. Nalezneme zde několik hotelů, chat, penzionů či chalup. Největšími lákadly pro trávení dovolené na Bojkovsku jsou dobré životní prostředí, krásná příroda, historické a kulturní akce. Bohužel ještě stále není tento potenciál plně využit. Je to dáno nedostatečnou propagací území, špatné dopravní dostupnosti, která se snad výhledově zlepší a malému povědomí turistů o krásách Kopanic a celého Bojkovska. Pro malý počet turistů jsou některé ubytovací zařízení otevřeny pouze v letních měsících a pro některé to může mít fatální následky. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že respondenti nejsou spokojeni s kvalitou ubytovacích zařízení. Mnoho z nich má zastaralé vybavení a jsou nemoderní. Přehled ubytovacích zařízení je uveden v tabulce níže.

Tabulka 39 Přehled ubytovacích zařízení na území MAS Bojkovska

Obec	Název zařízení	Celkem lůžek
Bojkovice	Penzion Zámeček Nový Světlov	62
	Zámek Nový Světlov	72
	Penzion Hvězda	6
	Eurocamping Bojkovice	93
	Penzion ROTOP	10
	Penzion u Jandlů	7
	Ubytovna TJ Bojkovice	38
	Domov mládeže - CSOŠ Bojkovice	33

Obec	Název zařízení	Celkem lůžek
Hostětín	Eko penzion Centrum Veronica	25
Komňa	Rekreační středisko Kopánky	120
Lopeník	Horská chata Jana	130
	Rekreační středisko Chata Lopeník	61
	Monte Lope	129
	Horská chata Arnika	70
Pitín	Turistická ubytovna U hřiště	4
Rokytnice	Ubytovna TJ SOKOL	30
	Penzion Kochavec	15
Starý Hrozenkov	Chata Kopanice	300
	Camp,II Starý Hrozenkov	47,38
	Rekreační zařízení Kord	79
	Ubytovna na hranici	70
Šanov	Ubytovna SK Sokol	20
Vápenice	Chata Bílé Karpaty	100
	Agropenzion Vápenice	35
	Chata Lopata	36
	Chata ve Vápenicích	8
	Penzion Patrik	34
Vyškovec	Chata Valmont	10
	Chata Čerepácha	6
	Chalupa na Vyškovci	4
Záhorovice	Hotel EKO	20
Žitková	Hotel Kopanice	60
	Penzion Žitková	49

Zdroje dat: Vlastní zpracování

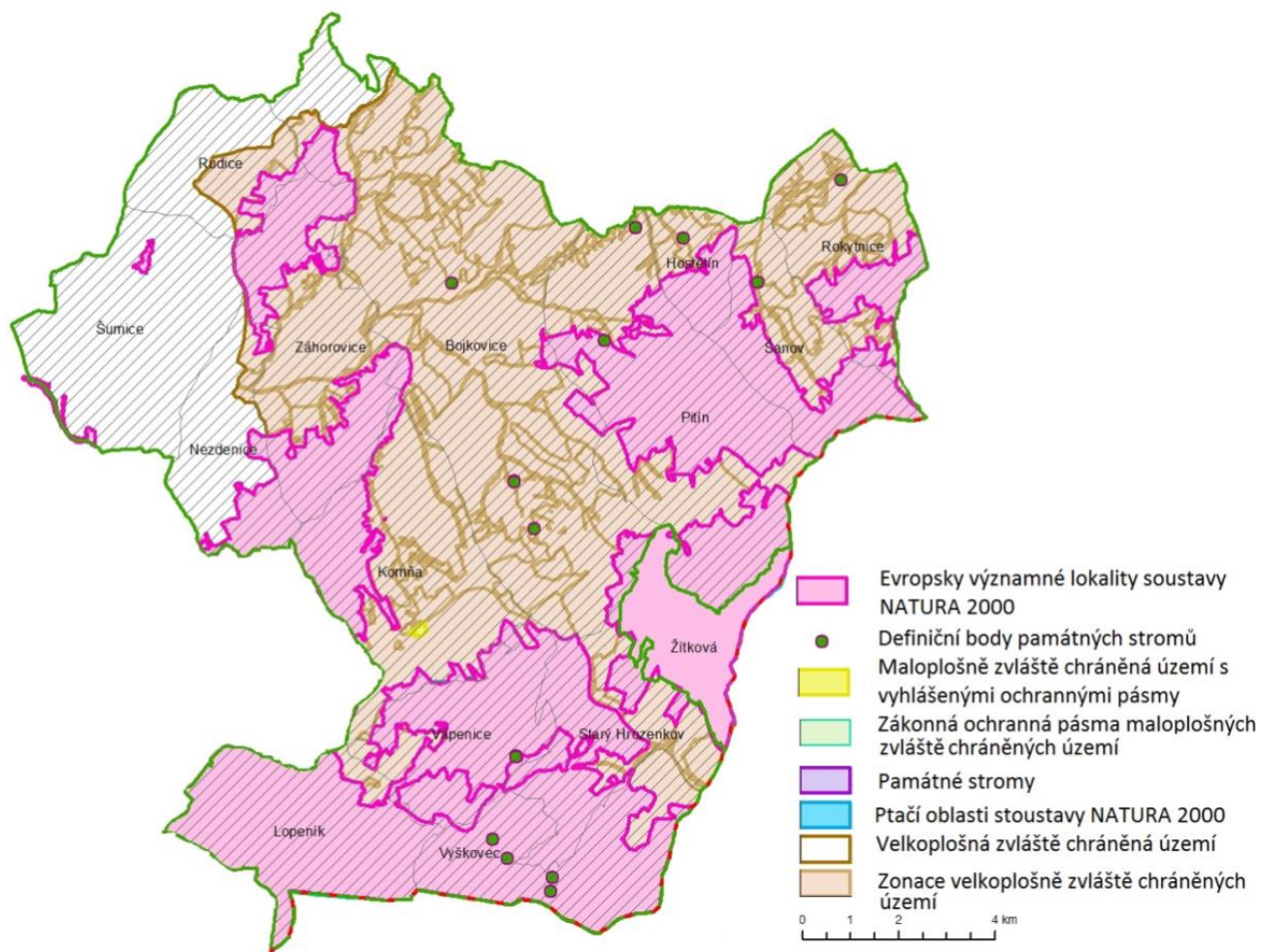
Území MAS Bojkovska se nachází v poměrně přírodně i kulturně atraktivní poloze, která ale prozatím nebyla příliš turisticky využívána, díky čemuž se i objevují rezervy v budování potřebné turistické infrastruktury a služeb, zejména dobudování cyklostezek a cyklotras na území, zvýšení kvality ubytovacích zařízení či zapojení více zemědělství do cestovního ruchu. Svým charakterem se jedná zejména o území vhodné pro rozvoj šetrných forem cestovního ruchu (agroturistika, pěší, cyklo a hipoturistika, gastroturistika, apod.). Tak jako je třeba rozvíjet nabídku cestovního ruchu je potřeba území i více propagovat, zapojit více marketingových aktivit.

2.1.10 Životní prostředí

I přes významné zlepšení životního prostředí v ČR v uplynulém desetiletí, přetrvává zde řada velmi závažných negativních faktorů. Jedná o vysoký podíl kontaminovaných vodotečí, nízkou

stabilitu ekosystémů v krajině a vysoký podíl pozemků ohrožených erozí (vodní i větrnou). V regionu jsou zastoupeny lokality z krajinářského i přírodovědeckého hlediska nesmírně cenné (CHKO Bílé Karpaty a řada maloplošných chráněných území – příloha č. 3), ale zároveň území zdevastovaná dřívější intenzivní zemědělskou výrobou.

Obrázek 19 Chráněná území přírody na území MAS Bojkovska

Zdroje dat: AOPK

Bílé Karpaty byly vyhlášeny v roce 1980 chráněnou krajinnou oblastí a v roce 1996 biosférickou rezervací UNESCO v rámci programu MaB (Man and the Biosphere), jejíž hlavním posláním je ochrana biologické rozmanitosti a udržení harmonického využívání krajiny. Toto ocenění Bílé Karpaty získaly pro své květnaté louky a celkově dochovanou kulturní krajinu (lesy, louky, pastviny, pole, remízky, sady a samostatně rostoucí stromy). Významnou a nezastupitelnou roli mají vysokokmenné sady, které se spolu s volně rostoucími stromy staly jedním z nejvýznamnějších krajinotvorných prvků.

Optimální podmínky využívání území by měly směřovat hlavně k jeho ekologické stabilitě, únosnému zatížení území, trvale udržitelnému rozvoji, ochraně přírodních zdrojů, k zamezení znečišťování a poškozování životního prostředí a k jeho ochraně.

Fenomény vytvářející základní charakteristiku regionu jsou:

- z geomorfologického hlediska kopcovitý reliéf Bílých Karpat
- z geologického hlediska flyšový vývoj (střídání pískovců a jílovců, sesuvy)
- zachovalá krajina a výskyt vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů (orchidejové bělokarpatské louky, přirozená skladba lesních porostů, výskyt minerálních pramenů)
- kvalitní životní prostředí vč. minimálního znečištění ovzduší, vysoká ekologická stabilita

Z hlediska charakteru krajiny a její kvality a dále i způsobu osídlení a živých tradic jsou unikátní regionem Moravské Kopanice tvořené katastry obcí Žitková, Vyškovec, Vápenice, Lopeník a Starý Hrozenkov.

V zachovalé přírodě Bílých Karpat spočívá vysoký rozvojový potenciál (turistika, ekologické zemědělství).

Krajinné prvky

V následující tabulce jsou uvedeny půdní kultury na území MAS Bojkovska, na kterou navazuje mapa, kde jsou uvedeny půdní bloky s kulturou orná půda. Velký podíl orné půdy naproti podílu travních porostů a lesních ploch je příčinou zvýšeného rizika eroze půdy spojené se zanášením vodních ploch, kontaminací vod chemickými látkami a půdními živinami.

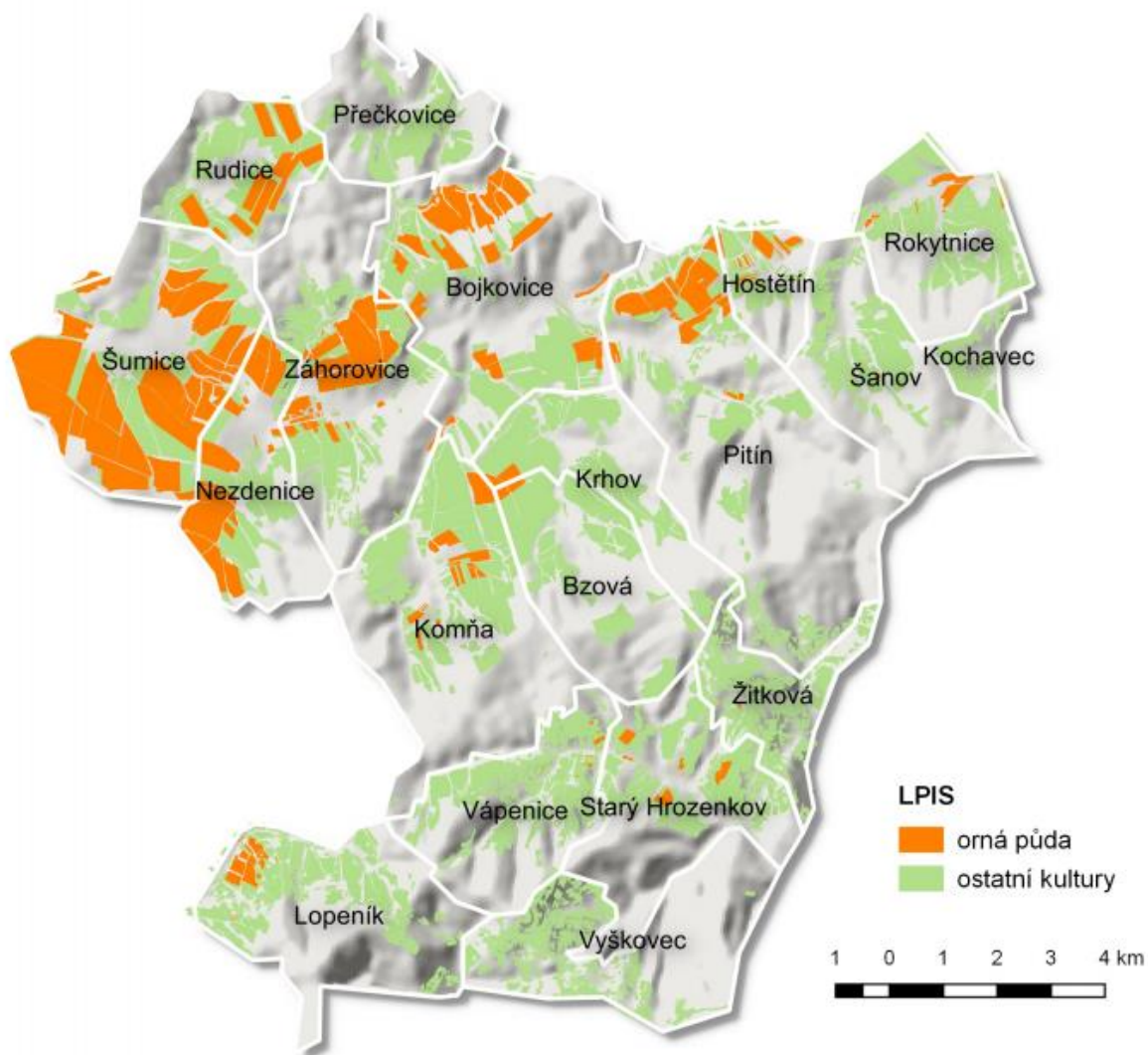
Zejména obce Šumice, Záhorovice, Nezdenice, Rudice, Bojkovice a Pitín mají na svém území značnou část orné půdy dle aktuálního LPIS (registr půdy).

Tabulka 40 Půdní kultury v území MAS Bojkovska

Obec	Celkem v LPIS	02- standardní orna půda	05-jina trvala kultura	06-ovocný sad	07-trvalý travní porost	09-jina kultura	10-uhor	11-travní porost (na orne půdě)	91-skolka	99- zalesněna půda
Bojkovice	701,63	250,18	0,8	11,31	424,16	3,32	1,8	8,11	1,95	
Bzová (Bojkovice)	339,27		0,15	1,13	336,85	1,14				
Kochavec (Rokytnice)	95,65	0,11	2,98	1,14	91,42					
Komňa	569,9	62,57	0,12	9,09	479,57	0,14				18,41
Krhov (Bojkovice)	352,38	28,52	0,91	3,06	318,33				1,56	
Lopeník	396,27	34,48	19,63	6,7	334,72	0,74				
Nezdenice	469,13	232,57			236,56					
Hostětín	132,58	26,98	0,72	9,97	94,5	0,16		0,25		
Pitín	515,91	145,93	18,32	5,13	341,8	0,53		4,2		
Přečkovice (Bojkovice)	201,13				200,4			0,73		
Rokytnice	363,6	28,57	0,48	1,07	332,07					1,41
Rudice	384,46	137,86			246,6					
Starý Hrozenkov	350,77	22,05	2,88	78,48	246,92	0,34		0,1		
Šanov	259,79	0,57	0,51		258,71					
Šumice	1068,33	735,57	0,18	2,37	270,86			56,37		2,98
Vápenice	387,31	3,83	11,46	1,91	369,39	0,72				
Vyškovec	303,95		10,79	1,6	289,77	0,94		0,85		
Záhorovice	531,54	196,72	1,12	1,01	332,69					
Žitková	315,79	0,63	14,66	0,91	297,52	1,2		0,87		
Celkem MAS Bojkovska	7739,39	1907,1	85,71	134,88	5502,8	9,23	1,8	71,48	3,51	22,8
procentuální podíl		25%	1%	2%	71%	0%	0%	1%	0%	0%

Zdroje dat: LPIS

Obrázek 20 Orná půda na území MAS Bojkovska

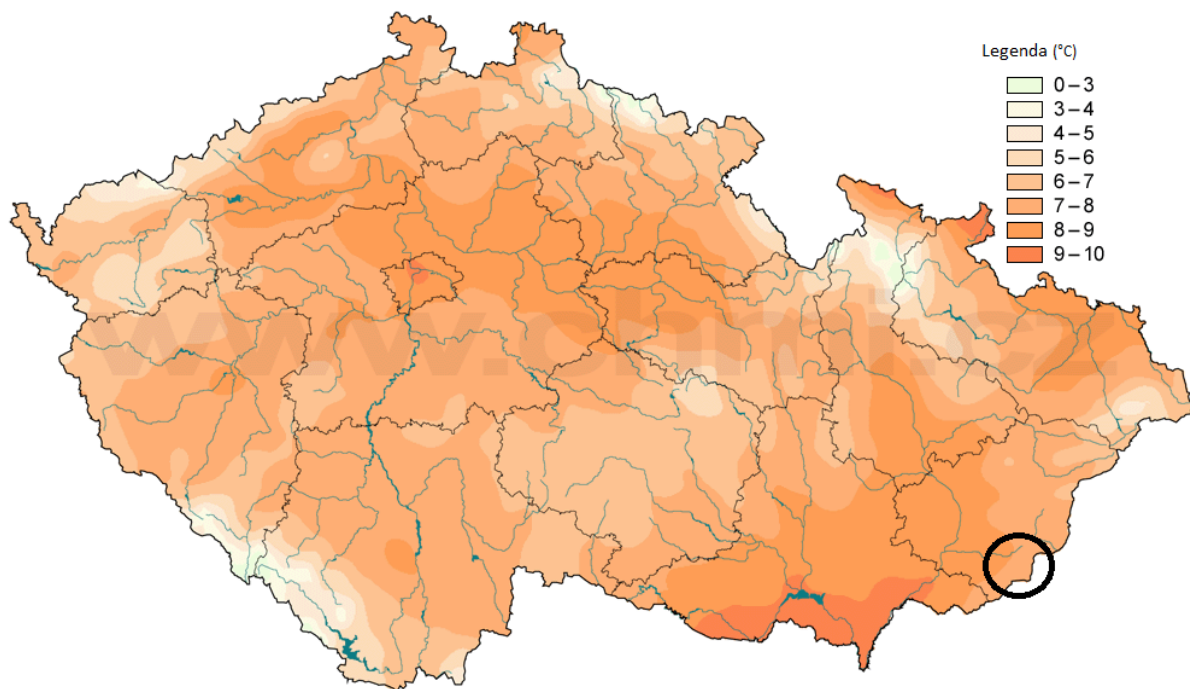
Zdroje dat: LPIS

Klimatické podmínky

Převážná část území spadá do mírně teplé oblasti. Tato oblast je charakterizována průměrnou teplotou v červenci 15 až 19 °C, v lednu -2 až -5 °C a počet letních dnů dosahuje 30 – 50 letních dnů. Jenom malá, jižní část území, leží v teplé oblasti, kde se průměrná teplota v červenci pohybuje mezi 18 až 19 °C, v lednu -2 až -3 °C s 50 – 60 letními dny. Průměrná roční teplota v území MAS činí 8 až 9 °C a průměrný úhrn dešťových srážek od 550 do 750 mm. Žádná část území nespadá do chladné oblasti.

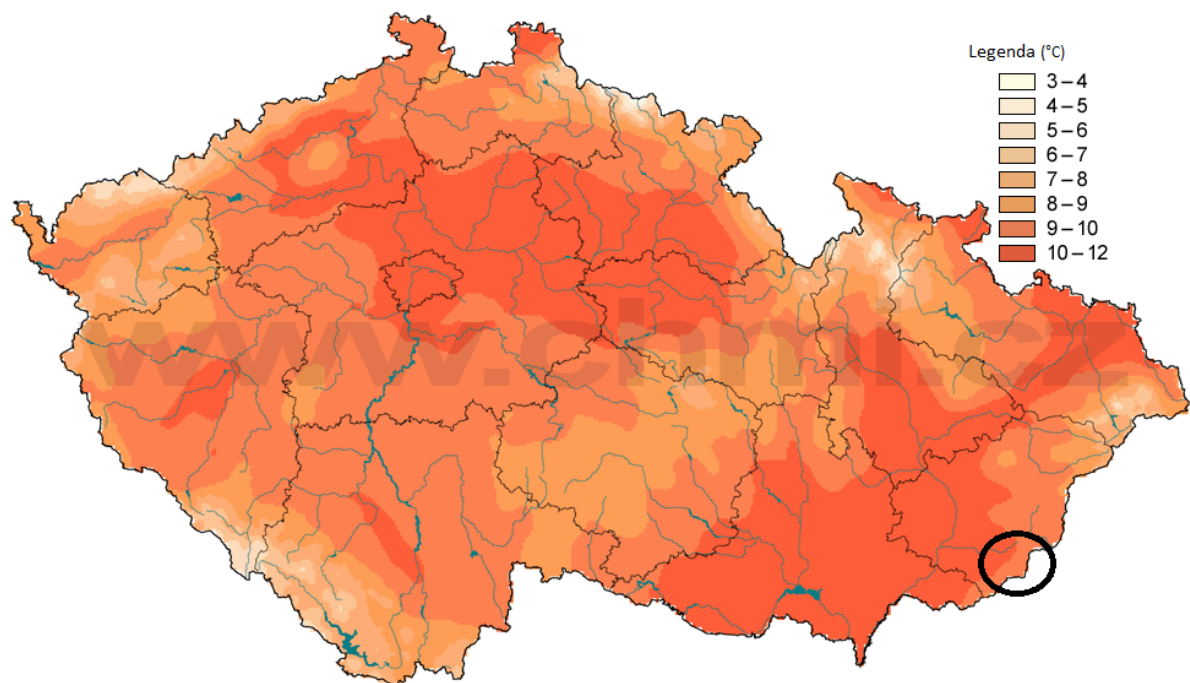

Obrázek 21 Průměrná roční teplota vzduchu za období 1961 – 1990 (°C)

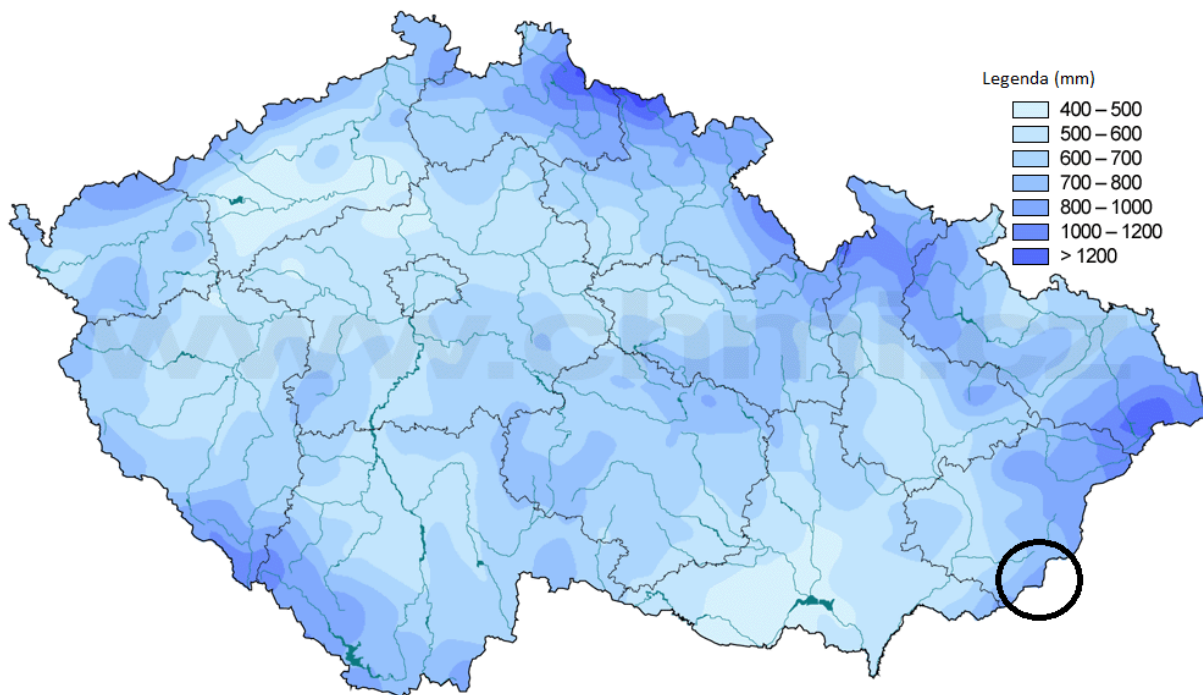
Zdroje dat: Zpracování © Eva Holtanová, Petr Skalák. Data © ČHMU, vlastní úprava

Obrázek 22 Průměrná roční teplota vzduchu v roce 2014 (°C)

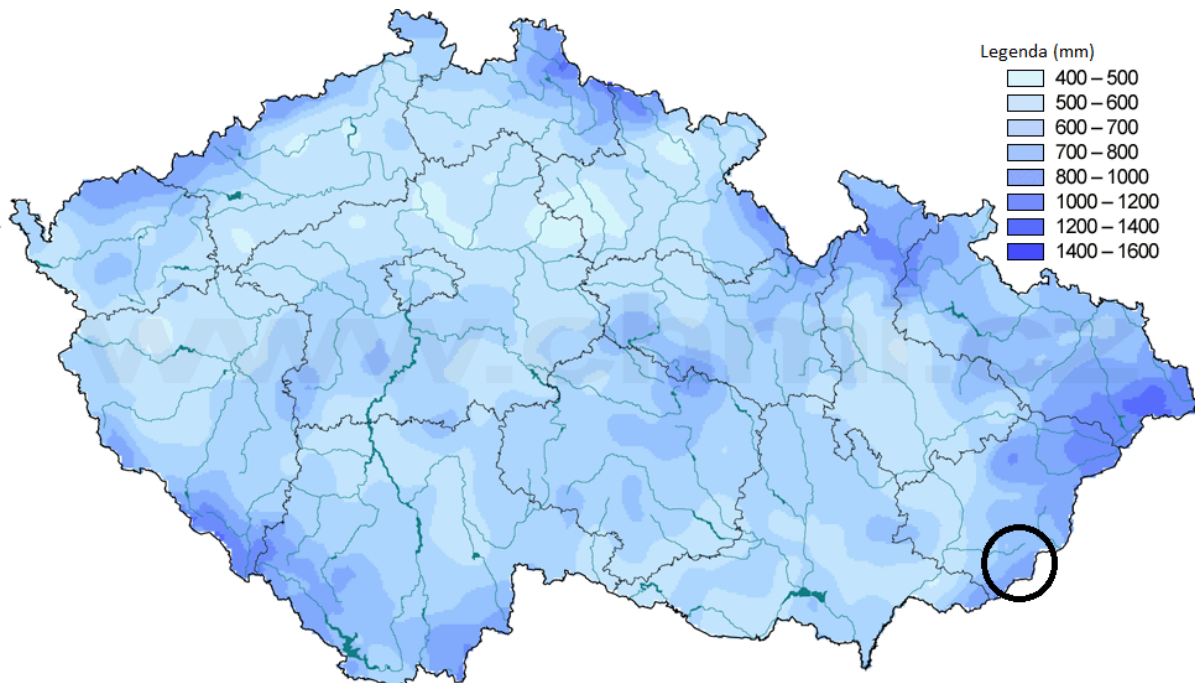
Zdroje dat: Zpracování © Eva Holtanová, Petr Skalák. Data © ČHMU, vlastní úprava

Obrázek 23 Průměrný roční úhrn srážek za období 1961 – 1990 (mm)

Zdroje dat: Zpracování © Eva Holtanová, Petr Skalák. Data © ČHMU, vlastní úprava

Obrázek 24 Průměrný roční úhrn srážek v roce 2014 (mm)

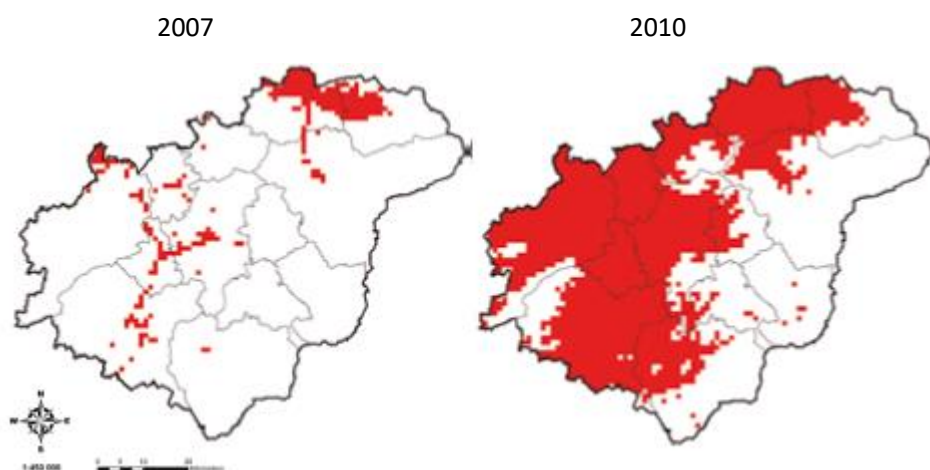
Zdroje dat: Zpracování © Eva Holtanová, Petr Skalák. Data © ČHMU, vlastní úprava

Kvalita ovzduší

Jako kvalitu ovzduší označujeme úroveň znečištění vnějšího ovzduší, která může svými účinky ovlivňovat lidské zdraví, vegetaci, celé ekosystémy i materiály. Tato úroveň znečištění vnějšího ovzduší je způsobena vypouštěním znečišťujících látek z různých zdrojů v důsledku lidské činnosti (např. doprava, spalování, průmyslová výroba, způsobem vytápění a další).

Obrázek 25 Zóny s překročenými emisními limity

Zdroje dat: Oficiální stránky Zlínského kraje

Na obrázku č. 25 můžeme vidět změnu zón s překročenými emisními limity pro ochranu zdraví od roku 2007 do roku 2010. Území MAS Bojkovska ve srovnání s ostatními oblastmi Zlínského kraje je na tom velmi dobře. Povaha krajiny, kterou z větší části tvoří lesní porost, může tuto skutečnost také ovlivnit, stejně tak, že zde není žádná větší dopravní tepna. I obyvatelé území si ve většině případů uvědomují, že žijí v oblasti, kde je krásná příroda s mnoha vzácnými a ohroženými druhy rostlin a živočichů a podle toho se také chovají a zbytečně přírodu nezatěžují. Trend, který se v posledních letech na vymezeném území objevuje stále častěji, je, že obyvatelé přechází z klasického topení dřevem a uhlím na ekologičtější formy vytápění, jako je vytápění štěpkami, biomasou a solární energií. Jelikož ve všech vesnicích a městech proběhla plynofikace, tak je nejčastější způsob vytápění plynem.

Přírodní zdroje

Území je členité, pouze v západní části má nižší charakter, celkově však převládají hornatiny, které mají pískovcový charakter. Na nerostné suroviny není území bohaté. Významným zdrojem přírodních zdrojů MAS jsou lesy a s tím související těžba dřeva.

Téměř nepropustné hornatiny dělají z území chudé území i na podzemní vody. Krátké vodní toky jsou typické pro oblast Bílých Karpat. Území MAS je však bohaté na minerální prameny, kdy se zde vyskytují především uhličitě vody, které se charakterizují jako uhličitě,

hydrogenuhličito-chloridové, sodné, jodové, studené, hypotonické, s další přísadou bromu, železa, lithia, bária a kyseliny metaborité. Další skupinou minerálních vod na území MAS jsou sirté vody obsahující především sodík. Velký zájem mají také povrchové vody, které mohou sloužit i jako zdroj pitné vody.

Spojovacím bodem Bojkovska je území CHKO Bílé Karpaty, které se rozprostírá na významné ploše území MAS, a tím limitují a současně předurčují rozvojové možnosti území.

Vodní hospodářství

Územím MAS Bojkovska teče řeka Olšava, která je levostranným přítokem řeky Moravy. Pramení v Bílých Karpatech, na západním úbočí vrchu Na Koncích (652 m), v nadmořské výšce 622,2 m u obce Pitín. Po celé své délce toku teče převážně západním směrem, mívá například Bojkovice, Záhorovoce, Nezdenice, Šumice. Ústí do řeky Moravy u obce Kostelany nad Moravou, jihozápadně od Uherského Hradiště, v nadmořské výšce 177 m.

Délka toku: 44,9 km

Plocha povodí: 520,5 km²

Průměrný průtok: 2,14 m³/s

Nejvýznamnějším přítokem řeky Olšavy na území MAS je Koménka a Kladénka. Řeka Olšava je téměř v celém svém toku regulovaná.

Území náleží k úmoří Černého moře, přičemž jeho největší část patří do povodí řeky Moravy, a to jejích levostranných přítoků (Olšavy).

Bojkovsko se jako jedna z mála oblastí České republiky může pochlubit výsketem minerálních pramenů. Můžeme zde najít minerální prameny různého složení a chuti. Minerální vody, které jsou roztoky chemických látek, vznikají v různých podmínkách. V době ukládání vrstev se v některých místech mezi nepropustnými částmi zachovala mořská voda, která pak prošla částečnou přeměnou, byla nasycena oxidem uhličitým a v různé míře je ředěna vodami mělkého pásma. Ty, které jsou ředěny nejméně, např. v Záhorovicích, si ponechávají typickou velmi slanou chuť a jsou velmi podobné minerálním vodám nedalekých lázní Luhačovic. V Nezdenicích obsahují minerální vody navíc značné množství sirovodíku, který jim dodává charakteristickou chuť i vůni. Další minerální prameny bojkovska jsou v Rudicích či na Vyškovci.

Resilience a adaptace na klimatické změny

Resilience je schopnost (soustavy, systému, uskupení či celku - ať už jedince, lesního ekosystému, města, obce, podniku nebo ekonomiky) vypořádat se se změnami a nadále je rozvíjet. Téma klimatické změny, nutnost zmírnění a adaptace v současnosti prakticky nevstupují do úvah většiny jednotlivců a správ obcí MAS. V souladu s objevujícím se trendem a klimatickými změnami nelze však nadále toto z uvažování vytěšňovat. Je třeba

hledat udržitelná řešení přinášející nezávislost (na vnější podpoře), zvyšující bezpečnost a odpovědnost za sebe sama, za svou obec.

V rámci projektu „Resilience a adaptace na klimatické změny v regionálních strategiích“ byla zhodnocena stávající schopnost zvládat hrozby na území MAS Bojkovska, z.s.:

Vedra

Existuje možnost poznat, že se vlna veder blíží a existuje způsob, jak na to upozornit obyvatele v území MAS Bojkovska. Nejsou však k dispozici analýzy nebo odhady, kde v území může být dosaženo nejvyšších teplot, zranitelných míst apod. Prevence prostřednictvím snižování teploty (zeleň), zvyšování odolnosti budov (zelené střech) je nedostačující. O hrozbě vlny veder ve většině obcí MAS občané jsou informováni, ale hrozba není obsažena v havarijních a krizových plánech, neexistuje opatření jak chránit citlivé obyvatele před vedrem.

Mrazy

Na území MAS Bojkovska nejsou dostatečně zpracovány analýzy ani odhady o zranitelných místech s možností zamrznutí infrastruktury apod. Hrozba mrazů není ani obsažena v havarijních a krizových plánech, je zde však možnost zjistit, že se vlna mrazů blíží a případně upozornit obyvatele. Budovy a infrastruktura nejsou dostatečně zatepleny a také nejsou dostatečně zajištěny náhradní zdroje tepla. Vzájemnou pomocí obyvatelstva je zabezpečena ochrana citlivých obyvatel před mrazy (krby, kamna).

Sucho

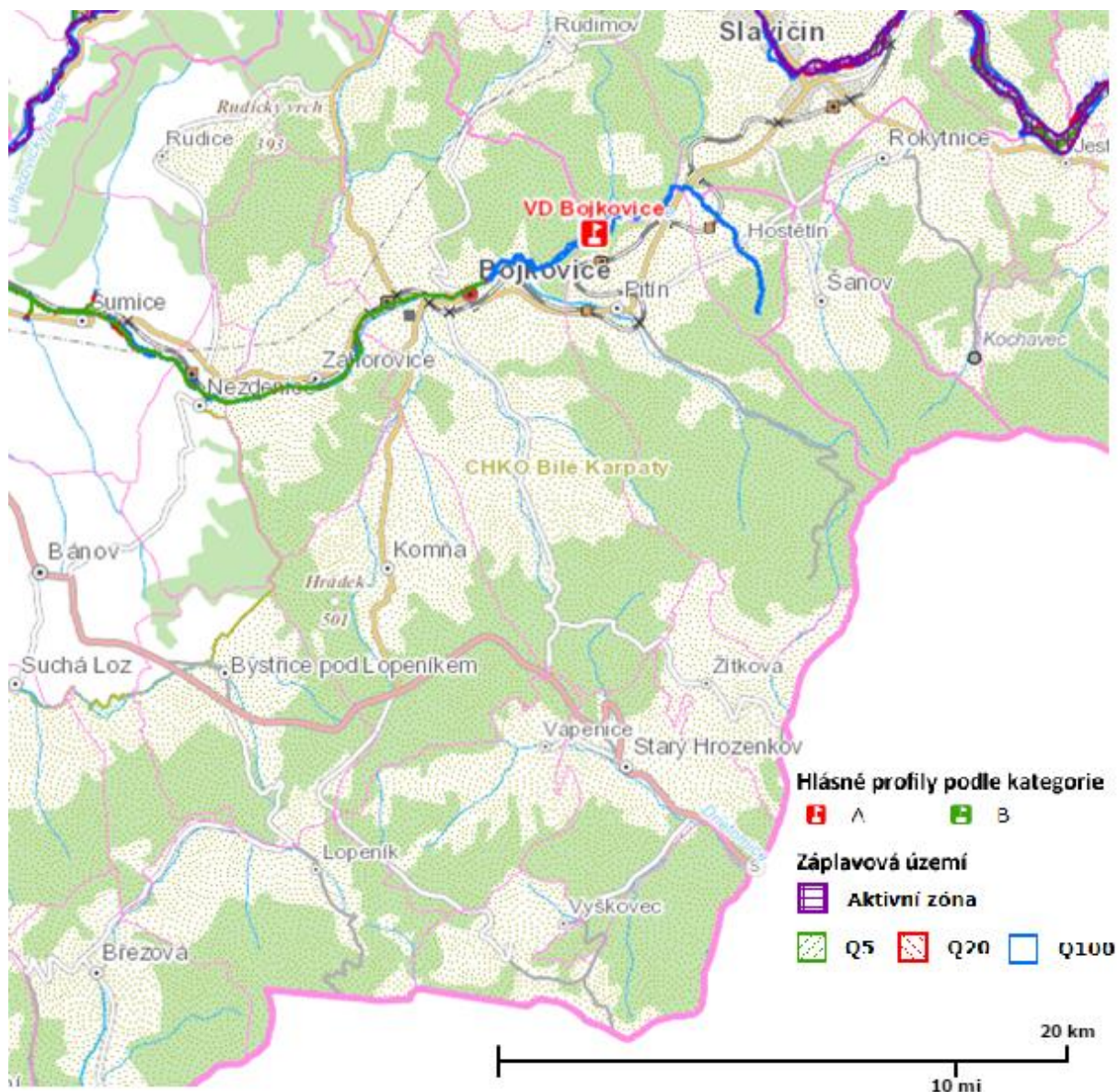
Nejsou vypracovány žádné analýzy ani odhady oblastí postižených suchem, hrozba není součástí havarijních a krizových plánů, avšak je možné poznat, že v určité oblasti sucho hrozí a možnost upozornit obyvatelstvo. Preventivní opatření zadržování vody v krajině a prováděno opatření v zemědělství k zadržení vody je na velmi slabé úrovni v území. Náhradní zdroje vody v území jsou k dispozici.

Povodně

Povodňové mapy pro území jsou k dispozici, je možnost poznat, že se povodeň blíží a upozornit obyvatele, je zajištěn přístup k povodňovým plánům. Obce disponují dostatečnými technickými prostředky pro zvládnutí následků povodní (pytle s pískem, čerpadla, vysoušedla). Pouze místně existují protipovodňová opatření.

Povodně nepůsobí na celém území stejně. Specificky se vyskytují především v okolí vodních toků. Rozsah záplavového území stanovuje vodoprávní úřad. Aktivní záplavovou zónou je oblast toku řeky Olšavy.

Obrázek 26 Záplavové území v MAS Bojkovska

Zdroj: Internetové stránky Zlínského kraje; dostupné z: <http://vms4.kr-zlinsky.cz/zaplavy/>

Jsou zpracovány povodňové plány, místně i technické prostředky pro zvládnání následků povodní.

Příválové (bleskové) povodně

U příválových povodní není k dispozici mapa rizika, ve většině obcí nejsou k dispozici srážkoměry a není tak možné poznat, že se příválová povodeň blíží. Ve většině obcí na území MAS nejsou vystavěny poldry a hráze a neexistují protipovodňové stěny. Je umožněn přístup k povodňovým plánům a možnost varovat občany

Extrémně silný vítr

Analýzy nebo odhady o tom, kde vítr může způsobit největší škody, jsou známi z minulosti, ovšem tato hrozba není obsažena v havarijních a krizových plánech. Je možné poznat, že se silný vítr blíží a informovat o tom obyvatele. Proti větru nejsou v území odolné všechny budovy. Při výsadbě lesů se bere ohled na možný silný vítr. Záchrané jednotky jsou dostatečně vybaveny pro zvládnání následků silného větru a v území se nachází budovy odolné vůči silnému větru.

Ledovka

Ohledně této hrozby jsou známy místní zkušenosti v území, kde hrozí ledovka či námraza a kde může ohrozit dopravu. Hrozba není součástí havarijních a krizových plánů. Je možné poznat, že se ledovka nebo námraza blíží a informovat o tom obyvatele. Obce na území MAS nejsou dostatečně připraveny na zvládnání námrazy (solení vozovek, náhradní doprava).

Svahové nestability

V rámci území MAS Bojkovska je k dispozici mapa sesuvů půdy, je zde také možnost, jak poznat, že svahová nestabilita představuje akutní hrozbu a upozornit obyvatele. LČR provádí sanaci svahů, kde hrozí sesuvy. Hrozba sesuvů není obsažena v havarijních ani krizových plánech a obce jsou místně připraveny zvládat následky sesuvů.

Degradace půd

Díky viditelným jevům je možné poznat, kde dochází k degradaci půdy a prostřednictvím leteckých fotografií poznat, že se snižuje úrodnost a využitelnost půdy. Provádění protierozních opatření a ohlednému hospodaření na ohrožených půdách se na území MAS Bojkovska neralizuje. Není umožněn přístup k rizikovým plánům, kde je hrozba degradace půd řešena.

Narušení dodávek elektřiny a energie

V území jsou zpracovány odhady toho, kde v území může docházet k výpadkům a poškození rozvodné nebo dodavatelské sítě. Blížící se výpadek nelze nijak rozpoznat a informovat o tom obyvatele. Díky ořezům stromů je zvyšována odolnost infrastruktury proti výpadkům. Hrozba výpadků není součástí krizových ani havarijních plánů, nejsou vybudovány záložní nebo alternativní zdroje energie a tepla.

Technologické katastrofy způsobené přírodními jevy

Nejsou k dispozici analýzy závažných havárií v okolí podniků s nebezpečnými chemickými látkami, ale obce o nich ví. Není ani možné poznat, že hrozí technologická havárie. V ohrožených podnicích jsou však přijímány opatření proti přírodním katastrofám a existuje také způsob, jak upozornit obyvatele v území, že technologická havárie hrozí. Obyvatele obcí MAS nejsou seznámeni s nebezpečím (závažných) technologických havárií a není k dispozici vybavení pro zvládnání technologických havárií.

Odpadové hospodářství

V odpadovém hospodářství obce spolupracují se společností RUMPOLD UHB, s.r.o. na svozu komunálních odpadů, tříděných a mobilních velkoobjemových svozů odpadů vč. nebezpečného. I přes to se na území nachází černé skládky nejrůznějších druhů odpadů.

Velký důraz je kladen na nakládání s odpady jako prevence vzniku odpadu, recyklaci a využívání odpadu a bezpečné ukládání nevyužitých zbytků. V jednotlivých obcích mikroregionu je vytvořen v rámci jejich možností režim sběru a likvidace odpadů.

Nejvýznamnější je úloha obce jako průvodce komunálního odpadu. Z tohoto postavení organicky vychází také působení obce v pozici provozovatele zařízení pro nakládání s odpady, která však roli průvodce překračuje.

V obcích v území MAS převažuje komunální odpad z domácností, který se dočasně ukládá do popelnic a je v pravidelných intervalech převážen na skládku prakšická v Uherském Brodě, patřící společnosti RUMPOLD UHB, s.r.o.

Odpady se třídí na papír, plast, sklo, zbytkový odpad, kovový odpad. Dále pak zvláštní odpad, který vyžaduje zvláštní režim při nakládání s ním, nebezpečný odpad, průmyslové odpady a další. Je na jednotlivých obcích jakou možnost si zvolí.

Třídění odpadů v obcích již dosáhlo jisté úrovně, která je srovnatelná s jinými oblastmi co do možnosti třídění, avšak stále nelze říci, že třídění odpadů je na vysoké úrovni. Nejvíce možností nabízejí nejen největší sídla v území MAS, ale i menší obce. Nižší úroveň je pouze u separace bioodpadu. Bojkovsko, sdružení měst a obcí, realizovalo projekt „Kompostujeme na Bojkovsku“, kde bylo do domácností na území MAS pořízeno přes 1500 kompostérů. Přesto je v řadě obcí stále značný podíl bioodpadu v komunálním odpadu, což zvyšuje náklady na jeho odvoz a separaci.

Tabulka 41 Výdaje na nakládání s odpady na území Bojkovska

Území	Výdaje – ochrana ŽP – nakládání s odpady		
	2010	2011	2012
Hostětín	207 960	192 140	172 790
Rokytnice	411 650	376 900	407 220
Šanov	211 040	186 280	297 580
Bojkovice	2 729 8570	4 101 270	4 457 390
Komňa	89 980	226 790	1 954 610
Lopeník	187 560	308 400	116 730
Nezdenice	522 520	522 380	465 800
Pitín	477 840	498 310	526 210
Rudice	301 990	310 940	311 300
Starý Hrozenkov	766 370	783 250	773 380
Šumice	1 557 500	1 592 140	1 631 440

Území	Výdaje – ochrana ŽP – nakládání s odpady		
	2010	2011	2012
Vápenice	68 090	96 600	100 720
Vyškovec	78 930	79 300	100 960
Záhorovice	682 470	720 780	674 430
Žitková	188 360	162 940	89 850

Zdroje dat: Rozpočet obce, 2014, vlastní zpracování

Na území fungují sběrné místa, která se nacházejí v obcích Bojkovice, Hostětín, Nezdenice a Šumice. V rámci jednotlivých obcí regionu je běžnou praxí sběr železa nebo i elektroodpadu některým ze spolků v dané obci, které je následně odveze nebo nechá odvézt na zpracování do koncového zařízení, což je jedním ze zdrojů jejich příjmů.

Ekologická stabilita

Ekologická stabilita je schopnost ekosystémů vyrovnávat změny způsobené vnějšími i vnitřními činiteli a zachovávat své přirozené vlastnosti a funkce. Koeficient ekologické stability vyjadřuje poměrové číslo a vypočítá se jako poměr ploch tzv. stabilních k nestabilním krajinným prvkům ve sledovaném území.

Tabulka 42 Ekologická stabilita v obcích k 31. 12. 2012

Území	Koeficient ekologické stability
Hostětín	1,25
Rokytnice	1,34
Šanov	6,87
Bojkovice	2,33
Komňa	3,73
Lopeník	3,6
Nezdenice	1,1
Pitín	4,44
Rudice	2
Starý Hrozenkov	3,53
Šumice	0,35
Vápenice	3,45
Vyškovec	3,78
Záhorovice	2,02
Žitková	1,9

Zdroje dat: iRURU, 2014, vlastní úprava

Nejhorší koeficient ekologické stability vykazuje obec Šumice, kde je hodnota koeficientu pod úrovní 1,00. Jedná se o území, které vyžaduje vysoké vklady dodatečné energie. Obce Hostětín, Rokytnice, Bojkovice, Nezdenice, Rudice, Záhorovice a Žitková s vypočítanou hodnotou koeficientu ekologické stability spadají do intervalu 1,00 – 3,00, kde převládá vcelku vyvážená krajina a technické objekty jsou poměrně v souladu s původními přírodními podmínkami. V obcích Komňa, Lopeník, Pitín, Starý Hrozenkov, Vápenice, Šanov a Vyškovec jsou hodnoty koeficientu ekonomické stability vyšší než hodnota 3,00. Tyto obce se prezentují s přírodní a přírodě blízkou krajinou s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur a nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem.

Brownfieldy a ekologické zátěže

Brownfieldy a ekologické zátěže způsobují dlouhodobý problém. Jeho řešení často komplikují vlastnické spory a absence financí na jejich obnovu nebo likvidaci.

Problémem příhraničních oblastí byl v posledních 20 letech odliv různých ekonomických aktivit, ale i služeb, a to jak z důvodu transformace hospodářství, tak i nedostatečné poptávky po vybraných službách v menších obcích. Proto je v obcích MAS řada objektů brownfields, z nichž některé jsou v současné době nabízeny jako volné objekty pro podnikání. Tyto objekty pro podnikání jsou lokalizovány na území sedmi obcí, v dalších obcích se nachází neobydlené domy, které je možné pro podnikání rovněž využít.

Tabulka 43 Brownfieldy na území Bojkovska

Název obce	objekty pro podnikání	druh, velikost, vlastnictví	pozemky pro podnikání	rozloha, vlastnictví
Komňa	ano	Budova bývalé sklárny - Výrobní hala, kanceláře, půdorys 30x25 m v soukromém vlastnictví	ne	-
Rudice	ano	Budova čp. 24 - Místnosti po původní MŠ, současně v pronájmu ve vlastnictví obce	ano	Neurčeno, ve vlastnictví obce
Lopeník	ano	Škola č. p. 156 - 60 lůžek, cca 11 místností, kuchyn, jídelna, společné soc. zařízení 2x dívky, 2 x chlapci.	ano	10 000 m ² , vlastnictví: obec Lopeník
Bojkovice	ano	Statek Bojkovice, soukromé vlastnictví, 6,42 ha	ano	Statek Bojkovice, soukromé vlastnictví, 6,42 ha
Žitková	ano	obecní budova Žitková č. 51, bývalá kuchyň domova důchodců /nachází se v budově obecního úřadu – Žitková č. 161	ne	
Pitín	ano	Areál ZS Pitín, a.s.	ano	ZS Pitín, a.s.

Název obce	objekty pro podnikání	druh, velikost, vlastnictví	pozemky pro podnikání	rozloha, vlastnictví
St. Hrozenkov	ano	200m2, ve vlastnictví obce	ano	3000 m2, ve vlastnictví obce

Zdroje dat: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Tabulka 44 Ekologické zátěže na území MAS Bojkovska

Obec	Název objektu	Stav	Rozloha
Rudice	Bývalá skládka komunálního odpadu	Zakonzervována, přikrytá zeminou	cca 300 m ²
Bojkovice	Na Vranovy Žleby	Rekultivovaná skládka, nutný monitoring	90 000 m ³
	ZEVETA Bojkovice, a. s.	Průmyslová areál, nutný monitoring	-

Zdroje dat: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Brownfield je nemovitost, která je zanedbaná, nevyužívá se, nelze ji efektivně využívat nebo byla dříve průmyslovou, zemědělskou či jinou zónou. Tyto objekty v sobě často skýtají rozvojový potenciál, který by měl pozitivní vliv na danou oblast. Bohužel je příprava na revitalizaci, popř. rekonstrukci časově i finančně náročná.

Na území MAS Bojkovska se takové objekty nachází v 7 obcích dle zástupců obcí. Část těchto nemovitostí je ve vlastnictví obce, druhá část v soukromém vlastnictví. Nevyužívaných pozemků se na území MAS nachází v 5 obcích. Největší ze zmiňovaných pozemků je Statek Bojkovice v soukromém vlastnictví o rozloze 6,42 ha.

Z ekologických zátěží, které se nachází na území MAS Bojkovska můžeme zmínit bývalou skládku komunálního odpadu v Rudicích o rozloze cca 300 m² nebo dvě lokality v Bojkovicích, jednu v areálu společnosti ZEVETA Bojkovice, a. s. a druhou rekultivovanou skládku Na Vranovy Žleby.

Lidské aktivity a životní prostředí

Z potřeby skloubit zájmy ochrany genofondu, krajinného rázu, řemeslné tradice a kulturního dědictví oblasti s ekonomickou a sociální stabilizací je ochrana životního prostředí jednou z priorit při všech lidských činnostech na území regionu.

Nejvýznamnějším subjektem působícím na území MAS Bojkovska v oblasti ochrany životního prostředí je Vzdělávací a informační středisko Centrum Veronica, jehož posláním je ukazovat na praktických příkladech, realizovaných modelových projektech a výsledcích jejich monitorování, že vztah k přírodě, místním zdrojům a tradicím spolu s ohleduplným

hospodařením může chránit životní prostředí a globální klima, ekonomicky stabilizovat venkov a řešit nezaměstnanost i v poměrně odlehlých oblastech.

Aktivitám na podporu ekologického zemědělství v regionu (osvětě, propagaci, vzdělávání, poradenství) se věnuje už od roku 1995 Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. ze Starého Hrozenkova. Aktivitu realizuje nejen na území MAS Bojkovsko, ale v celém Zlínském kraji a na Hodonínsku.

Nadále je potřeba se věnovat a podporovat vzdělávací činnosti v oblasti životního prostředí, jelikož mnoho domácností využívá stále kotle na tuhá paliva, je zde stále nízké hospodaření s dešťovou vodou a malý podíl energeticky úsporných budov, bezemisních a nízkoemisních vytápěcích technologií, úsporného veřejného osvětlení i úsporných nízkoemisních vozidel ve veřejné správě a dalších negativních vlivů, které ovlivňují životní prostředí a potřeba se jím věnovat.

Kvalita životního prostředí je ovlivněna polohou v CHKO, to umožňuje klást vyšší nároky na čistotu produkce. Negativně se projevují na kvalitě prostředí kotelny pro vytápění obytných domů, v některých obcích nevybudovaná kanalizační síť a rostoucí automobilový provoz, včetně nákladní dopravy. Na území Bojkovska je malý podíl energeticky úsporných budov, bezemisních a nízkoemisních vytápěcích technologií, úsporného veřejného osvětlení i úsporných nízkoemisních vozidel ve veřejné správě. Trendy na zlepšení situace jsou využívání alternativních zdrojů energií, snižování energetické náročnosti domácností a veřejných institucí a osvěta v oblasti energií a odpadového hospodářství. Také zpracování studií a koncepcí zaměřených na řešení krajiny a změnu klimatu povedou k zlepšení ochrany životního prostředí.

Zemědělská produkce usnadňuje větrnou i vodní erozi půd a kontaminuje chemickými látkami již tak malé zásoby podzemních a povrchových vod. Z hlediska koeficientu ekologické stability dosahuje celé území hodnoty 2,2 – což svědčí o území intenzivně využívaném z hlediska zemědělství a přírodní ekosystémy zde mají již oslabené autoregulační mechanismy. Některé obce mají na svém území značnou část orné půdy, což je příčinou zvýšeného rizika eroze půdy spojené se zanášením vodních ploch, kontaminací vod chemickými látkami a půdními živinami.

2.2 Názory obyvatel MAS

Šetření obyvatel se zúčastnilo celkem 492 respondentů z 15 obcí MAS, z toho 141 obyvatel z Bojkovic (29 %). Ve většině obcí odpovídalo více než 20 – 43 respondentů, pouze v 6 obcích MAS (Hostětín, Lopeník, Rudice, Šanov, Vápenice, Vyškovec) odpovídalo méně než 20 respondentů.

Zastoupení mužů a žen bylo mezi respondenty téměř vyrovnané. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 53% mužů a 47% žen. Z hlediska věku výrazně převažovaly osoby z kategorie 25 - 44 let (32%), druhou nejvíce početnou skupinou obyvatel, která se zúčastnila šetření, byly osoby do 18 let (22%). Početnou skupinou respondentů byla i skupina obyvatel 45 - 59 let (18%) a skupina 19 – 24 let (12%). Více než 70 let mělo v dotazníkovém šetření 6 % respondentů. Většina dotazovaných osob (95 %) měla na území MAS trvalý pobyt.

Mezi respondenty převažovalo středoškolské (36%) a vysokoškolské vzdělání (17%). Poměrně vysoký byl podíl osob se základním vzděláním (27%) a vyučených (17%). Většinu dotazovaných poté tvořily zaměstnanci (35%) a studenti (28%). Větší podíl zastupovaly také důchodci (14%) a soukromý podnikatelé (8%). Téměř polovina obyvatel (46%) v místě bydliště pracovala/studovala, v regionu MAS mimo obec pracuje či studuje 38 % z dotázaných.

Z dotazovaných respondentů o působnosti MAS Bojkovska více než 50 % dotazovaných nevědělo. Z dotazovaných, kteří o působnosti MAS ví (46%), získává největší část informace o činnosti z webových stránek MAS (43%) nebo z regionálního tisku, rozhlasu, televize nebo internet (38%).

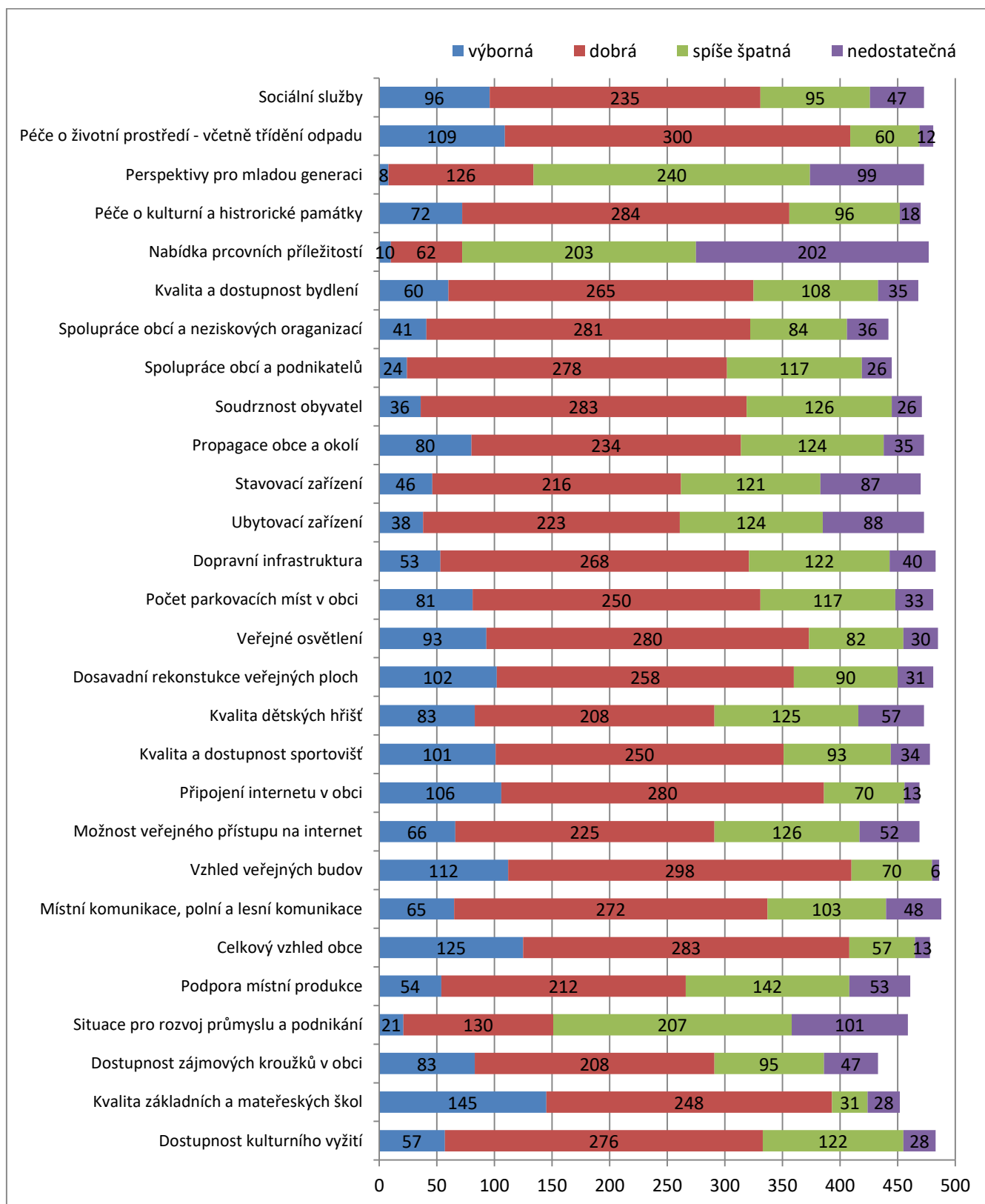
Co se týče **hodnocení úrovně služeb a infrastruktury** v obci, jsou respondenti nejvíce spokojeni s kvalitou základních a mateřských škol (32%). Také celkový vzhled obce, vzhled veřejných budov, připojení k internetu, kvalita a dostupnost sportovišť, rekonstrukce veřejných ploch nebo péče o životní prostředí považují respondenti za jednu z lépe hodnocených oblastí.

Velká část respondentů považuje úroveň služeb a infrastruktury v obci za dobrou.

Spíše špatná je podle respondentů situace v oblasti perspektivy pro mladou generaci (51%) nebo oblast nabídky pracovních příležitostí a situace pro rozvoj průmyslu a podnikání.

Výrazně nespokojeni jsou respondenti s nabídkou pracovních příležitostí (42%). Další oblastí, se kterou jsou respondenti nespokojeni je situace pro rozvoj průmyslu a podnikání (22%). Také úroveň stravovacích a ubytovacích zařízení v obci hodnotí nedostatečně.

Graf 8 Hodnocení úrovně služeb a infrastruktury v obci

Zdroj dat: dotazníkové šetření, vlastní úprava

Při dalším rozvoji regionu by měl být podle názoru respondentů v oblasti **občasně vybavenosti a sociálních služeb** kladen největší důraz na obnovu/vytvoření venkovního výucečelového hřiště (20%), obnova/vytvoření klubovny pro mládež či zájmové spolky (19%) a na obnovu budovy obecního úřadu, kulturního domu, sokolovny či hasičské zbrojnice (18%). Dalšími významnými oblastmi je také obnova nebo vytvoření domova pro seniory.

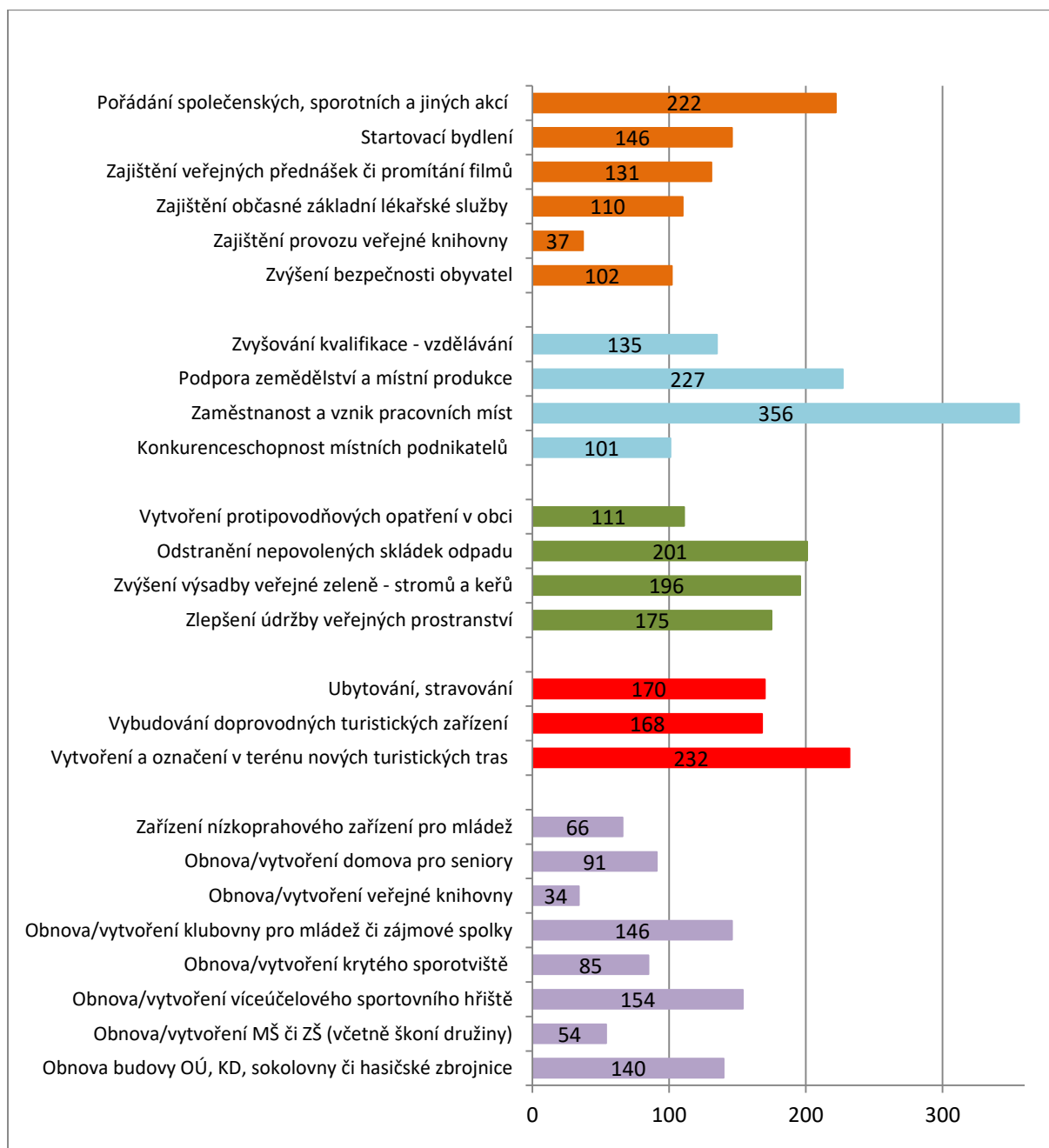
V oblasti **cestovního ruchu** poté kladou respondent největší důrazna vytvoření a označení v terénu nových turistických tras pro pěší, cyklisty, běžkaře apod (41%).

V oblasti **životního prostředí** nejvíce respondentů preferuje odstranění nepovolených skládek odpadu nebo zvýšení výsadby veřejné zeleně – stromů a keřů (29%). Také oblast zlepšení údržby veřejných postranství (26 %) je považován za prioritu v této oblasti.

Oblast **podnikání** je prioritní pro respondenty zaměstnanost a vznik pracovních míst jako jejich tvorba, rekvalifikační program, veřejně prospěšné práce a pod (43%). Významnou oblastí v dalším rozvoji region je také podpora zemědělství a místní produkce, která zahrnuje modernizaci, inovace, konkurenceschopnost, místní značku, farmářské trhy a jiné (28%).

V dalších oblastech podpory rozvoje v regionu resondenti označily také podporu pořádání společenských, sportovních a jiných zábavních akci pro veřejnost (30%), startovací bydlení (20%) nebo zajištění veřejných přednášek či občasněho promítání filmů v místním kulturním domě či kině (18%).

Graf 9 Oblasti dalšího rozvoje

Zdroj dat: dotazníkové šetření, vlastní úprava

2.3 Rozvojový potenciál území

2.3.1 Koordinace a řízení rozvoje

Využití rozvojového potenciálu území je do určité míry spojeno se schopností využívat vhodné rozvojové nástroje a s mírou koordinace rozvojových aktivit v území. Klíčovým nástrojem jsou rozvojové koncepce obcí, které by měly korespondovat s územním plánováním, následně s řešením pozemkových úprav, ale mnohdy v malých obcích ke spolupráci strategického a územního plánování nedochází.

Územní rozvoj a strategické plánování

Více jak 2/3 obcí MAS využívá nějaký rozvojový dokument, ve většině z těchto obcí jde o dokumenty s platností do konce roku 2014. Mikroregiony, jichž jsou obce MAS členem, s koncepcemi příliš nepracují, resp. jsou neaktuální.

Tabulka 45 Přehled rozvojových koncepcí obcí na území MAS Bojkovska

Název obce	Rozvojový dokument	Název dokumentu (rok zpracování, doba platnosti)
Bojkovice	ano	Strategický rozvojový dokument obce Bojkovice na roky 2007–13
Hostětín	ano	Program rozvoje obce na období 2013 - 2020
Komňa	ano	Plán rozvoje obce Komňa na období 2006-2015
Lopeník	ne	---
Nezdenice	ano	Program obnovy venkova 2013-2018
Pitín	ano	Program obnovy venkova – platnost 2 roky
Rokytnice	ano	Program rozvoje obce Rokytnice na období 2011 – 2015
Rudice	ano	program rozvoje obec Rudice 2016 – 2022
St. Hrozenkov	ano	Program obnovy venkova 1999
Šanov	ano	Rozvojový strategický dokument obce Šanov 2011-2016
Šumice	ano	Program obnovy venkova do r. 2014
Vápenice	ne	---
Vyškovec	ne	---
Záhorovice	ano	Program obnovy venkova 2010-2014
Žitková	ne	---

Zdroje dat: Dotazníkové šetření, 2014, vlastní zpracování

Územní plánování

Územní plánování je činnost, v jejímž rámci je potřebné skloubit zájmy samosprávy na rozvoji obce či města, zájmy zainteresovaných orgánů a zájmy jednotlivých vlastníků nemovitostí. Územní plánování chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Tabulka č. 46 zachycuje stav rozpracování ÚP u jednotlivých obcí.

Tabulka 46 Stav územních plánů na území MAS Bojkovska

Obec	ÚP	Změny ÚP	Stav zpracování nového ÚP
Bojkovice	ÚP platný od 17. 7. 2009	Projednávání změny č. 1.	ÚP schválen
Hostětín	ÚP platný od 7. 10. 2014	Doposud neproběhly	ÚP schválen
Komňa	ÚP platný od 4. 1. 2011	Doposud neproběhly	ÚP schválen
Lopeník	ÚP platný od 30. 12. 2011	Doposud neproběhly	ÚP schválen
Nezdenice	ÚP platný od 5. 11. 2009	Schváleno zadání změny č. 1.	ÚP schválen
Pitín	ÚP platný od 4. 10. 2010	Doposud neproběhly	ÚP schválen
Rokytnice	ÚP platný od 19. 6. 2012	Doposud neproběhly	ÚP schválen
Rudice	ÚP platný od 16. 5. 2011	Doposud neproběhly	ÚP schválen
Starý Hrozenkov	ÚP platný od 1. 6. 1994	Změna č. 1. platná od 4. 1. 2007 Změna č. 2. platná od 9. 10. 2007	Schválený concept nového ÚP
Šanov	ÚP platný od 2009	Projednávání změny č. 1.	ÚP schválen
Šumice	ÚP platný od 7. 6. 2011	Doposud neproběhly	ÚP schválen
Vápenice	ÚP platný od 29. 12. 2011	Doposud neproběhly	ÚP schválen
Vyškovec	ÚP platný od 29. 12. 2011	Doposud neproběhly	ÚP schválen
Záhorovice	ÚP platný od 2. 9. 2010	Doposud neproběhly	ÚP schválen
Žitková	ÚP platný od 24. 7. 1998	Doposud neproběhly	Projednávaný ÚP (12/2014)

Zdroje dat: Městský úřad Uherský Brod, 2014, vlastní zpracování

Stav komplexních pozemkových úprav

Komplexní pozemkové úpravy obcí MAS Bojkovska představují činnost, která má v první řadě napomáhat účelnému a racionálnímu hospodaření v zemědělské krajině a spolu s tím související ochraně a tvorbě této krajiny. Těmito úpravami se uspořádávají pozemky, slučující rozdělují a zabezpečuje se jimi přístupnost a využití pozemků. Současně se jimi zajišťují podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny. Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu a jako nezbytný podklad pro územní plánování. Tabulka č. 47 zachycuje stav rozpracování komplexních pozemkových úprav u jednotlivých obcí.

Tabulka 47 Stav komplexních pozemkových úprav na území MAS Bojkovska

Obec	Stav KPÚ
Bojkovice	Realizují se
Hostětín	Nerealizovány, neplánují se
Komňa	Nerealizovány, neplánují se
Lopeník	Vyhlášeno zahájení KPÚ
Nezdenice	Nerealizovány, neplánují se
Pitín	Plánují se
Rokytnice	Nerealizovány, neplánují se
Rudice	Zahájeny
Starý Hrozenkov	Plánují se
Šanov	Plánované s digitalizací v roce 2015
Šumice	Nerealizovány
Vápenice	Nerealizovány
Vyškovec	Nerealizovány
Záhorovice	Zvažuje se jejich provedení, ale není zatím stanoven termín realizace
Žitková	Nerealizovány, neplánují se

Zdroje dat: Dotazníkové šetření, 2014, vlastní zpracování

Více jak 2/3 obcí MAS využívá rozvojový dokument ke koordinaci rozvojových aktivit v území a má územní plán platný nebo změněný po roce 2010. K větší efektivnosti rozvojových dokumentů napomůže zaměření se více na spolupráci strategického a územního plánování ve většině obcí, které stále není na dostatečné úrovni. Větší obce již realizují nebo plánují pozemkové úpravy k účelnému a racionálnímu hospodaření v zemědělské krajině.

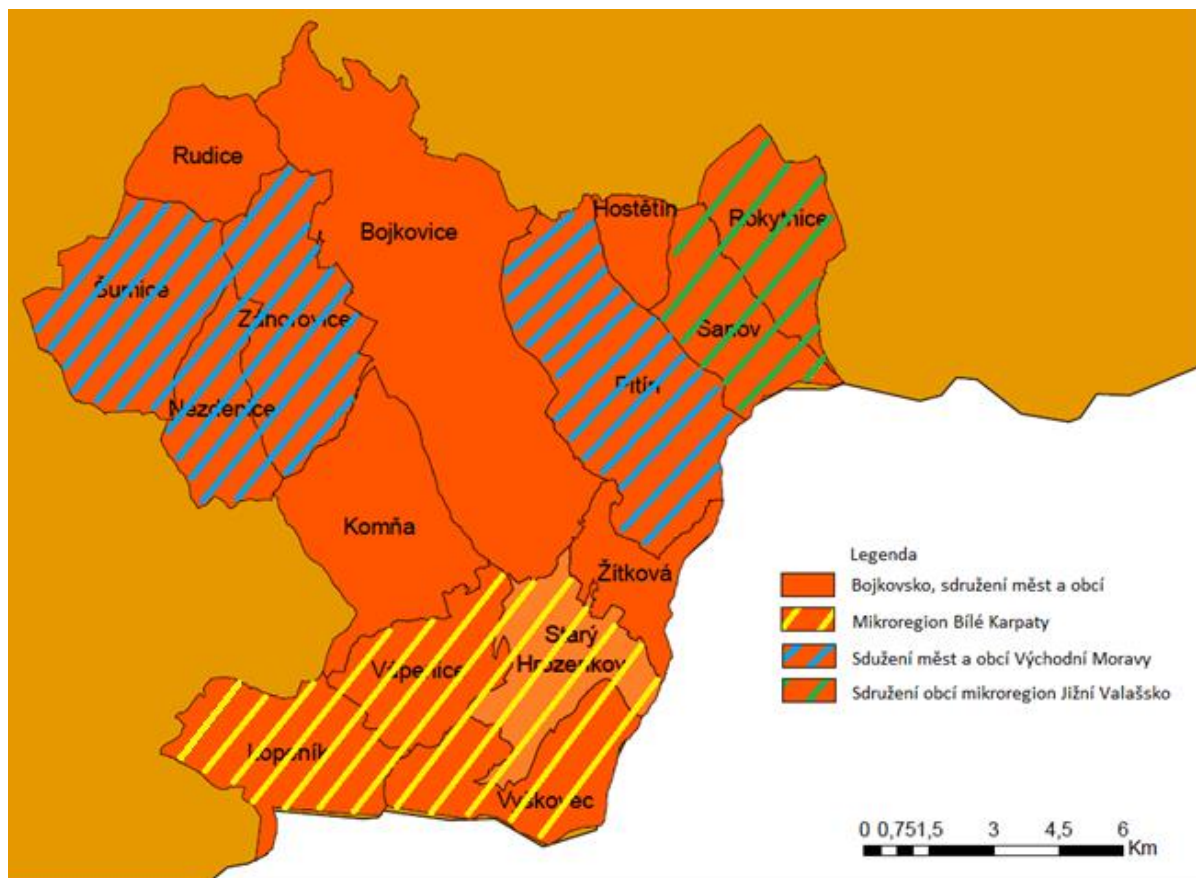
2.3.2 Spolupráce v rámci území a vnější vztahy

Východiskem pro spolupráci obcí mezi sebou i s jinými subjekty je společná snaha o rozvoj území. V řadě případů není možné bez spolupráce dané cíle vůbec dosáhnout. Spolupráce obcí se na území MAS koná na základě pravidelného setkávání starostů obcí, ale i podnikatelů a zástupců nestátního neziskového sektoru působící na území MAS, za účelem přípravy projektů.

Na území MAS působí i jiné sdružení obcí, která vyvíjí vlastní aktivity a realizují projekty. Několik členských obcí MAS je také členem těchto sdružení. Z hlediska meziobecní spolupráce je území MAS rozděleno na Bojkovsko, sdružení měst a obcí s 14 členy, na část mikroregionu Bílé Karpaty, část mikroregionu Jižní Valašsko a část Sdružení obcí mikroregionu Jižní Valašsko (viz obr. 27). Všechny čtyři mikroregiony jsou menšími uskupeními se společnými rozvojovými

zájmy. Svazky obcí mají klíčovou roli v oblasti realizace rozvojových záměrů obcí přesahujících území jedné obce. Mohou proto hrát významnou roli i v rámci MAS.

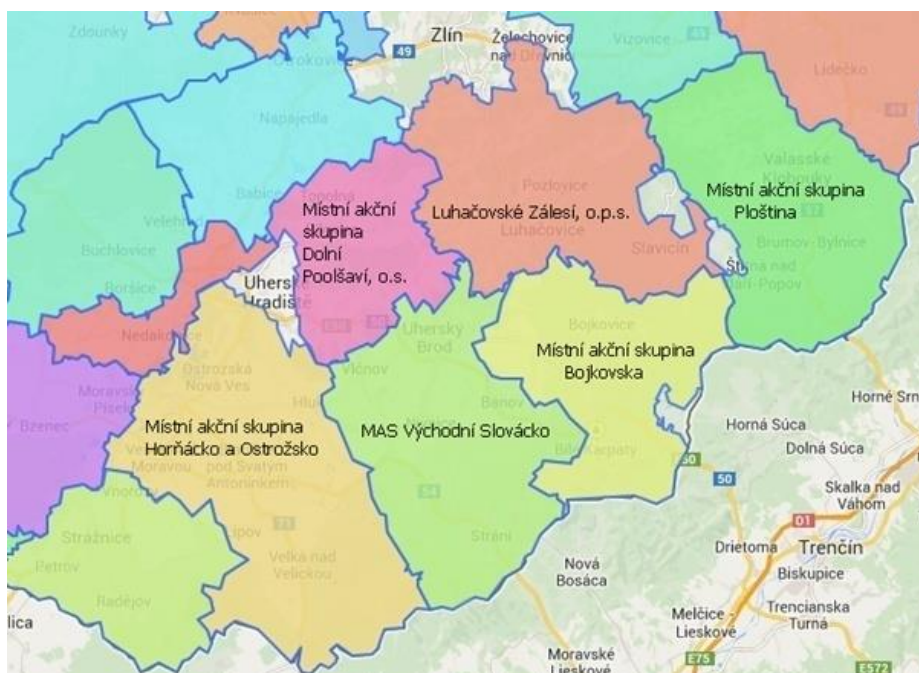
Obrázek 27 Svazky obcí působících v obcích MAS Bojkovska

Zdroje dat: 2015, vlastní zpracování

Území MAS jako celek přirozeně spadá k městu Bojkovice. Místní akční skupina Bojkovska sousedí se 3 dalšími místními akčními skupinami MAS Východní Slovácko, Luhačovské Zálesí o.p.s. a Místní akční skupina Ploština (viz obr. 28). Na Slovenské straně sousedí MAS Bojkovska s MAS Vršatcem.

Obrázek 28 MAS sousedící s MAS Bojkovska

Zdroj dat: NS MAS ČR, vlastní úprava

Na území MAS dochází ke spolupráci zejména na úrovni zástupců obcí, která se proukazuje společnými projekty. Řada zástupců obcí je aktivních a nakloněných spolupracovat nejen mezi obcemi v regionu, ale také s obcemi ve Slovenské republice. V obcích jsou také další subjekty – podnikatelé, spolky aj, které se podílejí na rozvoji území. Jak MAS, tak obce zapojují občany do rozhodování a tím podporují komunitní projednávání. MAS Bojkovska také spolupracuje s okolními MAS, ať už ve společných projektech či předávání zkušeností, ovšem spolupráce je limitována množstvím finančních prostředků se kterými disponuje.

2.3.3 Rozvojová území

Na území MAS můžeme rozlišit následující kategorie rozvojových území rozvojovým potenciálem širšího (nadobecního) významu:

Území se zvýšeným ekonomickým potenciálem

- Město Bojkovice
- Další obce na podél silnice E /459

Území s potenciálem cestovního ruchu

- Obce v CHKO, příhraniční oblast (zejména přírodní potenciál).
- Ostatní obce (zejména kulturní potenciál).

2.3.4 Rozvojové kapacity

Lidský potenciál pro činnost MAS

Na území MAS Bojkovska se nachází řada podnikatů a neziskových organizací. Z důvodu nepodpořené MAS, nebyla MAS Bojkovska tolik propagovaná a nerealizovala mnoho projektů v programovacím období 2007-2014, proto o působnosti MAS v území nemělo příliš obyvatel povědomí. Ale již při zakládání MAS se našlo několik subjektů mimo nejaktivnější veřejný sektorze soukromého sektoru, kteří měli a stále mají zájem o rozvoj MAS Bojkovska na daném území. Postupně se rozrůstala členská základna jak o podnikatele, tak o neziskové organizace, kteří aktivně spolupracují na projektech v území a nadále jsou zapojováni do přípravy strategie na další programovací období.

V současnosti mezi stabilní kameny členské struktury patří obce, které jsou aktivními rozvojovými aktéry území s četnými iniciačními přesahy i mimo rámec standardní municipální činnosti. Pozitivní charakteristikou lidského potenciálu je rovněž rozšiřování a postupná stabilizace personální základny MAS jako taková s akcentem na zapojení vysokoškolsky vzdělaných mladých lidí s vyšší přidanou hodnotou.

Mezi klíčové výzvy MAS pro období 2014+ bezesporu patří intenzivnější spolupráce s podnikatelským a neziskovým prostředím. MAS je připravena realizovat v rámci SCLLD i mimo něj pestřejší portfolio možných forem spolupráce.

Manažer MAS se účastní mnoha školení a seminářů, aby si neustále rozšiřoval znalosti z této oblasti. Je v kontaktu s okolními partnerskými MAS a vzájemně se informují a předávají si zkušenosti. V této oblasti je rovněž velmi důležitá účast v Národní síti MAS ČR.

MAS je ke své činnosti vybavena i po materiální stránce - počítačově a softwarově. Je k dispozici běžné kancelářské vybavení, svůj PC s připojením na internet včetně tiskárny, kopírku, telefon.

Finanční hospodaření MAS

MAS Bojkovska patřila v programovém období 2007-2014 mezi nepodpořené MAS, což se odrazilo také v oblasti finančního hospodaření. Na chodu MAS Bojkovska se podíleli zejména dobrovolně aktivní jedinci z území mající zájem na rozvoji MAS Bojkovska. Na realizaci projektů získávali finanční prostředky z dotací, darů či členských příspěvků. Od roku 2013, kdy MAS získala dotaci v rámci opatření PRV III.4.1 Získávání dovedností, animace a provádění MAS Bojkovska má stálého manažera a buduje zázemí kanceláře. Projekt byl předfinancován úvěrem, za nějž se zaručilo město Bojkovice, úroky byly spláceny z členských příspěvků. V roce 2014 získala MAS dotaci z OPTP na projekt Podpora vzniku strategie komunitně vedeného

místního rozvoje pro území MAS Bojkovska. Tento projekt byl předfinancován bezúročnou finanční výpomocí ze Zlínského kraje a také bezúročnými zápůjčkami od členských obcí.

Za poslední rok byly výdaje MAS vázány zejména na projekty, které se realizovali z dotací, dále na vybavení kanceláře manažera, školení a další aktivity související s rozvojem MAS Bojkovska.

Zhodnocení aktivity subjektů na území MAS Bojkovska

Při realizaci projektu „Osvojujeme se na Bojkovsku“ z opatření III.4.1. z Programu rozvoje venkova „Získávání dovedností, animace a provádění“ vyhlásila MAS Bojkovska výzvu k předkládání projektů. Výzva byla zaměřena na měkké projekty, jejichž náplní byla realizace aktivit v oblasti kulturního a společenského života nebo sportovního charakteru. Do této výzvy se zapojilo celkem 5 subjektů z území MAS Bojkovska, z toho 4 subjekty z neziskového sektoru a jeden z veřejného sektoru. Jelikož tato výzva byla první na daném území a specificky omezena zapojení se do realizace projektů ze strany subjektů působících na území MAS Bojkovska bylo nad očekávání úspěšné.

Již při dotazníkovém šetření, čímž se o působnosti MAS dozvědělo také více obyvatel, se zájem o MAS Bojkovsko zvýšil, jak ze strany podnikatelů, tak ze strany neziskových subjektů, kteří požádali o členství v MAS a chtějí se spolupodílet na rozvoji území.

2.4 SWOT analýza

SWOT analýza identifikuje vnitřní silné a slabé stránky území a vnější příležitosti a hrozby. Návrh SWOT analýzy byl zpracován na základě poznatků socioekonomické analýzy, výsledků dotazníkového šetření mezi obyvateli a na základě diskuzí na pracovních skupinách.

S – silné stránky
❖ Město Bojkovice jako centrum regionu (str 17)
❖ Bohatý společenský život (str. 32)
❖ Živé tradice a folklór (str. 32)
❖ Široká vybavenost obcí kulturní a sportovní infrastrukturou (str. 33 a 34)
❖ Široké spektrum spolkové činnosti (str. 35)
❖ Dostupnost školských zařízení na většině území (str. 40)
❖ Široká vybavenost technickou infrastrukturou (str. 55)
❖ Dobré dopravní napojení na Slovenskou republiku (str. 57)
❖ Oblastí prochází silnice I. třídy E 50 (str. 57)
❖ Železniční trať útočnající celý region (str. 60)
❖ Realitně velký počet podnikajících subjektů (str. 63)
❖ Relativně dobrá podnikatelská aktivita (str. 64)
❖ Existence ekologického zemědělství (str. 67)
❖ Existence Regionální značky na území (str. 68)
❖ Dostatek pracovní síly (str. 78)
❖ Přírodně i kulturně atraktivní poloha (str. 79)
❖ Existence významných kulturně společenských akcí (str. 82)
❖ Dostatek individuálních ubytovacích kapacit (str. 88)
❖ Atraktivní území pro rozvoj cestovního ruchu s důrazem na šetrné formy cestovního ruchu (str. 89)
❖ Kvalitní příroda a krajina v oblasti CHKO Bílé Karpaty s velkým podílem lesů (str. 89)
❖ Využívání rozvojových dokumentů obcemi (str. 110)
❖ Realizace či plánování pozemkových úprav ve větších obcích (str. 112)
❖ Ochota zástupců obcí spolupracovat na rozvoji regionu (str.112)
❖ Činnost mikroregionů – spolupráce obcí (str. 113)
❖ Místně existuje přeshraniční spolupráce (str. 113)
❖ Rozvoj komunitního projednávání (str. 114)

W – slabé stránky
❖ Úbytek obyvatel (str. 16)
❖ Stárnutí populace (str. 22)
❖ Podprůměrný podíl obyvatelstva se SŠ a VŠ vzděláním (str. 27)
❖ Existence dopravně nebezpečných míst (str. 32)
❖ Zvyšování trestné činnosti (str. 29)
❖ Stavebně technický stav sportovních a kulturních zařízení (str. 33)
❖ Chybějící sportovní zařízení v malých obcích (str. 34)
❖ Nedostatečné financování spolkových aktivit a zázemí spolků (str. 34)
❖ Vytíženost sportovních zařízení (str. 34)
❖ Nedostatek financí na rekonstrukci veřejných budov, řešení bezbariérovosti a rozšíření služeb (př. terénních) a nákup pomůcek, ať už pro školství, zdravotnictví tak i pro sociální služby (str. 38 a 48)
❖ V periferních oblastech mají obyvatelé obtížnější přístup ke zdravotní péči (str. 52)
❖ V některých obcích chybí odborní lékaři (str. 52)
❖ Neexistence komunálních center, sociálních bytů (str. 52)
❖ Neodstatečná informovanost obcí ohledně sociálních služeb, chybějící komunitní plan sociálních služeb pro venkovské území (str 52)
❖ MAS Bojkovska v ORP se sociálně vyloučenou lokalitou (str. 52)
❖ Nedostatečná kapacita zařízení pro seniory (str. 52)
❖ Nevýhodné geografické podmínky pro výstavbu rodinných domů (str. 54)
❖ Špatný stav části základní technické vybavenosti (str. 55)
❖ Nedostatečná návaznost spojů veřejné dopravy (str. 57)
❖ Špatný stav zastávek, veřejných prostranství a chodníků, chybějící bezbariérovost (str. 57)
❖ Špatná kvalita povrchu silnic především nižších tříd (str. 57)
❖ Nedostatek parkovacích ploch (str 57)
❖ Nedostatečné napojení na krajské město (str. 60)
❖ Nedostatečný stav technického a technologického vybavení, ploch pro rozvoj podnikatelských aktivit, obzvláště v zemědělství, lesnictví či řemeslných činnostech (str. 65)
❖ Nedostatek kvalifikované pracovní síly (str. 65)
❖ Nevyužité, zchátralé zemědělské areály v krajině. (str 65)
❖ Neudržované či chybějící lesní a polní cesty (str 65)
❖ Vysoký podíl aktivního obyvatelstva vyjíždějícího do zaměstnání (str. 73)
❖ Vysoká nezaměstnanost zejména s malých příhraničních obcích (str. 76)
❖ Nevyhovující stav kulturních a historických památek (str. 79)

W – slabé stránky
❖ Nevyužitý potenciál cestovního ruchu (str. 79)
❖ Nedostatečná infrastruktura cestovního ruchu (str. 89)
❖ Minimální marketingové aktivity regionu, nedostatečná propagace regionu (str. 90)
❖ Vysoký podíl pozemků ohrožených erozí (str. 91)
❖ Nedostatečná infrastruktura při krizových stavech, nepřipravenost území na klimatickou změnu (str. 97)
❖ Existence záplavových území (str. 199)
❖ Ne dostatečné třídění odpadů, existence černých skládek (str. 101)
❖ Existence brownfields (str. 103)
❖ Rostoucí automobilový provoz, včetně nákladní dopravy (str. 105)
❖ Malý podíl energeticky úsporných budov, bezemisních a nízkoemisních vytápěcích technologií, úsporného veřejného osvětlení i úsporných nízkoemisních vozidel ve veřejné správě (str. 105)
❖ Chybějící studie a koncepce zaměřené na řešení krajiny a změnu klimatu (str. 105)
❖ Zastaralé strategické dokumenty některých obcí (str. 110)
❖ Neplánování pozemkových úprav zejména u malých obcí (str. 112)
❖ Malá spolupráce strategického a územního plánování (str. 110)
❖ Chybějící finanční prostředky pro realizaci projektů MAS (str. 114)

O – Příležitosti
❖ Prohlubující se spolupráce jednotlivých obcí mikroregionu a partnerů (Správa CHKO Bílé Karpaty) a koordinace aktivit směřujících do rozvoje cestovního ruchu v rámci celého regionu
❖ Rozvoj obecní, regionální, přeshraniční spolupráce
❖ Propojení silných stránek v oblasti zemědělství, místních tradic a turistických atraktivit za účelem vytvoření ekonomických příležitostí
❖ Zvýšení zájmu návštěvníků a turistů vhodnou a cílenou propagací a podporou turistické infrastruktury a služeb
❖ Zkvalitňování a rozšiřování technické infrastruktury v obcích
❖ Osvěta a vzdělávání v boji proti sociopatologickým jevům
❖ Zájem obcí a poskytovatelů o budování komunitního systému sociální péče
❖ Efektivní využívání finančních prostředků EU v programovém období 2014–2020
❖ Využití dotačních příležitostí pro snížení energetické náročnosti budov, výměnu kotlů apod. k zlepšení životního prostředí

O – Příležitosti
❖ Podpora vzdělanosti obyvatelstva
❖ Využití stávajících zařízení pro potřeby komunitního, neformálního nebo celoživotního vzdělávání
❖ Zájem o zdravý životní styl, o kvalitní a bezpečné potraviny a o místní výrobky a služby
❖ Zajištění dostatečné zdravotnické péče přístupné na celém území
❖ Podpora poradenství v podnikání a tvorby pracovních míst
❖ Enviromentální rozvoj venkova, cýchova a vzdělávání
❖ Podpora používání separovaných odpadů
❖ Adaptace na klimatické změny a zmírnění jejich negativních dopadů
❖ Budování a rozšiřování sportovišťa zařízení pro zábava a zázemí spolků v obcích
❖ Rozvoj cyklistické dopravy v oblasti neturistické – výstavba stezek pro cesty do zaměstnání, škol, parkoviště pro kola
❖ Rozvoj spolupráce s místními subjekty, pomoc se zpracováním a realizací kvalitních projektových záměrů

W – Hrozby
❖ Stárnutí obyvatel a odchod mladých rodin z regionu
❖ Růst kriminality, konzulace drog, alkoholismus, další sociopatologické jevy
❖ Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukci ZŠ a MŠ a dalších vzdělávacích zařízení
❖ Neodstatke kvalifikovaných lékařů a finance v systému zdravotní péče
❖ Růst počtu sociálně vyloučených obyvatel
❖ Nedostatek prostředků na údržbu kulturních, sportovních a jiných volnočasových zařízení a nedostatek finance na jejich provoz
❖ Neodstatek finance na údržbu a provoz místní vybavenosti a infrastruktury, pokles kvality vlivem zanedbané údržby
❖ Neschopnost připravit kvalitní projekty, které by mohly být využity pro čerpání z dotačních podpor
❖ Nezapojení obyvatel do rozvoje regionu
❖ Poškození přírodních zdrojů vlivem neorganizovaného rozvoje cestovního ruchu
❖ Neodstatek zdrojů na ochranu životního prostředí
❖ Ztráta ekonomické konkurenceschopnosti a výkonnosti regionu
❖ Nezájem mladé generace o udržování místních tradic a folklóru
❖ Riziko omezování autobusových a vlakových spojů ze strany dopravců
❖ Pasivita obyvatel v občanském životě

W – Hrozby	
❖	Omezování služeb v obcích (rušení pošt, dostupnost lékařské péče, obchod potravin apod.)
❖	Podcenění významu cestovního ruchu jako předmětu podnikání a zdroje pracovních sil
❖	Rozdílný pohled na priority rozvoje území ze strany místních orgánů a ze strany správy CHKO
❖	Zvyšování podílu individuální automobilové dopravy z důvodu nekvalitní oblužnosti území veřejnou dopravou
❖	Pokles ochoty ke spolupráci mezi obcemi, sólové řešení problémů
❖	Nerealizování marketingových a propagačních aktivit regionu
❖	Nereagování na poptávku trhu v oblasti zvyšující se kvality ubytovacích a stravovacích zařízení
❖	Větrná i vodní eroze půd díky intenzivní zemědělské produkci

2.5 Analýza problémů a potřeb

Obyvatelstvo

Vývoj počtu obyvatel území Bojkovska má klesající tendenci, a to jak díky přirozenému, tak migračnímu úbytku obyvatel. Největší úbytek obyvatel zaznamenává město Bojkovice a nejnižší zalidnění je zaznamenáno v malých obcích v příhraniční oblasti.

I na Bojkovsku se v posledních letech projevil obecný trend stárnutí populace, kdy podle indexu stárání, který vykazuje hodnotu 143,5, zde mírně převažuje generace lidí důchodového věku nad dětmi do 14 let.

U vzdělanostní struktury, je možné sledovat pozvolný nárůst počtu lidí s maturitou a s vysokoškolským vzděláním. Na území MAS vzdělanostní struktura je na nižší úrovni, než je tomu tak ve vzdělanostní struktuře v celém Zlínském kraji.

Do budoucna je potřeba zvyšovat kvalitu života na Bojkovsku a hledat nové možnosti na trhu práce, aby nedocházelo k odlivu obyvatel, především s vyšším vzděláním, z regionu.

Problémy a potřeby řešené prostřednictvím ESI fondů v rámci CLLD MAS Bojkovska:

- Pokles počtu obyvatel, stárnutí obyvatel, vzdělanost obyvatel
  - Programový rámec 1.2.2: Zvýšení bezpečnosti v dopravě:
    - IROP SC 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy
  - Programový rámec 1.3.2: Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání:
    - IROP SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení
  - Programový rámec 2.2.1: Podpora zemědělských podniků

- PRV, článek 17 investice do hmotného majetku, tj. podpora zemědělských podniků, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů – (17.1 a zemědělské podniky)
- Programový rámec 2.1.1: Podpora zakládání a rozvoje podnikání
  - PRV, článek č. 19 rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti (investice do nezemědělských činností)

Bezpečnost

O bezpečnost na území MAS Bojkovska se stará Policie ČR, která má na území MAS Bojkovska zřízeno obvodní oddělení v Bojkovicích. Další složkou z integrovaného záchranného systému se na území Bojkovska nachází jednotky požární ochrany, ovšem zdravotnická záchranná služba na území není. Četnost jednotek požární ochrany je téměř ve všech obcích, ale jejich vybavení je ve většině případů zastaralé.

Na území dochází ke zvyšování trestné činnosti, kdy se to projevuje i na základních školách v souvislosti s alkoholismem a jinými toxikomaniemi.

Jsou také na území identifikovány dopravě nebezpečné místa, které je třeba řešit, aby se eliminovala v těchto úsecích nehodovost.

Problémy a potřeby řešené prostřednictvím ESI fondů v rámci CLLD MAS Bojkovska:

- Dopravní bezpečnost
  - Programový rámec 1.2.2: Zvýšení bezpečnosti v dopravě:
    - IROP SC 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy

Společenský život

Společenský život na území MAS Bojkovska je na dobré úrovni. Funguje zde široké spektrum organizací a pořádá se značné množství tradičních akcí. Obce jsou relativně dobře vybaveny kulturními a sportovními zařízeními, stav řady zařízení však není plně vyhovující. Většina sportovních zařízení zcela chybí v malých obcích nebo jsou již starší a potřebují zrekonstruovat a dovybavit, z důvodu jejich velké vytíženosti.

Zájmové, sportovní, společenské a občanské aktivity obyvatel jsou na Bojkovsku na dobré úrovni, v každé obci funguje celá řada různě zaměřených kroužků a oddílů, v každé obci se každoročně koná řada tradičních kulturních akcí. Potřebou regionu pro podporu a rozvoj těchto aktivit je nutné zajistit adekvátní zázemí a materiálně-technického vybavení pro spolky a organizátory akcí, které mnohdy chybí a je hlavním prvkem limitujícím rozvoje spolkového života v obcích.

Problémy a potřeby řešené prostřednictvím ESI fondů v rámci CLLD MAS Bojkovska:

- Podpora zájmové činnosti a neformální vzdělávání dětí a mládeže
  - Programový rámec 1.3.2: Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání:

- IROP SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení

Vybavenost obcí a služby

Situace v oblasti služeb je v obcích MAS na dobré úrovni. Tam, kde služby chybí, je možné relativně snadno přejít do sousední obce, kde jsou služby poskytovány.

Obchod s potravinami či smíšeným zbožím je téměř ve všech obcích, stejně jako hospoda/restaurace. Ostatní služby, jsou v obcích zastoupeny různě. Jedná se však o služby, které nejsou využívány denně, a proto je možné za nimi dojíždět do sousedních obcí. Centrem obchodu a služeb je pro území MAS město Bojkovice.

V oblasti školství je v současné době situace stabilizovaná a kapacity jsou dostačující, ve dvou třetinách obcí se nachází mateřská škola a také první stupeň základní školy. Na území se nachází tři školy s oběma stupni základního vzdělání. Dlouhodobým problémem obcí však zůstává financování provozu a především investic do škol, které na jejich území zřizují. Na území MAS probíhá částečně inkluzivní vzdělávání, které je však limitováno v dalším rozvoji finančními prostředky na vybavení výukových prostor a nákladů na speciální pedagogy. Volnočasové neformální vzdělávání žáků zabezpečují školní družiny a částečně školní kluby, které mají dostatečnou kapacitu. V regionu MAS se nenachází dětské skupiny, či zařízení péče o děti do 3 let.

V regionu je nabídka tradičních sociálních služeb – domov důchodců, domovy s pečovatelskou službou, avšak nejsou zde nabízeny moderní formy bydlení seniorů či sociálně vyloučených obyvatel – tzv. sociální bydlení. V zařízeních, které se na území nacházejí, převyšuje poptávka nad kapacitou. Problémem je také nedostatek financí na rekonstrukci budov a rozšíření služeb (např. terénních) a nákup pomůcek, ať už pro školství, zdravotnictví, tak i pro sociální služby. Také je na území nedostatečná informovanost obcí ohledně sociálních služeb či chybějící komunitní plán sociálních služeb pro venkovské území. Přímo na území MAS Bojkovska nebyla sociálně vyloučená lokalita identifikována, ale MAS se nachází v ORP se sociálně vyloučenou lokalitou.

Zdravotní péče je situována do větších spádových obcí na dobré úrovni, v periferních oblastech chybí odborní lékaři a obyvatelé mají obtížnější přístup ke zdravotní péči.

Na území MAS se nenachází komunitní centra nabízející odborné komplexní systémové služby obyvatelům z MAS.

Problémy a potřeby řešené prostřednictvím ESI fondů v rámci CLLD MAS Bojkovska:

- Investice a modernizace základních a mateřských škol a dalších vzdělávacích zařízení
  - Programový rámec 1.3.2: Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání:
    - IROP SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení

Bydlení

Stav bytového fondu označit za dostačující a odpovídající demografickému vývoji. V současnosti roste poptávka po nových stavebních parcelách zejména ve větších obcích. Výstavbu nových rodinných domů limitují nevýhodné geografické podmínky (CHKO, kopcovitý terén). Potřebou regionu je příprava nových ploch pro výstavbu rodinných domů (územní plány, infrastruktura).

Technická infrastruktura

Vybavenost technickou infrastrukturou v rámci území MAS Bojkovska je na dobré úrovni, nicméně v malých obcích stále chybí její dobudování. Problematický je především její současný technický stav, který vyžaduje nebo bude vyžadovat v brzké době větší investice na rekonstrukce.

Obslužnost území veřejnou dopravou je dobrá u obcí na hlavním tahu Slavičín – Uherský Brod, ostatní obce jsou na tom hůře. Problémy se vyskytují také v oblasti návaznosti některých spojů a v oblasti dojížděky do vzdálenějších center v rámci krajského a širšího území. Investice vyžaduje infrastruktura pro veřejnou dopravu, zejména přestavba autobusových zastávek na víceúčelové terminály, které podporují využívání hromadné dopravy do zaměstnání či službami.

Pěší chodníky vyžadují částečnou rekonstrukci, jelikož nesplňují bezpečnostní požadavky pro cílové skupiny.

Potřebou regionu je také řešení problematiky bezmotorové dopravy, především cyklo dopravy a zajištění bezpečnosti cyklistů při pohybu v území.

Problémy a potřeby řešené prostřednictvím ESI fondů v rámci CLLD MAS Bojkovska:

- Bezpečnost dopravy, zlepšení dopravní dostupnosti
  - Programový rámec 1.2.2: Zvýšení bezpečnosti v dopravě:
    - IROP SC 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy

Hospodářská činnost

Složení podnikatelského prostředí odpovídá typickému venkovskému regionu, kde většinu podnikatelů tvoří živnostníci a menší podnikatelé s 0 – 50 zaměstnanci. Ovšem na území MAS se nachází vysoký počet ekonomických subjektů i v kategorii 50-99 zaměstnanců, kteří tvoří většinu regionálních subjektů – motor podnikání a je zde také několik podniků zaměstnávajících až 400 zaměstnanců. Ekonomicky aktivní obyvatelé pracují nejčastěji v průmyslovém odvětví. Na území se nenachází organizace, která by nabízela poradenství či podporu podnikání.

Zemědělství patří mezi významné hospodářské odvětví, ve kterém působí významná část podnikatelských subjektů, kteří hospodaří na významném území MAS. Jsou zde problémy s

technickým i technologickým vybavením, nedostatkem ploch či finančních prostředků pro svůj rozvoj.

Možné příležitosti pro oba sektory jsou shledávány ve výrobě místních (tradičních) produktů a výrobků, vytváření místních dodavatelských řetězců, které mají vyšší přidanou hodnotu.

Stále se zde udržují tradiční řemesla a je zde několik držitelů regionální značky TBK.

Problémy a potřeby řešené prostřednictvím ESI fondů v rámci CLLD MAS Bojkovska:

- Podpora drobného a malého podnikání, vytváření pracovních příležitostí
  - Programový rámec 2.1.1: Podpora zakládání a rozvoje podnikání
    - PRV, článek č. 19 rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti (investice do nezemědělských činností)
- Rozvoj zemědělství
  - Programový rámec 2.2.1: Podpora zemědělských podniků
    - PRV, článek 17 investice do hmotného majetku, tj. podpora zemědělských podniků, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů – (17.1a zemědělské podniky)
  - Programový rámec 2.2.3: Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů
    - PRV, článek 17.1b Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů
  - Programový rámec 2.2.2.: Předávání znalostí a informací v oblasti zemědělství
    - PRV, Článek 14 Předávání znalostí a informační akce

Trh práce

Situace na trhu práce není v obcích MAS příliš příznivá, přestože dosahuje v roce 2014 lepších hodnot v porovnání s celým Zlínským krajem. Problémem je vyšší podíl nezaměstnaných v odlehlejších obcích u hranic se Slovenskem. Poměrně vysoká je i vyjížďka do zaměstnání z obcí MAS do lokálních center pro zajištění služeb.

Problémy a potřeby řešené prostřednictvím ESI fondů v rámci CLLD MAS Bojkovska:

- Vytváření pracovních příležitostí
  - Programový rámec 2.1.1: Podpora zakládání a rozvoje podnikání
    - PRV, článek č. 19 rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti (investice do nezemědělských činností)
  - Programový rámec 2.2.1: Podpora zemědělských podniků
    - PRV, článek 17 investice do hmotného majetku, tj. podpora zemědělských podniků, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů – (17.1a zemědělské podniky)

Turistický ruch

Území MAS Bojkovska se nachází v poměrně přírodně i kulturně atraktivní poloze, která ale prozatím nebyla příliš turisticky využívána, díky čemuž se i objevují rezervy v budování potřebné turistické infrastruktury a služeb, zejména dobudování cyklostezek a cyklotras na území, zvýšení kvality ubytovacích zařízení či zapojení více zemědělství do cestovního ruchu. Svým charakterem se jedná zejména o území vhodné pro rozvoj šetrných forem cestovního ruchu (agroturistika, pěší, cyklo a hipoturistika, gastroturistika, apod.). Tak jako je třeba rozvíjet nabídku cestovního ruchu je potřeba území i více propagovat, zapojit více marketingových aktivit.

Životní prostředí

Kvalita životního prostředí je ovlivněna polohou v CHKO, to umožňuje klást vyšší nároky na čistotu produkce. Negativně se projevují na kvalitě prostředí kotelny pro vytápění obytných domů, v některých obcích nevybudovaná kanalizační síť a rostoucí automobilový provoz, včetně nákladní dopravy. Na území Bojkovska je malý podíl energeticky úsporných budov, bezemisních a nízkoemisních vytápěcích technologií, úsporného veřejného osvětlení i úsporných nízkoemisních vozidel ve veřejné správě. Trendy na zlepšení situace jsou využívání alternativních zdrojů energií, snižování energetické náročnosti domácností a veřejných institucí a osvěta v oblasti energií a odpadového hospodářství. Také zpracování studií a koncepcí zaměřených na řešení krajiny a změnu klimatu povedou k zlepšení ochrany životního prostředí.

Zemědělská produkce usnadňuje větrnou i vodní erozi půd a kontaminuje chemickými látkami již tak malé zásoby podzemních a povrchových vod. Z hlediska koeficientu ekologické stability dosahuje celé území hodnoty 2,2 – což svědčí o území intenzivně využívaném z hlediska zemědělství a přírodní ekosystémy zde mají již oslabené autoregulační mechanismy. Některé obce mají na svém území značnou část orné půdy, což je příčinou zvýšeného rizika eroze půdy spojené se zanášením vodních ploch, kontaminací vod chemickými látkami a půdními živinami.

Problémy a potřeby řešené prostřednictvím ESI fondů v rámci CLLD MAS Bojkovska:

- Výsadba tradičních dřevin, podpora krajiny tvorby
  - Programový rámec 3.2.4: Posílení přirozené funkce krajiny a biodiversity
    - OPŽP SC 4.2 Výsadby dřevin na nelesní orné půdě

Rozvojový potenciál území

Více jak 2/3 obcí MAS využívá rozvojový dokument ke koordinaci rozvojových aktivit v území a má územní plán platný nebo změnění po roce 2010. K větší efektivnosti rozvojových dokumentů napomůže zaměření se více na spolupráci strategického a územního plánování ve většině obcí, které stále není na dostatečné úrovni. Větší obce již realizují nebo plánují pozemkové úpravy k účelnému a racionálnímu hospodaření v zemědělské krajině.

Spolupráce v rámci území a vnější vztahy

Na území MAS dochází ke spolupráci zejména na úrovni zástupců obcí, která se prokazuje společnými projekty. Řada zástupců obcí je aktivních a nakloněných spolupracovat nejen mezi obcemi v regionu, ale také s obcemi ve Slovenské republice. V obcích jsou také další subjekty – podnikatelé, spolky aj, které se podílejí na rozvoji území. Jak MAS, tak obce zapojují občany do rozhodování a tím podporují komunitní projednávání. MAS Bojkovska také spolupracuje s okolními MAS, ať už ve společných projektech či předávání zkušeností, ovšem spolupráce je limitována množstvím finančních prostředků se kterými disponuje

Problémy a potřeby řešené prostřednictvím ESI fondů v rámci CLLD MAS Bojkovska:

- Podpora spolupráce
  - Programový rámec 1.5.1: Podpora spolupráce na národní i mezinárodní úrovni
    - PRV, článek č. 44 Činnosti spolupráce v rámci iniciativy LEADER

Analýza rozvojových potřeb je důležitým syntetickým podkladem pro strategickou část. Na základě výsledků socio – ekonomické analýzy SWOT analýzy a komunitního projednání vznikla syntéza problémů a potřeb, která slouží pro stanovení konkrétních strategických a specifických cílů. Problémy byly rozčleněny do 3 oblastí vyžadujících řešení:

- Kvalitní podmínky pro život obyvatel
- Posílení ekonomické stability území
- Podpora a zachování kulturního dědictví a přírody

3 STRATEGICKÁ ČÁST

Integrovaná strategie území MAS Bojkovska na období 2014 – 2020 je zásadním koncepčním dokumentem, dle něhož se bude řídit rozvoj území MAS. Je zpracována v souladu s vydanou metodikou a charakterizuje hlavní pozitiva regionu, které je vhodné rozvíjet, i hlavní problémové oblasti, které je v území potřeba řešit. Je založena na vzájemné provázanosti a vyváženosti ekonomického, sociálního a environmentálního vývoje, respektující principy udržitelného rozvoje.

Aby byla strategie prakticky použitelná a směřovala k dosažení cílů, musí mít zejména správně definované cíle, které povedou k naplnění vize a mise a musí v ní být vyjasněny základní aspekty realizace aktivit a projektových záměrů (podrobněji specifikován jejich obsah a způsob realizace).

Strategická část vychází ze zjištěných potřeb regionu, které byly identifikovány v analytické části. Strategie je v souladu se strategickými dokumenty na krajské i národní úrovni.

Základní směry rozvoje MAS jsou stanoveny prostřednictvím mise, vize a principů rozvoje. Tyto hlavní myšlenky jsou pak rozpracovány formou cílů a opatření.

3.1 Vize MAS 2020

„MAS Bojkovska je venkovským regionem jehož prosperita je založena na kvalitním zázemí pro život všech svých obyvatel, na udržení výjimečného charakteru harmonické kulturní krajiny, na posílení ekonomické stability území a na zachování partnerství a spolupráce.“

Kvalitní zázemí pro život obyvatel

- Kvalitní sociální a zdravotní péče, školství a dostupné základní služby jsou důležitým faktorem pro spojenost obyvatel v území. Region se snaží zabezpečit všechny tyto atributy k tomu, aby obyvatelé měli kvalitní zázemí pro jejich život ve všech obcích regionu Bojkovska.

Harmonická kulturní krajina

- Na území Bojkovska je řada kulturních památek, míst z dávné historie, je zde rozsáhlá síť cyklostezek, naučných stezek, rekreačních areálů nebo oblastí s vzácnými rostlinami, také existence CHKO Bílé Karpaty a s tím související skutečnost, že oblast

Bílých Karpat leží v oblasti Natura 2000 nahrává území v potenciálu zejména v oblasti cestovního ruchu.

Ekonomická stabilita území

- V regionu bude dostatek pracovních míst, ve snaze udržet stávající a přilákat nové podnikatele s vhodnými podmínky pro jejich rozvoj a s využitím všech možných ploch k podnikání. Také podporou zemědělství, místních produktů dojde ke zlepšení celkové ekonomické situace v regionu.

Partnerství a spolupráce

- Region Bojkovska funguje na principu spolupráce a partnerství jak uvnitř tak vně. Spolupracuje s okolními regiony a jako příhraniční region také v rámci přeshraniční spolupráce s regiony na Slovensku. Uvnitř regionu také probíhá spolupráce při zapojování podnikatelů a neziskových subjektů v rozvojových aktivitách v území.

Region je připravený na realizaci vize a má potenciál realizovat i aktivity nepodporované vnějšími dotačními prostředky.

3.2 Mise MAS

„MAS Bojkovska je organizací reagující na potřeby svých členů. Reflektuje a zabezpečuje činnosti vedoucí k rozvoji území MAS ve spolupráci s jednotlivými aktéry v území, kterým k tomuto účelu zprostředkovává finanční prostředky prostřednictvím Komunitně vedené strategie místního rozvoje na realizaci svých rozvojových záměrů.“

Účelem SCLLD je:

- sladit představy aktérů z území MAS o budoucím rozvoji území,
- stanovit nejvhodnější a nejpotřebnější rozvojové aktivity,
- zkoordinovat rozvojové činnosti jednotlivých aktérů,
- podpořit aktéry při přípravě a realizaci rozvojových projektů, Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Horňácko a Ostrožsko pro období 2014–2020
- zajistit financování rozvojových projektů z operačních programů s vyhrazenými prostředky pro MAS.

3.3 Strategické cíle

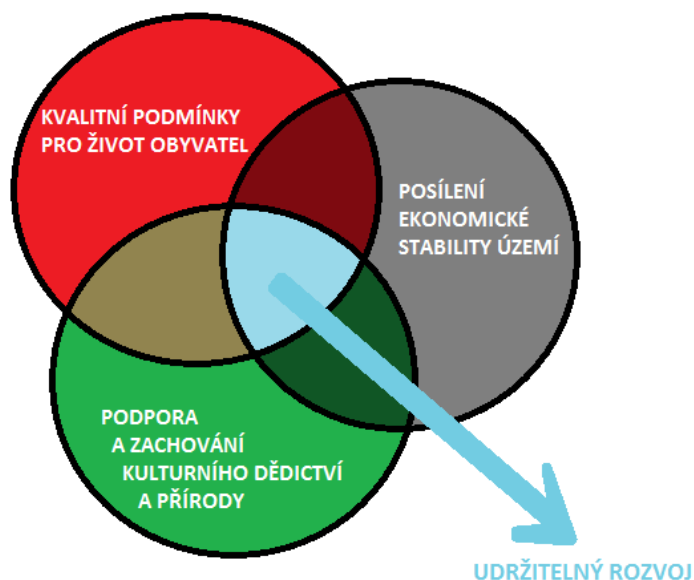
Strategický cíl formuluje hlavní mezníky celkového rozvoje MAS, tj. celkové dopady realizace všech rozvojových činností. Strategický cíl je stav, který chce MAS v rámci realizace dosáhnout, a to přes úspěšnou realizaci jednotlivých Specifických cílů a Opatření. Tyto reflektují indikované potřeby občanů a aktérů v území MAS Bojkovska a vyplývají z komunitních projednání a analytických šetření v době přípravy strategie.

Na základě takto definovaného strategického cíle, v našem případě 3 strategických cílů, a jejich naplnění dojde k zajištění kvalitních podmínek pro život obyvatel. K naplnění všech strategických cílů směřuje řada opatření, která jsou vzájemně propojena. V případě, že nedojde k naplnění byť jen jednoho opatření, povede to k poklesu kvality života v regionu. Díky zachování a podpoře místních historických, kulturních a společenských hodnot, a také využití nových inovativních řešení, se bude dařit vytyčené strategické cíle naplňovat. Pokud dojde k vytvoření rovnováhy mezi ekonomickým, environmentálním a sociálním pilířem, a důraz bude kladen na její podporu, povede tato rovnováha ke zlepšení kvality života v regionu.

Strategický cíl 1: Kvalitní podmínky pro život obyvatel

Strategický cíl 2: Posílení ekonomické stability území

Strategický cíl 3: Podpora a zachování kulturního dědictví a přírody

3.4 Stanovení cílů a priorit, návaznost na návrhy opatření

Tabulka s návrhovou/strategickou částí SCLLD se formovala v rámci projednání a připomínkování, až doznala následující podoby, kdy se aktéři shodli i na návrzích nejdůležitějších opatření.

Tabulka 48 Cíle a opatření

<p style="text-align: center;">VIZE</p> <p style="text-align: center;"><i>MAS Bojkovska je venkovským regionem jehož prosperita je založena na kvalitním zázemí pro život všech svých obyvatel, na udržení výjimečného charakteru harmonické kulturní krajiny, na posílení ekonomické stability území a na zachování partnerství a spolupráce.</i></p>		
Strategické cíle	Specifické cíle	Opatření
1: KVALITNÍ PODMÍNKY PRO ŽIVOT OBYVATEL	1.1: ZKVALITNĚNÍ VOLNOČASOVÉHO ŽIVOTA OBYVATEL	1.1.1: Zlepšení podmínek pro volnočasové aktivity 1.1.2: Podpora činnosti a akcí neziskových organizací a spolků 1.1.3: Rekonstrukce a budování středisek pro spolkovou činnost 1.1.4: Zdravý, bezpečný a spokojený život
	1.2: ZKVALITNĚNÍ DOPRAVNÍ A TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY	1.2.1: Vybudování a modernizace technické infrastruktury 1.2.2: Zvýšení bezpečnosti v dopravě 1.2.3: Obnova místních komunikací a podpora hromadné dopravy 1.2.4: Zvýšení připravenosti a vybavenosti všech typů infrastruktury v území s ohledem na krizové stavy
	1.3: OBČANSKÁ VYBAVENOST	1.3.1: Zkvalitnění zdravotnických služeb 1.3.2: Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání 1.3.3: Revitalizace veřejných prostranství a budov
	1.4: PÉČE O SOCIÁLNĚ SLABÉ, ZNEVÝHODNĚNÉ A	1.4.1: Zkvalitnění sociálních služeb 1.4.2: Podpora sociálního bydlení 1.4.3: Podpora sociální infrastruktury

	VYLOUČENÉ LOKALITY	
		1.5: ŘÍZENÍ ROZVOJE ÚZEMÍ
2: POSÍLENÍ EKONOMICKÉ STABILITY ÚZEMÍ	2.1: PODPORA PODNIKÁNÍ A PRACOVNÍCH MÍST	2.1.1: Podpora zakládání a rozvoje podnikání 2.1.2: Revitalizace brownfields a dalších ploch k podnikání 2.1.3: Lidské zdroje, rekvalifikace a další vzdělávání 2.1.4: Sociální podnikání
	2.2: UDRŽITELNÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	2.2.1: Podpora zemědělských podniků 2.2.2: Předávání znalostí a informací v oblasti zemědělství 2.2.3: Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů 2.2.4: Podpora lesnictví 2.2.5: Podpora zemědělství
3: PODPORA A ZACHOVÁNÍ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ A PŘÍRODY	3.1: PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU	3.1.1: Zvýšení propagace regionu a regionálních produktů 3.1.2: Zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu 3.1.3: Zachování, obnova a rozvoj kulturního dědictví
	3.2: KVALITNÍ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	3.2.1: Hospodaření s vodními zdroji 3.2.2: Optimalizace nakládání s odpady 3.2.3: Zlepšení ekologické charakteristiky krajiny 3.2.4: Posílení přirozené funkce krajiny a biodiversity 3.2.5: Energetické úspory 3.2.6: Globální odpovědnost

Zdroje dat: Vlastní zpracování

STRATEGICKÝ CÍL 1: KVALITNÍ PODMÍNKY PRO ŽIVOT OBYVATEL

Cíl kvalitní podmínky pro život obyvatel zahrnuje jak zkvalitnění všech volnočasových aktivit pořádaných pro obyvatele, potažmo i pro návštěvníky území MAS Bojkovska, podpořit neziskové organizace a spolky, kteří jsou častými pořadateli různých aktivit, tak také zajistit kvalitní infrastrukturu a služby, školství, zdravotnictví i sociální služby, které obyvatelé využívají. Cíl se také zaměřuje na podporu sociálně slybýchých a zenvýchodněných.

Všechny aktivity jsou závislé na spolupráci subjektů. Řízení rozvoje území by mělo být provázání aktivní spolupráci všech aktérů v území a tím dosáhnou co nejlepších výsledů v území.

Specifický cíl 1.1: ZKVALITNĚNÍ VOLNOČASOVÉHO ŽIVOTA OBYVATEL

Cílem je podpořit trávení volného času obyvatel žijících na území MAS. Mezi důležité podmínky pro zajištění kvalitního života obyvatel v obcích je zajistit vhodné podmínky pro všechny volnočasové aktivity, zajistit kvalitní infrastrukturu pro pořádání všech akcí nebo zajištění kvalitního zázemí pro neziskové organizace a spolky, které takovéto volnočasové aktivity pro obyvatele zajišťují a pořádají. Zdravý a bezpečný život obyvatel je také důležitý pro všechynobčany v území, je to přirozenou potřebou každého člověka, proto je nutné podporovat také volnočasové aktivity, které zamezí aktivitám opačného cahrakteru.

Opatření 1.1.1: Zlepšení podmínek pro volnočasové aktivity

Problémy na úrovni MAS

Vytíženost sportovních zařízení
Nedostatečné financování spolkových aktivit a zázemí spolků
Stavebně technický stav sportovních a kulturních zařízení
Chybějící sportovní zařízení v malých obcích

Příklady aktivit naplňujících opatření

Vybudování, rekonstrukce sportovišť, hřišť, zařízení pro kulturu a společenské aktivity

Opatření 1.1.2: Podpora činnosti a akcí neziskových organizací a spolků

Problémy na úrovni MAS

Nedostatečné financování spolkových aktivit a zázemí spolků
Minimální marketingové aktivity regionu
Nedostatečná propagace regionu

Příklady aktivit naplňujících opatření

Propagace akcí, tiskoviny, www stránky, mobiliář

Opatření 1.1.3: Rekonstrukce a budování středisek pro spolkovou činnost

---

Problémy na úrovni MAS

Nedostatečné financování spolkových aktivit a zázemí spolků
Neexistence komunitních center

Příklady aktivit naplňujících opatření

Vybudování, rekonstrukce kluboven, komunitních center, středisek, zázemí pro spolkovou činnost

Opatření 1.1.4: Zdravý, bezpečný a spokojený život

Problémy na úrovni MAS

Stárnutí populace
Vytíženost sportovních zařízení
Chybějící komunitní plán sociálních služeb
Zvyšování trestné činnosti
Nedostatečné financování spolkových aktivit a zázemí spolků

Příklady aktivit naplňujících opatření

Informační a vzdělávací akce pro prevenci a ochranu před násilím, kriminalitou, korupcí, dopravními nehodami, spolupráce s organizacemi na celostátní úrovni a s Policií ČR, prevence a aktivní potlačování škodlivých návyků na úrovni rodiny, školy, obce i celého regionu, prezentace negativních efektů, kampaně, spolupráce se zdravotnickými i neziskovými organizacemi, informační a vzdělávací akce pro prevenci a ochranu před katastrofami a krizovými jevy (požáry, povodně, vichřice, hromadné nákazy, sucho a extrémní teploty, dále průmyslovými haváriemi, výpadky dodávek energií, komunikačních sítí, nedostatkem vody a potravin), regulace hazardu v obcích, omezování spotřeby alkoholu a zvyšování kultury jeho konzumace, omezování kouření, represe konzumace drog, nabídka zdravých potravin, zdravá výživa, nabídka alternativních aktivit, především sportovních a kulturních

Specifický cíl 1. 2.: ZKVALITNĚNÍ DOPRAVNÍ A TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY

Dalším faktorem ovlivňující kvalitní život v obcích je kvalitní infrastruktura. Kvalitní infrastruktura technická, dopravní, ekonomická a další infrastruktura, je důležitou podmínkou pro zvyšování kvality života obyvatel v obcích území MAS Bojkovska. Zabezpečení odpovídající jak technické infrastruktury (jako je kanalizace, plynofikace, ČOV, aj.), tak dopravní infrastruktury vede ke zlepšení podmínek pro život obyvatel.

Opatření 1.2.1: Vybudování a modernizace technické infrastruktury

---

Problémy na úrovni MAS

Špatný stav části základní technické infrastruktury
Neobudovaná technická infrastruktura

Příklady aktivit naplňujících opatření

Dobudování a rekonstrukce kanalizačních sítí, obnova, modernizace vodovodů, výstavba ČOV a napojení obcí na ČOV, plynofikace, obnova a rekonstrukce rozhlasu, podpora infomačních technologií, budování sítě optických vláken.

Opatření 1. 2. 2: Zvýšení bezpečnosti v dopravě

Problémy na úrovni MAS

Existence dopravně nebezpečných míst
Špatná kvalita povrchu silnic především nižších tříd
Nedostatek parkovacích ploch
Špatný stav zastávek, chodníků
Chybějící bezbariérovos

Příklady aktivit naplňujících opatření

Výstavba, rekonstrukce chodníků, pěších zón, bezbariérový přístup, rekonstrukce a budování varovných systémů, budování přestupních terminálů, budování a rekonstrukce veřejného osvětlení, podpora cyklodopravy a rekonstrukce a budování cyklostezek, pruhy pro cyklisty, mobiliáře, cyklopointy, opatření na zklidnění dopravy, dopravní značení, zpomalovací prahy, signalizační zařízení.

Opatření 1. 2. 3: Obnova místních komunikací a podpora hromadné dopravy

---

Problémy na úrovni MAS

Špatná kvalita povrchu silnic především nižších tříd
Nedostatek parkovacích ploch
Špatný stav zastávek, chodníků

Neodstatečné napojení na krajské město
Neodstatečná návaznost spojů veřejné dopravy

Příklady aktivit naplňujících opatření

Obnova a výstavba místních a účelových komunikací, parkovacích ploch, lávek a dalších součástí infrastruktury, koordinace spojů, podpora spojů, budování a rekonstrukce autobusových zastávek.

Opatření 1. 2. 4: Zvýšení připravenosti a vybavenosti všech typů infrastruktury v území s ohledem na krizové stavy

---

Problémy na úrovni MAS

Nepřipravenost území na klimatickou změnu
Nedostatečná infrastruktura při krizových stavech

Příklady aktivit naplňujících opatření

Výstavba, rekonstrukce a modernizace zařízení pro zajištění náhradních zdrojů energií pro veřejnou správu, složky IZS a objekty s vysokou koncentrací obyvatel, výstavba, rekonstrukce a modernizace zařízení pro zajištění nouzového provozu informačních a komunikačních sítí, zajištění vybavení pro nouzové zásobování potravinami, zajištění vybavení pro nouzové zásobování pitnou vodou a pro nouzový provoz kanalizačních sítí a ČOV, zajištění vybavení pro nouzovou dopravu především pro veřejnou správu, IZS, zdravotní a sociální zařízení, výstavba, rekonstrukce a modernizace zařízení pro zajišťování výstrahy při krizových stavech – požáry, povodně, sucho, vichřice, průmyslové a dopravní havárie velkého rozsahu, nákazy a epidemie a jiné bezpečnostní krize, výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení zařízení pro nouzové ukrytí obyvatel v případě vážné havárie či přírodní katastrofy.

Specifický cíl 1. 3: OBČANSKÁ VYBAVENOST

Cíl občanská vybavenost se zaměřuje zejména na vzdělávání, školství a vzhled obcí. Poskytování kvalitního vzdělávání je důležitým faktorem pro každou obec a její občany. Stejně tak zdravotní péče a poskytování zdravotnických služeb je nezbytnou nutností pro všechny občany. Tento specifický cíl řeší také veřejné budovy a prostranství. U veřejných budov se bude zejména jednat o jejich budování, modernizace, rekonstrukce a opravy. Veřejná prostranství obcí budou zvelebována. Budou upravovány zejména centrální části obcí, ale také prostranství u nové výstavby. K tomu bude podpořeno a vybaví na údržbu obcí a doprovodná zeleň.

Opatření 1.3.1: Zkvalitnění zdravotnických služeb

Problémy na úrovni MAS

Nedostatek financí na rekonstrukci veřejných budov, řešení bezbariérovosti a rozšíření služeb a nákup pomůcek ve zdravotnictví

V periferních oblastech mají obyvatelé obtížný přístup ke zdravotní péči

V některých obcích chybí odborní lékaři nebo jsou špatně dostupní

Příklady aktivit naplňujících opatření

Podpora dostupnosti a kvality zdravotnických služeb zejména v malých obcích, rozšíření jejich kapacity, modernizace pracovišť, nezbytné stavební úpravy, pořízení přístrojového vybavení, motivace lékařů, zdravotnického personálu a lékáren k působení v regionu, apod.

Opatření 1.3.2: Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání

Problémy na úrovni MAS

Nedostatek financí na rekonstrukci veřejných budov, řešení bezbariérovosti a rozšíření služeb (př. terénních) a nákup pomůcek pro školství

Příklady aktivit naplňujících opatření

Rozšíření kapacit pro předškolní vzdělávání, výstavba, rekonstrukce a vybavení odborných učeben, laboratoří, dílen a pozemků pro výuku, rekonstrukce a vybavení vzdělávacích zařízení pro výuku cizích jazyků, používání digitálních technologií, výuky přírodních věd, řemeslných oborů, finanční gramotnosti a dalších kompetencí, úprava budov a učeben pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a pro potřeby vzdělávání v rámci konceptu celoživotního učení, zajištění vnitřní konektivity a připojení k internetu, navyšování třídních kapacit v místech potřeby, podpora dětských klubů a zaměstnaneckých školek

Opatření 1.3.3: Revitalizace veřejných prostranství a budov

Problémy na úrovni MAS

Nedostatek financí na rekonstrukci veřejných budov

Vytíženost sportovních zařízení

Stavebně technický stav sportovních a kulturních zařízení

Špatný stav zastávek, veřejných prostranství a chodníků, chybějící bezbariérovost

Příklady aktivit naplňujících opatření

Rekonstrukce, modernizace a zpřístupnění veřejných budov, výstavba nových budov, snižování energetické náročnosti, revitalizace obecního majetku (hřiště, hřbitovy), revitalizace intravilánu obcí, výsadba zeleně, nákup a obnova mobiliáře, orientačních systémů, technika na údržbu veřejných prostranství

Specifický cíl 1. 4: PÉČE O SOCIÁLNĚ SLABÉ, ZNEVÝHODNĚNÉ A VYLOUČENÉ LOKALITY

Území MAS Bojkovska patří do ORP s výskytem „sociálně vyloučené lokality“. Na území se vyskytuje řada jevů, které se pojí se sociálním vyloučením, a i když intenzita problému není vysoká, neznamená to, že tyto problémy není třeba řešit. V rámci specifického cíle se MAS Bojkovska zaměří na zkvalitnění sociálních služeb, podporu bydlení budování sociální infrastruktury.

Opatření 1.4.1: Zkvalitnění sociálních služeb

Problémy na úrovni MAS

Nedostatečné financování spolkových aktivit

Spolky bez zázemí

Neexistence komunitních center

MAS Bojkovska v ORP se sociálně vyloučenou lokalitou

Nedostatečná informovanost obcí ohledně sociálních služeb

Chybějící komunitní plán sociálních služeb pro venkovská území

Příklady aktivit naplňujících opatření

Budování, rekonstrukce komunitních center, vzdělávacích center, sociální poradenství, kurzy, podpora vzdělávání, volnočasových aktivit, sociální služby

Opatření 1.4.2: Podpora sociálního bydlení

Problémy na úrovni MAS

MAS Bojkovska v ORP se sociálně vyloučenou lokalitou

Nedostatek sociálních bytů

Zvyšování trestné činnosti

Nevýhodné geografické podmínky pro individuální výstavbu rodinných domů (CHKO, kopcovitý terén)

Příklady aktivit naplňujících opatření

Nákup a rekonstrukce bytů, nákup stavební parcely, výstavba a rekonstrukce nemovitostí, bytových domů, nádstavba, půdní vestavba, základní vybavení sociálních bytů.

Opatření 1.4.3: Podpora sociální infrastruktury

Problémy na úrovni MAS

MAS Bojkovska v ORP se sociálně vyloučenou lokalitou

Nedostatečná kapacita zařízení pro seniory

Zvyšování trestné činnosti

Stárnutí populace

Chybějící komunitní plán sociálních služeb pro venkovská území

Příklady aktivit naplňujících opatření

Budování sociální infrastruktury, zázemí a vybavení pro teréní, ambulantní služby, obnova a zkvalitnění materiálně technické základny, nákup objektů, stavební úpravy.

Specifický cíl 1.5: ŘÍZENÍ ROZVOJE ÚZEMÍ

Vzájemnou spoluprací obcí, ale nejen jich, také spoluprací s podnikateli, neziskovými subjekty i s dalšími regiony a Místními akčními skupinami lze dosáhnout udržitelného rozvoje. Je tedy důležité podporovat projekty, které se zaměřují na spolupráci, propagovat tuto činnost a dále se vzdělávat pro zkvalitňování rozvoje v území.

Opatření 1.5.1.: Podpora spolupráce na národní i mezinárodní úrovni

---

Problémy na úrovni MAS

Chybějící finanční prostředky v MAS pro realizaci projektů

Příklady aktivit naplňujících opatření

Činnost spolupráce v rámci regionu, projekty spolupráce, nové inovativní formy spolupráce, předávání dobré praxe, výměna informací a zkušeností, spolupráci při řešení shodných potřeb a problémů, spolupráce při využití potenciálu území.

Opatření 1.5.2: Posílení využívání nástrojů řízení

Problémy na úrovni MAS

Zastaralé strategické dokumenty

Malá spolupráce strategického a územního plánování

Neplánování pozemkových úprav zejména u malých obcí

Příklady aktivit naplňujících opatření

Tvorba a aktualizace strategických dokumentů, vzdělávací aktivity v oblasti regionálního rozvoje, tvorba územních plánů, regulačních plánů a územních studií, poradenství.

Opatření 1.5.3 Podpora společných aktivit v regionu

Problémy na úrovni MAS

Zastaralé strategické dokumenty

Nedostatečná propagace území

Malá spolupráce strategického a územního plánování

Příklady aktivit naplňujících opatření

Semináře, kulaté stoly, předávání dobré praxe, navazování spolupráce, propagace území, vydávání tiskovin, www stránky, pořádání společenských akcí, poradenství.

STRATEGICKÝ CÍL 2: POSÍLENÍ EKONOMICKÉ STABILITY ÚZEMÍ

Rozvoj a posílení ekonomické stability území MAS Bojkovska je spjata s úrovní zaměstnanosti regionu, a tím také celkovou spokojeností obyvatel. Posílení ekonomické stability je založeno na možnostech sledovaného území, přitom je samozřejmě kladen důraz na ekologickou šetrnost, na kvalitní podnikatelské zázemí, na podporu nového podnikání nebo na inovace a využívání nových technologií. Stejně tak je kladen důraz i na udržitelnost stávajících podnikatelů a podporu a vytváření nových pracovních míst.

Specifický cíl 2.1.: PODPORA PODNIKÁNÍ A PRACOVNÍCH MÍST

Cílem je zlepšení podmínek pro podnikání a jeho podpora, udržení stávajících podnikatelů a zatraktivněním podnikatelského zázemí, které přispěje k přilákání nových podnikatelů a tím se také podpoří tvorba nových pracovních míst ve sledované oblasti. Tato oblast je také zaměřena na lidské zdroje a podporu zaměstnanosti.

Opatření 2.1.1: Podpora zakládání a rozvoje podnikání

Problémy na úrovni MAS

Neexistence systému poradenství a podpory podnikání

Nedostatek kvalifikované pracovní síly

Nedostatečný stav technického a technologického vybavení, ploch pro rozvoj podnikatelských aktivit

Špatné dopravní napojení

Vysoká míra vyjížděky obyvatel do zaměstnání

Příklady aktivit naplňujících opatření

Podpora nákupu nových strojů, zařízení, technologií, využívání inovativních prvků, podpora uvádění produktu na trh, podpora zakládání nových podniků, podnikatelské inkubátory, propagace.

Opatření 2.1.2: Revitalizace brownfields a dalších ploch k podnikání

Problémy na úrovni MAS

Existence brownfields

Neexistence systému poradenství a podpory podnikání

Nedostatek pracovních míst

Nevyužitě, zchátralé zemědělské areály v krajině

Příklady aktivit naplňujících opatření

Sítování brownfields, podpora a spolupráce při hledání investorů, spolupráce při přípravě venkovských prostor pro podnikání.

Opatření 2.1.3: Lidské zdroje, rekvalifikace a další vzdělávání

Problémy na úrovni MAS

Nedostatek kvalifikované pracovní síly
Vysoká nezaměstnanost
Malý počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel
Vysoká míra vyjížděky obyvatel do zaměstnání

Příklady aktivit naplňujících opatření

Vzdělávací kurzy, rekvalifikační kurzy, vytváření pracovních míst, podpora sdílených pracovních míst, podpora znevýhodněných osob na trhu práce, zvyšování odborné úrovně zaměstnanců, spolupráce se školami.

Opatření 2.1.4: Sociální podnikání

Problémy na úrovni MAS

Neexistence systému poradenství a podpory podnikání
Vysoká nezaměstnanost
Nedostatek pracovních míst

Příklady aktivit naplňujících opatření

Vznik sociálních podniků a poradenství s tím spojené, rozšiřování stávajících kapacit sociálních podniků, výstavba, rekonstrukce a vybavení sociálních podniků, rozšíření nabízených produktů a služeb.

Specifický cíl 2.2: UDRŽITELNÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Vzhledem k tomu, že region je převážně venkovskou oblastí, je zde zemědělství stále významným faktorem rozvoje. Podpora zemědělců, farem, prodeje produktů, stejně tak jako podpora lesnictví jsou důležité pro rozvoj této lokality.

Opatření 2.2.1: Podpora zemědělských podniků

Problémy na úrovni MAS

Nedostatek pracovních míst

Nedostatek kvalifikovaných osob

Neexistence systému poradenství a podpory podnikání

Malá ekonomická atraktivita klasického zemědělství

Nevyužívané, zchátralé zemědělské areály v krajině

Zastaralé stroje a technologie v zemědělství

Příklady aktivit naplňujících opatření

Investice do zemědělských staveb, technologií, strojů a zařízení, sdílení strojů a zařízení

Opatření 2.2.3: Předávání znalostí a informací v oblasti zemědělství

Problémy na úrovni MAS

Nedostatek pracovních míst

Nedostatek kvalifikovaných osob

Neexistence systému poradenství a podpory podnikání

Malé zapojení zemědělství do cestovního ruchu

Příklady aktivit naplňujících opatření

Podpora vzdělávání v oblasti zemědělství, potravinářství a lesnictví, pořádání seminářů, kurzů, workshopů.

Opatření 2.2.3: Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů

Problémy na úrovni MAS

Nedostatek pracovních míst

Malé zapojení zemědělství do cestovního ruchu

Nedostatek kvalifikovaných osob

Příklady aktivit naplňujících opatření

Investice do výstavby a rekonstrukce budov, pořízení strojů a zařízení pro zpracování zemědělských produktů, technologie, investice do marketingu.

Opatření 2.2.4: Podpora lesnictví

Problémy na úrovni MAS

Neudržované či chybějící lesní a polní cesty

Malá ekonomická atraktivita klasického zemědělství

Nedostatečný stav technického a technologického vybavení

Příklady aktivit naplňujících opatření

Hmotné a nehmotné investice související s rekonstrukcí a budováním lesnické infrastruktury, obnova a výstavba souvisejících objektů a technického vybavení.

Opatření 2.2.5: Podpora zemědělství

Problémy na úrovni MAS

Neudržované či chybějící lesní a polní cesty

Malá ekonomická atraktivita klasického zemědělství

Nedostatečný stav technického a technologického vybavení

Příklady aktivit naplňujících opatření

Hmotné a nehmotné investice související s rekonstrukcí a budováním zemědělské infrastruktury, rekonstrukce a výstavba polních cest, obnova a výstavba souvisejících objektů a technického vybavení.

STRATEGICKÝ CÍL 3: PODPORA A ZACHOVÁNÍ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ A PŘÍRODY

Území regionu Bojkovska nabízí nespočet památek jak kulturních tak i přírodních, které je potřeba udržovat a rekonstruovat. S tím je spojena podpora infrastruktury a služeb v oblasti cestovního ruchu a poskytování kvalitních služeb v této oblasti.

Je nutné také pamatovat na to, že se území MAS Bojkovska nachází v unikátní oblasti CHKO Bílých Karpat, proto je také nutné tuto oblast udržovat, podporovat a snažit se o zachování kvality vod, ovzduší a krajiny na tomto území. Je důležité také podporovat vzdělávání v oblasti životního prostředí.

Specifický cíl 3.1: PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU

Potenciál cestovního ruchu na území MAS Bojkovska je značný a stále nevyužitý. Nachází se zde řada přírodních a kulturních památek, síť cyklostezek, naučných stezek a pořádá se zde množství kulturních a společenských akcí. Cílem je zvýšit atraktivitu regionu zkvalitněním a rozšířením infrastruktury a služeb cestovního ruchu, zachováním a obnovou památek a celkovou propagací území MAS Bojkovska.

Opatření 3.1.1: Zvýšení propagace regionu a regionálních produktů

Problémy na úrovni MAS

- Nedostatečná propagace území
- Nevyužitý potenciál cestovního ruchu
- Minimální marketingové aktivity regionu
- Malé zapojení zemědělství do cestovního ruchu
- Pouze 1 významnější město v regionu

Příklady aktivit naplňujících opatření

Tiskoviny, www stránky, infomační a propagační akce, smeináře, podpora spolupráce akterů cestovního ruchu, budování prodejen s regionálními produkty, trhy, síťování místních zemědělců a jejich produktů, podpora propagace, podpora regionálních značek nebo jiných forem prodeje takových produktů jako je bedýnkový systém, farmářské trhy, prodej ze dvora a další formy.

Opatření 3.1.2: Zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu

---

Problémy na úrovni MAS

- Nedostatek kvalitních ubytovacích a stravovacích zařízení
- Nedostatečná propagace území
- Nevyužitý potenciál cestovního ruchu
- Chybí propojení cyklostezek v rámci území MAS

Špatné turistické napojení na okolní regiony
Omezené možnosti ubytování v malých obcích
Chybí propojení cyklostezek v rámci území MAS
Malé zapojení zemědělství do cestovního ruchu

Příklady aktivit naplňujících opatření

Podpora služeb – ubytovací a stravovací zařízení, informační centra, podpora turistické infrastruktury – cyklostezky, cyklotrasy, podpora rekreační funkce lesa, značení stezek, památek, zajímavostí, fitness prvky, odpočinkové stanoviště, podpora turistických balíčků, podpora různých forem cestovního ruchu – agroturistika.

Opatření 3.1.3: Zachování, obnova a rozvoj kulturního dědictví

Problémy na úrovni MAS

Nedostatečná propagace území
Nevyužitý potenciál cestovního ruchu
Špatný stav některých památek

Příklady aktivit naplňujících opatření

Revitalizace kulturních památek, rekonstrukce, budování a zatraktivnění kulturních zařízení a obnova a rekonstrukce veřejné infrastruktury pro zpřístupnění ke všem památkám, podpora a rozvoj tradic.

Specifický cíl 3.2: KVALITNÍ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

V rámci kvalitního životního prostředí je cílem zmírnění znečišťování území (ovzduší, voda), péče o krajinu, budování protipovodňových a protierozních opatření. Cíl se zaměřuje také na podporu vzdělávání a environmentální osvěty mezi občany, energetické úspory a globální odpovědnost občanů.

Opatření 3.2.1: Hospodaření s vodními zdroji

Problémy na úrovni MAS

Stárnutí technické infrastruktury, častější výskyt poruch a havárií

Existence záplavových území

Nízké hospodaření s dešťovou vodou

Příklady aktivit naplňujících opatření

Obnova rybníků, vodních nádrží, studánek nebo pramenišť, zdroje pitné vody, zavlažovací systémy, snížení množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod, obnova přirozeného vodního režimu v krajině, ochrana vodních útvarů a podzemních vod, regulace zadržování vody v krajině, protipovodňová a protierozní opatření.

Opatření 3.2.2: Optimalizace nakládání s odpady

Problémy na úrovni MAS

Vysoký podíl skládkování odpadů

Nedostatečné třídění odpadu

Existence černých skládek

Příklady aktivit naplňujících opatření

Zvýšení energetického využití odpadů jako zdroje surovin, podpora a rozvoj systému sběru, shromažďování a skladování nebezpečných a zdravotnických odpadů, odstraňování nepovolených skládek, rekultivace starých skládek, výstavba a modernizace zařízení pro sběr, třídění a úpravu odpadů (systémy pro sběr, svoz a separaci odpadů a bioodpadů, sběrné dvory a sklady komunálního odpadu, systémy pro separaci komunálních odpadů, nadzemní a podzemní kontejnery včetně související infrastruktury), výstavba a modernizace zařízení pro materiálové využití odpadů (např. kompostárny a jiná vhodná zařízení pro materiálové využití odpadů), osvěta v problematice odpadového hospodářství.

Opatření 3.2.3: Zlepšení ekologické charakteristiky krajiny

Problémy na úrovni MAS

Chybějící územní studie a koncepce zaměřené na řešení krajiny, změnu klimatu a protipovodňovou ochranu

Nedostatek zdrojů na ochranu životního prostředí

Příklady aktivit naplňujících opatření

Podpora ekovýchovy a podpora systémů ekologické stability v územních plánech, posilování aktivit obcí, škol podnikatelů i spolků v ochraně životního prostředí, budování komunitních zahrad, podpora ekologického zemědělství, ochrana ohrožených druhů živočichů.

Opatření 3.2.4: Posílení přirozené funkce krajiny a biodiverzity

---

Problémy na úrovni MAS

Chybějící územní studie a koncepce zaměřené na řešení krajiny, změnu klimatu a protipovodňovou ochranu

Neudržované či chybějící lesní a polní cesty

Nedostatek zdrojů na ochranu životního prostředí

Příklady aktivit naplňujících opatření

Výsadba dřevin na nelesní půdě, podpora výsadby tradiční dřevin a jejich značení, podpora krajiny tvorby zachováním typických krajinných prvků jako např. mezí, polních remízků, větrolamů apod. a péče o tyto prvky při obhospodařování jednotlivých zemědělských bloků., podpora výsadby soliterních stromů a porostů na loukách nebo regenerace alejí a zeleně, rekonstrukce a budování polních a lesních cest včetně vybavení, osvěta v oblasti průchodnosti krajiny, založení, obnova a péče o krajinné prvky, Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin, zvyšování biodiverzity, realizace komplexních pozemkových úprav.

Opatření 3.2.5: Energetické úspory

Problémy na úrovni MAS

Rostoucí automobilový provoz, včetně nákladní dopravy

Malý podíl energeticky úsporných budov, bezemisních a nízkoemisních vytápěcích technologií, úsporného veřejného osvětlení i úsporných nízkoemisních vozidel ve veřejné správě

Příklady aktivit naplňujících opatření

Snížení energetické náročnosti u veřejných budov a u veřejného osvětlení, podpora ekologického vytápění a modernizace zdrojů a rozvodů, zlepšení kvality ovzduší a energetické úspory, snižování emisí vyprodukovaných v rodinných domech, ekologičtější formy vytápění.

Opatření 3.2.6: Globální odpovědnost

Problémy na úrovni MAS

Nepřipravenost území na klimatickou změnu

Nedostatek zdrojů na ochranu životního prostředí

Chybějící územní studie a koncepce zaměřené na řešení krajiny, změnu klimatu a protipovodňovou ochranu

Příklady aktivit naplňujících opatření

Uplatnění globální environmentální odpovědnosti v propagaci a zlepšení image regionu, propagace odpovědného a udržitelného chování na regionální úrovni, kampaně v oblasti ochrany globálního životního prostředí, celosvětového dědictví, v boji proti klimatické změně, v adaptaci na následky klimatické změny.

3.5 Popis inovativních a integrovaných prvků strategie

Integrovaný přístup k územnímu rozvoji je řešen v SCLLD MAS Bojkovska v souladu s Dohodou o partnerství a v souladu s dále uvedenými strategiemi (kapitola Návaznost SCLLD na jiné strategické dokumenty) na evropské, národní, regionální i místní úrovni. Na území MAS je integrovaný přístup realizován prostřednictvím nástroje komunitně vedený místní rozvoj (CLLD).

Většina obcí a měst na území MAS Bojkovska má podobné problémy a potřeby, jejichž intenzita se liší podle místních podmínek. Integrovaná strategie území nabízí řadu řešení v jakých oblastech spolupracovat a jak celé území sblížit a najít společné zájmy.

Společným integračním prvkem je především Integrovaný přístup při tvorbě strategie, vzájemné vazby a komplementarity mezi strategickými, specifickými cíli a opatřeními, vzájemná spolupráce v rámci MAS se všemi aktéry, které v MAS Bojkovska působí, společná práce na utváření této Strategie SCLLD, společný zájem na řešení problémů, které přesahují jednotlivé hranice obcí (a měst), společná realizace projektů a propagace území MAS.

CLLD resp. metoda LEADER nebo lokální partnerství přispívají k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby daného území a rozvoji spolupráce aktérů na místní úrovni. Díky podpoře komunitně vedené strategie místního rozvoje vykazují jednotlivé projekty přidanou hodnotu spočívající především ve vzájemné provázanosti, synergii a předcházení duplicitám oproti izolovaně připraveným projektům.

Snahou MAS Bojkovska je v období 2014-2020 dosáhnout přidané hodnoty realizovaných projektů, budou preferovány právě projekty integrovaného charakteru řešící ve vzájemné provázanosti ty nejzávažnější problémy regionu definované v této SCLLD. Podle územní dimenze, s ohledem na fakta vyplývající z analytické části SCLLD a výstupy komunitně vedených nástrojů pro práci s veřejností, komunitou, by se MAS Bojkovska měla soustředit především na posílení trhu práce a podnikatelského sektoru s ohledem na míru nezaměstnanosti, zejména v příhraničních obcích MAS Bojkovska.

Integrovaný přístup, který bude podporovaný prostřednictvím CLLD bude nést základní princip realizace projektů realizovaných v souladu s SCLLD, což je provázanost.

Provázanost

- věcná - vhodně a logicky provázané a potřebné tematické/sektorové projekty
- časová - realisticky připravený harmonogram a časové a věcné sladění předpokládaných projektů k realizaci
- územní - realizace projektů ve vhodném, geograficky a ekonomicky spojeném území

Dalším integračním prvkem na území MAS Bojkovska bude rozsáhlá animace území pro zajištění maximální spolupráce všech klíčových aktérů působících na území MAS, a to z oblasti soukromé, neziskové i veřejné.

Tabulka 49 Integrace opatření SCLLD MAS Bojkovska

	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.2.4	1.3.1	1.3.2	1.3.3	1.4.1	1.4.2	1.4.3	1.5.1	1.5.2	2.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.4	2.2	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.2.4	2.2.5	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.2.4	3.2.5	3.2.6				
1.1.1	■	■	■	■											■	■	■											■	■	■									
1.1.2		■	■	■													■												■	■	■								
1.1.3			■	■													■																						
1.1.4				■													■				■																	■	
1.2.1					■			■									■																						
1.2.2						■		■																						■	■								
1.2.3						■		■																															
1.2.4																																						■	
1.3.1																																							
1.3.2																																							
1.3.3																																							
1.4.1																																							
1.4.2																																							
1.4.3																																							
1.5.1	■																																						
1.5.2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
1.5.3	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
2.1.1																																							
2.1.2																																							
2.1.3																																							
2.1.4																																							
2.2																																							
2.2.1																																							
2.2.2																																							
2.2.3																																							
2.2.4																																							
2.2.5																																							
3.1.1	■	■																																					
3.1.2	■	■																																					
3.1.3	■	■																																					
3.2.1																																							
3.2.2																																							
3.2.3																																							
3.2.4																																							
3.2.5																																							
3.2.6																																							

Zdroje dat: vlastní zpracování

Nejen za integrující, ale zároveň inovativní považujeme způsob práce s komunitou pro zajištění opravdovosti strategie a naplnění metody CLLD. V rámci inovativních postupů bylo uspořádáno několik setkání partner, aktéry na území MAS nebo také z řad aktivní veřejnosti. Z těchto pracovních setkání byly získány cenné výstupy v podobě dílčích SWOT analýz mapujících nutná témata k řešení v daných oblastech včetně navrhovaných opatření. Tyto dílčí analýzy tvořily jeden ze základních stavebních kamenů pro komplexní SWOT analýzu rozvojových potřeb území. Na tu pak navazují stanovené strategické cíle, specifické cíle a opatření, jež ústí do mapování absorpční kapacity. Ta pak zahrnuje v daný okamžik známé záměry pro realizaci takových aktivit, které budou vést právě ke sjednocujícímu řešení problémů a nedostatků zjištěných v rámci výše popsaného plánování.

Strategie SCLLD nechává inovacím dostatek prostoru. V následujících odstavcích jsou uvedeny inovace, které se MAS pokusí uplatňovat ve svých projektech:

Kvalitní podmínky pro život obyvatel

- digitalizace a elektronizace úřadů, služeb, sdílení informací, partnerské projekty se zahraničím a přebírání dobré praxe, podpora multifunkčnosti zázemí pro obce, spolky, kulturní a sportovní akce, inovace energetické - pasivní úřady, sdílení infrastruktury, spolupráce s pokrokovější 131 / 295 soukromou sférou, digitalizace a elektronizace úřadů

Posílené ekonomické stability území

- podpora sociálních podniků, vytváření inovačních partnerství, přejímání inovativních technologií, přebírání nejlepší osvědčené praxe z nejrozvinutějších regionů, zavádění nových technologií, postupů, podpora znevýhodněných osob na trhu práce, zvyšování odborné úrovně zaměstnanců, spolupráce se školami, podpora uvádění produktu na trh, podnikatelské inkubátory

Podpora a zachování kulturního dědictví a přírody

- moderní přístup k turistům (např. samoobslužné ubytování a bary), moderní formy propagace, zavádění nových nabídek atrakcí, nové netradiční využití památek, zavádění efektivních metod ochrany ŽP a nakládání s odpady,

Jednoznačně integrující a zároveň inovativní prvky naší práce při tvorbě strategie zajišťují její relevantnost k rozvoji území MAS Bojkovska ve všech potřebných oblastech.

3.6 Vazby na jiné strategické dokumenty

Pro vhodné nastavení strategické části SCLLD MAS Bojkovska je důležité, aby byla provázána s dalšími strategickými dokumenty týkajícími se území MAS (na úrovni národní, krajské i lokální). V této kapitole jsou uvedeny klíčové dokumenty.

- ❖ Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020
- ❖ Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009-2020
- ❖ Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2013-2016
- ❖ Plán rozvoje města Bojkovice na plánovací období 2007-2013
- ❖ Strategie rozvoje cestovního ruchu území Bílých Karpat – Kopanic 2012

	SRR	SRZK	PROÚZK	PRMB	SRCRÚBK
ZKVALITNĚNÍ VOLNOČASOVÉHO ŽIVOTA OBYVATEL	X			X	X
ZKVALITNĚNÍ DOPRAVNÍ A TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY	X	X	X	X	X
ŘÍZENÍ ROZVOJE ÚZEMÍ	X		X		X
OBČASNÁ VYBAVENOST	X	X	X	X	X
PÉČE O SOCIÁLNĚ SLABÉ, ZNEVHODNĚNÉ A VLOUČENÉ LOKALITY	X	X	X		
PODPORA PODNIKÁNÍ A PRACOVNÍCH MÍST	X	X	X	X	X
UDRŽITELNÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	X	X	X		X
PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU	X	X	X	X	X
KVALITNÍ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	X	X	X	X	X

Pozn.: SRR – Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020; SRZK – Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009-2020; PROÚZK – Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2013-2016; PRMB – Plán rozvoje města na plánovací období 2007-2013, SCRÚBK - ☐ Strategie rozvoje cestovního ruchu území Bílých Karpat – Kopanic 2012

Výčet všech strategií a koncepcí:

Realizované strategie nadregionálního charakteru

- Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj
- Evropa 2020
- Územní agenda Evropské unie 2020
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020
- Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy České republiky pro léta 2013–2020
- Dopravní politika ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050
- Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011-2020
- Koncepce památkové péče v ČR 2011–2016
- Národní koncepce podpory rodin s dětmi (2008)
- Národní strategie ochrany práv dětí (2012)

- Politika územního rozvoje ČR (2008)
- Koncepce bydlení České republiky do roku 2020
- Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR 2014–2020
- Národní inovační strategie ČR 2012–2020
- Státní energetická koncepce ČR 2010–2030
- Národní politika výzkumu, vývoje a inovací 2009–2015
- Strategie celoživotního učení ČR 2007–2015
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011–2015
- Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (2001)
- Strategie prevence kriminality 2012–2015
- Zdraví 21 – Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR
- Strategie pro růst – české zemědělství a potravinářství v rámci Společné zemědělské politiky v EU po roce 2013
- Akční plán pro biomasu v ČR 2012–2020
- Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v ČR s využitím technických a přírodně blízkých opatření (2010)
- Zásady státní lesnické politiky (2012)
- Politika ochrany klimatu ČR 2009–2020
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR 2009–2020
- Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR (2010)
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR (2005)
- Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020

Koncepce

- Strategie podpory využití potenciálu kulturního dědictví 2014+
- Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí 2013 - 2017
- Národní akční plán ČR pro energii z obnovitelných zdrojů 2010-2020
- Koncepce podpory malých a středních podnikatelů 2014–2020
- Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR 2008–2015
- Koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání (2005)
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030
- Koncepce požární prevence ČR 2012–2016
- NEHAP ČR - Národní akční plán zdraví a životního prostředí (1998)
- Akční plán pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2011–2015
- Rámec programů udržitelné spotřeby a výroby ČR (2006)

Realizované strategie týkající se detailu území MAS Bojkovska

- Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009-2020
- Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2013-2016
- Regionální inovační strategie Zlínského kraje (2013-2020)
- Akční plán regionální inovační strategie Zlínského kraje (2013-2014)
- Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast Bílé Karpaty na období 2012–2021

- Strategie rozvoje cestovního ruchu území Bílých Karpat – Kopanic 2012
- Strategické plány obcí, mikroregionů MAS (kapitola 2.3.1. Koordinace a řízení rozvoje)

3.7 Návaznost strategie na Operační programy a strategické rámce

Tabulka 50 Návaznost strategie na Operační programy a strategické rámce

Strategické cíle	Specifické cíle	Opatření	Navázání na podporu
1: KVALITNÍ PODMÍNKY PRO ŽIVOT OBYVATEL	1.1: ZKVALITNĚNÍ VOLNOČASOVÉHO ŽIVOTA OBYVATEL	1.1.1: Zlepšení podmínek pro volnočasové aktivity	X
		1.1.2: Podpora činnosti a akcí neziskových organizací a spolků	X
		1.1.3: Rekonstrukce a budování středisek pro spolkovou činnost	X
		1.1.4: Zdravý, bezpečný a spokojený život	X
	1.2: ZKVALITNĚNÍ DOPRAVNÍ A TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY	1.2.1: Vybudování a modernizace technické infrastruktury	X
		1.2.2: Zvýšení bezpečnosti v dopravě	IROP – Zvýšení bezpečnosti v dopravě
1.2.3: Obnova místních komunikací a podpora hromadné dopravy		X	
1.2.4: Zvýšení připravenosti a vybavenosti všech typů infrastruktury v území s ohledem na krizové stavy		X	
1. 3: OBČANSKÁ VYBAVENOST	1.3.1: Zkvalitnění zdravotnických služeb	1.3.1: Zkvalitnění zdravotnických služeb	X
		1.3.2: Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání	IROP – Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání
		1.3.3: Revitalizace veřejných prostranství a budov	X

	1. 4: PÉČE O SOCIÁLNĚ SLABÉ, ZNEVÝHODNĚNÉ A VYLOUČENÉ LOKALITY	1.4.1: Zkvalitnění sociálních služeb 1.4.2: Podpora sociálního bydlení 1.4.3: Podpora sociální infrastruktury	X X X
	1.5: ŘÍZENÍ ROZVOJE ÚZEMÍ	1.5.1: Podpora spolupráce na národní i mezinárodní úrovni 1.5.2: Posílení využívání nástrojů řízení 1.5.3: Podpora společných aktivit v regionu	PRV – Podpora spolupráce na národní i mezinárodní úrovni X X
2: POSÍLENÍ EKONOMICKÉ STABILITY ÚZEMÍ	2.1: PODPORA PODNIKÁNÍ A PRACOVNÍCH MÍST	2.1.1: Podpora zakládání a rozvoje podnikání 2.1.2: Revitalizace brownfields a dalších ploch k podnikání 2.1.3: Lidské zdroje, rekvalifikace a další vzdělávání 2.1.4: Sociální podnikání	PRV – Podpora zakládání a rozvoje podnikání X X X
	2.2: UDRŽITELNÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	2.2.1: Podpora zemědělských podniků 2.2.2: Předávání znalostí a informací v oblasti zemědělství 2.2.3: Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů 2.2.4: Podpora lesnictví 2.2.5: Podpora zemědělství	PRV – Podpora zemědělských podniků PRV – Předávání znalostí a informací v oblasti zemědělství PRV - Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů X X

3: PODPORA A ZACHOVÁNÍ KULTURNÍHO DĚICTVÍ A PŘÍRODY	3.1: PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU	3.1.1: Zvýšení propagace regionu a regionálních produktů 3.1.2: Zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu 3.1.3: Zachování, obnova a rozvoj kulturního dědictví	X X X
	3.2: KVALITNÍ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	3.2.1: Hospodaření s vodními zdroji 3.2.2: Optimalizace nakládání s odpady 3.2.3: Zlepšení ekologické charakteristiky krajiny 3.2.4: Posílení přirozené funkce krajiny a biodiversity 3.2.5: Energetické úspory 3.2.6: Globální odpovědnost	X X X OPŽP – Posílení přirozené funkce krajiny a biodiversity X X

Zdroj dat: Vlastní zpracování

3.8 Akční plán

Pro každý z relevantních dotačních programů podporovaných z fondů EU je v rámci SCLLD MAS Bojkovska vypracován samostatný programový rámec, který je v souladu s dotačními programy na období 2014– 2020. V rámci SCLLD MAS Bojkovska jsou zpracovány Programové rámce související s uplatňováním metody CLLD v implementačním procesu tak, jak je popsán v implementační části této strategie. Jedná se o Programové rámce Integrovaného regionálního operačního programu, operačního programu Životní prostředí a Programu rozvoje venkova.

Přehled všech opatření a Fichí

OP	Opatření / Fiche	Specifický cíl OP / článek PRV
IROP	1.2.2: Zvýšení bezpečnosti v dopravě	SC 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy
	1.3.2: Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání	SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení
OPŽP	3.2.4: Posílení přirozené funkce krajiny a biodiversity	SC 4.2 Výsadby dřevin na nelesní orné půdě
PRV	2.2.2: Předávání znalostí a informací v oblasti zemědělství	Článek 14 Předávání znalostí a informační akce
	2.2.3: Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů	Čl. 17.1b Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů
	2.2.1: Podpora zemědělských podniků	Čl. 17.1a Investice do zemědělských podniků
	2.1.1: Podpora zakládání a rozvoje podnikání	Čl. 19.1b Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností
	1.5.1: Podpora spolupráce na národní i mezinárodní úrovni	44 Činnosti spolupráce v rámci iniciativy LEADER

3.8.1 Programový rámec IROP

Specifický cíl strategie:	Zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury
Název opatření:	1.2.2: Zvýšení bezpečnosti v dopravě
Vazba na specifický cíl IROP:	Specifický cíl 4.1: Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu. SC 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy
Popis opatření:	Jedná se o projekty, které řeší infrastrukturní nedostatky v regionu v oblasti dopravy. Jedná se především o zvýšení bezpečnosti dopravy a podpora udržitelných forem dopravy, především cyklodopravy. Součástí opatření jsou také aktivity, řešící přestupní místa a parkovací plochy v obcích ve vazbě na veřejnou hromadnou dopravu.
Typy projektů:	<p>Terminály</p> <p>Výstavba a modernizace přestupních terminálů, souvisejících záchytných parkovišť a parkovacích domů v přímé návaznosti na veřejnou hromadnou dopravu (VHD) - systém P+R (parkoviště pro osobní vozy s možností přestupu na VHD), K+R (forma kombinované přepravy s návazností individuální automobilové dopravy na VHD), zázemí pro VHD, výstavba návazných systémů B+R (prostor pro bezpečné uschování kola s možností přestupu na VHD). V případě samostatných projektů na parkovací systémy (P+R, P+G, B+R) je nezbytné přizpůsobit velikost projektu očekávané vytíženosti a využitelnosti pro podporu multimodality a využití VHD.</p> <p>Součástí projektu může být doplňkově zeleň v okolí přestupních terminálů, budov a na budovách.</p> <p>Bezpečnost</p> <p>Zvyšování bezpečnosti dopravy, např. bezbariérový přístup zastávek, zvuková a jiná signalizace pro nevidomé, přizpůsobení komunikací pro nemotorovou dopravu osobám s omezenou pohyblivostí nebo orientací.</p> <p>Cyklodoprava</p> <p>Výstavba nových cyklostezek v podobě stavebně upravených a dopravním značením vymezených komunikací, na kterých je vyloučená automobilová doprava.</p>

	<p>Součástí projektu může být budování doprovodné infrastruktury, např. stojanů na kola, úschoven kol, odpočívadel a dopravního značení.</p> <p>Doplňkově lze do projektu zařadit zeleň, např. zelené pásy a liniové výsadby u cyklostezek a cyklotras.</p> <p>Podpořeny mohou být cyklostezky a cyklotrasy sloužící k dopravě do zaměstnání, škol a za službami.</p>	
<p>Příjemci podpory:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kraje - obce - dobrovolné svazky obcí - organizace zřizované nebo zakládáné obcemi - organizace zřizované nebo zakládáné dobrovolnými svazky obcí - provozovatelé dráhy nebo drážní dopravy podle zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, dopravci ve veřejné linkové dopravě podle zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě - dopravci ve veřejné linkové dopravě podle zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě - subjekty zajišťující dopravní obslužnost, uvedené v § 8 odst. 1 zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů, tedy stát, kraje a obce, pokud poskytují veřejné služby v přepravě cestujících samy, a dopravci, kteří jsou provozovateli veřejné linkové dopravy podle zákona č. 111/1994 Sb. o silniční dopravě, na základě smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících 	
<p>Minimální a maximální výše:</p>	<p>MAS předpokládá stanovení limitů a bude o nich informovat ve své výzvě.</p>	
<p>Principy preferenčních kritérií:</p>	<p>Preferenční kritéria budou stanovené až v konkrétní výzvě MAS.</p>	
<p>Výsledky:</p>		
	<p>Indikátory výsledku</p>	
	<p>Kód NČI2014+</p>	<p>Název indikátoru</p>

7 51 20	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě	%
76310	Podíl cyklistiky na přepravních výkonech	%
Indikátory výstupu		
Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka
7 50 01	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě	Realizace
75201	Počet nových nebo rekonstruovaných přestupních terminálů ve veřejné dopravě	Počet terminálů
76100	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras	Km
74001	Počet vytvořených parkovacích míst	Počet míst
76401	Počet parkovacích míst pro jízdní kola	Počet míst

Specifický cíl strategie:	Občanská vybavenost
Název opatření:	1.3.2: Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání
Vazba na specifický cíl IROP:	Specifický cíl 4.1: Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu. SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení
Popis opatření:	Cílem je prostřednictvím kvalitní a dostupné infrastruktury zajistit rovný přístup ke vzdělávání a k získávání klíčových schopností pro celoživotní učení s posílením reálného uplatnění na trhu práce. Důraz bude kladen na podporu kvalitní infrastruktury pro výuku klíčových kompetencí, které žáci základních a středních škol využijí v praxi, účelem je odstranění nesouladu nabídky a poptávky na regionálním trhu práce a zohlednění specifik regionální ekonomiky. Průřezově bude kladen důraz na výuku technických a řemeslných dovedností pro zvyšování zájmu žáků a studentů o přírodovědné a technické obory, výuku cizích jazyků a oblast digitálních technologií, vybudování zázemí, využitelného pro celoživotní učení a rekvalifikace v souladu s požadavky trhu práce. Pro zajištění rozvoje klíčových kompetencí bude využito také zájmové neformální vzdělávání.
Typy projektů:	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora infrastruktury pro základní vzdělávání v základních školách <ul style="list-style-type: none"> – Stavební úpravy, pořízení vybavení pro zajištění rozvoje žáků v následujících klíčových kompetencích: <ul style="list-style-type: none"> ○ v oblastech komunikace v cizích jazycích ○ v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd ○ ve schopnosti práce s digitálními technologiemi – Rozšiřování kapacit základních škol mimo vazbu na klíčové kompetence je možné pouze na území správního obvodu ORP se sociálně vyloučenou lokalitou – Podpora sociální inkluze prostřednictvím stavebních úprav budov a učeben, školních poradenských pracovišť, pořízení vybavení a kompenzačních pomůcek a kompenzačního vybavení pro děti se SVP, nezbytných pro zajištění rovného přístupu ke vzdělávání sociálně vyloučeným osobám – Zajištění vnitřní konektivity školy a připojení k internetu

	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora infrastruktury škol a školských zařízení pro střední vzdělávání <ul style="list-style-type: none"> – Stavební úpravy, pořízení vybavení pro zajištění rozvoje klíčových kompetencí v oblastech komunikace v cizích jazycích a v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd a schopnosti práce s digitálními technologiemi, za účelem zvýšení kvality vzdělávání ve vazbě na budoucí uplatnění na trhu práce a potřeby sladění nabídky a poptávky na regionálním trhu práce – Rozšiřování středních odborných škol mimo vazbu na vyjmenované klíčové kompetence je možné pouze za účelem sociální inkluze na území správního obvodu ORP se sociálně vyloučenou lokalitou – Podpora sociální inkluze prostřednictvím stavebních úprav budov a učeben, školních poradenských pracovišť, pořízení vybavení, kompenzačních pomůcek a kompenzačního vybavení pro děti se SVP, nezbytných pro zajištění rovného přístupu ke vzdělávání sociálně vyloučeným osobám – Zajištění vnitřní konektivity škol a připojení k internetu • Podpora infrastruktury pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže <ul style="list-style-type: none"> – stavební úpravy (včetně zabezpečení bezbariérovosti dle vyhlášky č. 398/2009 Sb.), pořízení vybavení pro zajištění rozvoje klíčových kompetencí formou zájmového a neformálního vzdělávání: <ul style="list-style-type: none"> ○ v oblastech komunikace v cizích jazycích ○ v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd ○ ve schopnosti práce s digitálními technologiemi • Doplňková aktivita – podporováno bude zahrnutí zeleně v okolí budov a na budovách, např. zelené zdi a střechy a zahrady
<p>Příjemci podpory:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Školy a školská zařízení v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání a vyšší odborné školy • Další subjekty podílející se na realizaci vzdělávacích aktivit • Kraje • Organizace zřizované nebo zakládané kraji • Obce • Organizace zřizované nebo zakládané obcemi • Nestátní neziskové organizace • Církev • Církevní organizace

	<ul style="list-style-type: none"> • Organizační složky státu • Příspěvkové organizace organizačních složek státu 		
Minimální a maximální výše:	MAS předpokládá stanovení limitů a bude o nich informovat ve své výzvě.		
Principy preferenčních kritérií:	Preferenční kritéria budou stanovené až v konkrétní výzvě MAS.		
Výsledky:	Indikátory výsledku		
	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka
	50030	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém	%
	Indikátory výstupu		
	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka
	50000	Počet podpořených vzdělávacích zařízení	zařízení
	50001	Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávací zařízení	osoby

3.8.2 Programový rámec OPŽP

Specifický cíl strategie:	3.2 Kvalitní životní prostředí
Název opatření:	3.2.4 Posílení přirozené funkce krajiny a biodiverzity
Vazba opatření na SC OPŽP	OPŽP 4. 1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a akvizice místního potenciálu. Opatření odporuje aktivity ze specifického cíle OPŽP 4. 3. Posílit přirozené funkce krajiny.
Popis opatření:	Cílem opatření je zajištění potřebné péče o předměty ochrany na území MAS Bojkovska, prostřednictvím výsadby dřevin na nelesní půdě.
Typy projektů:	Výsadba dřevin na nelesní půdě (př.: liniové a skupinové výsadby dřevin, aleje, stromořadí, remízky apod.), následná péče o vysazené dřeviny, a to po dobu 3 let.
Příjemci podpory:	<ul style="list-style-type: none"> - Kraje - Obce - Dobrovolné svazky obcí - Organizační složky státu (s výjimkou pozemkových úřadů a AOPK ČR) - Státní podniky - Státní organizace - Veřejné výzkumné instituce - Veřejnoprávní instituce - Příspěvkové organizace - Vysoké školy, školská zařízení - Nestátní neziskové organizace (obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy, ústavy, spolky) - Církev, náboženské společnosti a jejich svazy - Podnikatelské subjekty - Obchodní společnosti a družstva - Fyzické osoby podnikající

Minimální a maximální výše:	MAS předpokládá stanovení limitů a bude o nich informovat ve své výzvě. Celková vypočtená dotace pro území MAS dosahuje dle stanovených kritérií hodnoty 2590477,91 Kč		
Principy preferenčních kritérií:	Preferovány budou projekty s tímto zaměřením: <ul style="list-style-type: none"> - lokality – národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní památka, - projekt je zaměřen na obnovu či zachování přírodních hodnot v daném území, - byl dodržen soulad s horizontálními pravidly, - projekty budou hodnoceny z hlediska délky realizace projektu. 		
Výsledky:			
	Indikátory výsledku		
	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka
	45415	Počet lokalit, kde byly posíleny ekosystémové funkce krajiny	lokalita
	Indikátory výstupu		
	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka
46500	Plocha stanovišť, které jsou podporovány s cílem zlepšit jejich stav zachování	ha	

3.8.3 Programový rámec PRV

Název Fiche	2.2.2: Předávání znalostí a informací v oblasti zemědělství
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 14 Předávání znalostí a informační akce
Vymezení Fiche	
Popis Fiche	Podpora činností v oblasti odborného vzdělávání, získávání dovedností, podpora informačních akcí určených pro osoby pracující v zemědělství, potravinářství a lesnictví, uživatele půdy a jiné hospodářské subjekty, jež jsou malými nebo středními podniky působícími ve venkovských oblastech.
Vazba na cíle SCLLD	SC 2.2 Udržitelné zemědělství
Oblasti podpory <i>(Popis podporovaných aktivit dle SCLLD a jednotlivých specifických cílů/článků Nařízení PRV vycházející z potřeb území)</i>	Činnosti v oblasti odborného vzdělávání a získávání dovedností mohou zahrnovat vzdělávací kurzy a workshopy. Podpora se nevztahuje na vzdělávací kurzy a kurzy odborné přípravy, které tvoří součást běžných vzdělávacích programů nebo systémů středního a vyššího vzdělávání. Subjekty zajišťující předávání znalostí a informační služby musí mít k plnění tohoto úkolu příslušné kapacity v podobě kvalifikovaných zaměstnanců a pravidelné odborné přípravy. Způsobilými výdaji mohou být náklady na organizaci a zajištění vzdělávacích akcí (do 15 účastníků) nebo informačních akcí (15 a více účastníků), včetně exkurzí pořádaných v souvislosti s projektem. Témata vzdělávacích a informačních akcí musí být zaměřena na aktivity podporované v rámci PRV, zejména na ty, které MAS Bojkovska podporuje v Programovém rámci PRV.
Příjemce dotace	Subjekt zajišťující odborné vzdělávání či jiné předávání znalostí a informační akce
Výše způsobilých výdajů	Min. 50 000 Kč
	Max. 5 000 000 Kč
Preferenční kriteria <i>(pro účely 19.2.1 se jedná o principy pro stanovení preferenčních kritérií)</i>	Preferenční kritéria budou upřesněna v jednotlivých výzvách. Obecně budou upřednostňovány projekty, které budou naplňovat následující principy pro určení preferenčních kritérií: 1. Zkrácená doba realizace projektu 2. Celková výše způsobilých nákladů projektu

	(budou preferovány projekty s menšími způsobilými výdaji) 3. Zapojení více partnerů - víceodvětvová spolupráce 4. Projekt využívá aktivační metody výuky 5. Projekt je zaměřen na inovace
Indikátory výstupu	
Číslo	92301
Název	Počet účastníků vzdělávání
Výchozí hodnota	0
Hodnota pro mid-term (r. 2018)	10
Cílová hodnota	20
Indikátor výsledku	
Číslo	92030
Název	T3 Celkový počet vyškolených účastníků podle čl. 14 nařízení EU č. 1305/2013 (vzdělávací akce)
Výchozí hodnota	0
Hodnota pro mid-term (r. 2018)	10
Cílová hodnota	20

Název Fiche	2.2.1: Podpora zemědělských podniků
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 17, odstavec 1., písmeno a)
Vymezení Fiche	
Popis Fiche	Podpora je zaměřena na zvýšení celkové výkonnosti a udržitelnosti zemědělského podniku.
Vazba na cíle SCLLD	SC 2.2 Udržitelné zemědělství
Oblasti podpory <i>(Popis podporovaných aktivit dle SCLLD a jednotlivých specifických cílů/článků Nařízení PRV vycházející z potřeb území)</i>	<p>Podpora zahrnuje hmotné a nehmotné investice v živočišné a rostlinné výrobě, je určena na investice do zemědělských staveb a technologií pro živočišnou a rostlinnou výrobu a pro školkařskou produkci. Podporovány budou též investice na pořízení mobilních strojů pro zemědělskou výrobu a investice do pořízení peletovacích zařízení pro vlastní spotřebu v zemědělském podniku.</p> <p>V rámci této Fiche nelze podpořit investice pro živočišnou výrobu týkající se včel a rybolovu. Investice pro rostlinnou výrobu se nesmí týkat obnovy nosných konstrukcí vinic, oplocení vinic a oplocení sadů. Podpora nemůže být poskytnuta na pořízení kotlů na biomasu.</p>
Příjemce dotace	Zemědělský podnikatel
Výše způsobilých výdajů	Min. 50 000 Kč
	Max. 5 000 000 Kč
Preferenční criteria <i>(pro účely 19.2.1 se jedná o principy pro stanovení preferenčních kritérií)</i>	<p>Preferenční kritéria budou upřesněna v jednotlivých výzvách. Obecně budou upřednostňovány projekty, které budou naplňovat následující principy pro určení preferenčních kritérií:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vytvoření pracovního místa 2. Zkrácená doba realizace projektu 3. Celková výše způsobilých nákladů projektu (budou preferovány projekty s menšími způsobilými výdaji) 4. Uplatnění inovativních přístupů (jde o zvýhodnění inovací, které přinese žadatel do regionu jako první) 5. Využití stávajících budov 6. Zvýhodnění menší velikosti podniků/žadatelů

	(zvýhodnění mikropodniků a malých podniků) 7. Podpora ekologického zemědělství 8. Zapojení více partnerů - víceodvětvová spolupráce
Indikátory výstupu	
Číslo	93701
Název	Počet podpořených podniků/příjemců
Výchozí hodnota	0
Hodnota pro mid-term (r. 2018)	4
Cílová hodnota	6
Indikátor výsledku	
Číslo	94800
Název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)
Výchozí hodnota	0
Hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
Cílová hodnota	1

Název Fiche	2.2.3: Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 17, odstavec 1., písmeno b)
Vymezení Fiche	
Popis Fiche	Podpora je zaměřena na investice, které se týkají zpracování, uvádění na trh nebo vývoje zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o fungování EU nebo bavlny, s výjimkou produktů rybolovu, přičemž výstupem procesu produkce může být produkt, na nějž se uvedená příloha nevztahuje.
Vazba na cíle SCLLD	SC 2.2 Udržitelné zemědělství
Oblasti podpory <i>(Popis podporovaných aktivit dle SCLLD a jednotlivých specifických cílů/článků Nařízení PRV vycházející z potřeb území)</i>	<p>Podpora zahrnuje hmotné a nehmotné investice, které se týkají zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh. Způsobilé výdaje jsou investice do výstavby a rekonstrukce budov včetně nezbytných manipulačních ploch, pořízení strojů, nástrojů a zařízení pro zpracování zemědělských produktů, finální úpravu, balení, značení výrobků (včetně technologií souvisejících s dohledatelností produktů) a investic souvisejících se skladováním zpracovávané suroviny, výrobků a druhotných surovin vznikajících při zpracování. Způsobilé jsou rovněž investice vedoucí ke zvyšování a monitorování kvality produktů, investice související s uváděním zemědělských a potravinářských produktů na trh (včetně investic do marketingu) a investice do zařízení na čištění odpadních vod ve zpracovatelském provozu.</p> <p>V rámci této Fiche nelze podpořit investice týkající se zpracování produktů rybolovu a výroby medu a dále v případě zpracování vinných hroznů technologie, které obsahují: dřevěný sud nebo uzavřenou dřevěnou nádobu na výrobu vína o objemu nejméně 600 litrů, speciální kvasnou nádobu s aktivním potápěním matolinového klobouku pro výrobu červených vín nebo cross-flow filtr na víno, ve kterém je víno přiváděno na membránu tangenciálně a určitý objem vína prochází membránou jako filtrát a zbývající pokračuje podél membrány s odfiltrovanými nečistotami.</p>
Příjemce dotace	Zemědělský podnikatel, výrobce potravin, výrobce krmiv nebo jiné subjekty aktivní ve zpracování, uvádění na trh a vývoji zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o fungování EU jako vstupní produkt.

Výše způsobilých výdajů	Min. 50 000 Kč
	Max. 5 000 000 Kč
Preferenční criteria (pro účely 19.2.1 se jedná o principy pro stanovení preferenčních kritérií)	<p>Preferenční kritéria budou upřesněna v jednotlivých výzvách. Obecně budou upřednostňovány projekty, které budou naplňovat následující principy pro určení preferenčních kritérií:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vytvoření pracovního místa 2. Zkrácená doba realizace projektu 3. Celková výše způsobilých nákladů projektu (budou preferovány projekty s menšími způsobilými výdaji) 4. Uplatnění inovativních přístupů (jde o zvýhodnění inovací, které přinese žadatel do regionu jako první) 5. Využití stávajících budov 6. Zvýhodnění menší velikosti podniků/žadatelů (zvýhodnění mikropodniků a malých podniků) 7. Zapojení více partnerů - víceodvětvová spolupráce 8. využití místních surovin a produktů
Indikátory výstupu	
Číslo	93701
Název	Počet podpořených podniků/příjemců
Výchozí hodnota	0
Hodnota pro mid-term (r. 2018)	1
Cílová hodnota	2
Indikátor výsledku	
Číslo	94800
Název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)
Výchozí hodnota	0

Hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
Cílová hodnota	0

Název Fiche	2.1.1: Podpora zakládání a rozvoje podnikání
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 19, odstavec 1., písmeno b)
Vymezení Fiche	
Popis Fiche	Investice na založení nebo rozvoj vybraných nezemědělských činností dle Klasifikace ekonomických činností.
Vazba na cíle SCLLD	SC 2.1 Podpora podnikání a pracovních míst
Oblasti podpory <i>(Popis podporovaných aktivit dle SCLLD a jednotlivých specifických cílů/článků Nařízení PRV vycházející z potřeb území)</i>	<p>Podporovány budou investice do vybraných nezemědělských činností dle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) :</p> <ul style="list-style-type: none"> - C (Zpracovatelský průmysl s výjimkou činností v odvětví oceli, v uhelném průmyslu, v odvětví stavby lodí, v odvětví výroby syntetických vláken dle čl. 13 písm. a) NK (EU) č. 651/2014, a dále s výjimkou tříd 12.00 Výroba tabákových výrobků a 25.40 Výroba zbraní a střeliva), - F (Stavebnictví s výjimkou skupiny 41.1 Developerská činnost), - G (Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel s výjimkou oddílu 46 a skupiny 47.3 Maloobchod s pohonnými hmotami ve specializovaných prodejnách), - I (Ubytování, stravování a pohostinství), J (Informační a komunikační činnosti s výjimkou oddílů 60 a 61), - M (Profesní, vědecké a technické činnosti s výjimkou oddílu 70), - N 79 (Činnosti cestovních kanceláří a agentur a ostatní rezervační služby), - N 81 (Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny s výjimkou skupiny 81.1), - N 82.1 (Administrativní a kancelářské činnosti), - N 82.3 (Pořádání konferencí a hospodářských výstav), - N 82.92 (Balicí činnosti), - P 85.59 (Ostatní vzdělávání j. n.), - R 93 (Sportovní, zábavní a rekreační činnosti), - S 95 (Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost) - S 96 (Poskytování ostatních osobních služeb).

	<p>V případě uvádění produktů na trh jsou na trh uváděny produkty, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU, případně v kombinaci s produkty uvedenými v příloze I Smlouvy o fungování EU (převažovat musí produkty neuvedené v příloze I Smlouvy o fungování EU). V případě zpracování produktů jsou výstupem procesu produkty, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU. Činnosti R 93 (Sportovní, zábavní a rekreační činnosti) a I 56 (Stravování a pohostinství) mohou být realizovány pouze ve vazbě na venkovskou turistiku a ubytovací kapacitu.</p>
Příjemce dotace	Podnikatelské subjekty (FO a PO) – mikropodniky a malé podniky ve venkovských oblastech, jakož i zemědělci
Výše způsobilých výdajů	Min. 50 000 Kč
	Max. 5 000 000 Kč
Preferenční criteria (pro účely 19.2.1 se jedná o principy pro stanovení preferenčních kritérií)	<p>Preferenční kritéria budou upřesněna v jednotlivých výzvách. Obecně budou upřednostňovány projekty, které budou naplňovat následující principy pro určení preferenčních kritérií:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vytvoření pracovního místa 2. Zkrácená doba realizace projektu 3. Celková výše způsobilých nákladů projektu (budou preferovány projekty s menšími způsobilými výdaji) 4. Uplatnění inovativních přístupů (jde o zvýhodnění inovací, které přinese žadatel do regionu jako první) 5. Využití stávajících budov 6. Zvýhodnění menší velikosti podniků/žadatelů (zvýhodnění mikropodniků a malých podniků) 7. Zapojení více partnerů - víceodvětvová spolupráce
Indikátory výstupu	
Číslo	93701
Název	Počet podpořených podniků/příjemců

Výchozí hodnota	0
Hodnota pro mid-term (r. 2018)	2
Cílová hodnota	6
Indikátor výsledku	
Číslo	94800
Název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)
Výchozí hodnota	0
Hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
Cílová hodnota	0

Název Fiche	1.5.1: Podpora spolupráce na národní i mezinárodní úrovni
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 44
Vymezení Fiche	
Popis Fiche	Projekty musí vykazovat hodnotu přidanou spoluprací, tzn., že výstupy projektu by bez této spolupráce v takové podobě nevznikly. MAS může spolupracovat i s jinými partnerstvími, avšak způsobilé pro podporu budou pouze výdaje realizované MAS, jejíž SCLLD byla schválena z PRV.
Vazba na cíle SCLLD	SC. 1. 5 Řízení rozvoje území
Oblasti podpory <i>(Popis podporovaných aktivit dle SCLLD a jednotlivých specifických cílů/článků Nařízení PRV vycházející z potřeb území)</i>	<p>Oblast podpory bude vymezovat popis témat projektů spolupráce, které musí být v souladu se SCLLD MAS. V rámci projektu lze realizovat měkké akce (propagační, informační, vzdělávací a volnočasové) zaměřené na témata, která jsou řešena v SCLLD daných MAS.</p> <p>Jako hmotné a nehmotné investice včetně stavebních úprav je možné realizovat pouze následující výdaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - investice týkající se zajištění odbytu místní produkce včetně zavedení značení místních výrobků a služeb, - investice související se vzdělávacími aktivitami, - investice do informačních a turistických center. <p>Výdaje do investic jsou způsobilé pouze za předpokladu, že jsou společně provozovány spolupracujícími subjekty.</p> <p>Za měkké akce lze považovat především pořádání konferencí, festivalů, workshopů, exkurzí, výstav, přenosů příkladů správné praxe, včetně produktů s tím spojených (publikace, brožury, letáky apod.). Investice mohou být realizovány pouze takové, které budou provozovat po celou dobu lhůty vázanosti projektu na účel samy MAS.</p> <p>Způsobilá pro podporu je i předběžná technická podpora projektů spolupráce, kdy MAS musí prokázat, že plánovala provedení konkrétního projektu. Na předběžnou technickou podporu projektů spolupráce může MAS využít maximálně 10 % z alokace přidělené MAS na realizaci projektů spolupráce.</p>
Příjemce dotace	MAS, jejíž SCLLD byla schválena z PRV Kromě jiných místních akčních skupin (tzn. MAS, jejíž SCLLD nebyla schválena z PRV či zahraniční MAS) může MAS spolupracovat se:

	<ul style="list-style-type: none"> - se skupinou místních veřejných a soukromých partnerů na venkovském území, která provádí strategii místního rozvoje v rámci EU či mimo ni - se skupinou místních veřejných a soukromých partnerů na jiném než venkovském území, která provádí strategii místního rozvoje v rámci EU
Výše způsobilých výdajů	Min. 50 000 Kč
	Max 5 mil Kč, dle stanovené alokace MAS
Preferenční kritéria	Nastavena centrálně Pravidly pro operaci 19.3.1
Indikátor výstupu	
Číslo	92501
Název	Celkové veřejné výdaje
Výchozí hodnota	0
Hodnota pro mid-term (r. 2018)	9230
Cílová hodnota	18 461

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Bojkovska, z. s. pro období 2014-2020 představuje ucelený strategický dokument zachycující aktuální stav na území MAS ve všech oblastech. Na základě identifikaci slabých stránek a potřeb investic v oblasti lesnictví bylo navrženo opatření týkající se této oblasti, avšak aktéři v území se rozhodli vzhledem k vyšší celkové finanční alokace, také kvůli povaze podporovaných oblastí v PRV, dále vzhledem k prioritizaci opatření a neidentifikovaném zájmu o aktivity v lesnictví nezařadit do Programového rámce PRV fiche zaměřené na toto opatření.

3.9 Vazba na horizontální témata

V rámci strategie jsou sledovány průřezová, horizontální témata, která jsou opatřeními strategie v různých tématech posuzována a strategie na ně má ve všech případech pozitivní či neutrální vliv, dopad. Podrobněji jsou horizontální témata, jež určila Evropská komise a Program rozvoje venkova rozepsány v následující tabulce.

Tabulka 51 Vazba na horizontální témata

Horizontální témata	Vliv strategie na horizontální témata
Udržitelný rozvoj	Téměř veškerá opatření a Fiche mají pozitivní vliv na udržitelný rozvoj. Zvýšení bezpečnosti v dopravě se zaměřuje na cyklodopravu, či terminály s přestupem na hromadnou dopravu a také na bezpečnost. V rámci Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání budou přizpůsobeny prostory pro rozvoj vzdělávání, Fiche Podpora zakládání a rozvoje podnikání, Podpora zemědělských podniků, Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů podporují rozvoj a nové technologie, které jsou vhodnější, než původní a tím také přispějí k udržitelnému rozvoji. Zpřístupnění přírody a Projekty spolupráce mezi MAS mají spíše neutrální vliv na udržitelný rozvoj.
Rovné příležitosti a zákaz diskriminace	Všechna opatření a Fiche mají neutrální a pozitivní vliv na toto horizontální téma. Opatření s pozitivním dopadem jsou Vzdělávání díky lepší dostupnosti kvalitního vzdělávání.
Rovnosti mezi muži a ženami	Opatření a Fiche mají neutrální vliv na rovnost mezi muži a ženami.
Horizontální témata PRV	Vliv strategie na horizontální témata
Zmírňování změn klimatu a přizpůsobování se této změně	Všechna opatření a Fiche jsou neutrální k zmírňování změn klimatu.
Inovace	Pozitivní vliv bude mít naplňování opatření/Fichí Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání, Podpora zakládání a rozvoje podnikání, Podpora zemědělských podniků, Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů. Ostatní opatření/Fiche a jejich naplňování budou mít neutrální vliv.

Životní prostředí	Na životní prostředí budou pozitivně působit především naplňování opatření/Fichí Zvýšení bezpečnosti v dopravě, Podpora zakládání a rozvoje podnikání, Podpora zemědělských podniků, Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů. Ostatní opatření/Fiche budou mít neutrální vliv na životní prostředí.
-------------------	---

Zdroje dat: Vlastní zpracování

4 Implementační část

4.1 Popis řízení včetně řídicí a realizační struktury MAS

Oficiální název spolku zní MAS Bojkovska, z. s. Stanovy byly schváleny dne 20. 1. 2015 valnou hromadou. První úprava stanov spolku byla schválena valnou hromadou dne 18. 11. 2015, tak aby byly v souladu se závaznou Metodikou pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014 – 2020. Následně byla na Ministerstvu zemědělství přijata žádost MAS Bojkovska o standardizaci. V rámci přijatých a odsouhlasených stanov byla MAS standardizována v 5 hlavních oblastech:

4.1.1 Územní působnost

Územní působnost byla jednoznačně geograficky dána již před přijetím stanov a tato působnost je podrobně popsána v úvodní části SCLLD. Území je celistvé, netvoří izolované územní celky, zároveň na území MAS žije mezi 10 tis. a 100 tis. obyvateli, územně se nepřekrývá s žádnou jinou MAS.

4.1.2 Místní akční skupina

MAS Bojkovska je místním partnerstvím mezi soukromým a veřejným sektorem, které působí na vymezeném subregionálním území, pro něž navrhuje a provádí SCLLD. Místní akční skupina je partnerstvím s právní subjektivitou. Na rozhodovací úrovni ani veřejný sektor ani žádná z jednotlivých zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv. Všichni partneři MAS mají na území působnosti MAS trvalé bydliště, sídlo, provozovnu nebo zde prokazatelně působí. Zároveň MAS splňuje podmínku minimálně 21 partnerů (členů), v současné době je jich 36¹.

4.1.3 Orgány MAS

Orgány MAS jsou:

- a) Valná hromada = nejvyšší orgán
- b) Programový výbor = statutární a rozhodovací orgán
- c) Výběrová komise = výběrový orgán
- d) Kontrolní a revizní komise = kontrolní orgán

Kompetence a povinnosti těchto orgánů určují stanovy spolku a jsou v souladu s Metodikou pro standardizaci Místních akčních skupin v programovém období 2014 – 2020. Dále zde je

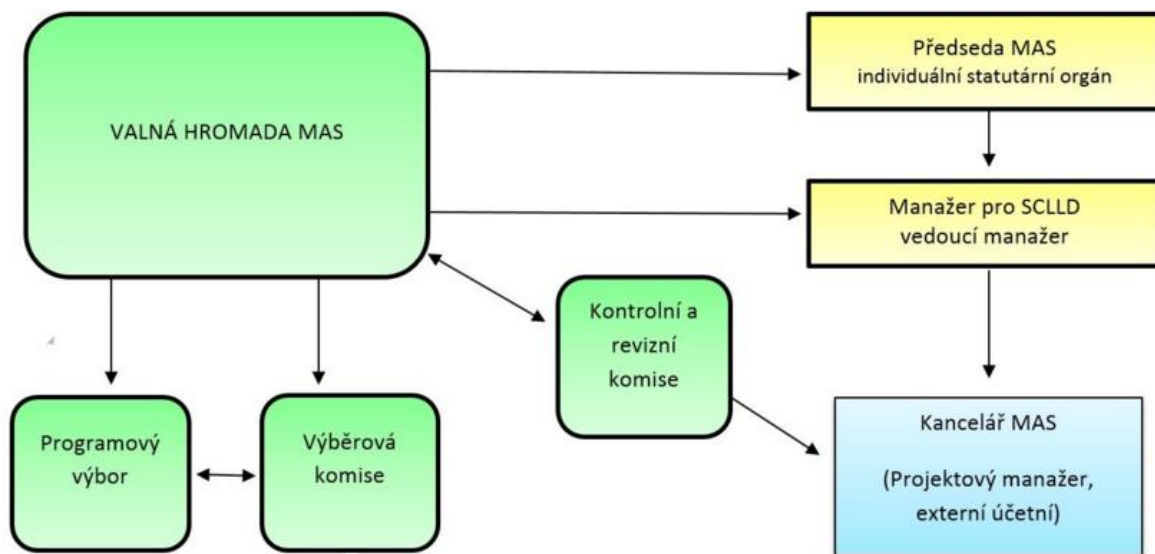
---

¹ Stav k 1. 3. 2016.

uvedeno organizační schéma jednotlivých orgánů MAS. Do schématu jsou kromě orgánů MAS zahrnuty i Členové MAS a Kancelář MAS, které jsou nedílnou součástí organizační struktury.

Veřejný sektor, ani žádná ze zájmových skupin nemohou mít více než 49 % hlasovacích práv v těchto orgánech MAS – Valná hromada, Programový výbor, Výběrová komise. Veřejným sektorem se rozumí: stát, kraj, obec, dobrovolný svazek obcí, orgány státní správy a právnické osoby zřízené nebo vlastněné min. z 50 % státem, kraji, obcemi či dobrovolnými svazky obcí.

Obrázek 29 Organizační schéma MAS Bojkovska

4.1.3.1 Valná hromada

Valná hromada je nejvyšším orgánem MAS. Valnou hromadu tvoří všichni členové MAS. Zasedání Valné hromady svolává nejméně jedenkrát ročně Programový výbor nebo předseda MAS, a to písemnými, případně e-mailovými pozvánkami nejméně 7 dnů před datem zasedání. Mimořádné zasedání Valné hromady musí být svoláno v případě, že o to písemně požádá alespoň třetina všech členů MAS nebo kontrolního orgánu spolku, nebo v případě, kdy tak určí Stanovy.

Do kompetence Valné hromady patří zejména:

- Schvalování stanov MAS, jednacího řádu a dalších vnitřních předpisů včetně jejich doplňků a změn,
- Zřizování povinných orgánů MAS – rozhodovací, kontrolní, výběrový
- Volba a odvolávání členů orgánů MAS, vč. statutárního orgánu, stanovení počtu členů, jejich působnosti a pravomoci, způsob jejich volby a odvolávání z funkce, způsob jednání a dobu mandátu,
- Nese zodpovědnost za distribuci veřejných finančních prostředků a provádění SCLLD v území působnosti MAS – schválení SCLLD, schválení způsobu hodnocení a výběru projektů, zejména výběrová a bodovací kritéria pro výběr projektů,

- e) Projednání a schválení výsledku hospodaření, účetní závěrky a výroční zprávy o činnosti MAS, schvalování rozpočtu MAS a jeho změn a plánu činnosti na další období,
- f) Rozhodnutí o přijetí a vyloučení člena MAS,
- g) Rozhodnutí o počtu a zaměření zájmových skupin,
- h) Rozhodnutí o fúzi, zrušení, rozdělení či změně právní formy MAS
- i) Rozhodování počtu a zaměření zájmových skupin
- j) Další rozhodnutí, které stanoví zákon nebo tyto stanovy, nebo která se zásadním způsobem týkají činnosti MAS.

Každý člen MAS má 1 hlas. Valná hromada je usnášeníschopná, pokud jsou přítomni členové s nadpoloviční většinou hlasů MAS. Usnesení Valné hromady MAS je přijato, jestliže se pro ně vysloví nadpoloviční většina přítomných členů, při zachování tohoto pravidla: „Veřejný sektor, ani žádná ze zájmových skupin nemohou mít více než 49 % hlasovacích práv v těchto orgánech MAS – Valná hromada, Programový výbor, Výběrová komise. Veřejným sektorem se rozumí: stát, kraj, obec, dobrovolný svazek obcí, orgány státní správy a právnické osoby zřízené nebo vlastněné min. z 50 % státem, kraji, obcemi či dobrovolnými svazky obcí.“ Splnění této podmínky se zjišťuje jako podmínka usnášeníschopnosti při každé Valné hromadě a musí být zaznamenáno v zápise z Valné hromady.

4.1.3.2 Předseda

Předseda MAS je individuální statutární orgán MAS, který řídí a organizuje činnost MAS mezi zasedáními Valné hromady. V případě nepřítomnosti Předsedy MAS jej zastupuje fyzická osoba pověřená písemnou plnou mocí, kterou jí udělí Předseda MAS. Předseda MAS je volen Valnou hromadou. Doba mandátu Předsedy MAS je čtyřletá, opakované zvolení je možné. Předseda MAS jedná a podepisuje jménem MAS navenek samostatně. Podepisování dokumentů za MAS se děje tak, že k nadepsanému nebo tištěnému názvu MAS připojí podpis předseda MAS, v jeho nepřítomnosti fyzická osoba pověřená písemnou plnou mocí, kterou jí udělí Předseda MAS.

4.1.3.3 Programový výbor

Programový výbor je povinným orgánem MAS plnícím rozhodovací funkci. Členové Programovacího výboru musí být voleni z členů MAS, přičemž při skladbě Programového výboru musí být vždy dodržena podmínka, aby veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavovaly více než 49 % hlasovacích práv. Doba mandátu členů Programového výboru je čtyřletá, opakované zvolení je možné.

Programový výbor tvoří předseda MAS a 4 další členi MAS zvolení Valnou hromadou. Při rozhodování je hlasovací právo členů Programového výboru rovné.

Je-li členem rozhodovacího orgánu fyzická osoba, musí být svéprávná a bezúhonná ve smyslu právního předpisu upravujícího živnostenské podnikání. Je-li členem právnická osoba, musí splňovat tuto podmínku také ten, kdo tuto právnickou osobu zastupuje.

Programový výbor volí a odvolává předsedu z řad svých členů. Předseda Programového výboru svolává a řídí zasedání Programového výboru.

Programový výbor je usnášeníschopný, jsou-li přítomni členové s nadpoloviční většinou všech hlasů. Usnesení je přijato, jestliže je schváleno nadpoloviční většinou hlasů přítomných členů. Při rozhodování o výběru projektů musí být dále dodržena podmínka, že nejméně 50 % hlasů mají členové nenáležící k veřejnému sektoru. Zaměstnanci MAS nejsou členy Programového výboru a mají pouze hlas poradní.

Programový výbor plní zejména tyto kompetence:

- a) Schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD,
- b) Schvaluje výzvy k podávání projektů,
- c) Vybírá projekty k realizaci a stanovuje výši alokace na základě návrhu Výběrové komise,
- d) Svolává Valnou hromadu nejméně jedenkrát ročně,
- e) Provádí další související činnosti na rozhodovací úrovni, které nespádají do kompetence jiných orgánů MAS.

4.1.3.4 Výběrová komise

Výběrová komise je povinným orgánem MAS plnícím výběrovou funkci. Členové Výběrové komise musí být voleni ze subjektů, které na území MAS prokazatelně místně působí, přičemž musí být vždy dodržena podmínka, aby veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavovaly více než 49 % hlasovacích práv. Doba mandátu členů Výběrové komise je jednoletá, opakované zvolení je možné.

Výběrovou komisi tvoří 7 členů zvolených Valnou hromadou. Zaměstnanci nejsou členy Výběrové komise a mají v ní pouze hlas poradní. Při rozhodování je hlasovací právo členů Výběrové komise rovné. Výběrová komise volí a odvolává předsedu z řad svých členů. Předseda svolává a řídí zasedání Výběrové komise.

Komise je usnášeníschopná, jsou-li přítomni členové s nadpoloviční většinou všech hlasů. Usnesení Výběrové komise je přijato, jestliže se pro ně vysloví nadpoloviční většina hlasů přítomných členů. Při rozhodování o předvýběru projektů musí být dále dodržena podmínka, že nejméně 50 % hlasů mají členové nenáležící k veřejnému sektoru.

Do kompetence Výběrové komise patří:

- a) předvýběr projektů na základě objektivních kritérií,
- b) stanovení jejich pořadí podle přínosu k plnění záměrů a cílů SCLLD.

4.1.3.5 Kontrolní a revizní komise

Kontrolní a revizní komise je povinný orgán MAS, má tři členy a plní kontrolní funkci. Členové Kontrolní a revizní komise musí být voleni z řad členů MAS. Doba mandátu členů Kontrolní a revizní komise je čtyřletá, opakované zvolení je možné. Členem Kontrolní a revizní komise nemůže být zvolen Předseda MAS a zaměstnanci MAS, ani členové Programového výboru a Výběrové komise.

Hlasovací právo členů kontrolní a revizní komise je rovné. Kontrolní a revizní komise je usnášeníschopná, jsou-li přítomni členové s nadpoloviční většinou všech hlasů. Usnesení je přijato, jestliže je schváleno nadpoloviční většinou hlasů přítomných členů.

Kontrolní a revizní komise volí předsedu z řad svých členů. Předseda svolává a řídí zasedání Kontrolní a revizní komise. Zprávu o výsledcích své kontrolní činnosti podává Kontrolní a revizní komise Valné hromadě nejméně jedenkrát ročně.

Do kompetencí Kontrolní a revizní komise patří zejména:

- a) Projednávání výroční zprávy o činnosti a hospodaření MAS,
- b) Dohled nad činností MAS a jejím souladem se zákony, platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD,
- c) Nahlížení do účetních knih a jiných dokladů MAS týkajících se činnosti MAS a kontrola obsažených údajů,
- d) Svolání mimořádného zasedání Valné hromady a Programového výboru, jestliže to vyžadují zájmy MAS,
- e) Kontrola metodiky způsobu výběru projektů MAS a její dodržování, včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru MAS,
- f) Monitoring a hodnocení SCLLD (dozor nad realizací SCLLD a naplňování cílů stanovených v SCLLD, zpracování indikátorového a evaluačního plánu SCLLD a jeho předložení Programovému výboru ke schválení).

4.1.4 Kancelář MAS

MAS zřizuje Kancelář MAS pro zabezpečení administrativních a technických činností MAS v souvislosti s realizací SCLLD. Pracovníky Kanceláře v pracovněprávním vztahu jsou: vedoucí zaměstnanec – manažer pro realizaci SCLLD, manažer, účetní, příp. další pracovníci.

Vedoucí zaměstnanec – manažer pro realizaci SCLLD je osoba na manažerské pozici s pravomocemi a odpovědnostmi za realizaci SCLLD. Uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD schvaluje Programový výbor. Vedoucí zaměstnanec je oprávněný jednat za MAS v rozsahu vymezeném plnou mocí, kterou mu vystaví programový výbor, a to zejména jednat v administrativních záležitostech MAS dle rozhodnutí orgánů MAS.

Manažer je oprávněný jednat za MAS v rozsahu vymezeném plnou mocí, kterou mu vystaví Předseda, a to zejména jednat v administrativních záležitostech MAS dle rozhodnutí orgánů MAS.

Manažeri nejsou členy MAS, účastní se však všech jednání s hlasem poradním, a to na zasedání Valné hromady, Programového výboru i Výběrové komisi a Kontrolní a revizní komisi.

Účetní zabezpečuje účetní evidenci a hospodaření s finančními prostředky a majetkem MAS a nese odpovědnost za správnost účetní evidence. Účetní není členem MAS.

4.1.5 Institucionalizace MAS

Žadatel o standardizaci je v souladu s § 3045 zákona č.89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“) spolkem, v němž se dobrovolně sdružují fyzické a právnické osoby za účelem zajišťování činností komunitně vedeného místního partnerství ve prospěch venkova na území MAS.

MAS Bojkovska tak splňuje požadované standardy, díky kterým bude moci podílet se na implementaci programů financovaných z evropských strukturálních a investičních fondů.

4.2 Popis postupů pro vyhlášení výzev MAS, hodnocení a výběr projektů

Strategie CLLD je implementována především prostřednictvím tzv. Programových rámců, tj. souhrnu vybraných aktivit, které je možno podpořit v rámci operačních programů metodou CLLD. Tyto aktivity mohou být realizovány v rámci projektů individuálních žadatelů/konečných příjemců předkládaných ve Výzvách MAS nebo přímo MAS formou tzv. klíčových projektů MAS.

V rámci realizace SCLLD bude MAS Bojkovska realizovat klíčový projekt v programovém rámci OPŽP.

Klíčový projekt MAS musí svým zaměřením odpovídat navrhovaným opatřením SCLLD. Dle článku 34 odst. 3 písm. b) obecného nařízení musí MAS vypracovat nediskriminační a transparentní výběrové řízení a objektivní kritéria pro výběr operací, jež brání střetu zájmů.

Klíčový projekt připraví MAS do vlastní vyhlášené Výzvy pro opatření 3.2.4 Posílení přirozené funkce krajiny a biodiverzity a bude hodnocen spolu s ostatními projekty v této Výzvě. Provádění hodnocení a výběr klíčových projektů MAS bude probíhat podle povinných zásad ŘO OPŽP.

MAS může v rámci OPŽP realizovat aktivitu Výsadba dřevin na nelesní půdě. Jedná se o realizaci výsadby na nelesní půdě dle KN.

MAS Bojkovska je zprostředkovatelem administrujícím projekty jednotlivých žadatelů na svém území. Tento postup od vyhlášení výzev, přes hodnocení až po výběr projektů bude probíhat v souladu s Metodickým stanoviskem ministryně pro místní rozvoj č. 1 k Metodickému pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014 – 2020 k integrovanému nástroji CLLD. Výzvy budou ze strany MAS vyhledávány v rámci operačních programů:

- IROP (ŘO - Ministerstvo pro místní rozvoj, zprostředkující subjekt – Centrum pro regionální rozvoj)
- OPŽP (ŘO – Ministerstvo životního prostředí, zprostředkující subjekt – Státní fond životního prostředí)
- PRV (ŘO – Ministerstvo zemědělství, zprostředkující subjekt – Státní zemědělský a intervenční fond)

Kancelář MAS Bojkovska je odpovědná za kompletní a včasné dodržení uvedených administrativních postupů a zveřejňování všech informací. Uvedené lhůty a jednotlivé činnosti mohou být pozměněny dle požadavků jednotlivých centrálních poskytovatelů dotací a v případě potřeby dále upraveny Programovým výborem MAS Bojkovska.

Programový výbor každoročně vydává plán výzev minimálně na 1 rok dopředu, přičemž dle informací ze strany ŘO jednotlivých poskytovatelů dotací může být průběžně aktualizován. Uvedený plán bude zveřejněn na webových stránkách MAS Bojkovska – www.Bojkovsko.cz

4.2.1 Vyhlášení výzev MAS

Rámcový postup administrace projektových žádostí v této fázi bude následující:

- ŘO vyhlásí výzvu na předkládání žádostí o podporu v rámci SCLLD.
- MAS Bojkovska připraví výzvu MAS k předkládání žádostí o podporu v rámci své SCLLD a předloží ji ke schválení ŘO (resp. platební agentuře SZIF), a to prostřednictvím MS2014+ (resp. IS SZIF). ŘO, resp. platební agentura SZIF si stanoví rozsah údajů výzvy MAS, které podléhají schválení s ohledem na zajištění řádné a transparentní administrace projektů SCLLD. V rámci výzvy MAS bude uveden přesný popis způsobu výběru projektů a v případě PRV bude také vymezena alokace na jednotlivé Fiche SCLLD vyhlášené výzvy MAS. Znění výzvy obsahuje minimálně termín příjmu žádostí, místo příjmu žádostí, zaměření dotace,

způsob hodnocení žádosti, podmínky a požadavky na zpracovanou žádost, název a číslo vyhlášené výzvy, výši dotace, kontaktní údaje, odkaz na web. Výzva rovněž bude obsahovat kritéria pro hodnocení a výběr projektů stanovený s důrazem na soulad projektu s SCLLD a příslušným programem a v souladu s principy pro určení preferenčních kritérií MAS uvedenými ve schválené SCLLD.

- Po schválení výzvy ŘO následně MAS vyhlásí výzvu na předkládání žádostí o podporu v rámci specifické výzvy ŘO. MAS výzvu vyhlásí prostřednictvím MS2014+ (v případě PRV prostřednictvím IS SZIF). Výzva bude zveřejněna také na webových stránkách MAS. Informace o vyhlášení výzvy budou rozeslány emailem všem členům MAS, všem obcím v zájmovém území MAS Bojkovska s prosbou o zveřejnění obvyklým způsobem v obci (vývěsky, nástěnky, čekárny, obecní rozhlas, místní tiskoviny). Placená inzerce je ponechána na zvážení manažera MAS. Po celou dobu vyhlášení výzvy budou poskytovány konzultace potenciálním žadatelům a to formou telefonátu, emailem či osobní schůzkou po předchozí dohodě. V případě velkého počtu žadatelů je možné uspořádat místo jednotlivých konzultací hromadné školení. Je na zvážení a odpovědnosti manažera MAS jakou formu zvolí. Důležité je vždy, aby všichni potenciální žadatelé měli možnost konzultace jejich záměru, ať už na školení nebo jinou z uvedených forem.

4.2.2 Kontrola přijatelnosti a formálních náležitostí

- Pracovníci MAS zaevidují každou přijatou žádost o podporu. Každé žádosti přiřadí evidenční číslo a je pro ni založena samostatná archivační složka, ve které je archivována veškerá související dokumentace. V archivační složce je uložen dokument, kde budou zapisovány veškeré pohyby a postupy s daným projektem, kde bude definováno datum, zodpovědná osoba a požadovaná činnost v daném projektu. Samostatná složka je založena také pro příslušnou výzvu a jsou v ní ukládány dokumenty vztahující se ke všem nebo k více projektům. Po ukončení příjmů žádostí o podporu zveřejní na webu www.bojkovsko.cz seznam přijatých žádostí, a to do 3 pracovních dnů od ukončení příjmu. Podrobnější postup pro příjem žádostí bude uveden v Manuálu pro příjem a hodnocení projektů, který bude v rámci každé výzvy schvalovat programový výbor současně s výzvou.
- Pracovníci MAS provedou základní administrativní kontrolu obsahu povinných částí žádosti o podporu projektu (kontrola formálních náležitostí a přijatelnosti) v souladu s vyhlášenou výzvou, obecnými pravidly pro žadatele a příjemce a specifickými pravidly výzvy pro žadatele a příjemce:
- **kontrola formálních náležitostí** - kontrola obsahu povinných částí žádosti a doložení všech povinných příloh, dodržení předepsané formy žádosti, podpisu zástupce žadatele apod.
- **kontrolu přijatelnosti** – kontrola, zda žádost je v souladu s podmínkami výzvy, žadatel splňuje definici oprávněného příjemce, je dodržena hranice způsobilých výdajů, udržitelné výsledky projektu, projekt je potřebný a nemá negativní vliv na žádnou z horizontálních priorit operačních programů apod.

Toto hodnocení bude probíhat elektronicky v MS2014+. Všechna kritéria jsou eliminační a budou vyhodnocována možností „ano“ či „ne“, přičemž možnost „ne“ u eliminačního kritéria přijatelnosti znamená automaticky nesplnění kritérií pro výběr projektů. Výsledkem hodnocení je „vyhověl/nehověl“.

- Při kontrole přijatelnosti musí žádost splnit všechna obecná i specifická kritéria, jinak je vyloučena z dalšího procesu hodnocení. O vyloučení budou pracovníci MAS žadatele informovat změnou stavu žádosti v MS2014+ a depeší. V případě, že nebude možné vyhodnotit některé z kritérií přijatelnosti nebo budou v žádosti rozporné údaje, pracovníci MAS žadatele vyzvou k upřesnění nesouladu v žádosti, a to maximálně dvakrát. Lhůta k upřesnění bude stanovena na 5 pracovních dní. Pokud žadatel nesplní jedno či více kritérií přijatelnosti, bude žádost vyloučena z dalšího procesu hodnocení.

Předpokládaná kritéria přijatelnosti

- Projekt je svým zaměřením v souladu s cíli a podporovanými aktivitami výzvy.
- Projekt je v souladu s podmínkami výzvy.
- Žadatel splňuje definici oprávněného příjemce pro příslušný specifický cíl a výzvu.
- Projekt respektuje minimální a maximální hranici celkových způsobilých výdajů, pokud budou stanoveny.
- Projekt respektuje limity způsobilých výdajů, pokud budou stanoveny.
- Výsledky projektu jsou udržitelné.
- Projekt nemá negativní vliv na žádnou z horizontálních priorit operačních programů či Programu rozvoje venkova.
- Potřebnost realizace projektu je odůvodněná.
- Projekt je v souladu s pravidly veřejné podpory.
- Statutární zástupce žadatele je trestně bezúhonný.

Předpokládaná kritéria formálních náležitostí

- Žádost o podporu je podána v předepsané formě.
- Žádost o podporu je podepsána oprávněným zástupcem žadatele.
- Jsou doloženy všechny povinné přílohy a obsahově splňují náležitosti, požadované v dokumentaci k výzvě.

- V rámci zajištění transparentnosti a ke snížení rizika pochybení bude kontrola prováděna tzv. metodou čtyř očí, kdy kontrolu každého projektu budou provádět dva pracovníci kanceláře MAS, přičemž každý projekt bude kontrolován právě jednou osobou. Každý

pracovník posoudí každou žádost na základě kontrolního listu a tento úkon potvrdí svým podpisem. Pokud při kontrole formálních náležitostí žadatel nesplní jedno či více kritérií, je žadatel vyzván k doplnění žádosti. Na doplnění dostane lhůtu 5 pracovních dní. Projekty, které byly shledány přijatelné, jsou předloženy k posouzení Výběrové komisi MAS.

4.2.3 Hodnocení a výběr projektů

- Pracovníci MAS zhodnotí projekty co do souladu s vyhlášenou výzvou MAS podle preferenčních kritérií MAS schválených ŘO (resp. SZIF v případě PRV), zároveň s příslušnou výzvou MAS. ŘO má právo stanovit některá kritéria jakožto povinná, tj. MAS je případně do svého návrhu kritérií začlení. Ke každé výzvě MAS bude navázána jedna sada preferenčních kritérií. Pracovníci MAS provedou věcné hodnocení předložených žádostí o podporu podle preferenčních kritérií. Na základě bodového hodnocení stanoví pořadí projektů podle přínosu těchto operací k plnění záměrů a cílů strategií za každý specifický cíl SCLLD zvlášť.
- Žádosti o podporu, které splnily formální náležitosti a kritéria přijatelnosti, jsou postoupeny Výběrové komisi. Předseda komise ve spolupráci s kanceláří MAS stanoví termín jednání výběrové komise. Hodnocení projektů probíhá podle preferenčních kritérií zveřejněných ve Výzvě. Každý člen Výběrové komise na začátku jednání podepíše čestné prohlášení o nepodjatosti. Členové Výběrové komise MAS provádějící věcné hodnocení projektů a jejich výběr pro financování si musí být vědomi svých povinností vyplývajících z mlčenlivosti a střetu zájmů. Pokud je žadatelem subjekt, jehož zástupcem je člen VK, pak tento člen projekt nehodnotí. Každý člen VK také musí podepsat čestné prohlášení o nepodjatosti vůči hodnoceným projektům a na základě tohoto prohlášení pak nehodnotit i projekty, vůči nimž může být daný člen podjatý.
- Pro hodnocení všech projektů předložených v rámci každé výzvy budou stanoveni dva hodnotitelé z výběrové komise. Výběr hodnotitelů je proveden tak, aby žádný z hodnotitelů neměl vztah k projektu, který hodnotí, a aby nebyl spojen s místem realizace projektu. Daní členové výběrové komise MAS obdrží kompletní žádost o dotaci, včetně příloh k provedení hodnocení. Hodnotitelé projekty hodnotí dle bodovacích kritérií, která jsou v dané výzvě stanovena. Každý hodnotitel svoje hodnocení zaznamená do bodovací tabulky projektu. Hodnocení obou hodnotitelů se v rámci jednotlivých kritérií může lišit maximálně o 20%. V takovém případě je výsledný bodový zisk určen aritmetickým průměrem hodnocení obou hodnotitelů. Pokud tomu tak není, bude přizván třetí člen výběrové komise a výsledný bodový zisk bude určen aritmetickým průměrem dvou nejbližších výsledků hodnocení. Bodovací kritéria jsou stanovena tak, aby maximálně omezila subjektivní hodnocení. Nejasnosti v žádosti oznámí hodnotitel kanceláři MAS a ten zajistí vyjasnění uvedených údajů žadatelem prostřednictvím emailu, na který žadatele upozorní telefonicky. Pokud žadatel ve stanovené lhůtě vše jasně nevysvětlí, nebo nedoloží potřebné podklady, tak pro dané kritérium bude hodnoceno jako nesplněné.

- Po ohodnocení všech projektů v dané výzvě komise stanoví pořadí projektů dle počtu získaných bodů. V případě rovnosti bodů rozhoduje větší procento spoluúčasti a dále případně absolutní výše podpory stanovená v žádosti (přednost má vyšší spoluúčast žadatele a nižší požadované prostředky). Pořadí projektů je po podpisu předsedou Výběrové komise zveřejněno kanceláří MAS na webových stránkách MAS. Manažer MAS předloží výsledky Programovému výboru MAS, který jednotlivým záměrům přidělí stanovenou výši dotace a s přihlédnutím k potřebám SCLLD MAS Bojkovska a rozhodne o podpoře projektů nacházejících se na čáře výběru. Programový výbor MAS může stanovit náhradní projekty. Kancelář MAS zajistí zveřejnění výsledků do 3 pracovních dnů na webových stránkách MAS. Manažer MAS je odpovědný za bezodkladnou registraci projektů u centrálního poskytovatele dotace. K registraci budou předloženy pouze ty žádosti, u kterých byla kladně hodnocena přijatelnost a které posuzovala Výběrová komise. Společně s projekty bude předložen kontrolní list povinných a nepovinných příloh, hodnocení přijatelnosti a bodové hodnocení výběrové komise. MAS postoupí vybrané projekty ŘO (respektive platební agentuře SZIF v případě PRV) k závěrečnému ověření jejich způsobilosti před schválením.
- ŘO (respektive platební agentura SZIF v případě PRV) provede kontrolu způsobilosti projektů a ověření administrativní kontroly.
- ŘO (respektive platební agentura SZIF v případě PRV) schválí způsobilé projekty, v pořadí a ve výši podpory schválené MAS k realizaci (ŘO/platební SZIF může schválenou výši podpory snížit, pokud o to požádá žadatel, nebo nebudou požadované výdaje způsobilé v plné výši). Není ovšem dotčena pravomoc ŘO provést kontrolu procesních postupů MAS. ŘO nebude zasahovat do pořadí projektů, pokud nebudou zjištěny nesrovnalosti či porušení postupů.
- Následně bude vydán právní akt o poskytnutí/převodu podpory ze strany ŘO programu, platební agentury SZIF v případě PRV, nebo oprávněného zprostředkujícího subjektu.
- Po oznámení výsledků výběru projektu může žadatel, který neuspěl a je přesvědčen, že při administraci projektu došlo k pochybení, předložit na kancelář MAS žádost o přezkoumání postupu MAS. Kontrolní výbor MAS provede kontrolu postupu administrace. K součinnosti vyzve pracovníky kanceláře, případně hodnotitele projektu. Výsledek kontroly písemně zaznamená a do 5 pracovních dnů od obdržení žádosti o přezkoumání oznámí žadateli. Pokud bude zjištěno pochybení ze strany MAS, podniknou pracovníci kanceláře MAS příslušné kroky k nápravě a projekt vrátí do procesu administrace. Pokud bude výsledek kontroly negativní, oznámí tuto skutečnost kancelář MAS písemně žadateli s upozorněním, že se lze odvolat proti rozhodnutí MAS na příslušném ŘO operačního programu či jiných státních orgánů a to nejpozději do termínu předložení žádostí k registraci. Kancelář MAS poskytne na vyžádání, centrálních poskytovatelů dotací nebo jimi pověřených organizací, k dispozici požadovanou dokumentaci včetně zprávy z kontroly Kontrolního výboru. V případě, že centrální poskytovatel dotace bude mít na postupy nebo činnost MAS připomínky nebo bude požadovat nápravu, tak MAS provede příslušná požadovaná opatření.

4.2.4 Realizace projektů

- Po schválení projektů uspořádá kancelář MAS seminář pro příjemce podpory. Dále budou bezplatně nabídnuty bezplatné konzultace pro úspěšnou realizaci projektu.
- Kancelář MAS projednává s příjemci případné změny, které nastanou v průběhu realizace projektu a doporučuje jejich vhodná řešení, vč. případného oznámení o změně příslušnému Řídícímu orgánu.
- V rámci realizace projektu bude kancelář MAS provádět také kontrolu žádostí o platbu u jednotlivých projektů financovaných prostřednictvím SCLLD.
- Pracovníci MAS provádějí kontroly v místě realizace projektu, popř. další kontroly dle požadavků Řídících orgánů. Harmonogram kontrol bude stanoven podle požadavků příslušných Řídících orgánů a výzvy. Kontroly budou vykonávány před předložením žádosti o proplacení zpravidla u všech podpořených projektů. Další kontroly budou příp. prováděny v době udržitelnosti projektu. Z každé kontroly bude pořízena fotodokumentace, zajistí se dále sběr potřebných informací pro vytvoření Písemné zprávy z monitoringu projektů.
- Kancelář MAS napomáhá příjemci při přípravě dokumentace pro monitoring projektu po dobu udržitelnosti.

4.2.5 Administrace klíčových projektů MAS

Rámcový postup bude následující:

- ŘO vyhlásí průběžnou výzvu na předkládání žádostí o podporu v rámci SCLLD.
- MAS Bojkovska připraví výzvu MAS k předkládání žádostí o podporu v rámci své SCLLD a předloží ji ke schválení ŘO, a to prostřednictvím MS2014. ŘO, si stanoví rozsah údajů výzvy MAS, které podléhají schválení s ohledem na zajištění řádné a transparentní administrace projektů SCLLD. V rámci výzvy MAS bude uveden přesný popis způsobu výběru projektů a bude také vymezena alokace na jednotlivé vyhlášené výzvy MAS. Výzva rovněž bude obsahovat kritéria pro hodnocení a výběr projektů stanovený s důrazem na soulad projektu s SCLLD a příslušným programem a v souladu s principy pro určení preferenčních kritérií MAS uvedenými ve schválené SCLLD.
- MAS vyhlásí výzvu MAS na předkládání žádostí o podporu v rámci specifické výzvy ŘO. MAS výzvu vyhlásí prostřednictvím MS2014+, MAS zároveň výzvu zveřejní, a to minimálně na internetových stránkách MAS – www.Bojkovsko.cz
- MAS provede základní administrativní kontrolu obsahu povinných částí žádosti o podporu projektu (kontrola formálních náležitostí a přijatelnosti) v souladu s vyhlášenou výzvou, obecnými pravidly pro žadatele a příjemce a specifickými pravidly výzvy pro žadatele a příjemce.
- MAS zhodnotí projekty co do souladu s vyhlášenou výzvou MAS podle preferenčních kritérií MAS schválených ŘO, zároveň s příslušnou výzvou MAS. ŘO má právo stanovit

některá kritéria jakožto povinná, tj. MAS je případně do svého návrhu kritérií začlení. Ke každé výzvě MAS bude navázána jedna sada preferenčních kritérií. MAS provede věcné hodnocení předložených žádostí o podporu podle preferenčních kritérií. Na základě bodového hodnocení MAS stanoví pořadí projektů dle přínosu těchto operací k plnění záměrů a cílů strategií za každý specifický cíl SCLLD zvlášť.

- MAS provede výběr projektů - výše jejich podpory přitom nepřekročí maximální procentuální výši podpory projektů stanovenou na výzvě ŘO, výši podpory projektu může snížit na úrovni výzvy MAS.
- MAS postoupí vybrané projekty ŘO k závěrečnému ověření jejich způsobilosti před schválením.
- ŘO provede kontrolu způsobilosti projektů a ověření administrativní kontroly.
- ŘO schválí způsobilé projekty, v pořadí a ve výši podpory schválené MAS k realizaci (ŘO může schválenou výši podpory snížit, pokud o to požádá žadatel, nebo nebudou požadované výdaje způsobilé v plné výši). Není ovšem dotčena pravomoc ŘO provést kontrolu procesních postupů MAS. ŘO nebude zasahovat do pořadí projektů, pokud nebudou zjištěny nesrovnalosti či porušení postupů.
- Následně bude vydán právní akt o poskytnutí/převodu podpory ze strany ŘO programu, nebo oprávněného zprostředkujícího subjektu.
- Klíčové projekty MAS jsou administrovány v souladu s postupem pro administraci klíčových projektů MAS popsaným v implementační části SCLLD a rovněž v souladu s pravidly stanovenými v řídicí dokumentaci příslušného programu.

4.2.6 Zajištění auditní stopy

MAS je povinna uchovávat dokumentaci týkající se realizace SCLLD MAS Bojkovska nejméně 10 let po ukončení jeho realizace. Za archivaci písemností odpovídá vedoucí manažer SCLLD, provádí pověřená osoba. Pro potřeby archivace budou zajištěny vhodné prostory k uchování dokumentace v Kanceláři MAS Bojkovska. Archivace se bude týkat všech dokumentů souvisejících s administrací jednotlivých projektů, tak i příslušných dokumentů na úrovni nositele (týká se všech jednání orgánů MAS).

Stanovy, účetní závěrky a další povinně zveřejňované dokumenty jsou předávány k uložení do sbírky listin příslušného veřejného rejstříku. Dokumenty týkající se členů tj. seznam členů, přihlášky k členství, plné moci jsou ukládány do příslušného spisu. Obdobně je veden seznam seznam obcí, kontaktních údajů v působnosti MAS Východní Slovácko. Dokumentace ze zasedání povinných orgánů je ukládána do příslušného spisu chronologicky. K jednotlivým zasedáním povinných orgánů je pořizován a uložen zápis, pozvánky, prezenční listina (pokud není součástí zápisu) a případné další výstupy s jednání (např. fotodokumentace). Na zápisech je jednoznačně uváděn orgán, kterého se zasedání týká, den konání, program, záznam o

průběhu zasedání, usnesení (pokud byla schvalována), jména a podpisy zapisovatele a ověřovatele zápisu.

V souladu s příslušnými pravidly a metodickými pokyny budou jednotlivé spisy související s realizací strategie resp. programových rámců archivovány po stanovenou lhůtu. Účetní a další dokumenty vztahující se k výdajům MAS budou archivovány minimálně do roku 2028. Pokud je v českých právních předpisech stanovena lhůta delší, bude použita pro úschovu delší lhůta.

Uvedený postup bude případně upraven dle potřeb a požadavků jednotlivých ŘO resp. SZIF či jiného pověřeného ŘO subjektu (orgánu).

4.2.7 Komunikace s potenciálními žadateli a propagace SCLLD

Pro propagaci informací o SCLLD a jeho naplňování budou využívány následující nástroje:

- oznámení na internetových stránkách MAS
- publikování v místních zpravodajích;
- vydávání dílčích propagačních materiálů (leták, jednoduchá skládačka);
- informační semináře pro potenciální žadatele a pořádání individuálních konzultací projektových záměrů;
- prezentační akce na území MAS.

Významnou součástí implementačního procesu však není jen pouhá propagace, ale i intenzivnější působení na cílové skupiny prostřednictvím konkrétně zaměřených vzdělávacích aktivit. Vzdělávací aktivity budou mít v zásadě tyto formy:

- Informativní semináře, kde budou účastníci seznámeni s SCLLD a programovými rámci, aktuální výzvou a s pravidly pro předkládání a realizaci projektů. Součástí semináře bude distribuce příručky pro žadatele a diskuse, v rámci které bude odpovídáno na otázky účastníků. Tento typ semináře proběhne vždy cca v první třetině třicetidenní doby od vyhlášení výzvy k její uzávěrce.
- Workshop – „projektová dílna“ je podpora místních aktérů při přípravě projektů, ať už z hlediska jejich věcného obsahu (např. osvojováním příkladů dobré praxe, pořádáním tematických seminářů, exkurzí aj.), a také z hlediska technického, tj. zajištěním metodické pomoci při přípravě Žádostí o podporu i v průběhu realizace a udržitelnosti podpořených projektů.
- Individuální konzultace a bezplatné poradenství ze strany Kanceláře MAS vůči potenciálním žadatelům. Potenciální žadatel si domluví individuální termín konzultace. Ta se uskuteční v kanceláři MAS a bude o ní sepsán krátký zápis. Možnost konzultací bude nabízena celoročně.

Komunikace MAS Bojkovska s potenciálními žadateli a aktéry v území bude probíhat především prostřednictvím Kanceláře MAS, která sídlí v Bojkovicích.

4.3 Popis animačních aktivit

Jedná se o aktivity nad rámec povinných činností, které se MAS bude realizovat pro lepší naplňování SCLLD. Jedná se tedy o veškeré činnosti v rámci CLLD mimo administraci projektů konečných žadatelů/příjemců. Koordinaci animačních aktivit zajišťuje Kancelář MAS.

Konkrétní animační/komunikační aktivity MAS:

- zajištění dostatečné propagace SCLLD – bude probíhat především prostřednictvím seminářů, informačních akcí, komunikace přes média a propagačních materiálů strategie,
- informování žadatelů o způsobu výběru projektů – žadatelé budou o výběru projektů informováni písemně doporučeným dopisem případně osobně na základě potvrzení převzetí žadatelem do 5 pracovních dnů od zasedání Programového výboru,
- nastavení procesů a usnadnění výměny informací mezi zúčastněnými stranami – MAS zajistí pravidelné informování všech členů MAS o podstatných informacích z hlediska CLLD prostřednictvím seminářů, informačních akcí či školení,
- koordinace aktivit místních aktérů směřujících k naplňování CLLD především prostřednictvím seminářů, informačních akcí či výměny zkušeností,
- podpora žadatelů/příjemců v rozvíjení projektových záměrů prostřednictvím konzultací k projektovým záměrům, uveřejňování příkladů dobré praxe, sběru projektových záměrů ke zvyšování absorpční kapacity SCLLD,
- podněcování zapojení místních aktérů do OP VVV.

4.4 Popis spolupráce mezi MAS na národní a mezinárodní úrovni a přeshraniční spolupráce

Realizace projektů spolupráce na národní, mezinárodní, nadnárodní nebo přeshraniční úrovni sice přináší pro MAS nové nároky na jazykové kompetence, vyšší časovou náročnost nebo nutnost přijetí nových opatření, ale realizace takových projektů přispěje k dalšímu rozvoji území MAS Bojkovska. Přináší také možnost učit se od jiných, inspirovat se příklady dobré praxe a ty aplikovat v místních podmínkách a tím ještě více pomoci k rozvoji území. V neposlední řadě realizace mezinárodní projektů přispěje ke zvýšení kompetencí MAS a jejich pracovníků, kteří mohou obohatit svůj region o nové nápady.

Projekty spolupráce budou zaměřeny na:

- výměnu informací a zkušeností mezi jednotlivými stranami,
- seznamování se s příklady dobré praxe,
- spolupráci při řešení shodných potřeb a problémů,
- spolupráce při využití potenciálu území.

Všechny řešené projekty v rámci spolupráce na jakékoli úrovni (národní, mezinárodní, příhraniční) budou směřovat k naplnění cílů SCLLD.

Mezi hlavní témata spolupráce, na které se chce MAS Bojkovska zaměřit, patří:

- Projektové a strategické řízení
- Tradiční akce a regionální produkty
- Zaměstnanost
- Komunitní život
- Cestovní ruch
- Životní prostředí

Může dojít k rozšíření řešených témat na národní úrovni. Musí však být opět splněna podmínka přínosu projektu k plnění SCLLD.

4.4.1 Spolupráce mezi MAS na národní úrovni

MAS Bojkovska je členem Národní sítě Místních akčních skupin České republiky, z.s. Manažerka MAS Bojkovska se účastní setkávání aktérů rozvoje venkova – např. valná hromada NS MAS, Národní konference Venkov, Regiontour, LeaderFest, výstava Země živitelka, apod. Nadále MAS bude v těchto aktivitách pokračovat.

MAS Bojkovska postupně zahajuje spolupráci s okolními subjekty, ať už se jedná o MAS v okolí, případně jednotlivé aktéry v území navazujícím na MAS Bojkovska, případně subjekty z širšího okolí, které řeší tematicky obdobné aktivity.

MAS Bojkovska spolupracuje s okolními MAS v současné době zejména v oblasti předávání zkušeností a postupného navazování kontaktů, které v budoucnu povedou k užší spolupráci, řešení společných aktivit a projektů.

Jedním z výše zmíněných témat spolupráce je životní prostředí, k tomuto témtamu již MAS Bojkovska jednala s dalšími subjekty o projektu, do kterého se zapojí MAS ležící v CHKO Bílé Karpaty, konkrétně se jedná o MAS Strážnicko, Hornácko a Ostrožsko, Luhačovské Zálesí, Východní Slovácko a Ploština.

Možná témata spolupráce projektů v oblasti životního prostředí byla vytapována následovně:

- **péče o krajinu** – posilovat aktivity obcí, škol, podnikatelů i spolků,
- **boj proti erozi a suchu** – uspořádat vzdělávací aktivity na toto téma, pracovat na společné koncepci; podpořit obce, mikroregiony, aby si nechali zpracovat studii na toto téma a motivovat velké zemědělce aby dbali na toto nebezpečí a zmenšovali půdní bloky,
- **zadržování vody v krajině** - uspořádat vzdělávací aktivity na toto téma ve vztahu k tématu socha a eroze, pracovat na společné koncepci; podpořit obce, mikroregiony, aby si nechali zpracovat studii na toto téma a motivovat velké zemědělce aby takto předcházeli možným lokálním záplavám, motivovat občany k jednoduchým aktivitám zadržování vody na svém pozemku,
- **zvyšování biodiversity** – podpořit aktivity SCHKO v rámci vzdělávání starostů apod. (např. projekt LIFE – motýli v Bílých Karpatech),
- **využití biologicky rozložitelný odpad (BRO)** – možnost využití větví z lesa po těžbě, náletových křovin, travní hmoty z obecních ploch případně z chráněných ploch pro energetické využití v obcích, vytvořit společnou koncepci v této oblasti, další postup vhodné projednat s energetickou agenturou,
- **ekovýchova** – ekovýchova je v CHKO BK na dobré úrovni, více zapojit místní školy a NNO, aktivity koordinuje VIS BK (informační bod v rámci CHKO ČR),
- **malí zemědělci** – potřeba vytvořit společný plán spolupráce a podpory malozemědělství v CHKO BK - průzkum zájmu i možnosti realizace, vytvořit příručku pro malé zemědělce,
- **šetrná turistika** – VIS BK má koncepci turistiky – Interpretační plán v CHKO, v osvětě navázat na předchozí téma, možnosti školení a vzdělávání obyvatel aby se zapojili; dobré by bylo vytvořit koncepci tábořišť pro dětské tábory v CHKO a zapojit seniory do aktivit šetrného turismu, možný je i širší rozvoj hypostezek (dle příkladu ze slovenských MAS),
- **SES (systém ekologické stability v územním plánu obcí)** – společně motivovat obce a podpořit projekty obcí pro tvorbu KPU a JPU, interakční prvky SES tvořit ve vztahu k VKP, u vodotečí vymezit obecní plochy pro možnost revitalizaci toku.

4.4.2 Spolupráce mezi MAS na mezinárodní úrovni

MAS Bojkovska může s dalšími MAS spolupracovat na 2 úrovních:

- v rámci programů přeshraniční spolupráce
- mimo programy přeshraniční spolupráce

Nejčastěji by spolupracující MAS pocházely ze Slovenské republiky, není však vyloučena spolupráce s MAS i z jiného regionu, pokud tato spolupráce bude mít přínos k naplnění SCCLD. Stejně tak může dojít k rozšíření řešených témat na mezinárodní úrovni. Ovšem musí být opět splněna podmínka přínosu projektu k plnění SCLLD.

4.4.2.1 Přeshraniční spolupráce MAS

MAS Bojkovska má společnou hranici se Slovenskem, proto je přirozená spolupráce se Slovenskem. Pro projekty přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko je oprávněným územím Zlínský kraj, do kterého spadá území MAS Bojkovska.

V rámci přeshraniční spolupráce může MAS spolupracovat s MAS ze Slovenska, tak i s jinými subjekty, které budou oprávněnými žadateli (MAS je zájmové sdružení právnických osob, které je oprávněným žadatelem v rámci programů přeshraniční spolupráce) operačního programu přeshraniční spolupráce.

4.4.3 Projekty spolupráce PRV

Kromě realizace místního partnerství v území MAS Bojkovska se MAS snaží vytvářet a rozvíjet partnerství i na krajské, národní a mezinárodní úrovni, a to prostřednictvím realizace tzv. projektů spolupráce, které jsou podpořeny např. z dotací Programu rozvoje venkova. Jedná se o spolupráci s dalšími MAS v ČR i v zahraničí, příkladem toho jsou jednotlivé projekty spolupráce, které MAS se svými spřátelenými MAS.

4.4.3.1 Spolupráce v programovém období 2007 – 2013

V minulém programovém období 2007 – 2013 MAS ač nepatřila mezi podpořené MAS, ve spolupráci s spřátelenými MAS realizovala projekty spolupráce PRV:

- Cesty k tradicím

Předmětem projektu bylo uspořádání kulturních akcí pro obyvatele v území MAS, kde byly vzájemně prezentovány místní tradiční kulturní představení, zvyky a tradice. V rámci projektu bylo vytvořeno zázemí pro tyto akce.

- Moravské a slezské ovocné stezky

Cílem projektu je udržení a obnovu tradice ovocnářství nejen v devíti oblastech Moravy a Slezska. Projekt vytvořil aktivity vedoucí k prezentaci a propagaci ovocných sadů, ovoce a všech souvisejících aktivit v zájmovém území.

- Aktivní pohyb – cesta ke spolupráci

Projekt je zaměřen na propagaci aktivního stylu života, venkovské turistiky a atraktivizaci venkovského prostoru jako zajímavého místa pro život, a to konkrétně na území působnosti MAS v kraji Zlínském, na Vysočině a rovněž na Slovensku v Trenčianském kraji. Projekt je dále zaměřen na propagaci místních turistických cílů, rurální turistické nabídky a služeb a v neposlední řadě také na podporu drobné venkovské ekonomiky.

- Uplatňování principu Leader 7 MAS ZK

Podstata projektu Spolupráce spočívá v aktivitách, které směřují k posílení spolupráce MAS mezi sebou, předávání dobré praxe a postupů. Hlavním výstupem projektu je společná metodika – soupis praktických příkladů, inspirativních řešení a doporučení, včetně případových studií ohledně Uplatňování principu LEADER, organizační struktury MAS, procesu výběru projektů a dalších souvisejících témat.

4.4.3.2 Spolupráce v programovém období 2014 - 2020

V aktuálním programovém období 2014 – 2020 by chtěla MAS Bojkovska pokračovat v zavedené spolupráci s jednotlivými MAS a během tohoto období realizovat další projekty spolupráce PRV.

Náměty na připravované projekty realizované prostřednictvím projektů spolupráce:

- Podpora turistického ruchu, rozvoj infocenter
- Regionální vzdělávací akce
- Spolupráce na rozvoji mimo výukových aktivit škol ve Zlínském kraji (aktivity, které jsou nad rámec běžných vzdělávacích programů nebo systémů středního a vyššího vzdělávání)
- Projekty zaměřené na informování, vzdělávání nebo osvětové akce v oblasti zemědělství, pořádání akcí a eventů
- Projekty zaměřené na inovace a k zajištění odbytu místní produkce včetně značení místních výrobků a služeb

4.5 Popis zvláštních opatření pro hodnocení (pro monitoring a evaluaci)

MAS Bojkovska bude pravidelně provádět monitoring a evaluaci projektu, aby zjistila úspěšnost realizace SCLLD. Zjištěné závěry z kontrolní činnosti jsou nástrojem zpětné vazby a jsou využívány pro zlepšování fungování MAS.

Vyhodnocování SCLLD bude probíhat ve 2 krocích:

- monitoring
- evaluace

4.5.1 Monitoring

Úspěšnost realizace SCLLD bude srovnávána s indikátory definovanými ve strategické části této SCLLD. Závaznými monitorovacími indikátory jsou indikátory výstupu. Indikátory výsledkové závazné nejsou. Základním nástrojem pro monitoring SCLLD je informační systém MS2014+. Monitoring projektu zajišťuje kancelář MAS a předkládá ji Kontrolní a revizní komisi.

Monitoring bude realizován ve třech úrovních:

- věcný (obsahový) - je zaměřen na sledování naplňování cílů SCLLD prostřednictvím realizace jednotlivých projektů na území MAS.
- finanční - sleduje plnění finančních parametrů SCLLD ve vazbě na definované programové rámce.
- procesní - je zaměřen na sledování procesů implementace SCLLD na území MAS (např. administraci výzev, realizaci projektů, způsob uplatňování předpisů, směrnic).

Zprávu o plnění integrované strategie v předepsané struktuře dle MPIN, MAS předkládá 2x ročně (do 15. 1. vždy s použitím údajů k 31. 12., resp. 15. 7. vždy s použitím údajů k 30. 6.) prostřednictvím MS 2014+, zde je přístupná ŘO. Do 30 pracovních dnů od ukončení financování posledního projektu (okamžik úhrady závěrečné platby ve prospěch příjemce, resp. úhrady přeplatku zpět na účet ŘO – v případě ex-ante financování) předkládá MAS Závěrečnou zprávu o plnění integrované strategie. Struktura a obsah této Zprávy a proces administrace je stejný jako v případě řádné pololetní Zprávy o plnění integrované strategie.

4.5.2 Evaluace

Dochází k vyhodnocení monitoringem získaných informací – z věcného, finančního a procesního hlediska je posuzována míra naplňování SCLLD. Dále dochází k identifikaci úzkých míst a příčin nedostatečného plnění SCLLD. Výsledkem tohoto kroku je zpráva hodnotící stav plnění SCLLD (za sledované období) a definující doporučení ke zlepšení implementace SCLLD a následnému dosažení předpokládaných výsledků SCLLD. Realizace evaluace může být

prováděna buď interně nebo externím evaluátorem. Pro zajištění externí evaluace MAS využije externího pracovníka. U externě realizovaných evaluací za její vypracování zodpovídá externí evaluátor, u interních manažer MAS. Manažer předkládá evaluační zprávu k projednání statutárnímu orgánu MAS, ten přijme doporučení k využití jejich výsledků a navrhne je k přijetí Valné hromadě MAS.

MAS Bojkovska provádí povinnou mid-term evaluaci provádění a plnění SCLLD (procesní a výsledková evaluace). Podle Evaluačního plánu Dohody o partnerství (verze únor 2015) je střednědobá realizace evaluace SCLLD plánována na druhé čtvrtletí 2018 až 1 čtvrtletí 2019.

Provedení mid-term evaluace realizace SCLLD je součástí evaluace naplňování územní dimenze. Zpracování všech evaluačních výstupů musí respektovat principy a standardy evaluací, pravidla pro sdílení informací a přiměřeně postupy pro sestavení a realizaci evaluačního plánu uvedené v Metodickém pokynu pro evaluace v programovém období 2014–2020.

5 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Poměry členské základy MAS Bojkovska.....	9
Obrázek 2 Rozložení členů MAS do zájmových skupin.....	9
Obrázek 3 Mapa MAS Bojkovska.....	10
Obrázek 4 Lokalizace MAS Bojkovska v rámci České republiky.....	11
Obrázek 5 Vývoj počtu obyvatel mezi roky 2001 a 2011 podle obcí.....	18
Obrázek 6 Počet obyvatel a hustota zalidnění v obcích MAS Bojkovska v roce 2014.....	19
Obrázek 7 Index stáří v MAS Bojkovska	23
Obrázek 8 Registrovaná kriminalita V ČR za rok 2013 za jednotlivá oddělení	28
Obrázek 9 Zatíženost obvodních oddělení PČR ve Zlínském kraji v roce 2013 (dle indexu celkových TČ) ...	29
Obrázek 10 Sociálně vyloučené lokality dle výzkumného projektu Ministerstva práce a sociálních věcí - Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR 2015.....	50
Obrázek 11 Dopravní infrastruktura Bojkovska	56
Obrázek 12 Stav silnic II.aIII.třídy na území MAS	57
Obrázek 13 Nejzatíženější úseky silnic na území MAS Bojkovska	59
Obrázek 14 Železniční doprava na území MAS Bojkovska	60
Obrázek 15 Míra podnikatelské aktivity podle obcí (v %)	64
Obrázek 16 Sektorová zaměstnanost a ekonomicky aktivní obyvatelstvo v obcích MAS Bojkovska.....	72
Obrázek 17 Vyjíždka do zaměstnání v MAS Bojkovska	73
Obrázek 18 Podíl nezaměstnanosti v obcích MAS Bojkovska k 30. 6. 2014.....	77
Obrázek 19 Chráněná území přírody na území MAS Bojkovska.....	90
Obrázek 20 Orná půda na území MAS Bojkovska	93
Obrázek 21 Průměrná roční teplota vzduchu za období 1961 – 1990 (°C)	94
Obrázek 22 Průměrná roční teplota vzduchu v roce 2014 (°C)	94
Obrázek 23 Průměrný roční úhrn srážek za období 1961 – 1990 (mm).....	95
Obrázek 24 Průměrný roční úhrn srážek v roce 2014 (mm)	95
Obrázek 25 Zóny s překročenými emisními limity	96
Obrázek 26 Záplavové území v MAS Bojkovska	99
Obrázek 27 Svazky obcí působících v obcích MAS Bojkovska	113
Obrázek 28 MAS sousedící s MAS Bojkovska	114
Obrázek 29 Organizační schéma MAS Bojkovska.....	185

6 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Historický vývoj počtu obyvatel v obcích MAS Bojkovsko v letech 1961 - 2014	16
Tabulka 2 Vývoj počtu obyvatel na území Bojkovska v letech 2008 - 2014	18
Tabulka 3 Věková struktura obyvatel v letech 2008 –2014 (stav k 31. 12.), index stáří	22
Tabulka 4 Migrační saldo území Bojkovska v letech 2008 - 2012	24
Tabulka 5 Přehled JPO na území MAS Bojkovska	31
Tabulka 6 Dopravně nebezpečná místa	32
Tabulka 7 Kulturní zařízení v obcích MAS Bojkovska	33
Tabulka 8 Sportovní vybavenost obcí na území Bojkovska	34
Tabulka 9 Neziskové organizace na území MAS Bojkovska	35
Tabulka 10 Zajištění informovanosti obcí	36
Tabulka 11 Vybavenost službami obcí na území MAS Bojkovska	38
Tabulka 12 Školská zařízení na území MAS Bojkovska	40
Tabulka 13 Popis školství v území MAS Bojkovska	40
Tabulka 14 Základní školy na území MAS Bojkovska v jednotlivých obcích a jejich součásti	41
Tabulka 15 Popis škol zřizované obcemi na území MAS Bojkovska	41
Tabulka 16 Počty úplných a neúplných škol na území MAS Bojkovska	42
Tabulka 17 Popis ZŠ na území MAS Bojkovska	43
Tabulka 18 Popis MŠ na území MAS Bojkovska	43
Tabulka 19 Popis školních jídelen na území MAS Bojkovska	44
Tabulka 20 Srovnání počtu dětí a žáků MAS Bojkovska, Zlínského kraje a ČR	44
Tabulka 21 Srovnání počtu školských zařízení na území MAS Bojkovska a Zlínského kraje	45
Tabulka 22 Srovnání počtu sociálních zařízení na území MAS Bojkovska a Zlínského kraje	46
Tabulka 23 Přehled poskytovaných sociálních služeb na území MAS Bojkovska	46
Tabulka 24 Změny počtu sociálně vyloučených lokalit v krajích ČR	49
Tabulka 25 Srovnání počtu trvale obydlených domů a bytů v letech 2001 a 2011	52
Tabulka 26 Dokončené byty v letech 2001 - 2014	53
Tabulka 27 Přehled základní technické vybavenosti na území Bojkovska v roce 2011	55
Tabulka 28 Obnovitelné zdroje energie na území MAS Bojkovska	55
Tabulka 29 Obce MAS Bojkovska podle počtu ekonomických subjektů	63
Tabulka 30 Přehled nejvýznamějších zaměstnavatelů	64
Tabulka 31 Srovnání pozemkové skladby v roce 2008 a 2012	66
Tabulka 32 Ekologičtí zemědělci k 31. 6.2012	67
Tabulka 33 Struktura zaměstnanosti obyvatel, vyjíždka za prací v roce 2011 (v %)	71

Tabulka 34 Míra nezaměstnanosti v letech 2008 - 2011 v jednotlivých obcích Bojkovska - dosažitelní uchazeči.....	75
Tabulka 35 Nezaměstnanost na území MAS Bojkovska k 30. 6. 2014.....	76
Tabulka 36 Seznam nejvýznamějších turistických cílů na území Bojkovska.....	79
Tabulka 37 Přehled památek v obcích MAS Bojkovska.....	80
Tabulka 38 Přehled stavovacích zařízení na území MAS Bojkovska.....	87
Tabulka 39 Přehled ubytovacích zařízení na území MAS Bojkovska.....	88
Tabulka 40 Půdní kultury v území MAS Bojkovska.....	92
Tabulka 41 Výdaje na nakládání s odpady na území Bojkovska.....	101
Tabulka 42 Ekologická stabilita v obcích k 31. 12. 2012.....	102
Tabulka 43 Brownfieldy na území Bojkovska.....	103
Tabulka 44 Ekologické zátěže na území MAS Bojkovska.....	104
Tabulka 45 Přehled rozvojových koncepcí obcí na území MAS Bojkovska.....	110
Tabulka 46 Stav územních plánů na území MAS Bojkovska.....	111
Tabulka 47 Stav komplexních pozemkových úprav na území MAS Bojkovska.....	112
Tabulka 48 Cíle a opatření.....	131
Tabulka 49 Integrace opatření SCLLD MAS Bojkovska.....	152
Tabulka 50 Návaznost strategie na Operační programy a strategické rámce.....	157
Tabulka 51 Vazba na horizontální témata.....	182

7 SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Historický vývoj počtu obyvatel území Bojkovska 1961- 2014.....	17
Graf 2 Vývoj počtu obyvatel na území Bojkovska v letech 2008 – 2014	19
Graf 3 Věková struktura obyvatel Bojkovska v roce 2011.....	21
Graf 4 Počet živě narozených a zemřelých na území Bojkovska v letech 2008 – 2014.....	24
Graf 5 Počet přistěhovalých a vystěhovalých na území Bojkovska v letech 2008 – 2014.....	25
Graf 6 Vzdělanostní struktura obyvatel v roce 2001, 2011 na území MAS Bojkovska.....	26
Graf 7 Vzdělanostní struktura obyvatel v roce 2011 na území Zlínského kraje	27
Graf 8 Hodnocení úrovně služeb a infrastruktury v obci.....	107
Graf 9 Oblasti dalšího rozvoje	109

8 SEZNAM ZKRATEK

AOPK	Agentura ochrany a přírody krajiny
a.s.	akciová společnost
CLLD	Comunity-led Local Development
ČHMU	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
EFRR	Evropský fond regionálního rozvoje
ESI	Evropské strukturální a investiční fondy
ERDF	European Regional Development Fund (v češtině viz EFRR)
EU	Evropská unie
CHKO	Chráněná krajinná oblast
JPO	Jednotka požární ochrany
KISSOS	Krajský informační systém sociálních služeb
LEADER	Liaison Entrée Actions de Développement de Économie Rurale
LPIS	Land Parcel Identification Systém
MAS	Místní akční skupina
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
PP	Přírodní park
PRV	Program rozvoje venkova
ŘO	Řídící orgán
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SCLLD	Community-Led Local Development Strategy
SLBD	Sčítání lidu, domů a bytů
s. r. o.	Společnost s ručením omezeným
SŠ	Střední škola
SWOT	analýza silných, slabých stránek, příležitostí a ohrožení
TJ	Tělovýchovná jednota

ÚP	Územní plán
ÚP	Úřad práce
VŠ	Vysoká škola
ZUŠ	základní umělecká škola
ZŠ	Základní škola

9 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1. PŘEHLED ČLENSKÝCH OBCÍ A MAPA ÚZEMÍ

Příloha 2. PAMĚTIHODNOSTI A ZAJÍMAVOSTI

Příloha 3. MALOPLOŠNÁ ZVLÁŠTĚCHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ

Příloha 4. POPIS POSTUPU ZAPOJENÍ KOMUNITY DO VYPRACOVÁNÍ STRATEGIE

Příloha 5. ANALÝZA RIZIK SCLLD

Příloha 6. FINANČNÍ PLÁN A INDIKÁTORY PRO PROGRAMOVÉ RÁMCE

Příloha 7. ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Příloha 8. STANDARDIZACE MAS